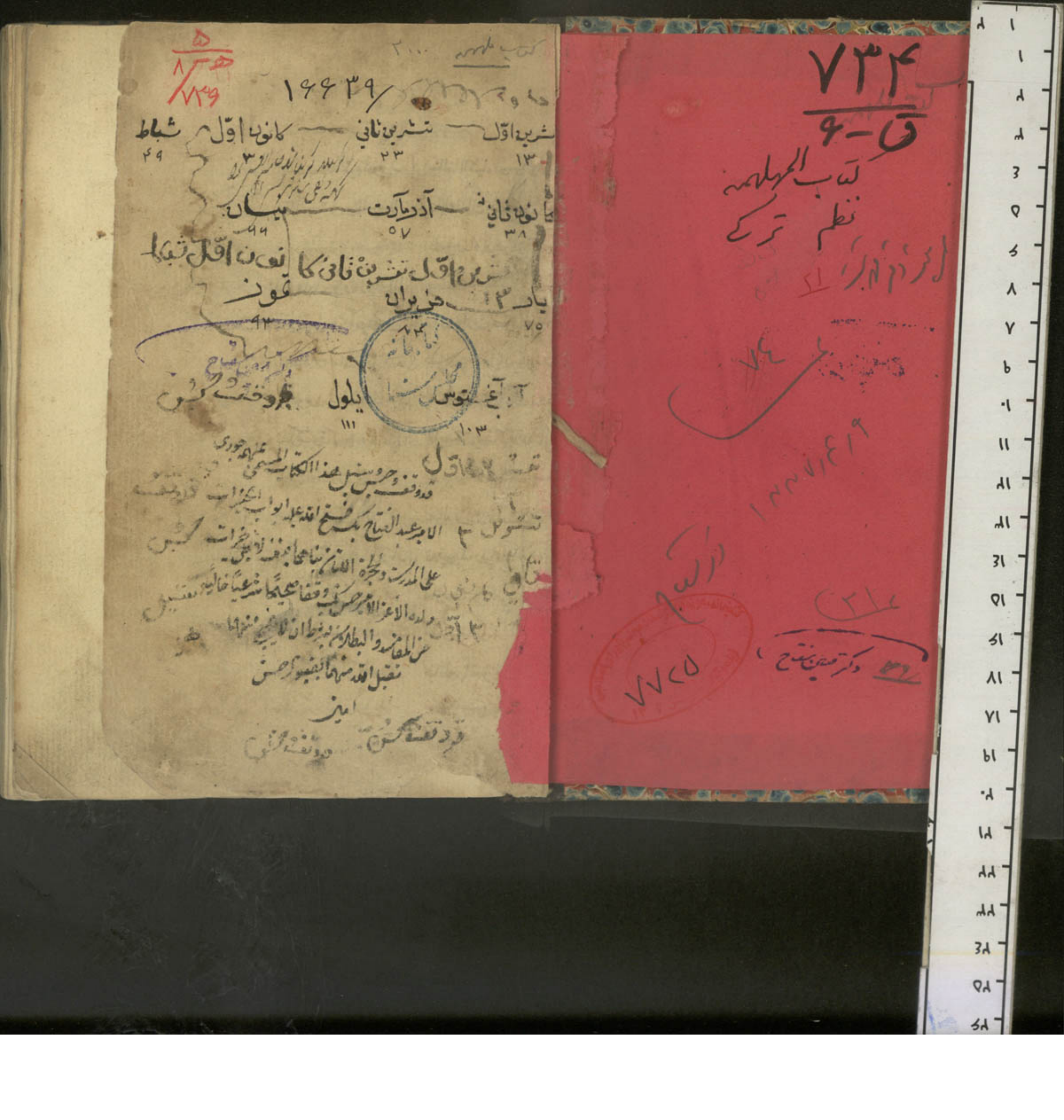
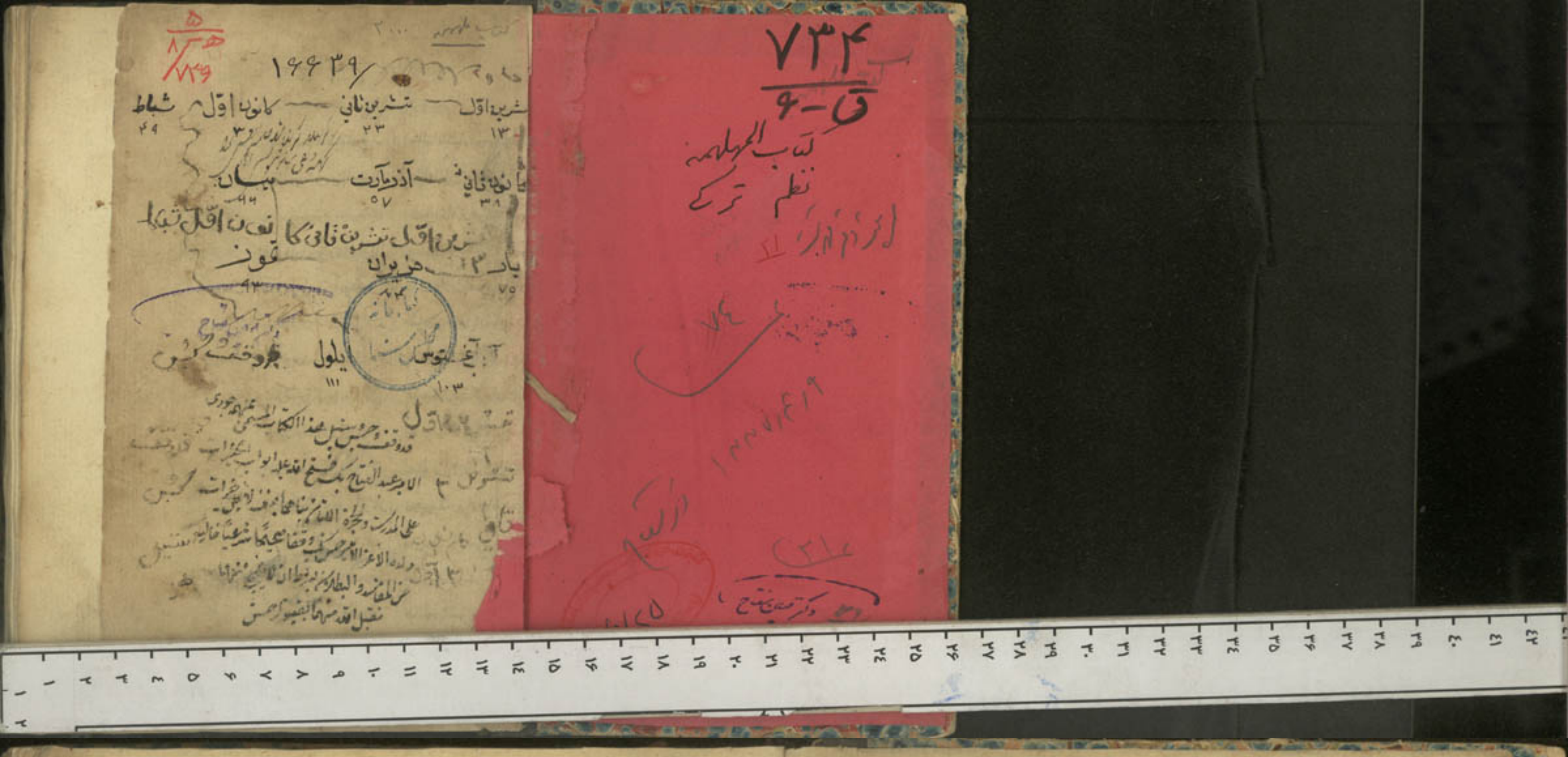

هذا كتاب ملحمه

بسم الله الرحمن الرحيم

اي خداوند كريم لم يزل / خالق الاشيا ابدسن هم ازل
اول آخر باطن وظاهر سلام / مالك الملك ومهيمن ذو انتقام
قادر قاهر قوي هم متين / رازق حافظ هو الحق المبين
عالم عادل رؤف ذو الجلال / مقسط جامع غني ولا يزال
رافع قابض معز وهم مذل / باعث وارث عفو رحيم شكور
پادشاه سن سلطان يارادن / عقل عشق علم وايمان يارادن
صانع پروردكار سن بي نظير / نه رفيقك وار قپوكده نه وزير
ناظرك يوق كم بلا هر حالكي / قابضوك يوق كم كزاده مالكي
نه امين اوكت ورزنه كتخدا / بيرو يار الله طنيشقسز خدا
جمله عالم خلقنك الكه سن / بحرله برلك تمامت شاهسن
چونكه برسالكز قپوكده خير اومار / نه قپوجك رد ايدر نه پرده دار
برسنا لكز غني كمدر دني / مال چوق ملكي دكنز كندي سني
عرش وفرش آب باد ارض وفلك / جن وحيوان ونبات انس وملك
طاغ هوا ييرو كوك شمس وقمر / جانلو جانسز رطب يابس بحر وبر
جمله قولكدر قو اقرار ايدر / مقصودي سنسن سني تكرار ايدر

برقولك

برقولكك تاج اورنر كيمي حرير / بيري دوشمكده بولمز بر حصير
بيري كول جبون بكمز دورتنه / بيريسي بولمز بلاسن اورتنه
بيري آلتون تخت اوزره مسند كجي / بيري كلخانده سرلشدر ياتر
بيري بك جوهر آيرلو طازيلار / هيبتندن طار اولور كيك يازيلار
بيرينك ياي قبرمش آيغي / شوبلكي چوق قدر الندن طايغي
بيري برطتلو الندن بال آقر / بري آغزي آجي دردو درتن بنار
زهي قدرت زهي قوت زهي جون / جمله عالم حكمتك التنده زبون
دنيا فانيدر حقيقت رستخيز / ساكنچه طبراق بيه سلطان اي عزيز
يدي اقليم شاهي مدخل ايلمز / هيچ بو شكيلي كشي حل ايلمز
كم ندر بو خاص وعام يخو اباي / كيجه كندز يانكوز و تيشي باي
نافذر مشك ديكني كول اللديكي / قولي سلطان شاه هم قول اللديكي
دنيه كلي كيرو كندوكي نه / هو بناتك بتدوكي و تيدوكي نه
عزت وجاه وملكتلق ندر / حستلق صحت سلامتلق ندر
عالم جاهل شرايع هي بجي / كم ندر اوچماق به نيچه ندر طمو
كافري مؤمن قلب الله وكي عد / زاهدي فاسق بلور الله وكي عد
بوني نه بلور عاقل نه بي تميز / جمله ديرلوكم سمعنا يا عزيز
زهي قدرت زهي حكمت زهي كار / زهي سلطان قديم پروردكار

اوّل اولدر بی زمان بی ابتدا　　آخر اولدر بی مکان بی انتها

قوروآغاجلر بتوردر یاش یمش　　لوزبال ایلر شکر ویرر قمش

دودقو ایلر حصلنحاصدن بتوت　　پرده دار اولور بنی نه عنکبوت

بر اولو فیلی زبون ایلر سنک　　کم آنک نه قوتی وار نه اتکلك

بر قرنجه دن ضعیفتر وارمی قول　　کم سلیمانی زبون ایلادی اول

طاشی آقیدر صو صلاهم طاش اولور　　یاش اولور قرقدلر یاش اولور

جمله سنک حکمتکدر یا اله　　ذره سنسن بیرده کوکده پادشاه

جمله حیوانات حونکره یر علف　　طاغده کایکلر دکزلرده بالیق

ناس هم وحش اهل جانور　　درلو مخلوقات کم آنک جانی وار

کوکده اوچر قوش یر التنده هوام　　ذکره مشغول خاص وکر عوام

یارلغاریسک بو جمله عالمی　　مختلف جن ملائک آدمی

رحمتک بزدن کسلمایه که هیچ　　عفو ایده صاحب جرایم جیبیچ

ای بومعینک بوزسن طیالن　　عقلکی جمع ایت کزوک آچ براوبان

تا بیلاسن کم ندر بو قیل وقال　　بی زوال اولدر آنکا یوق انتقال

کمسنه طانمز ایشلر اول اشی　　اورتغی یوق شل یوقدر هم بولداشی

یا عیسی یوق کم آنکله ایده جنک　　غصه یمز کم کوکلده دونه زنک

کافره مؤمنه وار نعمتی　　هم کناهلولره وندر رحمتی

قورو طپراقدن قولنه قوت ایدر　　بر پاره طاشی قزل یاقوت ایدر

کور بو هیبتلو عظیم آقر دکز　　طوطغی دیرمش اغمش بکز

ذره دن کم بر نظر استرهیچ　　کم صیندن نه عجیبتره دری تخیص

کوکده بولتلردن اودیغو یوده اول　　پرده فرعون صوینه بوغدوردن اول

بر آواز انکدی قهری ایلدور　　دینه دیر لیکی انکا ذهر ایلدور

بو قولی کوکه چقارر فضل ایدب　　بر قولی کوکدن براغور عزل ایدب

نه حاجت معاونه نه چری یب انکا　　ییرلرو کوکلر دلو دور لشکری

خالق العباد جهانک حاکمدر　　ایکی عالم شاهنک سلطانیدر

وار ایدر یوقدن یوق ایدر وار هم　　کیمی کی احقر کیمسی محترم

کیمه کم بر ذره احسان ایلیه　　بیرده کوکده آنی سلطان ایلیه

کیمه بر ذره خشم ایلیه هم　　زهر اولا ایچی طشی کزلار نم

اولیا و انبیا حیران اولوب　　هم ملائک جمله سرکردان اولوب

حکمتی دکلر ایرشمز بیرسی　　علم بحرینه کیرشمز بیرسی

کنت کنزا آشکار اولون دیو　　جمله عالم کندونی بلون دیو

بر کوهر یاراتدی شفاف بختلو　　بر نظر قلدی آنکا ای بخت اولو

هیبتندن صو اولدی کوهر ننده　　جوشه کلدی موج اوروب اویندی

بیری یاراتدی کوبکندن آنک　　کوکی یاراتدی بوغندن اول صونک

کوکلری قیلدردی سیوان ایلدی / دوشدی بیرلری میدان ایلدی
هرکه ویردی خالق باشنه / برلره قیلدی طبایع آتشنه
طبرایی اودی صوبی توردی بله / کورنه حکمت کوستردی بله
قدرت الیله یغردی اول خبیر / یاتدی بالچی شویله قرق کون چونکه خمیر
بر نفس اوردی آدینه جان قودی / دردت عناصر یکانه سلطان قودی
آدم اولدی دردجون آنکا طیار / اثنی و سبعین ملل اندن تویر
کر بو معنیدن مدکل سویلیم / بیتمز ایکی مثنوی شرح ایلیم
سوزن اوزادسنکیز اولور الله کتاب / مقصودمزدن بری قوی حجاب
انبیالردن اکر سم هم روا / باری فی الجمله آدمدندر حوّا
جاهل عالم قمو ای خوش نفس / اول ایکیسندن وجوده کلدی بس
صد هزاران رابع عشرین هزار / ارتق اکسک حق بلور تجدیدلار
اوچ یوز اون اوچ مرسلی قیلدی کزین / بنجه کز صورت دکن مفسّردن سزین
کم سؤال ایلر کیمه اولدی خطاب / کیمی صحف اوقی کیمه اندی کتاب
ییدیسنه یدی کشی حاکم قودی / جمله مذکور در عرابیده آدیه
دردینی صاحب شریعت قیلدی هم / علم احکام طریقت قیلدی هم
سن بلورسن خود نه حاجت بزدمک / هر برینک قصه سن شرح ایلمک
الآ واجبدر دمک ای ماه تاب / بر قجینوک ذره سن از آفتاب

کم

کم بو صنعتلر ندر آنکلایه سن / تکرینک حکمتلرین دکلایه سن
چون برادلدی اشتدکه آدمی / اوچتاکوردی بحر سوردی دمی
کیمی دوشکوردکیمه الهام اولور / کیمنه علم الیقین انعام اولور
هم نبی جیقدی بلورسن خود تو / جمله انساننه آتادر ای عمو
مطلب در معجزات انبیا
رمل علمن خوج بلوردی دانیال / ادریسه وردی نجوم بی قیل و قال
اولدی هم دیرلدی کوردی اجفا / شمدی اندن درمور یلرقوجغا
نوح بیلورسن که یاپشدر کمی / کمر صودا قورکوردی بوبجه آدمی
هم خلیله اوردی بستان ایلدی / کعبه یاپوردی کم دستان ایلدی
آدی خیرله جهانده چون قلور / اون آکی بیک انبیا اندن کلور
ثانی اول اسحاق ملاحتلو صبیح / ثانی اسماعیل حقیقتدر ذبیح
هم بو معنیده جوق اولدی قیل و قال / بعضلر اسحاقدر لر بللو بیل
آدی یعقوبدی بری کنعانک / اون اکی پیغمبر اوغلیدر آنک
یوسفک مشهوردکلی اشلری / قدرت بیدی ددی آنی قودشلری
کورک ایچنده ماه تابان آدی اول / حسن باشنده پاشا سلطان آدی اول
پادشاه هیدی سکندر هم نبی / دنیایی طوتدی تمامت ای ابی
چونک جمال بولمزا ولمز هر کشی / بنجه کز اولدردلر هم حبسی
یونسی یوتدی بلق هم بی کمان / طرحی قرق کون صکره چقدی شادمان

قاني هارون يا حضراي باحيا | بس شعيب آدي حطيب انبيا
اول زمانك بجنيد اول ماهيكي | قاني موسي كم كليم الله ادي
صاحب التورية معجز روزكار | هم يدي بيضا كوستردي آشكار
اژدها اولور النده كاه عصا | كاه عصا اولور النده اژدها
ايوبي كر تا نشانه رشدي دير | اول آكي بيك قورت تننده اوشدي دير
داودي يار اتدي موم اولدي دمور | برده سلطان اتدي هم ويردي زبور
هم سليمان ايشت اي بو الوفا | دنيايي دوتدي تمام قافدن قفا
در لو مخلوقات دلنجه سويلدي | انس و جاني ييلي فرمان ايلدي
جون ذكريايي آغجنا بجد يلر | جا ز و در بو ديو قانن اچدلر
يحيي آدلو كلدي اندن بر صبي | هيچ كناه ايلامدكدر اول نبي
نه كناه هم قصد ادب اندن كوجي | قوج كبي بوغزلويلر صوكا اوجي
كور عزيري كم كدردي يلرو | اولدي يوز ييل يتدي ديرلدي كرو
عيسي يارتدي صاحب معجزات | اولودي ديرلتدي دخي چوق بينات
انجلك حكمنه ايلتدي ايلرو | آخر اولمادي كوكا چقدي كرو
كيرو اينجه هم حقيقت بلو بيل | مصطفي شرعن يتيه بوكجه بيل
دينه بر كيري بو بركاروان آسري | متصل قونز كوجر خيسول باي
آخرت باقي حلدر جاودان | آيرغي فاني نه كصص ايدي وآنه

شونلره

شونلره قلمادي دنيا پايدار | ساكني قالانه قلمدك بي قرار
كورنلو اشلو جهانده پادشاه | زهي حاكم زهي سلطان زهي شاه
كم موكز نيلدك نتدك ديمز | ابو ايلدك يوز اتدك ديمز
جون بولو كلدي وكجدي بي كيا | دكلم احمدي كلدي ختم الانبيا
يوز يكرمي ايكي بيت انده يقين | سهوا ولنما سولر كتابنده صقين

در نعت خاتم النبيين محمد مصطفى صلي الله عليه وسلم

اول رسول الله محمد مصطفى | يوز آچق كندو نور كوكلي صفا
سجلري والليل والشمس يوزي | سينسي والطور والنجم كوزي
نسل اسماعيل خليلك ملتي | آخرت شاهي جهانك رحمتي
اول محمد كه حق لولاك ديو | اولمازايدي يير كوك افلاك ديو
بيدي قات يير التي اوستي يعني فرش | بيدي قات كوكده يقاري تا بعرش
جمله نور يير سه آنك شعله اوزاه | كوردكي اول نور له در هر كوزه
جمله جانلونك جهانده جاني اول | دنيه جاني آخرت سلطاني اول
حق بيوردي رحمة للعالمين | ايكي عالمده شفيع المذنبين
كوكلايسه دوتمدي هركز ييرا | بولغا يطلده نشان نوده كم ورا
يير يود رديه هر نكم انده دشا | كوردي بوكه حبه الله احشا
واردي اول دخي اول هم واردر اول | دو كلي دنيا پيغمبر در اول

اولدر رب جهانك بختنه / اولدر سلطان نبوت تختنه
جمله پیغمبر نجوم اول ماه در / انبیا صدری حبیب الله در
زینتی اجاغنك جمالیچون ینك / جمله آنك ذره‌کدر نورینك
تکوینك دوستی امیدی عالمك / عالمك فخری شفیع آدمك
صاحب الآیات صاحب معجزات / کم قورو طاشدن بتردی‌در نبات
جن دعوت قیلر بوش دیوه / چون دعا قلدی صوی اکلدی دوه
طغدیغی کیجه آنك دنیاده هم / سجده یا واردی نه کم وار ایدی صنم
سویلر آغاغول هم بشمش حمل / حرمله بوردی هم فوق الجمل
عالم وعاقل چون اشتدی سوزنه / بلدی کم حقدر قبول الدی سوزن
چون اشارت قلدی کون اولدی قرا / بو مغنددن اولدی آی ایکی بولا
میمدیمی عسکری اول نوردین / بر آوج طپراغیله یوم الحنین
چمادیمی بر یره طاشدن طاوس / حق رسولی دیوبن اولدی طلس
چون نملم آلدی جلیدن حصسی / بس اشتدکه خوف مغاره قصه سی
اژدها اغلو ندا کروکی / عنکبوت تینجک کلك آغ کودکی
تیز بو ایدی یورتلو اوکیك / یعنی کم کوردی اوتلادی کیك
بع بکو خوف الدی بولدی اتفاق / بوکمی کوستردی حاضر دیلدی باق
چونکه قیوددن کیرلو حراید ون / بر بع قلمایه بنوبع کیده ون

ذي کرامت ذي هنر ذي معجزات / ذي عنایت ذي عطا ذي بینات
جبرائیل هر لحظه آیت کاتبدر / تکو کندوسی صلوات کاتبدر
بو قمو پیغمبره روح الامین / دوکلینه اندی اوچ کز همین
مصطفایه یالکوز ای مرد تام / اندی بیکرم بیدی بیکر تمام
معجزات هر نبینك آشکار / ایکی ایدی یا اوچ ایدی یا چهار
درت بیك ایدی یالکز محمدك / اول کناهلولر امیدی احمدك
هر بری سویلو اولورم سوزلر / عجز اولور کاتب نه اوقونه یازر
معنی نك اصلی بودر هم ای ابن / معجزات ایدی عیان اول پاك دین
علم آنکا حلم سخاوت تاجدر / معجزاتك بری هم معراجدر
مالك بن صعصعه‌دن درخبر / کی صحابه در مرتب معتبر
بو کیجه کلدی اکا روح الامین / یوردی کوکسندن چیقردی یوره کی
تیزله التوندن لکن بر طاس اولو / علم ایمان ایدی ایچی طلو
یوه دلو اندن رسولك قلبنی / یعنی صافی قلدی الدی قلبنی
کیرو بر نده قودی اول روح پاك / یا یعنی اولدی کرو اول شق چاك
دیدی جبرائیل کتوردم اوشبو دم / یا رسول الله طور کل قل برا
حضرتا وارغل سنی دعوت قلور / نیجه لر بو کیجه رحمت قیلور
بیدی قات کوك اهلی روح ملك / طبطلو دیدی جهانی تا فلك

مطلب در نزول جبرئیل ... انبیا ...

بوزه

کمر بوزه کوره قمو بوله صفا
زیره نورك دولودر قعندن قفا

بودم ایراغ ایت بوزکدن آوی
نور که غرق ایله جمله عالمی

یوردی اجامی رضوان موبمو
حورلر طوننده یایلدی طمو

نعل استر در براق الحار فوق
جنید دریانور ملك در حول کذار

کوزاوچی یتربا ایرر همین
الله بامردی ایا غنی ای امین

بندی اول نکزی جیب لو الوفا
اول رسول الله محمد مصطفی

قدسه کوندردی عظیم اول سهناك
بیله یانیجه کدر جبریل پاك

زهی سو کوزی محبت زهی خوبت
کمر بوسه تبغ ادو سینی دوست

زهی پیغمبر ذی آدم زهی قول
تنغی پیغمبر بو سه واردی بول

مسجد اقصایه چونکیم واردلار
دنیه کوکینه شو قدم اوردلر

آچ دیدی چون جبرائیل فتح اولدی باب
بوده لر کوترلدی رفع اولدی نقاب

کوردی آدم آتاد و تمش قیام
پس سلام ویردی آکا بدر الانام

چون سلام ردّ ایدوب بولدی صفا
مرحبا دیدیه ای اغلوم مصطفی

چون آلتنجی کوکه بونلر کردلر
عیسی یحیی الله کوردلر

چون اوچنجی قاته کردی کوری
یوسفی کوردلر اندوا یحرو

ادریسی دردنجده اول بوز کول
کورد هارونی بشنجیده رسول

موسی التنجی قات کوکده کوردر
پس یدنجی کوکده ابراهیم طر

هر بری

دو برینه بونلرك ویردی سلام
مرحبا قودی اتش دیلو شاد کام

جمله روح الانبیا هم صاف صاف
کوکله بیر دولندی تا بقاف

قنلو لادی جمله معراجن آنك
کوره عزتلو شفیعك وار آنك

انده ایردی سدره یه تلمادبانك
انده دردی جبرائیل اول روح پاك

انده دردی ایرمق کوروبن صوره دی پس
بیت معموره چون ایردی اول نفس

کلدی انده دیردیبن صاحب مقال
بر جنق سوجی بری سدر بیری بال

الدی سدی خمر هم بالی قودی
سوز حقیقتده بونی شویله دی

پس حقا ایردی رسول معتبر
قاب قوسین اولدی او ادنی مقر

باقین کمزنه بلور نیلادلر
بر برینه نیجه سی سویلادلر

پس کوانلو بلور ای عقل بین
کمنه سویلشدی عاشق معشوق ایچین

بن بونلار افترا یلا من هر
چون معنی بلمادم سویلا مزم

نه کیم بولندی مصابیحده همان
هم مشارق قول بوده ربی کمان

فرض اولندی آلتی وقت نماز کنده
موسی یا کلدی عیان ایلاد راز

دیدی موسی هراسیك واردی ایلرو
لیکی امت قیدونی واری کرو

سندن اوك کوردم جماعت نبیدن جی
قیلن لوجهده الی ای اخی

کیرو واردی حضرتا کلدی ندا
اونی باغشلدیلر احمدا

کلدی کیرو چونکه بلدردی کلام
دیدی موسی یه تیز کرو وار ای امام

شول قدر واردي رسول حقدن بكا — كنده بش وقت ايلدي فرضي بكا

كه بو معراج شرح ايلامدي — سويلينلر ذره سن سويلامدي

هجمنان برنيچه ريعث بي كمان — بوردن اوجي دكيزه كردي همان

التمش اوچ ييل دينده عمري اولدي — چوق نصايح ويردي اشتدي دري

چون نبوت كوردي اوليدي خاص عام — دعوت ايلادي يكرم اوچ ييل تمام

آخر الله قاتنه واردي كيرو — دعوت قلمغه كلدي برو

دنيادن بلدك برنيچه حالني — دكلمدي آخرت احوالني

چون قيامت قوپه اول بركون تك — اللي بيك ييلدر تمامت دوغه‌تك

نه قدر جانلو وارتدر خدا — جمله ديرلسه كرك اي كتخدا

اول قوپه اول برنده بلو بيل — حقدر آمنا وصدقنا دكل

جمله مخلوقات كلدوب بريره — بيك آيق برآيق اوستنده دره

كوننش استيسي خلايق اودهم — قوپه قيغوسي كثرا اودهم

مالكلك خشمي دعونك هيبتي — تكرينك قورقوسي دكالندن قتي

اسرك اولدكنده يه كلميه ار — بلميه عورت مدد كندويه ار

جمله پيغمبر نفسي نفسي ديه — امتينك بس نيچه تيدي بيا

جمله سركردان اوله بيچاره لر — ديرلوب آدم قتينه واره لر

اغلشوب ديه بونلر آه واه — سن اوز قدرت الله باده

كندويي

دزدي

كندوسنه سكا هم سويلدي — جمله فرشته سكا سجده ايلدي

اغزبن حقه بلوار ايلدجوش — نه كوكسه ايلسون طومش اوش

چون ورا ماكلك طوبي آجغا — تكلحا صلوي كدلي اوجغا

اول كرا اوّل آنك اردنجه تو — دوكلي كيرو بنيلر اي عمو

امتي كيرو كوري بلو بيان — جمله امتدن ايلاروبي كمال

دكيلدنوردن منابر در بهشت — جيقه اول انك كلاب عنبر سرشت

منبر اوستنده معاني سويليه — درت كتابك مشكلي حل ايليه

جبرائيل اوله موذنك معرفي هم — داود اولا زي سعاوت دكلي دم

انبيالر سويليه سيد سوزن — اوليالر با وقوله كندوزين

اي چلابم فضل قيل داد ايليه — اول جماعتندن بزي ياد ايليه

اكليانلر اول دمي بو سوزك اي حق — دكلينلرهم بلا اولسون اي حق

يوغسا اوتوز طقوز در بيچه تمام — مصطفي مدحينك اي ور تمام — كرام

ايستدن امدي كيدجك اي بو اصول — كيمي توشدر برنده اول رسول

چون ابي بكر حقيقت ياردر — ثاني اثنين اذ هما في الغار در

جمله مخلوقات ممتز متقي — هم منابرلرده صديق تقي

قطب عالم مشهور اولن اول — صاحب الحوض ايله مشهور اولن اول

عالم زاهد محقق صدق اري   عاقل كامل ولي دين سروري

معدن اخلاص و وفا و صدر دين   هم عتيق الله من النار و رفيقين

انده كم بو بكر اوله جاين دكل   انده ايو وعده امامت ديدي رسول

هم كرو بو سوزي حقنده ددي   اجوق اهلندن كهوكك سيندي

جونكه سندن طوره اول مصطفى   آنك ييل خلافت سرده با دوري

اول اوله ايمان كتوردي احمده   انكيجوك سوردي خلافت دنيده

التمش اوچ ياشنده كندي اولدنچه   كوركيمه دكدي خلافت ايكنجي

[illegible]

حاكم مطلق تمام روي زمين   پس عمر تونيدي امير المؤمنين

دين جراغي زاهد علم اسي هم   متقي مهر النبي حلم اسي هم

عالمك قطبي جهانك رونقي   آدي منبرلرده فاروق النقي

عدل ايدوب دنيده عدلده اول   كندو اوغلن حد اورب اولدرد

كو بنيسدن صكره پيغمبر دخي   اولسيدي اوليدي عمر اي اخي

هم عمردن يك اره اي بوالوفا   طغيا ديدي كنش اول مصطفا

انكيله بولدي عزت دينمز   اول آليوبردي عمردن كينمز

حتى شيطان انسان جمله عمول   كورجك قورقرعمردن ديدي رسول

حكم ادم اوجنى آپادددي   هر مراطي اول اوله كجه ددي

اول ييل اوتوردي [illegible] تمام   التمش اوچ ياشنده كندي اول علام

در [illegible]

پس اوچنجي يار حق عثمان در   نور مطلق جامع القرآن در

اهل تفسير و معاني دين اري   يوسف ثاني ارنلر كوهري

يوزي صويندن ملائك اوتنر   سوزي شكر قول حكم يوزي نور

كويكو هم صاحب الحورين ادي   پس لقب دللرده ذو النورين ادي

تكرينك دوستي رسولك دوكي   جنتك فخري و حور اشتقي

مالني خرج اتدي رحمان يولنه   عمرني صرف اتدي قرآن يولنه

عالم عامل مطيع صاحب جمال   برق اورر يوزنده نور ذو الجلال

جيش عسرته اشتدك نيلدي   يا الكز اوج يوز دوي صرف ايلدي

چون خلافت دكدي بلدي عام   اون اكي ييل سوردي اول ايدر تمام

مصحف اوستنده شهيد ايلديلر   پادشاه جون سوزدكي ايلاهيلو

در فضيلت امير المؤمنين علي بن ابي طالب رضي الله عنه

هم عليدر سوكلودر دنجي يار   خواجۀ كونين صاحب ذو الفقار

عاقل كامل محقق قطب دين   ساقي كوثر سعادتلو امين

اول خلافت معدني صاحب مقال   اول سخاوت منبعي تاج الرجال

غازي و رعنا شهيدلر سروري   بحر فتوي آل و اصحاب جوهري

عالمك فخري جهانك سيدي … بن عليدن و علي بندن ددي

هم كرو بويله بيورمش طاپوسي … شهر بن عملك عليدر قاپوسي

آدي كو كلرده سخي محان الرضي … هم نبردده علي المرتضى

شير يزدان و تمام صاحب عقول … مصطفى نك يادي هم زوج البتول

ابن عميد و در سوكلرم رفيق … كيمسه كيبي بلمز كريم مرد شفيق

التش اوچ ييل جيدي مركز كزاف … التي ييل سوردي خلافت بي خلاف

اولحسينله حسن اي محترم … جمله سيدلر بولاردن كلديلر هم

بو نلرك يوزي صويچون اي غني … دكلينلري بغشلا هم بني

قوت اكي بيتك اجنده بي دنس … ختمله درت يارا اكرچه بيتيش بس

در بيان سبب اين تاليف و شرح حال مؤلف

چونكه ياذ اتدم چلابي برلم … كونكلوم يا زدم تمام اذ برلم

مصطفى مدحيني هم اي مرد تمام … عقلمه ايردكجه سويلادم تمام

هم خلافت معدني درت يار چون … اول عمر عثمان علي يار غار چون

آني كم بلمردي تكري سويلدم … جانى كو كلدن كرو نظم ايلدم

سويليايم وصف حالدن بر خبر … دكله عقيله ايا صاحب هنر

اول قصاب اوغلي علي بك پاك دين … ساده كو كلو سخاوتلو امين

كامل جومرد عاقل بي بجي … صحبت اهلي و اسيدب ديجي

تكوينك حاجيه ارنلر سروري … كونكلي دولو نور بكلر جوهري

اللهم صليت دي چون هر ايتيم … خوش دوتاريدي بني اول اركشيم

نه بكيدم بن نه بللو قوليدم … نه ديسم نه سويليم مقبول ايدم

او توز التي ييل سوزندن چقدي … قصد يله كونكلوم بركز يقدي

بندني حذمتده تقصير اتمادم … كيجه كندز هيچ قتندن كتمدم

خوش ياورهريم كچديسه زمان … بيله كچدك ملالت شادمان

چونكه بو دنيا دكل دار البقا … باطل اولدوك ايلدي كندي حقا

جنتي ارزاني قلسون پادشاه … صوكني باينده دوتسون سال و ماه

اندن ايرو دوشلي شاد اولمدم … دايما مشغول فراغت بولمادم

كونكلم اكلايومدم كم شاد اولم … راحت ايده غصه دن ازاد اولم

عاقبت عقليله طنيشق ايلدم … كونكله جانه دونو بن سويلدم

بنلره ديدم نه تدبير ايده لم … مصلحت نه در نه يولا كيده لم

بو انك كيبي جهانكير روي خوب … همت اهلي كوز طوق صافي قلوب

عادل غازي سخي هم زنده دل … تكري روزي قيلمزايه فتوح

بونلر ايدر كيجه كندز يوري كور … بوزي مقصوده هم ايري كور

ديده دربو اولكم بيك بولور … حذمتندك يينه مشغولي اولور

بن ديلم هر اولميجق اولسا كوك … تا كديا زمسدد چلب كلسه كوك

مطلب لطيف

چونکه قسمت بویله در حکم الله   بس نیچون در تبه کیتی بخل ایله
بونلر ایدر رزق قسم ایتدی جلیل   اللّه ویشی کوروشی ایدر سبب
شخص جهد ایتمک کرک در تا اجل   من سعی وعده دشدر جو تسئل
بن دیدم نه فایده عجل وتشبث   بس اوقات الصبر مفتاح الفرج
نکه تقدیر در کوزتمک کرک   بس کوکل تکریه برک ایتمک کرک
بونلر ایدر تکریدر رزقی ویرن   الّا سن عقلوکی جمع ایت بو یورک
بر سبب ایسده بنچون اولبناه   بتمدی هرکز سوز بر کیاه
بن دیدم کوزلک قناعت بولکرن   تکری ناظردر کزادر تولکون
بی بقادر چونکه بو دنیه ای یار   بر کونی ام نه کتورر روزکار
استمالت ویروبن بونلاره چوق   اول نصیحتلرکه قلدم حد یوق
هیچ استمزلر سوزمی ای روح تالی   من طلب جدّا وجدّا دیرهان
چونکه باکز قلدم اوج اولدی بکو   هر بری بروجه بر معنی دلار
بس بولاره اویدم اوش عاجز قلب   فکره دشدم والدخیر ان اولب
بون تفحّص ایلیوب نتتش ایلدوب   بر زمان قیقو یدم تشویش ادب
فکر ایلدوب چوق ای عجب نتسم کوکی دیدم   بلمزم هیچ تنجو کتسم دیدم
عاقبت عقلم بونی قلدی نصیب   کم بو علم بر بختیار ولمق یب
لطف احسن خلقله بای اوله هم   خیر ایچنده خاتمتی اوله هم

اهلی

مطلب لطیف

اهلی قرآن اولدو علم و هنر   ارلک ایچنده کما هی شیر نر
عاقل کامل کوره کلمش اوله   چوق دوشنلوک آلی آلمش اوله
اصل اولو کابراً عن کابر اوله   بیله هر شخصک اوتروجق یرن
هر هنرمندک بیله قدرن تمام   دولتنده حوشکچه هر خاص و عام
بو صفتلو بر عزیز ذو فنون   بولبن بو زمان اوره وزیرکون
چونکه عقلک سوزنه استدی بو   شونسنوبن شادلق اتدی بوله
دیدیلر بودر نصیحت دوتلم   بولب اول شخصی زمانی اوتلم
عقلا کوکل بر یکب کتدیلر   بر زمانه عالمده دریافت اتدیلر
قاضی وخواجه سپاهی شرلودن   جمله کورمشلر غریب یولودن
کتخدا اعیان بک شاه وزیر   نایب تجّار وعمّال ودبیر
نیجه طوباشی بولوکوردش بولر   بیوک نه خیر ایلیه اتشبو دهر
دنیپی باشدلر باشدکرش بولر   بر عن نزی ایلمسلر اختیار
بو زنی کوروب اشتمشلر سوزین   بکلر ایچنده آنی قلمش کوزین
بونلری کوزلودی کوزم درت یکا   سونشی کلدی کیر بونلر بکا
ایلدر ایشوز وار ایلرو   دولتوم آت یوکودی کرو
بر کیشی بولدق سوزن معتبر   جمله مقصودلر مز انده ایتر
دیدیکی دوغتش قوی فعلی صحیح   کوکل آچق کوزی طوق قولی فصیح

دولتی یوجه سعادتلو عزیز
منبع احسان سخا اهلی تمیز

ایچی طاشی عشق وجوش ای امیر
هم هنرمندیله باشی جوش امیر

یزعق اوتوعق معانی سویلمك
ایشی دایم لطف وانعام ایلمك

ابن ارکان قواعد بی نظیر
هم اولو اصل باغس جد وزیر

بیمك واچمك تنعم هم عطا
بخششی کامل علادی بی خطا

خلقنه بکدش بولنز دیر فلك
یوزینی کورن یوسف دیر یا ملك

اهل عرفانه سوزی تلقین ایدر
خطنی یاقوت کوروب تحسین ایدر

هم آدی مشهور سکندر نامدار
مجلسی مرغوب مکمل شاهوار

آتسی حاجی وقطب جهان
ناصر الدین اوغلی دریس بی کمال

خواجه ناصر کم جهانده ماه ایدی
هم آنك آتاسی خسرو شاه ایدی

غرق رحمت نورله دولدی بو بو
کم بو کلماکه سبب اولدی بو بو

مستدام اصول وجودی فدورب
کوردسول قیغوایر سول بی تعب

چو بولوردن معلوم اولدی بو خبر
واجب اولدی کم قلم عزم سفر

بندکی کوردم نیجه در قیل وقال
خدمتنده ذکر شادی ملال

امدی بر تحفه کوکدر حضرتنه
یوق الی بوش له وارلمز حضرتنه

کوده کومانه تخیل سزواره ار
اتحه سخ کورن هان غوغاکجی

بیس وبازارده یه نستایلر
هر متاعه بونه بها استایلر

هم اولولردن

هم اولولردن مثلدر بیل عیان
ویرمینجه ویرمیانور دایکان

ارمغان رسمنده دکلدم نیلدم
بو معنی ز معنی جمع ایلدم

ادرست علی کلام دانیال
قول افلاطون لقمان در مقال

بس سوزی حقدر بنیك بی خلاف
قول محکمدر سوزنده یوق کزاف

تکری وحی اتدی یه کلدی جبرئیل
کندوسی کوردی یه فی نوم قلیل

یا خود الهامیله اولدی بو مقال
سن بلورسن خود بنیدر دانیال

هم حکیم قولی مدکل معتبر
ذیره حکمتدن ویرر بونلر خبر

یرلری علمیله دیلدن اریوب
طاغ صحرای تمامت طاریوب

کوکلوث ضبط ایلیوب علمی قوی
بلدیلر حکم علایم مو بموی

چونکه جلیدن علم فرمان بولدیلر
غیر سام هر دریده درمان بولدیلر

اول ابو سینا معنی ز طتدغی
هم ملك ظاهر مدام اوقندغی

آرز ولایب سوددکی شاه امیر
ذره سن سویلادکی هنکامه کبیر

فیلسوفك نه ایدب سویلادکی
اهلی تقویم افتخار ایلادکی

عامل عاقل حریص اولدغی هم
بلکلر مقصودنی بولدقی هم

حکمت اهلندن کلام تعدیسی
انبیا قول حکیم تجربسی

بوفتوحی نظمله جمع ایلدم
جعفر صادق دلندن سویلدم

ای نیجه اولوسری سطوردر
کم بونی اچه بولور مشهوردر

جمع ایدوب انواع منافع بی شمار
اشبو آمالوی بزم چون بهار

آی دوتلسه ای اولوکی دوتلسه اولو
بو سرف اولسه قتی بیل یا طلو

زلزله اوله یه حوذ ییکی مطر
ای آغلانه یه الدوز دوشه کو

یاغسه سوغجان قن باغنه بهم
کون اغلانسه یاکون سرخ اولسیم

کوکده کورنورسه مثل جانور
کون کورلدسه دخی ای بختور

سجلو الدوزهم یکی آیك هلی
یلدرم شکشك الاکم صغلی

یردن آواز ایشدولسه آشکار
کوکده کورنسه عجایب باغبار

یغسه طبراق یا هوادن دوشسه اود
یاقنی کوک کورلسه ای اهلی جود

دره هر اشهر بو یکوبی درت نشان
تنفسه بیدا اولا آز آسمان

ناسببدن علمنا طلماغیجون
حکمی اکله یوب آکاه اولماغیجون

دانیالدن دیوبن رسم قلدیاد
هم حکملد قولینی ای خوش نهاد

بن بوتالغده یزوب درج ایلدم
هم دخی چوق صناعت خرج ایلدم

کم بجا شاعر تحسر ایلدر
کندو سوزلرن تنقح ایلدر

بو علامتدی کورنسه بیر کر
دینه ایچنده اولاجق خیر وشر

قزلق اوجزلق ویاجکر که هم
صلح وجنك املا فترت شادی غم

اشیه صوق صاغ صیرق حالنه
اکی وحیوان یمش احوالنه

ایل واقلیم وولایت مملکت
افتری نغرت کرندی منفعت

هم نتا اولا اکابرلو ایشی
ظلم وعدل هم رعیت تشویشی

نیجه که بلدردی اول رب الانام
اول شهنشاه اتنه قلدم تمام

چون نیجه نظر قلدم کچدم روزکار
بر کتابه اندم مکرم روزکار

آچه او قیابلاکم نه در اول
بزدن اولولی نیجه کوستودیول

آدمی اولدرکه دانش یار اوله
جهلدکتمك جهانده عار اوله

لطیفه

علما ایردیه ایرنلو منبره
جاهلك قدری وضیع کلی دله

بو کتاب چونکه اوله الده آنك
بیله جمله خیر وشرین دنیانك

دیدیه احکامی جهانك سربسر
جمله الله صورة علم اهل هنر

ذکر اوله چون بو عقدنه یکله
خیرله آدمی جهانده اکله

صاحب تالیف یازیجی صلح الدین
آنمادی بحق در کمین

یزدکیسه بر کتاب بو معنی سن
اول اولو آدینه دردك یکا یونسن

چون اکابر سوزنی جمع ایلدك
پادشاهلر جمعنه شمع ایلدك

آدنی شمسیه او را لسون عیان
اول ارنلو شاهنه الت ارمغان

کم آنك آدی سکندر ثانیدر
منبع الخیرات سخاوت کانیدر

آلتی اوب قل دعا اول شادمان
شك دکل مقبول اولاسن بی کمان

قلمیاسندن بو اللهی بر نشان
الا بو سوزلر قلیسر جاودان

طیندر امدن کبروسونك مختصر
چون مکمل در مطول معتبر

هر آيي التنده كرو مدح ايلدي — آني مدح اعداسني قدح ايده
بعد يكرمي بيدي بيتله تمام — اولدي آخر وصف حال اي نيكنام

باب اوّل در بيان احكام تشرين اوّل واحكام علايم كه درين روزها پيدا شود آن بيست و پنج فصول است

فصل اوّل

اشبو آيي سرياجه كه لاريب فيه — آديدر تشرين اوّل اي نبيه
بولدي چون عيسي بلونيه سبوغ — آدن اختوررسه دلو بي دروغ
بس اوتن بوكون اولوبله بنام — كوزلت اورته آيي درد خاص عام
قصدا بو درهم اوت اچكلم جامع — اكشيه دتلو نا ديمك خوني بي نزاع
هم بموزات بيو عاقل كشي طوق — ييسي اردنجه بيمشي بيه چوق
كي ايشت معني ندر سريانيجه — بيل باشه بو در حقيقت كورنجه
زيره دكشردي طوني صحرا و باغ — جمله آكين ديبولب بستان باغ
جمله محصولات ايرشدي بي محال — طولدي انبارلو بمش هم باغ بال
اسكي برقلو دكلدي بي خلاص — بيكيه قلدي شروع هم عام خاص
كم اكن اكوبيكي ايلو نداس — بيل باشه نوروز بلن اي خير ناس
روم آينك كه مسلمانلري هم — بيل باشي نوروز اولادي برهم عجم
اول فصوله بايه كيم تيش كجه — بايه بخنسولحوابه و درويش كجه

زيره بو بيل اوچ آيي درت فصل اولور — بازبايي كوز قيش هم وصل اولور
باز آينده چون كلور اوّل بهار — جان سنو ينر هم كوتكل ليل و نهار
بيمك اچلك عشرت ايستر دوستان — بلبل اوتر بازين هم كلستان
جمله اويمش نباتات اوبنر — رنكه رنك اولور چچكلر بوينر
هر آغاج دوكر يلانس اهلا كيير — شاذلق ايلو قمو وحش طيور
اول قاكو حجره لر برنوا اولور — چورشر طيراق يشيل معمور اولور
بس بو وجهيله اي بكلو سروري — بيل باشه بودر ردمي لوس سرياي
هم عربلو كم جواهر في زجاج — بيل باشه در دبو محرم بي لجاج
زيره اول مقصود موجود كاينات — اول حبيب الله صاحب معجزات
عليه طالب معاني بجرت — مكدن واردي مدينه شهرنه
هجرت اتدي اول رسول باصفي — بواي اچنده محمد مصطفي
بس تواريخ اصل اولدري اي امير — تاريخ اندن در بكم يازسه دبير
اول محرم آينه اي صح رتب — اندن اوترو بيل باشه در در عرب
روم حسابنجه بس اول بيل باشي — آدي استورسن آي اصلو كشه
كم آنكا سرياني ايلول آدقودي — كوزلت الك آيي در ر توركي آدي
زيره چون بنياد اولدي عالمه — يارد لدي وحي كلدي آدمه
جمله اشيا نك آدن صودي الكه — حرش جواب اتدي آدم اي دوكه

نه اوزعق سوزکوکدر مختص کل اسمادن آدم ویردی خبر
بس نرشته‌لر او تانب قالدیلر حیرت ایچنده دکیزه طالدیلر
ماجراسی بو یدی هم ای مدد الله اتر ویل بشی در دیو بولو
اولکه حامی اتزیح ویرن علیل راه بیل باشیده دیر بنادیی ا[شبلیم]
ذیره بو آی ایچره روح الله پاک منتشر اولدی یهی دیلوده پاک
الده بلوردی عیسی ای خوش نفس بیل باشی دوتو بولار اولکه [بس]
کوبهو دیدن صورد[کی] ای اولو ایکی در لحودیر بولر ای بخت اولو
اکی فصل ایلر بلی قلمز دراز الت آی قیش تمام التیسی یاز
بای یاز دتدی تشد کوزی بیل بشی در دیو معین نوروزی
بردخی سویلر بولرای مردکار بیل باشی تشرین درلوا تکار
قهر ایچنده سویلر اولخیر عزیز بوکه در فتوا دیو ایلر تمیز
بیتمش اکی دلده کر صوره کشی اتمکا تعتبر بیرزدم تشوشی
الا نطویل اولمه باب اوز[ادسز] ادکو کدسنه تکل بار موز
حاجت اولمیی کوی ذکر ایده وز بودکی کم بلمیب فکر ایده وز
ادیکینی آکینجی کون همه روز نحس اولدی بولر ای محترم
قول موسی دربو سوزلرای مردباش هم بنوث برنجم آدیاحی [شیئ] باک
اول بشنجی کنده طغوآی بیشا هم بو الذ طولنز آدیه رشا

بادشهیه

اولورم

بادشنی استه جوق زیارت آکر همه اولور عید الثمانیه انحار
قدس ایچنده جوق زیارت آشکار بیت مقدسی بوبی ای مردکار
نه قدر شمع اولسا الده اول کیجه کوکدن اودکالور بنار اوجدن [اوجر]
کی سعادتلو کیندی بل عیان روز سعد آدیدر بلکو [بیابع]
همه او نیچی کونی بو آیک بی‌لجاج برعجایب سوز ایشت جان کون [آج]
اسمعیلک قتلیچون جندی خلیل قربان ایردی شولدم جبریل
اون آوچنجیسنده بونک ای عزیز اضطراب واقع بولار هر دکیز
اون بشنجی سنده ایشت بو العجب چون تمام کنبد قطع استر رطب
هر آنچه کم کاسولر اول کون بشا ضمه کوفلانلر یابودر اولحشا
همه کنه اول کون بلور در دو بیل کون صوماغه طوتر ایله بیل [اینن]
همه او آلتنجی کونی انده شمام ساعت اول بردر حقیقتی [نهار]
کیجه اون اوچ ساعت اولور ای عزیز ای سعادت کونشی اهلی تمیز
بر سعت اولور تمام اوتزدرج هر درج آلتمش دقایق بی‌حرج
هر دقیقه اولور آلتمش ثانیه اعتبار ایلن دلودر ثانیه
ثانیه هم اولد آلتمش ثالثه ثالثث بیری هم التمش رابعه
اشبو وضعیله جیقر تا عاشره علم یوق جاهل قودر سوی طاشره
قاج سعدی دیو سک لیل و نهار کیجه کندز هم اولو ربیست چهار

الحباء بالفتح والفتح وبالقصر بر مبارک بدرکه کیجه ایله کوندز برابر اولدیغی کون طوغوب سندت اسر ریح شرقی به دیرر جمیع اجباء کلور و عند البعض سهیل کی یوک و قندره کعبه طرفندن اسنی ییل کی یعقوب بنغمره بنغمرک قوخوسن باباسی یعقوب علیهما السلام بوییل ایلتمشدر اول نسیم ابو علی دقاق الریح رسول العشاق دیو بیورمشدر من لغة اختری کبیر

اول بشدکی جیق ساعت تمام / هم کورو دوقز اولور پس ای همام
کون بوریسه دوراید دورز دونن / بر درج کنده جیق اولکه ایتن
پس نهار اولور اپ تو طقسان درج / اول قدر لیل اکسلور مثل الزج
کوصور اولور ایسه ای ماه وش / شمدکیا عوت برجنه کلدی کشتی
بو کونش درج بجی کو که بیر ایدر / یلده بر برجده بر آی دور ر کیدر
اول آکی بر بجی تمامت دولتر / آکا بکور هم کورو اولد اوله نور
هم کورو اول کون بکم نیل اکسلو / اکنیجوله قوم مصر انده کلور
هم بکوم برنده اکیلو تخیل / بویله وضع اتمش قواعد قوم نیل
بکوم طقوزنجی کون ای معتبر / زیانا آدلو اولور الدوز طفس
هم آدلو بطین آدلو طلیعو بردخي / اول بطین اوج الدوز اولور ای سخی
ایشد امدی بر عجایب سوزدخي / ترنج قلدی هیچ کوز دني
اوتوزنجی کون بونک ای وردن / جمله قارنجه یره ایلر سفر
چونکه بلدی بی وفادر بو جهان / پس بو التنده کروب اولدی نهان
کتمکا اول کون قاره طیر قرلغوج / دوکلیج کیدر فوج بولو بلوج
قرتلم قره قوش اول کون کیدر / تشلغا کتاکه بونلر عزم ایدر
بودر اقوال و احکام ای محترم / ساحلی بیلا تفاوت ایله هم
اشبو سوزدن ای بوت آسن ای خواجه / جانک اوبر آچ کوزکک آرتا کیجه

قل ترنج

قل ترنج کو جهانک حالني / کوزلیور دوزکار احوالني
کورکشي بونده قلوریه پایدار / سندانچي ایلا یراق ای نامدار
اهل حکمت بونده چوق بث ایلمش / هو بری عقل ایو دکنجه سویلمش
کم نه کندر اوقلي درمان سال / حکم نه اوله نتادر قیل وقال
بندخی جوق استدم علم السوق / بو قدر نظم قلدم محصل في لحوق
ایشد امدی سن ای دولتلو بشا / حکمتی نظم ایدیم بشدن بشا
کر احد کونده صانه قیش بشاخ اوله / بال یاغ چوق اوله صیر صاغ اوله
هم بهایم جوق اوله ای مرد خوش / اشبو ییل چوق قدر طیوقهم وحوش
جوق اوله قوین صغیر دیوا شبو ییل / دول اوکش طوغوره بونلر بیلکلو
پس دوکر دوتانه جوق اصی اوله / الآیاي کونلاری حرب آسی اوله
کرد و شنبایه صلسا قیش یوزن / یغمور اوکش یاغه دیوای عقل اوزن
اشیه حرب اوله یاین دیوا ای خواجه / آفت او کمایه بشلو آغجه
اکین اقتلو اوله هم ای امام / قوین آقتلو اوکمایه کن هب حامی وعام
باغیله بستان اوکادیه هم بلیق / جوق اوله لیکن اوله جوق حستلق
آن اوله بو ییل عسل قتدبرمشه / جوق اولدیوا اوله حکیم ایله دیمش
کر سشنبه کن صنایل ای شباب / قیش قتی اوله یغا قاری حساب
اوکرک جوق اوله دیه طوماغو هم / حستلق انواع اوکشدر دمبدم

شویله کم عاجز قلادیر هر طبیبی   هر وبا وار در بلاسی ای حبیب

چون چهارشنبه صنا بیل اعوذ   یا زمز جوش شدی ابو در بایون

معتدل لدر قیش یراغ اتمک کوک   چوق اولور بو بیل المتمکه کوک

چوق یغیش در مطر هم اشبو بیل   یاین اسیلو آز اولور بللو بیل

خوش اوله یاین هوا اوکا ایمش   ما تقدمده بلی شویله دیمش

چون بو آیک صاننه پنجشنبه کنه   قیش قتی اولمایسه در بیل ینه

الّا اولوکان اوله دمبدم   بیمشی چوق اوله اشماسیه هم

بال اوکس اوله دمشعد دانیال   چوق اوله بو بیل الم صعب اوله حال

جمعه کون اوله صنش کر ای عزیز   جمله اکن اوکا عتابسه حوین

یعنی اوزم اربه بغدای هر حبوب   چوق اوله بو نلر سو ینه در قلوب

الّا بو مشکل کتورر بو نشان   کیجی اوغلاق جمله اوله قران

قوجلو اولوی چعقدر ای پیشا   دولتیله سن جهان ایچوق یشا

شنبیه صاننسه فاقی اوله قیش   قار بوز طولو چوق اوله وار ایش

حیات انواع بو بیل ایچنده چوق   هم اوشق اوغلق قتیلر حدیوق

بیل ترق اوله و بااُبوه هبوب   بغدای اربه هم اوکا دیر هر حبوب

فصل اوّل در حکم کرفتن آفتاب

کر بو آینده کون دوتوله ای ظریف   پادشاهک دشمنی اوله ضعیف

عدو ص

حور اوله دشمن شها اوله ظفر   چون ضعیف اوله خوش شد سفر

مارتده وابرله صایسه هیج   یغیه یغور قورق اوله زمین

بیل ابو کلمز بو بیل خلق اوتلا   اول ولایتلرده کم کس دوتلا

بیبه تحیلاری چاکرکه دلیم   قزلق اولا ملکتی بو بی عظیم

هم حبش اقلیم بولق بی اما ک   فترت اولادیر امنسزلک زمان

ظاهر اولادیر خوارج فی عراق   چوق فساد ایده بولر بزدن اراق

چوق وزیر اوله بو بیل ای دلربا   قتل اداله بولوی چوقدر وبا

الّا امر ایلنده اوله بللی بیل   قیرولو قلمز کجی دیر اشبو بیل

چوق قوبلو هم بو بیل دوتما آنی   چوق اولا بونی دیر هم فتنی

الّا کم خوشه اولیسر دیم بهار   ساوون جمله خلایق ناکه وار

فصل ثانی در حکم کرفتن ماه

کر خسوف اوله آی بل ای اولو   دشمنک اولسون جهانده قیغلو

حرب فتنه اوله قتل شره شود   القدا وار در و با هم در طیور

چعق اوله بغور اوکس اوله چباله   چعق اوله اوبون جراحت ای جوان

کیجیک چوقسه بو بیل هم رمد   چوق قو یلا هم بلق ای معتمد

بابل اقلیمنی باد یاغز یقا   مغرب ایلنده یکی سلطان چقا

الّا معز جده و باوار دیر کتاب   قزلق اولادیر قحطلق بی حساب

بابل ایلنده اوکشی اوله مطر
الکینی اولا خراب ای بختور

ارتر ایرمق صولری دیرسک اوله
چوق قریلو اشبو ییل هم آت دواله

بعض حیوانه قیرلر دیر دانیال
هم دیار بکر ایلی هم شمال

اولکه اولدر یک چوق اولهم بروق
بی نیم اوله بولنماز چود وقه

چوق اوله بو ییل صواعق هم بروق
قزلق اوله روم ایلی چوقدر نعوق

یعنی بو ییل چوق قو یلردیر طواد
قوین ازمالا یه انا اوله خوار

بار اشبو ییل جهانده ای صفا
اومیا عقلی اولن هرکز وفا

فصل ثالث در حکم دایرهٔ آفتاب

کون آغلنسه بو آی ای شهسوار
تا جره وارد مشقت بی شمار

ثاتدر جهد ایده لر هیچ آچوق
بو نلری بو ییل جرای اوزه چوق

اشبو ییل اچره ایا صاحب ورع
چوق اوله آلام واسقام وجع

بروزیر قتل اداله کی اوله
ییل امینسزلک اوله ارته غلو

هرزه سوزلر چوق اوله دیر بایمن
هم بکلره بینه چوقدر غرض

چوق اورشه دوقش کوپزلی عدد
نتنه کی چوق اوله دیرهم دبله

شرک اوکشی اولا دیوار تا فتوق
انلره حتدر که حقیقتدر ذهوق

فصل رابع در حکم دایرهٔ ماه

آی اغلنسه نعر کورای شهید
ای سعادت کوتنفی اصلی سعید

قیغلو

تیغلو اوله قو اولو کچی
شر و فتنه طوله دنیانک ایچی

توجیشا اقلیم ولایت کی قتی
ابیل امینسزلک اوکشدر فترتی

چوق اوله اوغری حرامی هم بو ییل
چوق زیان اوله عوام الناسی بیل

کوج اریب حوف ایده بو ییل ای سخی
قوغغا یوررت بوملیا بیرلودخی

کلی خلقک اورغ و دو تمقده دیر
هم صولر آزدر بو ییل ارتقده دیر

اللا او جزلق اوله دیر بی قیاس
منفعتلو در مطر ای خیر ناس

فصل خامس در حکم آمدن ماه نو

چلقیوب کورنسه بو آی ای امین
زلزله چوق اوله بو ییل دیو زمین

محنت و رنج و بلا هم بللو بیل
کی قتی قزلق قحطلو در بو ییل

بر اوجی تلره ورق کورنسه آی
دکله امدی حکمنی ای جان فزای

چوق نسا اوله بو ییل هم ای اولو
ییمش اوکادا اوله دیر ای بختلو

ییمش آغجلاری یولق بیته دیر
ییمش اولمز آغچ چوق بیته دیر

آک ابو اوله دیرهم اوتچین
ییل سعادتلو کلدیر روم ایچین

فصل سادس در حکم ستارهٔ گیسودار

بحلو الدون طغسا ای حکم دوال
اشبو ییل هر شیئی کی چقدر قوال

یعنی موت آدمده هم دیلو الله چوق
مغرب ایلنده قوانک حدی یوق

چوق اوله فتنه بلا بحیله غم
قیغلو اوله کونکل کوزلر ده نم

صوغله صولر قویلار ماهیلر / بر بویله جنک ایده اسباهلر

پادشاهلرده اوکشه حرب و جنک / چوق اوله قان یوق دکلدر درنک

اشبو ییل هم چوق اوله بکلر هلاک / الا امنلك اوله ویوق درت دولک

فصل سابع در حکم افتادن ستاره

دو کلدی الدوز اکوکوکدن ای یار / قان اوکش دوکیله وهم فتنه وار

اولدر نیبه خلایق سرنکون / چوق اوله قیغو قیله خلقی زبون

حرب اوکش اوله بو ییل دیو بیلین / ایل امین اولمایه دیو نظم ایلین

بونله هرکی یازه نك لوقه صحیح / نظم نثره دوزنك چوقدر صحیح

قنغی ییرده دوکلورسه ای سلیم / الله شرارتی اوله قیغو دلیم

فصل ثامن در حکم قوس قزح

الکم سغال از مشرق بی فاش / اوله فتنه لو چوق اوله هم صواش

اولولو قیرپله مشرقده ای شاه / بابل ایلنده اوله بر پادشاه

اوملک اوله کوکش ارض العجم / اختلاف بین العرب چوق اوله هم

ارض قسطنطینه ایچنده بر اولو / الم دنیادن کیده ای نجیب اولو

ای نبوت معدنی کان کرم / دانیال سوییلادی کوبی درم

مغرب اطرافنده کورنسه نشانه / پادشاهلرده عدالت بی کرانه

راحت ایچنده کچه دیو خاص وعام / طتلو دیولکه صلاحیت تمام

عدل

عدلداده انصافله دیو پادشاه / امن ایچنده کلچوره لر سال وماه

نظم درج ایتدم بولغذیه نکم / نه عجب سویلر ابو الفضل الحکیم

کافی احوالی الیدر هم فوتك / اوملك اوله بکه چواوله حرب جنک

فتنه چوق اوله اول اقلملرده هم / فجع و فوغو چوق اوله دمبدم

فترت اوکش اوله دیو هم شام الی / خیرت ایچنده کچالی دیو سیلی

جعفر صادق دنی دیو دانیال / چونکه بونلر سویلیوکه ایلدی قیل و قال

آخری سالك ایو در ای همام / جمله نعمتلر اوجوز ییل تمام

اربه بغدای چوق اوله دیو هم بیمش / ذی صلاحیتلو منعم ییلمش

خیر اوکش اوله بو ییل انسانه دیو / اکی ایو در فرح انسانه دیو

یغمور اوکش یاغه دیو بو سیل کتاب / چه دنی چوق دوشه هم چوق اوله آب

فصل تاسع در حکم سلاسل البرق

چونکه شکلنك اوله مشرقدن یکا / چوق اوله سوکلك کورینور ندیم سکا

قیرله بالق بو ییل ای دلنواز / کینه دوتمق چوق اوله قوجه غماز

هم عداوت هم خصومت بر زمانه / طلفلق اوله تمامت بو جهان

چونکه شکلنك اوله مغربدن عمو / اکثری بابل الندن دیو هم قمو

کو بو شکلنك اوله قبله اوله دیو / کیچیلر قورقی اولوددن دیو هم

اوغل آتاسینه قول شاهنه / اوله فرمان نیتکم الکهینه

چوق اوله فتنه خلایقده زوال … آز اوله یغمور بو ییل دیو دیمال
پادشاهی سغ بکث اوله هلاک … بابل الفنه قران ای اصل پاک

فصل عاشر در حکم سرخي که در آسمان بدید آید

سوی مشرق اوله کو سرخ آسمان … شرق فتنه چوق اوله دوکوله قان
ایل قرانه اوله ونترت آشکار … قوجشا هو حملکت اورکه دیار
سوی مغرب اوله کو سرخ آسمان … منفعتلو در ییلومز بی کمان
اکی ایودر اوجنلق اوله دیو … ایل امین اوله ولایته دوله دیو
نصف شهر اوله کی اشبو نشان … ارتق اوله خیر اس اولمز زیان

فصل حادی عشر در حکم علایم وعجایب که در آسمان بدید آید

بر عجایب اوله کو کوکده عیان … ییل بوزنه کاله بو امره جهان
چعر یا وقور یا جمله شجر … هم فواکه نقص اوله دیو خبر
پادشاهده رعیته اوله ملال … اکجی وصاتجی یه صعب اوله حال
بغدای اوله یه شعیر اوله یه چوق … آز اوله صوله بو ییل اول هم دیو عیون
اوکش اولیه ای محترم … عادل اوله دیو مصر سلطانی هم
ارمنیلر اقلیم هم روم ایلی … ظلم ایچنده قاله شکله حالی
عدل آز اوله بو ییل الله هم … آز چوغینه و والی چوق ستم

فصل ثاني عشر در حکم ماننده شخصی که در هوا پیدا شوی

کوکوده بله کوکده مثل چانور … پادشاهلردن شدید معتبر
غصه وتشویش واندیشه وغم … چوق اوله جنك خصومت دیو هم
چوق اوله ایلکش کلام ای اصل پاک … هم بو اولو پادشاه اوله هلاک
ایل قران اوله بو ییل حزان وام … کی تمی قزلق اوله دیو روز وعام
تاجره چوق دخی بو ییل خزانه وام … اوت اکین بتمیه دیو هم خاص وعام
ایو دکلدر علامت بلکو بیل … چوق چکه زحمت رعیت اشبو ییل
قوجشا اقلیم سغر بو دخی یتی … زیره ایماننده در رحیالو یتی

فصل ثالث عشر در حکم بانك کردن رعد

اشبو آیده کو ایسه کر آسمان … دکلدر نه سویلر بونی آکله عیان
دُرِّ دُر آیك کو ایسه ای بر هنر … قیلیچ اوچندن کیده بر معتبر
بو اولو شله اورته دن اکسیله دیو … چوق اوله هم فتنه مکر وحیله دیو
الا اکین اوکه بیمش چوق اوله … روم اتالی اکین ارتق اوله
بشده کو ایسه بو التی یه یدی یه … اکین ایودر حکیم شویله دیدی
عورت اولوبی اوکسزه ای همام … آیوق اقلیمده دکل فی ارض شام
هم قسطنطین تلیجی هم ملک شام … نعت اوکسزه اوجنلق در تمام
الابر اولو ملک یوق اوله دیو … هم فواکه هم اوزم یوق اوله دیو
کر سکزنجی اوله صعب اوله حال … بیمشه اولمش کوی ایله زوال

آزا اوله بیمش آغجلو قوریه بو دائمی دیبیرے چوں بیه
كو طقن بجی کورلسه دکلمانه وار درد و محنت رنج هر اشیا یه وار
الّا بال اوله دیم ای ضعه رب هم بو ییل کی چوق اولیسر درعنب
ای کوزی آچق سعادتلو بکت کی اونبخیسنده کورلسه ایشت
جمله نعمت اولدار بغدای اوت چوق اولب ملوی دنیانك
حستلق بو قدر اولوم واربی قیاس کی قیتی دشوار اولدا احوال ناس
اول ایلك شاهی ملولدر قیغلو هم غم اول شاهه ایلو یون غلو
اول بو نجیسنده کورلسه عیان چوق جکر که لیك قیلمایه زیان
اول آکنجیسنده کورلسه شتابه بوك ایشت کم ندر حکم کتاب
چوق اولیسر جکر که بر زمانه اولر جمله ماکول دن جهان
اول او جنجی کی کورلسه بلكو ییل ارپه بغدای چوق اولیسر بو ییل
ییل مبارکدر دیشم بختلولو مصر مغرب اوغر شادی اولو
کر اون دردی کی اشبو علم پادشاهلرده اوکسر رنج و غم
خزنه بی شانه مال اوله تلف خرج اوکسه اوله کدار چوق علف
اون بشنجیسنده اکر تا اوتی کورسه حکمنی کورسن فی زعون
یغور اوکش باغدای رستم نشلی واقع اوله غیر وقت از آسمان
قش صوقدر چوق کتور اودنی حتی کله اول بهارك کونی دیو

بارش

بارش بره بو ییل و باچوق اولدیو براولو آدلو کتی یوق اولدیو
الّا اوجن لق بشارة هم صلاح ایل امینلك اوله قیمنوردن فلاح
بعض عالملر بو بنده سویلمش قومش شكل تمام شرح ایلمش
او توزی کون کورلسه ای حق نهاد چوق یغا یغور دخی جق آسنه باد
آی دکیشر کوه هم اوله کودعوح کورنلر احکام بونك بی جحود
نه قدر مشکل کلام کم سویلدم طول عرضین طابکه شرح ایلدم
اشبو ییل اولمایه دیوای مرد کار جمله کلاج ییل اوله دیو آشکار

فصل رابع عشر در حکم درخشیدن برق

یلدرم اولسه بو آی شهر یار ایل امین اولمز طغیلو ایلو شاد
چوق اوله اوزی حالی دیو بو ییل چوق زیان اتسه کوك صو بلكو ییل
از بته دیو هر نکم وار درتنه آز اوله یغور بو ییل بو قدر فتن
ییر اوکسر دیوای مرد عزیز مغرب ایلنده الّا هر نسنه قیز
جمع اولر شرقله عساکر ازدحام قصد مغرب ایله لو عزم تمام
چوق کونی رحمت بولوردر ایله شاد اهل رستا حوق طفیلو ناکه وار
طلفلق اوله دخی خلقه زیان قزلق اوله مغرب ایلنده عیان

فصل خامس عشر در حکم آتش که از هوا بر زمین افتد

اوددوشاریسا بو آی از آسمان حستلق صعب اوله بو ییل بیکمان

غصه و اندیشه چوق قلمه هم عیان ... چوق اوله الم اوکش اوله زیان
چوق اوله اوغری قطاع الطریق ... تاجر خسران اوکش دریل دقیق
بو علامت دوشی دکلدر ای عزیز ... الا بو آیده ایسه چوق رسته خیز

فصل سادس عشر در حکم باد دیدنه با باران سخته

اشبو آیده کورکتی یغسا مطر ... بیل ایو اوله و احوال بوله نش (کاله سی)
ارته ارسغلر بیکرلو طشا ... چوق اوله بو بیل بلق هم ای (یشل)
اشبو بیل هم بکلوعو تلاره یه ... کوریاهر کی بو لو هیچ درد یه
منفعتلو در حقیقت اشبو سال ... هر امینلکله اولیسر بیت ملال
اصلو راحتلو بیلدر نحرد یوق ... آلجی وصاتجی اشنی قیله چوق

فصل سابع عشر در حکم باد دیدنه تکرک

کو بو آی ایچنده یاغرسه دلو ... اولکل اولدریک چوق اولیای (اولو)
اوغرشه عسکر دریشه باشه باش ... الا بابل اقلیمنده در صواش
حرب وجنک فتنه ملحدلر به (وار) ... پادشه الکتور الور بلاب
پادشاهی بابلک آشوب اولا ... قیره ملحدلاری اقلیمی الا
کو یلرده بقالیوب شهرده یقا ... اول ایلی باشده باشه یقه بیقه

فصل ثامن عشر در حکم باد دیدنه حاک با غبار سرخ از هوا

کو بو آیده یغسه طپراق ای امین ... شرح ایده یم حکمنی کلدی ببین

درت آیقلو دلیم اوله هلاک ... چوق اوله الم بو بیل ای اصل پاک
پادشاهلردن اوله رعیت امین ... ایل امینلک اوله هم اوکه اکین
چوق اوله بیمش ایو در فصل صیف ... چوق بیوک کیشی قیلو دیدکی خفیف

فصل تاسع عشر در حکم باد دیدن و وزغ با کرم از هوا

قیقا یغسه یه صوغلجان ای یار ... ادیه بغدای اوض اوله ایل شاد
درت ایقلو قیرله یولو عظیم ... پادشاهدن اجنس رعیت هم دلیم
چوق سکلکل اولا اردرقیچ ... بغدوغی یرده دریر بودره دنج
چوقه اوکش حلایق بونی امین ... غصه اوله او کا هم اوت بیین

فصل عشرین در حکم بیدا شدن غبار سخته از هوا

اشبو ایده کورتی یغسه غبار ... در خلایق حرب بکو فتنه وار
قوجشا ایللر بلاسیه سودماله ... چوق اوله حرب تفکر برزمان
چوق اوله جنک خصومت خشمناک ... اوتدا هم براولو اوله هلاک
یعنیه یغور حقیله هم میا که ... خلق ایچنده غصه چوق هم آه و آه
جوردلو اوله شاهک عدل بوش ... قوتجی چوق اولدنی غماز اوکوش

فصل حادی عشرین در حکم ظلمت و تاریکی در هوا

جوله بو سارق اوله ای اصلو کشی ... قحط قتلق در دینر دنیا ایشی
یرده بتر نسنه لوده ناکه واد ... جمله سی اولو هلاک ای شهریار

غرق اوله جمله سفن هم در بجود　　مستدام اولسن يشانا نغم سود
نه يوز يلده اي شاه نيك بخت　　هم غروق هم قحطلق دنيه سخت

فصل ثاني وعشرين درحكم وزيدن باد سخت ده

كر قتي اسه يل اكي اشبو ماه　　يوغ اوليسردر اولو بر پادشاه
يل مبادكدر كثير الخير اوله　　غله اوكشدر ولايتلو دوله
اديه بغداي چوق اولدير يل تمام　　قان اوكش دوكيله دير قتل ازدحام
آز اوله ينبوق قلي كتان اوكه　　طاشه ارمق هم بكار دير دولة سنكا
چوق كميلر غرق ايده دير بحر آب　　چوق مواضع اوله يقوردن خراب
يل صوكنده قيرو اله الثي دني　　هر كيمك كلور چوق اوله اي سني

فصل ثالث وعشرين درحكم بانك كه از هوا شنوند

كوك كوراله رسه ايشت حكمي بير　　پادشاهلرده خصومت وار كبير
هم ملكلر اورتاسنده فتنه چوق　　چوق صواش اوله ملالك حدي يوق
فاش اوله بولق اراجيف بد كلام　　تاجره خسران اكسلدر اشبو عام
رنج و زحمت چوق اوله ديو هم بو يل　　چوق اوله ترقوا منز اوله ايل
اكين ايودر بو يل ديو بي غرض　　مشرق اهلنده كي چوقدر مرض
كو كيجه اولور ايسه دير بو نشان　　يغمورا اوكش اوله هم نعمت روان
اول ولايتده بر اولو اوله ديو　　تاجره بو يل چوق اضر اولديو

فصل رابع

فصل رابع وعشرين درحكم بانك كه از زمين شنوند

بير كوركدرسا ايشت كم نيجه ايش　　دخي علو مرتب اوله وقتي اوله قيش
هم فواكه بت وخوخ هم اوته بيبين　　دولدره بونلر بو دنيانك ايچين
قيصو انديشه كوكلده دوته ياش　　يغمورلرك چوقلغندن خوف ندامت
غصه وصاعقه جمله ايل ايچنه　　كه هيچ ساوينميه قاز بچنه

فصل خامس وعشرين درحكم لرزيدن زمين

زلزله اولسه ندر كوراي شباب　　جمله اكين چوق اوله دير بو كتاب
اوت ايودر هم بچين اوكا ديش　　جمله حب اكين اوكه ايودر هر عيش
حوش اوجوللق اوله بو يل اي امير　　تش قتيدر تر اوكش سرما كبير
قهر اويدر چونكه بو دار الفنا　　بر اولو بك چيقسه ايلدن ينا
بر اولو چوق اولدن اكسيله ديو　　زحمت اوكش اوله شهر ايله ديو
دكز ايچنده ديرنه كوره ديار　　قزلق اوله هم سكل لكلر اي يار
فترت اوكسدر بو يل ديو سكن يوار　　درت آيقلولر قيرلوبي قرار
بابلك شاهي مصر سلطان هم　　چوق كشي اوله هلاك بيش وكم
اول اكي اقليمه چوقدر هم جدال　　چوق كشي اوله هلاك چوق انتقال
عجز اوله نتال بوكا نقل ايره مز　　پادشاه افعال در عقل ايره مز
عالم اوله قادر اوله قاهر اول　　حاكم اوله باطن اوله ظاهر اول

حکم انکدر پادشاه اولدر تمام
خالق بیچون خدا رب الانام

سالکه دیرولر یا اله العالمین
بو کتاب اشته قضادن قل امین

دوستنی پاینده قل ای پادشاه
دشمنی قهر ایله کچسون سال و ماه

اوچ یوز اون بیتله اولدی باب
آخر اولدی اوش تمام ای ماهتاب

باب ثانی در تشرین ثانی واحکام وعلایم که در ین روزها پیدا شود وآن بیست وپنج فصول است

هر برآیت بلکلو جه بر آدي وار
بو در تشرین آخر آتی آشکار

صوکنه کونه آي دربلو کچسون نوبای
فهم قل احکامنی ای جان فزای

علمیله انلو که قلبی یوز یلو
بوکه نوروس دیو آد قودیلار

اولیه بو آي جماعك نشو شی
وار میا حمامه هم اصلی کشی

ایچمیا ارمو کیجه ایلر زیان
طکیله برآز ایچین صو همان

ایچر ایسك درد که اوله دوا
اوده زیت یاغی قوت بوله روا

هم کوفتی نغنغ ترخون دمه
ایستی کلك اولدبه صقین زنهار یمه

بس اوتوز کونده بو آي الدر ثبوت
حکمنی تفتیش ایله وب عزتلو دوت

ای دل بلبل اوزی کل یوزی خوب
اوّلکی کوندن اسه دیر ریح جنوب

دیدیلر بحز ورمی سی دردخي
هوا ایشه ممنوع بو کوندر ای سخي

هر بشنجی کونده بلر هو حام وعلم
یرلنو یرلشته جمله هوام

جونکه

چونکه بو دنیا دکل دار البقا
اختیار ایلر بو حریر کی التی بولار

هیر بو کندر نحس اکبر ای جوابه
طالعك قوتلو در تختك یوجه

سادسی بو نك ایو در کی قتی
روز سعد اولدر جلالك جمیع

چون یدنجی کون اوله ای خیر نام
شامل زیتونه دیرسکه بشلو انام

جلقنور دا کن بو المانور بحر آب
جمع اولوبن یکرشکرکه سحاب

ثامنی کن اولجق قینر دا کن
آنجه اوجدق دکی لرده بکن

هم دوتن کونی حکیملر بویله دیر
آزجق صولر جوغالور بویله دیر

اول اونجیسنده کاسلی بشنجی
جوبرتن محکم طودچوق بیل کجی

آدی اکلیل در طفان یلدز بشا
هم کوك بروین کرو اول کون دشا

اول بشنجی کون بو آیك بلکلو
کندر اون ساعت قلرای بجنلو

هم کجانك ١٢ اون درت اولور
بوني کي حاذق منجملر بلور

کم نده اکسیلو کم ارتر نده
لکه آلدیمی مرادن دنیادن

قننی بو رجه دیرسك افتاب
شمدي قوس برجنده در ای ماهتاب

هم اوتز کون اکلنز انده دخی
بو نجه عبرت وار کوزك آچ ای اخی

یکرم کوننده ای سیف الانام
اول دواجکم اولیله نه عظام

یعني حتینده ذباب عنکبوت
بو نلرك کبی لردر بو فوت

قیرله بو نلر اجل ایرشدي بو دم
کیم ایلادي ونات دیبا المنوت

چوله بکدم ایکی اوله ای حبیب
کیجه صوق صوبی ایچمز طبیب

یکوم النجی کی بی دقیق
دبرآنه یلدز طلینوبیل حقیق

نجم قلب اوله کی طغرجه بیل کرو
بویله دیشلو کلنلر ایلرو

فصل اول در حکم گرفتن آفتاب

اشبو آیی ایچنده کو اولسه کسوف
رنج ومحنت درهشدایدبی عکوف

بیلمز کیکده اوجزلق اوله دیو
اوغری چوق اوله ولایتلرده دیو

چوق هجوم ایده خوارج هر یره
قیرله هم کم یقراوت بایره

الا تیز نوبت اوله دیر سلطان دوم
چوق اوله حمل السلاح اندر هجوم

چوق ولایت اوله دیر بو بیل خراب
ای نیجه ذر نیه کلاه اوله تراب

بیل صوکنده چوق اوله صیر وعلیل
اندنشه غصه قلا خلق ذلیل

سوی مغرب اولکی اوله کون کونش
مغرب اطرافی یقتنه ای ماه وش

قزلق اوله دیر قحطلق بی قیاس
اول سبیدن غصه لو در جمله ناس

فصل ثانی در حکم گرفتن ماه

هم کرو بو آیی اکی اوله خسوف
خلق آزاد ایده بلا مثل العضوف

هم جکرکده چوق قوبه دیو ای آتا
چوق اوله دیر ایو بیقیدر کتا

شام الی بابل الی قزلق فتی
ایوشه انلدره فترت آفتی

هم سواحل هم حجاز ارض الیمن
قتلو اوله دیر بولر ای موتمن

چوق اوله بین العرب دیر اختلاف
هم یمن قوبی قلو بویلده لاف

مشرق تا مغرب بادک نکه واد
فتنه اوکش اوله وباهم جیق

حرب اوکش اوله دشمن ای حکیم
فتنه لو اولو یوزلقلر عظیم

درد ومحنت کورهم رنجت جکن
مشرقه هم براولو دشمن جیق

چوق حاصلقلو ایلیه ای مرد پاک
عاقبت صینو قجی اولور هلاک

شو یلده قیربلور بولوقلر اتی
خیر اوکش اولمایه دیو چوق اوکه

فصل ثالث در حکم دایره آفتاب

کوده آغلنسه بو آیده قیش قتی
پادشاهلردن کورا کورشدتی

چوق اوکش اوله مضرتبی کواه
تاجه بو بیل اوکش در دیو

چوق اوله ضراله جهاد یاتیرله
نیجه ملک اسلامی بوزتکده ایله

قطع اده یوللاری قطاع طریق
چوق عوارض واقع اوله هم حقیق

قوبی اولکی اوله هر موضعده دیو
یغمور اوکش اوله دایم جمله دیو

فصل رابع در حکم دایره ماه

آی آغلنسه نه دیو کور بو کتاب
بابل اقلیم صوش اندر عتاب

کی عظیم فتنه اوله هم شرشور
جنک جالثمق طتشمق دوت

بیل اوجزلق درا بو درهم اکی
چوق یغمور اوکش در اوت بیجین

اکثرا جوقدر بکلش کلام
بیل صوکی صبر وصلاحت تمام

بارش بکلو امیسلك اوله بیل   خلقك او سنندن کیده بو قالهٔ قیل

فصل خامس در حکم آمدن ماه نو

اغنی یعنی بو قوغ کورنسه کوهلال   قیضو آز اوله فوجله بی ملال

اورته یولقه بتراي ذوفنون   در بو ماکولات او کشدر هم قیون

جمله نعمتلر اوجز اوله تمام   دوله ایودر بشر او کشدر سالو عام

یوقمو اوله بو اوجي کوز بولا   قارو بوز دیتی قش حرب اوله

اوزن اوله قشی ای امغ شناس   کابه تیرلر قوی بی هم بی قیاس

فصل سادس در حکم ستارهٔ کیسو دار

کر اوله بو آیده پیدا کیسو دار هم یقین   شاد کام اوله بو ییل دیر هر امین

یعنی بك هم پادشاه قوت دوتمه   هر کیکله بی او ینسه بونلو اوته

هم رعیتدن ضعیفا اوله وري   جمله الدن چیقار لماورلوي

شو بلا در بانه قلمدر و حقیر   قیض یوغ اوله بو ییل هم فقیر

بر عجب نقش او ینیه دیر سال ماه   بکلو بو ییل کچسوله ایوه آه

خلقه چوق اوله قزلقدن جهان   الغیا چقدرو با هم یی کی ان

حرب شو آشکار ای مرد هوش   هم اوله تاجرلره خسران او کش

قر چشب ایلکر بولانه روزکار   ییل ایو کلمز بو غضب اوله کار

ایل قورق اوله و اشیا جمله کم   دوق بعید اتسون طیکون درد و غم

جمله

جمله عالملر بو ییل بحث ایده دیو   چوق جدال و بلا عزت کین دیو

هر طرف کم اوله یکا اوله دنوب   الله چوق اوله قیز دیر هم تعب

رطب و یابس هر نه سویلدي قمو   قیرو غی اطرافنه در ای عمو

فصل سابع در حکم افتادن ستاره

اشبو آیده کلسه کر کوکدن نجوم   بکلو تو رقو او کشدر هم هجوم

پادشاهلردن خصومت قیل و قال   شر غوغا فتنه هم چوقدر انفعال

شاه بابل دخت ایده دخي جنك   قومیله ایده ملالت الله دنك

هم صولر آز در بو ییل ای رهنمون   آز اوله انهار صقوله هم عیون

چوق یکیلش خبرلر بی ثبات   آز بتا هم اوت بچین جمله نبات

قوجش یقدر اماني ایلکرده اونده دیو   غیبت و بهتان او کش دلکرده دیو

فصل ثامن در حکم قوس قزح

الکم سغال حکمین قل تمیز   چوق یغیس در مطر بل ای عزیز

بابل و فارس اقلمین اول بد فعال   اول آکی اقلیمه هم چوقي انفعال

هم بولادك شاه بو ییل اوله دیو   فترت و شدت ولایت دوله دیو

بل قران اوله وفی لعد قتي   کتمیه خلقك طوقی ییل فترتی

بي قرار اوله ولایت بي امین   هم وبا وار در بلا اي مرد دین

قور قولو اخبار چوق اوله بي قیاس   خیرت ایچنده قلادي جمله ناس

تیتی قتی اوله بو ییل دیو دانیال | کیچه وارد ر قران هر اشبو سال
سوي مغرب اولدکوتنی ای پیشا | چوق اوله یغمور بو ییل هم صو طشا
چوق حزن اوله وحطر بی اهتمام | غیر یرده بوقدر از اطراف شام

فصل تاسع در حکم سلاسل البرق

کر اوله شرقده شکسته ای فکور | اوچ ییل آدم قیقولعدر فی الکثور
هم ارسلان وسرحان ونهب قورت دخی | بی نار اوچ ییل کچیسه دنیاده بوت
اوچ ییلا دکی بولر بلکو عیان | آدم و حیوانه هم قیلد زیان
اوچ ییل اچنده قو دنیا ایق | کی قیتی قحطلق در هیچ حسناق
پادشاهی بابلک اوچ ییل تمام | کندو الینده چیقه مثل العوام
بعتیره اقلیمنده اول بی ضمیر | اول سببدن دنج جلکه خ کبیر
بعد سه سال اقلیمنده دونیوز | نه مبارکدر بکم شاها بو روز
چونکه کیده اقلیمنده قیقی کده | ظلم ترک ایلیا دایم عدل اده
چونکه بو شکسته اوله سوبهینه اوتو | هیچ صادوبن ترکلو اقلیم دوتو
براکی اوچ ییل جمله حلق ایده لر | صکره صینوبن قوبلوب کیده لر
بوجه ر حو نه دینزنک کم منعتی | که بوز بو مشق دوتو صکره فتیح
بر سعت شکر شرابی طتلو جام | بر سعت زهرا یچور نا تمام
دنینک اشیه بو دخو بیل ای یار | ایو یا وز هم کلیسر دوز کار

فصل حادی عشر

فصل عاشر که در حکم سرخی که در آسمان بوید آید

مشرق اطرافنده کور سرح اولدیو | آفت ایو بشر ذروه جمله یید
کرقنی ر قلعده بوق اولسه پیشا | بیمنادلده بوي اول کون دشا
بو اولو بک فوت اولهکی سمناک | یه بو اولو پادشاه اوله هلاک
مغرب اطرافنده کی فتنه وار | قیقولعاغنچ بوق اوله بو ییل شادر
غمه و فترت و لایت بر زمان | حرب او کشی اوله بوق دوکلده قا
حرب او کش اوله سلالت یعد | مغرب اطرافنده ر بو فعل بد

فصل حادی وعشر در حکم علامت وعجایب که از آسمان بوید آید

بر عجایب کوکده کوره نسه عیان | عربده فتنه حصوت در جهان
بیمش اولیه او کش پکلش کلام | سارق وقاطع او کسه بیل تمام
خلقنک احوالی تفکرین خرنه | قیقولعا اوله قو صاحب وطن
اختلاف اوکش بو ییل بین الملک | بو اولو بک دوشه دوشل البرک
شاه مصره جارحیده قو توبولور | روم ایلنده قیر لودیو هر طور
اهل حقی سوزی پس حقدرکیا | شاه روم بو ییل اوکیلی قلعه آجا
هم تخیل جمله فوا که روم ایلی | قت اوله خلقک بونی سولردی
هم کمیله غرق اوله اندیکوی | چوق اوله زحم سیوف هم دوت
یل سوکی بولق اوجرلقدر ای یار | جمله اکین چوق اوله بو هم دیار

فصل ثانی عشر در حکم مانند شمعی که در هوا پیدا شود

شكل حيوان اولوركوكده بديد … آز اوله ايلك بو ييل شرّ شديد
پادشاهلرده اولور كسندر ازدحام … فتنه چوق اولور بو ييل ديو هر مقام
چوق صواش اولور بو ييل ديو نشان … خلق اولور تيريله چوق دوكيله قان
ايل امنسزلك اولور فترت دوشا … كمسنه اوز عيال هيچ ايشا
رعيت مسكين قليسر واه واه … ايده سر كردان بولاري ظلم شاه
چوق اولور اوغري حرامي هم بو ييل … استلر حرب اوليسر دربللوبيل
يعنی امين اولميا قونلچ اوله آن … سن حقيقت بوييل بوني بل نجان
دوكيله جمله آغلور دن يمش … واقع اولور هم حكيم بويله ديمش

فصل ثالث عشر در حکم بانگ کردن رعد

اشبو آيك الك كوننده اي عزيز … كوله كوك اديكي حكمي قيل تميز
چوق اوله يغمورلر كسندر بوده هم … نحت ايله ايه قيش ديو دمبدم
كه اولمنجي كون او له بو نشان … يعنی رعد اولور سادر آسمان
هر رصدن بو ييل اي صاحب كلام … چوق اوله آلام وجاع في الانام
هم منجّملر ديمشدر بيل يقين … كوله بو آيده نصفينه دكين
منفعتلودر ييلو مزي كمان … هم صلاحيت اوله ديو در جهان
آدمينك حال يولنق خوش اوله … غصه دن جمله كوكلر خوش اوله

اورتسنده

اورتسنده صكره كوريله سما … يبنه اولكشی آسا بو ييل چوق اوليا
چوق صواش اوله بو ييل چوق اوله تالان … جمعه صادق سوزي در بل عيان
قيش قتي اوله صوق سوركي ديم … جمله عيش هم اكين اوله عظيم
دول اولكش اوله بو ييل چوق اوله تماد … يميشه ايرميشكی هم قورقو وار
اي دكيشركن اوله كرصوت رعد … اولميه بو ييل بو تلج وديع ونور
ايو ياوز نكه سويلندي كلام … جمله كلدج ييل اوليس والسلام

فصل رابع وعشر در حکم درخشیدن برق

اشبو آيده برق اوله گر اي خواجه … جمع اوله شرقده لشكر جابجا
مغرب اقليمنده جم الله بولو … اوغشب مغرب چريسی صينلو
مغرب اقليمنه فترت در قتي … تاجره بولق قيلر زحمتي
اوره اوغوي حراني آشكار … مغربه بر بو البلده قورقو وار
چوقا اوله اكين ايودر هر دنه … چوق اوله يغمور خير لودر سنه

فصل خامس وعشر در حکم آتش که از هوا بر زمین افتد

اوددوشه كور بيوك ايلرهم غلو … غصه وتشويش اولكشناس قيغلو
اي نچالي تنل اوله هم چوق سوك … كوديته وبغض عداوت در ملوك
چوق اوله بو ييل هم عليل … رنج وزحمت چوق اوله صحت قليل
مملكت فترت ايچنده قاله هم … كوچه قونمه چوقدر اي بلدام

هم اوله قزلق قحطلر روزکار   حاصل اوله دوشدوکی موضعده بار

فصل سادس عشر در حکم باریدن باران سخت

اشبو آیده کر اوله یغمور قتی   چوق اوله بو ییل خرابی زحمتی
اوکمایه بو ییل قرار کونلری   قنده کورکه قیرالی بو نلری
اوغردن بو ییل کشی چیمایا قاش   نیجه سی توبه قلوب توبتاده باش
کرقتی ارتوق یغا فتنه دلیم   اوله چوق دوکیله قان غصه عظیم
اول موضعده که یغدی ای اولو   الله شرارتق اوله ای بخت اولو

فصل سابع عشر در حکم باریدن تکرک

اشبو آیده یاغسه بردن   حکم نتادر کوردای صاحب خرد
مصر ایلی تزلق اوله دیرکی قتی   قتلق اوله دیر کوزدر شدتی
بر بر الله قو پادشه بر ناس   ازدحام ایله خوارج بی قیاس
چوق یغ اوله ریسه بو آیده هم   چوق اوله اوجاع امراض و سقم
یغدیغی یرده بوزدر بل هوا   چوق اوله بو ییل الم ارتاو با

فصل ثامن عشر در حکم باریدن خاک باغبار سرخ ازهوا

ینه طپراق باغبار اوله قزیل   چوق اوله الم مفاجان اشبو ییل
پادشاهلر عدلدر ایلیه دیر   رعیتر صورت ایوسو بلیایه دیر
آز اوله بو ییل جوق عیش   جعوض صادق امینلکلر دیمش

هم ابو الفضلک سوزی ای یورد   ایل امین اولمز ولایت بولنور
یغمور از یاغه دیمشلر اتفاق   حستلق انواع اوکسندر بلقورق
چوق اوله اوغری بو ییل خلق انجه   ال اوره بو نلر بخیللک کنجینه
جمع اولب خرج اولیان مال فنیسیک   حشملا بان کیرو تیز اینسه یک

فصل تاسع عشر در حکم باریدن وزغ باکرم از هواء

قوبغا یغسه سو غلیجان یا دخی   نه عجب سویلو ایشت برکور دخی
آز اولیسر اوت بچیله اب نامدار   جوق کیلر غرت اولهم دبعار
صیوق کمدر حستلق جوق با ملا   سنمار جوقدر دخی در طهال
هم اکابر لر اولوبی اوله جوق   آد آتلمز کشینک حدیوق

فصل عشرین در حکم پیدا شدن غبار سخت از هوا

توزتنی اولسه بو آیده بالمرتع   جمله حب اوکا ایودر دیر ذرع
آز اوله دیرلک معیشت اوله کم   چوق اوله بو ییل صولر جوق اوله
یغور اوکشی یاغه قارنجا اوله   چوق اوله یکلش کلام ای سرفراز
چوق یلان اخبار وجنده بدنو   فیغوی اندیشه اوددنده یانه ایل

فصل حادی وعشرین در حکم ظلمت وتاریکی هوا

~~بوسرت اولسه~~ بو ییل دیر بوشن   چوق اوله فرباسی بلیحی شدر زمان
چوق اوله بو ییل سعال طومانحو هم   حستلق انواع اوکندر دمبدم

بو سرت اولسه بو ییل دیر بوشن آکیی جمله حب اوکا ایو اوزن بیلکی چوق

جمله بو تجی جناور ناکه وار
جوق قیلور اشبو یل جمله بلاد

هم کیک طوشن چقل ابدلر با
یعنی بو قلاده بو بیل واردر وبا

فصل ثانی وعشرین در حکم وزیدن باد سخت

کر بو آیده هبوب ایلیه باد
جوق اما بو نوبت اولور ایچون نهاد

آدملق کتیلو جوق اوله دیر
شو یلکه اولور کی دنیا طوله دیر

قاضی وعمال امیر شحنه لر
جوق قربلق اکمک بو یل بولار

اسدکی برده حقیقت پادشاه
جوق خلایق قتل ایده دیر بی کناه

ظلم ایده جوق رعیته بی داد اوله
اول قدر ایده جفا که آه اوله

ظالم عوانه النده ناکه وار
انتقال ایده تمو صاحب عقاد

تیش تنی اول یل دیرد ابنال
جوق اوله دیرلر مرض هم هم ملال

قیرلر صغر و قویونه خلق اوله دنک
مشرق ایلنده قتی در حرب و جنک

یا یلده بو یل اراجیف ای امین
هم یمش اوکثا داوله دیرهم اکین

فصل ثالث وعشرین در حکم بانک از هوا شنوند

کوکدن کورلدی بو آی ای خبرناک
قیرله بو یل چهارپای قیاس

هم سکللک وار قتی درد و رنج
جوق اوله حیوانه وبا آزدر کونج

پادشاهدن رعیات اوله زیان
بکلر اجنده اوله دیر ایل قران

غله جوق اوله بو یل دیرهم اکین
بو لیشه اقلیم ولایت بی امان

جوق

جوق اوکسز اوله تن جمله آز اوله
آز اوله وجه معیشت بیش وکم

تاجره بو یل اوکش اوله ملال
اوله قطاع طریقدن انفعال

آز اوله آقی صو جوق اوله مطر
بونده اوکش اکین جقدر ثمر

قیریلور بو یل کچی کبی غریب
هم بر اولو شخص موت اوله نصیب

فصل رابع وعشرین در حکم بانک که از زمین شنوند

یر کورلدیسه اکین اوله دلیم
اوت بجاق بول اولیسر در علیم

بتمیا هرکز آغجلرده یمش
هم چهارپای ضعیف اوله دیمش

بر اولو بک فوت اوله عمرده مدد
غرق اوله نیجه سفن ای عید ماه

جق اوله یکلتی خبر ایچنده
شاد کوکللری مجروح ایده دخی

فصل خامس وعشرین در حکم لرزیدن زمین

کندوزنده اولسه بو آی کوز لزله
اکر بیر بر پادشاه کیره آکه

جمله عالم پادشاهن طوته اول
هر قالیدن دیره حق آکا بول

کسه ایلماد کین اول ایلیه
یخسولی بای بای یخسول ایلیه

کوریسه هرکز خلایق ای سخی
هیچ آنک کبی یوقدر بر واقعی

جوق اوله بو یل سنجیده بونیان
دانیال ایدر اوچون لوتده جهان

اشبو یل اجوچه دلیم در در یزیان
اولک اولدر بکدنی جوق اوله تاخ

زلزله کیم اوله کز بیل بقین
جوق آسه بیللر صوقدن کی صفا

قان اوکشی اوله طوغان قیش هیبتی … بر دخی ثر در زمستان کی تتی
قیرلور تشده جناورلر امیر … جانلی وحشی سبع مزد کبیر
قیرله طوغان اوکش اوله بلیق … غله آز اوله وقت اوله علیق
ایکی بوزن اوز ایکی در بیت تمام … اوقیه کوره جهانده خاص و عام

باب ثالث دربیان احکام کانون اول وعلایم که درین روزها پیدا شود واو بیست وپنج فصول است

کانونه اولدی ایشت سن کلام … در معانی سیرآیة شمس الانام
توزکی دیلیم صورسک ای نکودر … ایلک قیش آیید دیو آیی اندر مشهور
اولحکما کم بلور رسم نهاد … بو شانه کورس دستلر بللو آد
التش ایکی در صورسک صبح و شام … زبوه اوتوز بر کون اولور ای همام
جف اولور ترله سعال بال وهم … بلغم امراضی اکثر فی الامم
فصد ایدرسک یا اوت اجمک یا دوا … یا جماع اتسک بو آیی بولقه روا
بیسه صوکنده بیش بی یقین … صوق آشه کچ بیمه کی صقین
پس یدنجی کونی کی دولتلو در … خیر چوقه احسانی بول نعمتلو در
شوده طوغه دیر بونک تاسع کونی … هقم طولنغ خنج کی بل بونی
هم کوونخنوده صوسی در عیاله … تکژی بیورده بسی در سویلیان
تقویم اچنده بو نحس اکبردر … اوله برنجی کی دخی بدتردر

معلوم باشد که اول اربعین ودر رحیم می باشد

بارد رطب اولدی بو آیی ای اولو … جوف اولور بلغم بزاق ایلر غلو
اون اکنجیسنده بونک ای یکت … اربعینک اولی در کی اشیت
اون اوجنجی کونه بونک ای محترب … غایت اوزنده بکم اولکچه شب
کی قصه اوله نهار اشه جهان … اوج کون ارتیا جد یده اول زمان
بر قراره دوره دیو لیل ونهار … بو یلده رهزن یه بین اشراف الکبار
هر بونک اون درد کی علم البقی … کی دوتن ساعت قلورسا انده کیین
کیجه اون بش ساعت اولور بی قصور … بو یله دیمشدر مهندس ای سخور
استریسک تم بکره ای ماهتاب … جدی برجنده بولا سن آفتاب
اون التنجی کونی کنش جولان دلو … باکه نوبت دکدی دیو میدان دلو
بردرنج هر کیره کنش ارتار دیو … کیجه اکسلر هم اول مقدار دیو
بیلمز صانعه دقایق اوله فوت … استنز علمیله در تا جاه موت
پس ایکی جیقر جیقان هم انی … بر قراره تلمیب دوران دونی
سن سعادت بولسنی قوم ای شاه … ناکورکه اشلر اولدر بادشاه
کمسه افعاله مدخل ایدو من … آنک امرنسز بر آدم کیدن من
اون یدنجی کوه ایا صاحب هنر … منهی در تو بنج دخی لحم البقر
اکشلر دره هو سقین ای بو الوفا … نولده اول کوه لطلو بوسک زی صفا
بعد خوابه صو اچکلا یدوش نفس … اولکه شایسته دکل ترک ایله بس

هم حجامت منهيدر اولكون يقين — حمام ايچون هم خاتر بادن صقين
پس كرو ميلادا كبر در تمام — انقلاب سنوي در يعني بنام
يعني اوله بدنجي كون اي نيك بخت — آشكاره اوله سرد ماي سخت
اول كون ايچنده هم اي صاحب ور — شعله دوش اولور تو جله نور
ادخار ارغق ايچنده شادمان — جنيلر نورده محزون دمز دوان
هر بكس كتدي جهانده دانيال — بونله سويلدي كمان صاحب مقال
يكرم ايكنجولك كي هقمه دوش — هم نعابر طوغه اي خير البشر
اكنجى سال
يكرم اوچنجي كونه اي سرفراز — بونه قراغو دشماكه بشلر آز آز
هم بو آيك خامس عشرين كوني — ميلاد عيسى اولوركي بل بوني
چونكه حواشيانك اولردابري — اول كجه در يعنه كالوسا بوري
قوم نصراني فرح بولور تمو — عيسى دوغدغي كجه در يعني بو
امدي بو ميلاد ننكدر كونلم — چونكه بلوردز حقي كمدن صورلم
شبهمز يوقدر معين اي بيشا — حكمنه نظم ايلدي بشدنه بشا
هر نه كيم كيردنلر دير دانيال — جعفري صادق نه سويلر بنم سال
دو حكيم اقوالني از خير وشر — لمابكذ شرح ايدين اي معتبر
چونكه بو ميلادا اوله يوم الاحد — يكت اولوري اوكشدري عدد
قيش اكين ايو كاله در يال اوكش — بال اوكادا اوله دني كوزره خوشى

چوق يغا يغور تخيل اوستنده هم — هم اوكشدر هم اوكادجله غنم
يازه توتلو چيقه بو يل تموز — صو اوكشي اوله طوله دير هر عيون
هم اولولردن خبر در آشكار — قيزلر يوق بو يل حيوان طوار
كردوشنبيه كونه كلرسه بو شمس — يل ايو كله اوكادا اوله قيش
ابرك ومايسله يغور يلغه چوق — چوق يمش ايده مر يمنك ديوق
ستملر چوق اوله يايي بي لجاج — حستلق يوقدر بو يل هم وار علاج
چوق كميلر غرق اوله ديو في البحار — حكم اكلدر دكسنك نه حد وار
چوه سه شنبايه كلدير بو نشان — قيش اوزاغ اولور ولي قلمز زيان
اي نجالوه دكوزده اوله حيف — حستلقلر اوله چوق ايام صيف
چونكه بو ميلاد اوله يوم الاربعا — قيش قتي اوله دني قار چوق يغا
باين اشيد رطلر لغانور قلوب — اربه بغدايه چوق اوله دير هر حبوب
خانكي وحشي جناور اشبو سال — چوق اوله لر دير بيابانده في الجبال
الآهو بره قرالر بونلري — كي اوجز اوله بو يل وحشي دريك
چوق اوله اولم اوكادير هر يمش — يمشها يودر اوله مشكل ايش
اي زعيم الجند في الرؤسا رئيس — چونكه بو ميلاد اوله يوم الخميس
نه رخاوت نه صلابت بللو بيل — شويله نرم اوله زمستان ايله يل
اشته مرب اوله فواكه وقت دين — چوق اوله بو يل وباد ير حله بير

آذینه کونده صنا کوای امیر | چوق تیرلر یوریبیل طفل صغیر
کی هجوم ایده مطرای دلنواز | قار اوکش یاغر زمستانده دراز
روز تابستان اوکشده هم رمد | درد چشم اولدر ایرق رشکی صمد
چونکه بویلادکی بست آکله | آز آلیسر در تخیل دیر بیل هلا
نیش قتی اوله وطملی یوق اوله | الا تابستانده حرارت حد یوق
صوکی کوز آینده حیران ایله هم | چوق اوله تابستانده حرارت ای محترم
یکی بی طقوزنجی کی عاقلون | ایلقولده صکره صواجز عالمون
عاقل ودانا وصادق ای خواجه | جتیلر قوم صو یاهم اول کیجه
هرکیم اولصونده ایچه زحمت بلور | ایله مروع یه خوق محبونده اولور
کی صقین اول کیجه اول کونده صوق | کم اراق اوله طبعکه هر قور قودک
یعنی آچوق قومه دیرصو قابنی | آغیز آچوق صوده صقین ایچه آنی

فصل اول درحکم کرفتن آسمان

کونده دوتولورسه بو آی چقدر مطر | نیش قتی اوله یغاقار باحطر
مایسده هم مارت ایلی قطع اوله راه | کی قتی تزلق اولیسر سال وماه
چین ایلی تحقیق دنی مارتده آن | کی قحط القدر قتی قزلق زمانه
اوت بچین اوکاد اوله ارزه علف | چوق اوله هم قاز بالق بی سرف
اورنه بو بیل حقیقت هم طیور | قوش اتی چوقده بزی ینذکه طیور

چون کلدی کتمک هرس یوقدر فتوک | چوق هلاک اوله عربلرده ملوک
مغرب ایلنده قتی درهم جدال | فتنه وقولق عولنلق هم ملال

فصل ثانی درحکم کرفتن ماه

آی طوتلورسه اوکادیرهم نبات | چوق اوله دیرهم بو بیل موت نبات
آلتی اورنه بیمش چوق اولههم | اوت بچین غایت اوکادنج اوله کم
ارپه بغدای جمله آکین بی قیاس | هرحبوبات اوکه دیرای فخر ناس
مغرب اطراف قتی قزلق اوله | ارض قسطنطنیه اوکشده هم غله
بوز اوکش اوله بو بیل دیرفی شباط | دانیال سویلرکم ایلر انقیاط
قوروی اوزم طقلوله هرنه که وار | آن اوله بونلر بو بیل هردیار
پنبوق اوکشده بو بیل هم زیت اکش | تاجره ضرانه طلود راحتی بوش
یغمور اوکش یاغر هم یوق اوله تجار | چوق اوله زیتونه بو بیل هر قنده وار

فصل ثالث درحکم دایرهٔ آفتاب

کن آیده غلانسه اوله هرقاتی قیش | چوق اوله یغمور قار نقصان بیش
کی قتی طوفانده اوله ضعیف اوله حال | چوق مضرت کوره شماون رجال
چوق اوله هم موت حیوانه ایله بیل | الک یاز آینده اوله هر شی قلیل
رحمه بین الناس اوله دیرفی عموم | حاصه فی بغدادی اوکش هم ارض روم
اوت بچین یولق چوق اوله بی کراه | قورینه واردره صوقدن دیر قوا

فصل رابع در حکم دایرهٔ ماه

آی آغلنسا زمستان اوله سخت — جمله اکن چوق اوله ای نیکبخت

قیریله حیوان بو ییل دیر دم بلوم — هم مرض وار در دخی دیجیله غم

بابل ایلی پارس ایله هم کومیان — غصه ایچنده قلالر بو زمان

بو اقالیمك اوکشدر فترتی — روم ایلی بوله اوجزلق در فتی

فترت اوله طلغلق در روزکار — آدمی الله یتشه قیلوب خوف و فساد

افترلسوزلر دوله خلقك دلی — خاصه بغداد اقلیمی هم روم ایلی

ادیه تت اول بو ییل دیر جهان — هم فواکه چوق دولاب اولور عیان

آلجی و صابنجی اقچه ایدر ادش — حوجه بازرکان سونیر دیر اوکش

فصل خامس در حکم برآمدن ماه نو

چلقیوب یتسه بو آیله یکی آی — جمله نرخ اوکشا اوله دیر قیش یای

خاصه نعمت چوق اوله اول بهار — اوجز اوله هم نعام و نه کوور

بر طرف قلدور رق کورنسه چون — یاغمور یغوب چوق اوله آب در عیون

جشمه آبار و انهار طولیه ما — قار اوکش یاغه بو ییل دیو آزهوا

هر زرع اوکاد اوله هم جمله پیر — اوت بیچیلن اوکا بو ییل دیر ای امیر

فصل سادس در حکم ستارهٔ گیسو دار

سچلو یلدز طوغه کر دکله سوزی — چوق اوله بو ییل صولر دیر یوزی

پارس کرمان پادشاه با جنود — چوق صاوغ ایده بولر انلر فسود

حرب اوکش اوله فتنه هم زمان — چوق سلمان قتل اوله دوکیله قان

ایل قران اوله کوره لر فتنی — هم یمن طایف و بادرکی قتی

هم یغا یغوب آچیلدر صو بولی — شر فتنه در عظیم اهوان ایلی

قوجیشا ایلکلر بیلا شاهم طریق — او دنیایی چوق اوله طولی حریق

فصل سابع در حکم افتادن ستاره

یلدز اوکش دوکیله کز اشبو آی — کی قحطلق کوره دیو یعقول بای

درت ایقلولر قی یلین دو دیار — هم براولو پادشاهکلر بوار

اول برده کم کورنه بو نشان — پادشاهلر رعیته قیله زیان

غصه اوکشدر خلایق تیقلو — چوق زیان ایلر بو ایل انساپس

فصل ثامن در حکم قوس قزح

سوی مشرق اوله که اوله قوس قزح — غصه چوق اوله خلایق بی فرح

فتنه اوکشدر دخی خراب اوله چوق — اولکل اولدر هکی صواش تدیق

هم وبا واردر بو ییل هم ییل قولاق — قان اوکشدر کالیسر در اتفاق

شخص پنج اوره هو برسوق دیر — هم مدینه اولیس چوق دیر

سوی مغرب اوله کر اشبو نشان — ییل الملوس و بادر بو جهان

حتلق یاپی اوکشدر بی مشغول — تن لق اوله دیو تخیل الله شمول

هم چکوکه لو قوبه اوّل بهار   نعمت اوجز اوله دیوای کلعزار
اوج یل اوجزلق اوله دنیا قمو   دو کلي اقلیم فرحدا اي عمو
بابل ایلنده بو یل بولو صواش   ایکي بوله جان اوله بر بوله باش
اول ولایت بکلري اندر شکیر   دو کله قان چوق اوله خوب نفور
الّا اوج ایدر کرو هر تیز کچي   عاقل اوله نور ظلمتدن بچي

فصل تاسع در حکم سلاسل البرق

سیّد الابرار ایا بکلر بکي   چون نکه شرقدن کورالر شکشکي
چوق اوله یغمور بو یل الله سکوب   اکن ایودر اوکوچله حبوب
اختلاف ایده اوج آي آتا اوغل   عورت اولانه هم مولایه قول
بکلره عاصي اوله هم لشکري   دُرد آي ایچنده مطیع اوله وري
سوي مغرب کا اوله اشبو نشانه   تیرله حیوانلا یا صاحب قرانه
پادشاهلر جنک ایچنده شر شود   بر بو ینه زجر ایدوب قبله عتود
کاسلر باشلر اوکش دوکیله دم   بالملامت چوق اوله دیر رنج و غم

فصل عاشر در حکم سرخي که از آسمان بدید آمد

کوکده نی سرخ اوکش وار دیر جدال   رنج و زحمت چوق دکو کونده اوله حال
قوجشا اقلیم بی لانه شهر ایل   مشرق المرافنده در بوقال وقیل
چوق الم غصّه ملالت بي کرانه   پس هم یکسان اوله آلي دراز

مغرب الرافنده اولو رسه بو نشان   اول الهرفدن در بو حکي بل عیان
اوت آکین یوق اوله اوبر ده عظیم   هر نعایمدن اوکشه دیر حکیم
یل مبارک سخاوت بوق ایده   هم یمش اوکتا بو یل هر بقعده

فصل حادي عشر در حکم علامت و عجایب که در آسمان بدید آید

کوهواده بر عجایب کوره ناس   قیرله انعام حقیقت بي قیاس
اربه بغداي اوکثا هم حبوب   کي قتي در حتلق اندر وصوب
آز اوله وجه معیشت رنج و کم   چوق اوله باش آغرسي دمبدم
هم زیان اوله بو یل تجارده دیر   بو نجه یللق امتي الدن واره دیر
مشرق ایلنده یکی بر بک چیقه   شام الي آلب نجه شهرین یقه
یا یلا ناسق خواجه شام الي   فترت اوکشه در فتنه شکل حالي
بابل اقلیم عجم ملکی بنام   یاغلق ایده بوله اوج یل تمام
تهلکه فترت اوکشه هم صواش   نیجه لر اول اورتده یتوره باش

فصل ثاني عشر در حکم مانند شخصي که در هوا پیدا شود

کوکده مثل جانور کوره ناس   پادشاهلر رعیته مثل شماس
ظلم اوله بي عدل اوله یغمه تمام   شر اوله بي حد اراجیف في الانام
چوق صواش اوله چکشمک چوق اوله   قیفلو اولا خلایق حد یوق
بکلره چوقدر بو یل اندوه بیچ   قورقلو اوله ایس بتمایه هیچ

پادشاه ظلم خوارج رخنتي … انجنه خلقي بو ییل بوقلن فتي
یل صوکی قزلق اوله دیر روزکار … چق اوله بو ییل ضلالت في دیار

فصل ثالث عشر در حکم بانك کردن رعد

رعد اولاکر اشبو آي اي اجاع … سونجیشکده هیبن تر جهان
اول اولو معني اري بو یله دیمش … اولیا یه آزبته دیرهم بیمش
الا اوزم چوق اولجوشده کروم … باقي بیمشده ادا دیرلو هجوم
یاز ایو کاله بو ییل اي اصل پاك … ادنوبه بکلرده لیم اوله هلاك
چوق یغا یغور معیده رسال و ماه … قیش قتي اوله اوکشده سیم میاه
کر بو حالنده یغر اولورسه قار … غله چوق اوله بو ییل دیر روزکار
برنجه قومهم اولیس در هلاك … سن سلامت سن چوبن ساغ تن پاك
دانیال ایدر اوکشده هر ثمر … چوق اوله بو ییل صواعق هم مطر
مصر ایله مغرب یغیلق ایده دیر … ظلم ادا بکلر عدالت کیده دیر
کر اوتن کوننده الي عشرین اکر … کورلو بو لوشا شما بودر خبر
پنبق ایو در جهان اوجدن اوجه … یاین اشیلر قتید راي خواجه
عشر آخرده اوله کر بو نشان … یغور اوکشده ر بولتلو آسماه
رعدله برق کر اولور سه اي امین … حرما اوکاد اوله هم جمله اکینه
فوت اوله آدلو کشیلر ایه نجه … زار کریان انسه چقدن کجه

فصل رابع عشر

فصل رابع عشر در حکم درخشیدن برق

ظاهر اوله کر بو ایده یلدروم بي نوا … منفعتسز در یلو مز کمر سوا
براولو شاهي طوتالر اکسر بن … شویله دکرا الدرلو بکسز بن
کندو قوللري دخي حاص نوکري … طاشیالر مالني چون سوکري
یغما اورالو طورالر ناکه وار … حاتما ني بوزلو اي کامکار
کورنه دیر بو الفضل اي مردکبیر … براولو شخصي طوتر دیر بو امین
ایلده بنهان آني بودر خبر … نه جهان باقو به دیرنه سیم دز
الا فترت بوق امین لك اوله ایل … اوت بچي چون اولسر در اشبو ایل
اشبو غلات اوکشده رهم سلیم … مصر ایلي یولق او جزلقدر عظیم
کي سعادت سز خواجه جیقه دیر … الا ترکستان یولق دوتم دیر
چوق زیان ایله اول اقلیمده تمام … صکره هب قیره بولاري شاه شام

فصل خامس عشر در حکم آتش که از هوا بر زمین افتد

اود دوشر کر بیره کوکدن اي پشا … حرب اولکتي اوله ایله فتنه دوش
نوملي بحتره قومین بعزا سیجي … چوق هلاك اوله ملوکدر جلکجي
قان اولکتي دوکیله هم ارتصوش … اشبو ییل اوغري حرامي کي یوانق
دنیره بونلاره بوزدر اشبو ییل … فاسق و مفسد ملولدر بکلو ییل
یل صوکنده خوش اوله تجار کشي … اکجي و صابحي خوشکوره اشي

چوق ایده اقي بشارت هر بري   منفعتلو در بلك هم اختري

فصل سادس عشر در حكم باريدن باران سخت ەە

كي قتي يغور دوكه كوكده سحاب   روم ايلنده چوق شهر اوله خراب
اصللو يلدر بو يلك حدي يوق   پادشاهلر رعيته عدل ايده چوق
ظلم ترك ايده بولار توره دين   آبها بسيار اوله دير هر زمين
كسب اوكش اوله دخي بيع وشري   مشتري آزدر اوكشدر مشتري

فصل سابع عشر در حكم باريدن تكرك

كر بواي ايچنده ياغرسه دلو   بغدغي بيرده جوارح طبطلو
بدكشيلر توبه چوقاي ناملار   چوق زيان ايلايلر خلقه بولار
بر بلادكه بورسمه واره ايشي   اوغردن فرياد ايدلر يازقيش
چوق اوله بو يل بولر تا اصله   اشبو يل هم اوغريلر چوق آتله
ليكن ايي لك اولادير هر مقام   اوت بچي بولق اوكشدر بل تمام

فصل ثامن عشر در حكم باديدن خاك باغبار سرخ از هوا

يه قتي توز كالديا خود ياغه خاك   ايل اقليم بولنه كي سهمناك
غصه اوكشده خلاق بي سرون   قيغو فتنه چوق اوله اندر حصون
آنا اوله كسب وقي قحط ار اوله عيش   اقي كمدر تاجره خسران بيشي
مشتري بايعه كوردر هيچ اقي يوق   هم قوافلده حرامي اوره چوق

ياوز ابولاره چوق ظلم ايده دير   چوق مسلمانك طواري كيده دير
زنجبيل كاچه بو يل سال ماه   ليكن اوكشدر اوتا الكن كباه

فصل تاسع عشر در حكم باريدن وزغ باكرم از هوا ەە

يغسه صوغلجان يه دوكلسه وزغ   فتنه چوق اوله اوكشدر صابلغ
چوق اوله اوّل بهار دير هم الم   حستلق بولق اوكشدر بو الحكم
چوق اوله دفن البنات حتى النسا   بيكده از واقع اولر نا ايسا
پادشاهلر رعيته قيلاكوبي   بتميا هر كز بيمش طتلو آجي
هم زيان اوله صعبده آدمه   چوق صناغشده اودخي بودم

فصل عشرين در حكم پيدا شدن غبار سخت از هوا

كر قتي يغسه غبار چوق ياغ وبال   تاجره اوله مشقت هم زوال
آن اوله كسب ملول اوله فروش   حوش چيقه يازاوتي جلد اوكش
چوق اوله بكلش كلام هم يل قراق   حزن اوكش قيغوا ورنسن اتفاق
غصه چوق اوله قتي وار در قحط   آن اوله بو يل صولر دير هم معل
پادشاهلر رعيته ظلم ايده چوق   جور اوكش اوله ملالك حدي يوق

فصل حادي وعشرين در حكم ظلمت وتاريكي از هوا ەە

كه بشارق كورنه نشت اوله حال   بيمشه بولق اريشر دير زوال
منفعتسزدر بو يل هم بي ثبات   چوق اوله تشويش قلا خلق نكات

آزاوله کسب ومعیشت جور اوکشی | غصه دوله اوله هر بیر شادی کوشی

بادشا ظلم جهانك تشویشی | ایل امینسز لك کلسون ای کشی ::

چوق امیر زیردستنه قلیا دان | تاجره کوسترمیه سارق رشاد

یل عوانلق دیر دینلور دغری دیر | چوق اوله هر یرده بو یل دغری دیر

فصل ثانی وعشرین درحکم جستن باد سخت

یل قتی اسه انان قلمه عنود | نیجه بکلر قتل اوله دیر درجنود

براولو سلطان دوشه دیو بللو بیل | لشکر اهلنده قریلر اشبو ییل

نیجلر بشده چقامالدن چوقی | دوشمن اوله رسك تبت ادقی

حسلق وار خلق ازارنده قتی | دردنی درمان اوکش چوق زحمتی

فیتی قتی اوله بو یل سیللر آقا | قن اوله دیر بو اقلیم مطلقا

فصل ثالث وعشرین درحکم بانك که از هوا شنوند

کوك کورلدرسه فتنه حدیوق | زلزله اوله چکرکه قوب چوق

پادشاهك رعیتا ظلمی عیان | لشکر اهلنده کرالر چوق زیان

ظالم اوکشی ایل امین اولمایه دیو | اشبو یل کمجال بو لیادبر

خارجی همی قلا خلقی عبوس | فتنه ایچنده قبایل درطوس

چیعقه ترکستان ایلنده بو یغی | اولده شام اقلمینا آیغی

شام الینك بکلرینی طوتلر | بوایوله بونلر بولردن اوتلره

مصر

مصر ایلی یولق اوجولق اوله دیر | چوق اوله غلات ولایت دولدیر

فصل رابع وعشرین درحکم بانك که از زمین شنوند

یر کورلدرسه دردس ملوك | بولشر اقلیم ولایتی دموك

قتل اوکشی اوله چوق دوکیله قان | یغلانه دیر دلیم بو کار روبان

چوق حراب اهلاقی دیر چوقی ضیاع | تاجره خسران اوکشده بی نزاع

یل صوکنده امن اوله کیده شرور | یرلو یرن دوتم واقعد وریلور

کسب اوکشی اوله اسنلکلر تریید | الا بکلر ده حصومه درشدید

فصل خامس وعشرین درحکم لرزیدن زمین

کر بوایده زلزله اوله نهار | حسلق چوق اوله دیر اول بهار

سمه لر چوق ارته جبان یو قم ایوز | دانیال سویلر حقیقتدر دموز

یاغلق ایلایه بکلر بوزیان | چوق قویلر لشکرای صاحب قران

نیجه شهر اوله حراب ادیلدهم | درت ایغلولو قتی قیرلدهم

الا اکی اوکادرای ذراع وقت | هرحبوب اوکادوله دیرفوق تحته

شر اوکشی اوله بویل دیر خلاف | بکلرایچنده اوکشی در اختلاف

دیوه ترکی یبراکر یل اکسه دیر | کولر کوك یاقتی کولر یبر

براولو شاه کلر دیروجه موت | آدی دنیاده کیلر اوله فوت

دوله ایچنده دیوه نه کو بو زمین | بی قیاس اوله بویل دیر اوت بجلی

جمله نعمت اوكا ديو هم طعام الآ بو سلطانه وار در انعدام

ايكى يوز قوت اوكا دخى بيتلر هم اولدي ذيكو رسى تمام اى ذي كرم

باب رابع در بيان احكام كانون آخر واحكام وعلايم كه درين روزها پيدا شوند وآن بيست وپنج فصول است

چونكه بلدردي بونى اول عليم كانون آخر بودر ديو هم زعيم

اولحقايق كاني اول مخ طلب حكماين اڭلا يوب پنارا وردي لقب

قسنك اورته آيدر الله زمين كون اوتوز بودر حقيقتده يقين

پادشاهلق بلغمكدر آشكار آچلور معده طعام ايلر شكار

طنلبق برآنده ايچى صو اچمك هر آچى دتلو ترالردن كچوب

يعنى كودماكرفس هم بيان سمه صهوق يمكل ايسه فراز

حسنلق بو ايده آزدر بى كمان يى سمز اتلر قيون هم شادمان

بالغ اولور اول سيجي كم كنج اولور الآ صوق قماصقين كم دنج اوله

تقصيص اتما دم ديدم سرز محتبان الآ بو آيده صوق آشدن احتيان

هم جماع اتسك بو ايده ذي غنا كر رياضت قلسون يوليق وسزا

اشبو ايكث الك كوني نحى الانام بو كيجه آدي قلند لسدر بنام

شاملو اولكيجه قيلو اعتبار جمع اولوب ياقه عظيم بر بودونار

چونكه عيسى دوغديكى كوندكم ننذري اهل ايمان جمله سي شكرا اتديلر

اقربا اقوام قتي متلدي بعني بونلر عيسى سنتلدي

هم اكنجي كون بونك بي قال وقيل هيچ مبارك كون دكلدر بلكه بيل

بلكه دوغدير بونك دنجي كونه همدوش كيرو زراع ديرلر جونه

كي يرلنز كوننداي بدر الانام يعنى محذور موسى درهم بنام

هم بونك التنجي كوني اي بختاولو بر سعت وار در عجايب سوكلو

ساعتك ايچنده بر لحظه عمو لتلو اولور دير آچي صولر تمو

اول دخى بولم ديواي كتخذا جمله عيسى جى بولر اول صبا

دكلدا اول كونده بولر نيلوبلر كلدنجي جمع اولب سيلدبلر

جمله جمع اولدي فقير وباي هم ايده وفتوز ايتديلر عيسى هم

اول كونه ويردكلري آد فوته دير تا اولنجه توحيدي سن دوته دير

روز سعد اولدي بونك تاسع كوني بويله بو يرده حكيم كي بل بوني

اون ايكى كون بونك صاحب عقول كندن اون ساعت ديمش دوني بطول

هم كجمز كيرو اي نحى البشر اشبو كى اچره اولور اربع عشر

حاجت اولور سكا ايحوش نفس برج دلو يدركنه شك ييربسى

يكرمنجي كون بو ايكث بي نكول اربعين اولور تمام اي يوز كل

يكرم بونجي كن حسين كرد شبله بل كم بي كمان تعين كرد

يكرم دردنجي كلسه بيرسه جمله حيوان يا النور بريرسه

اجتماع استر قو وحش طیور … نه یمک اچمک دلرنه ایقو اویور
یکرمی بشنجی کون اولسه چون … سرسه اکنجی یری هم زرع ایچون
اول یرا یچنده حقیقت ای اتا … نه اکیلرسه بتر قلمز خطا
تاسع عشرین اولسه کراز بروج … طرفه دوشر هم بلغ ایلر عروج
دانیال بو آیده تفتیش ایلمش … نه کی کبریسه حکمین سویلمش
هر نه کم دیدی بنی اوکله موکه … بلدرایم جمله احکامی سکا
اشبو آیی صنما اگر یوم الاحد … بای تراغ اوله کز بادی بی عدد
اوت اوکش اوله بو بل سامر طواد … چوق اوله یشیق اوکش اوله مطل
آذر نیسانده منافع یاغز چوق … چوغی الا بو بل بیمش دیرحته یوق
باغ اوکادا اولمیه دیرای اهل دل … هم اسه ریح شمال دیر بلکو بیل
قلوره باشی بلجد روادهم حروب … پادشاهلردن شدایدهم شحوب
ای نجم شهری بوزالو بل حنیف … چوق حرب اوله عمارتلو عتیق
هم اوله امراض تشادی فی الانام … دانیال سویلر حقیقتدر کلام
بوغز آغریسی اوکسندر ناسه هم … اوشیچی اوغلان چوقدر بو الم
چوق اسه یللر برابز در هوا … بیکلا ولوی اوکسندر حق سوا
وارسز لوده حط قیغوده ناس … روم الی قزلق قحطلق بی قیاس
اربه بغدای حق اجوذدر غیر بیر … بال اوکش اوله چکمار شونله دیر

چوق بو

هم بو قیش یمشق اولور خوش بدر زمان … هم طوار اصلو دوردبی کمان
کوز دوشنبایه بو اوله بو صنش … اصلو یلدز ولی صرب اولمیش
جعفر صادق ایشت ای یکت اولو … بو قیشی یمشق اوله دیر اول اولو
روم ایلی قزلق اوله دیر دانیال … دیوش عسکر قتی حرب اوله مال
فی بلاد الروم بو بیل اولز صفا … پادشاهلری کوره دیر چوق صفا
جمع اده بونلر عساکر ازدحام … یعنی اسلامی قلالر انعدام
غالب اولالر مسلمانه بونلر … عاقبت سنی بوله عونیله فر
چوق اوله اوملک هم اولار یک دخی … الا روم اقلیمنه دروای اخی
خوش اوله یابی ایعدر هم حریف … ایله اقلیمی وبادرای ظریف
ستمه وامراض اوکسندر هم علل … بیمش ادکا دیر بو بیل اوکز عسل
الا جعفردن روایتدر تمام … بال اوکش اوله بو بیل دیوای همام
طبطلو اوله اراجیف شام عدن … نه هدایی قورتلا دیرنه بسی
هم نواحی شرق الی هم یمینی شمال … بو اکی موضعده چوقدر بو ملال
مصر لنده هم وبادر ناسه دیر … هم صوغوق یوق اوله یللرا سه دیر
چوق جفا یردن بو بیل هم تخیل … هم سلامت کتنلادیر بلکو بیل
زیت اوکش اوله اوکاتقی و مویز … چوق اوله مرکمفاجان ای عزیز
بغیا کوندن برده اوله مطر … کی تنی شکلادر بحریه سفر

چوق اوله رجفه صولغق هم رعود / ابنا قولی در ایشت فی سعود
نیلوار اچوه دخی کانوله باله / چوق اوله سرما وبی قلن زباله
کرسه شنبیه ضنا چوق اوله قادر / قش قتی در هم صوق هم طلوار
چوق اوله یغمور بویل ای محترم / کز قوات اوله بیمش آز اوله هم
اشبو یلده چوق اوله موت زنان / حسنلق چوق اوله شکلدر زنان
اکثره الوهد اوکشدر اشبو یل / هم سفره نکرح شوله اوله بیل
چوق اوله اون قیرجق قیزبوق / قطع اوله بو یل مرضنده هر عروق
هم خراسان اقلمنده بو مرض / چوق اوله درونده سکا اوش بی غرض
قدس الی راحت فرحدر اول دیار / فی بلاد الترک اوله حب استکمار
اول ولایتلرده قشدر بی امان / اربه چوق ار اوله بغدای بی کمان
چوق اوله زیتون فستق ای همام / انده ارتوغی سهل فی ارض شام
هم براولو آدم ترملو کشی / شام انده فوت اوله بیلا ایشی
هم یمن شاهی الادیر بی کمان / هم خوارج ظاهر اوله بل عیان
اختلاف اوله اوکش بین العرب / بغور آز اوله ولی ای ضع رب
الآقار ها کش اوله دیر دانیال / اکثره ارمغلی دیردی الجلال
موصل انده آز اوله دیر ثمر / آنت ایربیشر قو ردیرهی شبی
هراکی کم وار ابودر فی الجبال / اووه اکینلارنه واردر زوال

یاز

یاز قورق اوله / اکن نقص اوله دیر الا اربه باغ
اوکادیر جلیبیراشی صرب اوله / اسه بیل با عجل سنتر اوکشدر اوکا
دیرهم عسل قوینه بو یل مغا الله علیم / هم بوغزا غزبسی چوقدر ای حکیم
حوش اوله کوز اکنلری یوم عجیب / دیر بونده عسکر عجایب هم غریب
الا اصنلك اوله دیرهم مقام / آیدن اول الله ورنه اوله رب الانام
چول چهارشنبه کی اولادیر اشبو ای / بغیا قار دیر بو یل ای دلربای
براولو کشی اوله دیر فی عراق / حرب اوکش اوله بولرده اتفاق
شول قدر آقه سلماد رعمه دیر / سبیه ساغتر یوق وارموم دیر
آچغا قتلق کرا ناس برزمان / چوق بولیشه دانه لطلو اوله نان
یعنی هر غله اوکشدر اله دیر / الا چوق اوله بهاسی دلن دیر
قیش قتی اوله ای من یمتح / سکز هم ترلی اوله دیرهم یمس
هم بواکی ایل کروالله رهبا / آنت طاعون اوله دیرهم وبا
الا امیلك اوله دیج اوله چوق / خیر اوکش اوله فوحد حد یوق
آز اوله یغمور اوکشدر بیروه آب / یل بلتلودر بکودرهم سحاب
چوق اوله ریح فی شباط الله بوف / قش قتی اوله اوکشدر قار بوز
رعد اوکش اوله زلازل هم بروق / بلك بین الناس اوکش واردر بووق
باغ اوکا داوله اوکش اوله بیمش / چوق اوله بیلش کلام ایلده دیمش

خواجه بارز کادن بو بيل چوش اوله … مغربك شاهي وبادي اوله دير
قتی قودرق اوله بو بيل ايحضار پوش … اورته کوز صوك کوز اوله يغمور کش
آن يغا يغمور قتي قار اوله کم … ياز بن اسنه دن الوم چوق اوله هم
عقله بيرق هر سوزي نقلا ايشت … لايعلم الغيب الا الله ايشت
خالق البته عالم الغيب اولدر … هم کورحاص قوابنه او بلدرر
پادشاه اولدر سنته بي نياز … ذره ماکوزدن قتوه دريا آن
صنه پنجشنبه کی ايمي الملك … کي هلاك اوله بيش قدر عسل
پس ابو الفضل سزي بو قدر ديمش … جعفر صادق دخي بويله ديمش
ايل امينك درحسوده بغلند … آت سمورندن بيقار بغلنه
قتي بو يل عشق هله تمکو کلور … ياز ايو هم کوز براکتلو کلور
قتي اوله صوق دير دانيال … آکی ايو در بو يل خوش اوله مال
چوقه اوله انجير او کادير هم عنب … ذنب او کش اوله جناه بسيار حب
جعفر اسبلکر بو يل اول بهار … اسميه هر کز کوزده ليل ونهار
ترك ايچنده اشبو يل ارته مرض … هم وباوار در بولوده بي غرض
بابلك شاهي اله دير بيل نقيبه … هم خراسان اقليمي چوق اوله بيه
هم کوه شام اقليمينك شاه دير … اوله ارسلان اوله هر دو باه دبر
جبغه شرقده براولو پادشاه … شام اليني يغا قلا قلعه اوله راه

قبض

قبض ايده اول ايلکري اعلاي وار … الا اوجنلق اوله دير هر ديار
آواتي او کش اوله بو يل اي مغتنم … ضان ومعز او کش اوله ارته غنم
پس الملو در و بادر في جبال … چوق قرلر دير سباع اسب بغال
ايچلرنسنه قن اوله اي شباب … يعني بوز او بوزده دير هم شراب
حرب او کش اوله سو کش کي معتبر … دانيال ايدر قتيه ارتا مطل
اختلاف اوله قتي ارض العرب … هم وبادر هم وجها ي لطف درب
براولو کشي عربده هم اوله … دوله هم تا لمع خوانجه هر بوله
تاجره بولنق ايودر دم بدم … باقيس تکري بلور بلمز آدم
جمعه کونه صنه بولکي بيل کوندغلاق … کيجي اوغلانلر قربلر الفراق
مرض او سننه يغا يغمور قتي … چوق اولسه در بيمش هم يل قتي
آزاوله يغمور قش يتمك کوك … قول پيغمبر دراشتمك کوك
خوش موته کوندن اول بهار … حمله آنچلر ايودر هم ديار
کوفه و بغداد الي موت الفتي … چوق اوله المر بو يل صيف وشتا
نوبلر شاهي بو يل تيز اوله دير … هم عراق ملکي حايلق اوله دير
ارمنيه براولو اي شخص پاك … اولدولر اول اولوا اوله هلاك
ظلم وحيف او کش اوله دير آشکار … بوله او کش دربي اشرار واکبار
آکي ايو در بو يل اوت بي حساب … از يغا طفلوده يغمور دير کتاب

چوق حبوب ایده بو یل شرقده ریاح   طاشه شام ارمقلري اوله دیاح
اكني شامك ایودر بي کمال   عدل وداد اوله بو یورده بر زمان
چوق اوله اوجاع واسقام في حمل   اوت اوكش اوله مرض ارته علل
دوم ايلي يغوسا اوكسدر اصلو   اكني حوشدر بو يل انبار طلو
كرچه اوجزلغلا اوله شهر و يل   چوق اوله دنج براقان بللو بيل
يازا بو كاله سلامتلق اوكش   اورته صف قوين ديرهم وحوش
نماکی بیل طاشه ذاذ اوله دير   چشمه لر صوي آز اوله جمله بر
ذيت ينبوغ صاتق اصحي ابه چوق   چوق حکیم قولي در ایشت دیمه یوق

کرا وله شبه یمش قیت اوله هم   كز قوتي اوله زمین دوغیده غم
حامله حملي بكوهر بو سال وماه   چوق براغالي ولد انده تباه
هم عمارتلر بو يل اوله حريق   درلو درلو ستمدار هم خلق
يا زين اشيلر قتي در بللو بيل   هم قش يل چوق اسر آز در تخيل
ذيت اوکش اوله دخي اكاكوم   قوجه لر اولوي چقدر دیر نجوم
شام الننده جيفه بل اشتي آجي   اكنى قورودة ياقه آنجي
قارو بوز نيسان اكي چوق اوله دير   ايله اقليمنده بر شاه اوله دير
شام ايلنده آز اوله زيت اي همام   هم قريلر قوش بو يل وار انعدام
مرجمك بقلا نخود چوق اوله هم   قيرله بو يل چهارپای دمبدم

اولی حوش صوکي قتلقده يلك   چوق قریلر دیر کي جنس ملك
اشبو يل حبات اوکشدر بي حساب   فستق انجير هم اوكشدر دير كتاب
چوق اوله حرب وقتال في ارض روم   علمه هر شي بول وار في عموم

فصل اول در حکم کرفتن آفتاب

کون دوتلنسه ایل بر اکتلو اوله   نعمت اوجزلق اوله يل قتلو اوله
دوکلی اقلیم اوجزلقده ای شاه   چوق اولیسردر نعایم سال وماه
الا کسب آز اوله آز اوله قتی نخ   اتمکي زحمتلودر ناس کوره رنج
ظاهر اوله دیر حيانت هم فساد   يا بلا اهل الوبا اي خوش نهاد
شاه فارس اشبو يل بوله خبر   روم الننده دوته بر بك معتبر
شو يلكم يصلى اوله دير خاص و عام   خدمت اتدوره همیشه بو غلام
اي نجه شهر حلب اي دلپذیر   انده قتلا دير آبادن اول امير
کی دوتلنماغه نقین دوتلنسه کون   قتت اوکش خوف اوله هم دوتلن
اشبو يل کمسنه امین اولميه دير   قيغو چوق چوقدر بو المبادير

فصل ثاني در حکم کرفتن ماه

اشبو آي ايچره کرو اولسه خسوف   جمله نعمتده ترایدیي وقوف
اکن ایودر او کاديو هر حبوب   هم يمش حدّن اشادير قيل رقوب
چوق يغا يغوره هم ارته صولر   چوق اولادير اوتبيي اي نامدار

اشبو انلمدن فوشدن بر زمان — اورنه بالق چکر کبی زبان
هم عراق اقلیم چوق اوله صواش — قت اوله بو یل اکی بلمز شباش
ظالم اوله دیر خواج دوله وکیل — الا اول اقلیمده درای ذوفنون
مشرق ایلنده چقه بر کور یکی — شامه الدورة تمامت آیتی
شام النده اشبو یل ای دلربا — خستلق لر چوق اوله دیرم وبا
سیل اوله ارمقده صولر آقه دیو — نیچه لر کلوب ایر قرده باته دیو

فصل ثالث در حکم دایرهٔ افتاب

کون آغلنسه الملو اوله عام — معزه کو سفنده وبادرای همام
نیچه بیمشلر آغج قیله وفات — چوق اوله میرو علیل هم نبات
قاطع سارق کسه بولکلری دیو — چقه اودن بازرکانه واری دیو
نیچه نک کوپی معطل کاچه هم — ان اوله خلقده قرنج دیج اولکم
چون قیله قیفو ملالت ازدحام — پس نته اوله خلایق شادکام
خلق اوزارنده حادث اوله چوق — باش برت اوبز چبانک حدیوق
هم حلده نه کشی دلتنک اوله — شهر قسطنطین ایچنده جنک اوله

فصل رابع در حکم دایرهٔ ماه

ای آغلانوسا رته حمله صو — اوت بچیلی حدت آشا ای رس سو
ارته ارمقلاری بیکار لو طشا — یغمورا اوکش باغش درای بشا

قش قتی اوله دیی چوق اوله غم — بعض حیوان تیر لر ارتو سقم
سقط اوکس اوله بو یل دیو مرلد — یعنی عورتلر دوشورر چوق ولد
بوغن اغرسی اوکسده هم سعال — خستلقلر چوق اوله دیو دانیال
سیماچوقدر مرضلو سواد — یل براکتلو کلوره ای حش نهاد
العیام خستلق فار بر زمان — تیزکچی قلمایسرهم چوق زبان

فصل خامس در حکم برآمدن ماه نو

اشبو ایامک ایچنده یکی آی — چلقیوپ کورنسه کی ای دلربای
اوت بچیلی اوکش اکی نه حد وار — هم فواکه چوق دیو دوزکار
براوجی قلدوررق طفسه هلال — قاورنا وکشدر بو یل چوق اوله بال
یمش آغجلاری آفت بی عدد — کوره طملودن بولر یاره برد

فصل سادس در حکم ستارهٔ کیسودار

چونکه مرکز اهو قیله خروج — پادشاهلودن تزایدهم عوج
ارته ایلاری دوتالو مملکت — عدل ادا بو نلرا وکسلدر مرحمت
از زمان اجره کرو دونه حکم — فتنلر چوق قوپ انسان اولکم
حرب ضرب چوق اوله اجره لرجوع — طیرماهی چوق اوله ای ذوفنون
چوق هلاک اوله کرو بو یل طوار — روم الی یولق صواش هم فتنه وار
قرجشب اقلیم ولایت بولشه — چوق اوله الم مرضلر اولشه

لشكرا نوه اوكشدر هم جبال   قان اوكش دوكيله چو قدر انتقال

مصر ايلي يولق و بادر با هجوم   جنك ايچون خروج وارده شاه روم

مغرب الحوافي امنسزلك فتي   منقطع اوليا هر كن آفتي

زيت وزيتون چوق اوله هم اوكه باغ   ذرع اوكش اوله بو يل اكنجي صاغ

فصل سابع در حكم افتادن ستاره

اشبو آيده كر اوله بيدا خفوق   پادشاهلر رعيته ظلم ايده چوق

زلزله اوله اوكش اي مرد پاك   الق آكيلا و ياهم اوله هلاك

حاصل يل صوكنده مشغول اولور قلوب   اكن جمله چوق اوله هم حبوب

مغرب الحاقده فتنه در عظيم   حرب قتل اوكش اوله ديواي سليم

فتنت بغض عداوت قيل وقال   ايل امينسزلك خصومت هم جدال

لشكر اهلنده خلايق كوره رنج   اوليا راحت كبي دنياده كنج

فصل ثامن در حكم قوس قزح

شرقده كورسك سن كمان رستمي   كي و بادر كتميا كوزلو نمي

اوزم اغجلاري هم پيغه درخت   قو رو يالر عنب بولمايه بخت

اكن اوكا دا اولا هم ياغد تلوج   دول و بون طلو اوكش قيلدر معج

ايل امينلكلر اوليسر در عظيم   اشيه تجارك ايو اچيه دليم

شاد اوله هر بر فروش هم صوفي اهلي   ما بلغ مال ايده لر حاصل بو بر

پادشاهي هم قيله لر خورد كيك   بكلري چوق تيره اوله در يك

مغرب الحق فتنه اولسه اي امين   اوج يل اوكادا اوله بغداي هر زمين

يعني اكيلان بتر دير هر بركي   اشبو يل هم چوق اوله دير بغوريه

الآ قزلق اوله دير في ارض روم   قول پيغمبر در اي صاحب علوم

فصل تاسع در حكم سلاسل البرق

چونكه شكشك قيله شرقده هجوم   حكم نادر دكلدر في علم النجوم

مشرق اقليمنده بو بكشل عول   پادشاهينه خيانت قيله اول

شاه يولق كاله دير انده الم   ايل خراب اوله اوكش قيله وهم

عاقبت اول پادشاه اي افضل پاك   طوته آني زحل قيله هلاك

اوله كر مغرب كرا الر نكبتي   بد بر ايلنده قحطلقدر رقتي

هر فن نكستانه قتلق اوله ايل   الآ امنلك اوله ديو شهر ايل

فصل عاشر در حكم سرخي كه از آسمان بديد آيد

سوي مشرق سرخ اولكن آسمان   بن دياين حكمي دكلده كلا عيان

يل صوكنده مشرق اقليمي صواش   فتنه نجسي قلا صاحب فراش

قش قتي اولر امين اولمز طرابع   ارض قسطنطينه اوكش اولرحق

ايل امين اولمايه هم چوق اولر فانه   بن لطتاحو جبال هم بر زمانه

چوق اوله بو يل و باساحلده دير   هم قتي قزلق اوله اويلده دير

مغرب الملقنده سرخ اوله اکر ... الله اوله دیو بومنکوده نه که وار

چوق اوله یولق بو ییل دیوهر ایمش ... پادشاهلر عدل ایده بو ییل دیمش

عدل ایدوب انصاف ایده دیو هر امیر ... رعیت مکین فرحده جمله بیر

فصل حادی عشر در حکم علامت وعجایب که از آسمان پدید آید

بر عجایب کلکده کورنسه نکاه ... تاجره خسران اوکشدر مال و جاه

حاصل عودتلری صاحب خرد ... چوق براغرلر بو ییل بونلر ولد

الآخلق ایچنده شوشده هم ورشه ... چوق اوله شر خصومت قتل اوکش

بل اوجزلق در نعایم ازدحام ... حاصه بولولق اوکشدر ملک شام

هم دیار مصر اوکشدر تجبل ... ارض اهواز سواحل اشبو ییل

چوق اوله طاعون وباده کیم ... یا بلهبو ییل خوارج الله هم

هر کجه اوله عیان اشبو عجب ... اختلاف جنک اوکش بین العرب

قار اوکمتی اوله وبوراننده پتر ... آنا اوله بو ییل نکم ییردن بتر

بنبق وزیتون بو ییل اولمایه دیو ... لوکده ایکی وفا قلمایه دیو

اشبو ییل چوقده قموبرده حرلق ... ارض قسطنطین اوکشدر بالحقیق

فصل ثانی عشر در حکم مانند شخصی که در هوا پیدا شوند

مثل حیوان اوله کرکوکده عیان ... خوف اوکش اوله امنسزلک جهان

[illegible]

[illegible]

[illegible]

قشی قتی اولور دکلدر سر سری ... هم قتی قزلق اوله ای عشق اری

بو آکی اولو پادشاه اوله ثواب ... نیجه لر قاچه عمارتلر حراب

حرب اوکش اوله چو بلردو تشا ... اویغوب ییری برنده اوتشا

چوق کشی اوله هلاک اندر سیاه ... دیو شاشر برنا س قطع اوله راه

فصل ثالث عشر در حکم بانک کردن رعد

آیک الکنده اولور کورعود ... فتنه قان اوکش صوانش اندر صوق

او ندا کی اوّلا کی اشبو نشان ... بلده ایلک یوق خیر بز در جهان

حاصه استنبول ایچنده در جدال ... ارض شرق هم سواحل هم شمال

در دو فترت هم هلاک وهم خزن ... اول ولایتلرده دری جان من

دیو شر وجدل عساکر دیردی ... نزغونه اولمیا آنک تک بردنی

قرجشا اقلیم ولایت بیم و غم ... چوق اوله جنک خصومت ایلده هم

کورلسه بیر کو مبارک از عید ... نه علامتدر کوری سیف البتر

قزلق اوله دیو بو ییل ارض حجاز ... اکر اورته در حقیقت بی مجاز

طتلولر صحق دنی ینبق فروش ... نه اکی ایلو زیان نه دیخ خوش

الآ بونلر شرق ایلی هم یی شمال ... کی قتی عن تلودر دیو دانیال

او توزادکی یکرمیده اکر ... کورلوبسه کر سما چوقدر مطر

شدت ورنج ویلا خلقی قوماز ... قی قودن بکلرا ویغوق اویوماز

يل صوكي ايلك طلوع ايتمز بوشي … ايل اماندر اوله خلق احوالي خوش
هم بيغا يغور اوكش چوق اوله نم … شاد اوله جمله خلايق كيده غم
غيب اول بيلور كه علام الغيوب … عيب اول اورتر كه ستار العيوب
كيمسه كم بلمزدي بلدي مطلقا … حكم ايدر از ارض افريح تا خطا
بيوسي بلمز عوضنده جو بوي … بير لركو كردن خبر ويرر بركي

فصل رابع وعشر در حكم درخشيدن برق

يلدروم اولسه صولو چوق اوله دير … يغمور اوكش ياغسه در دجله يير
چوق اوله بو يل ديار كناده وسع … دنج اوكش اوله خلايق كوره غم
نيجه لر بو يل ديدلر اي دريغ … ليك عور تلر ديجي بي دريغ
آز اوله بو يل يمش اكي سوزي … اوت بچيلر اوكادا اوله ديو بوزي
مصر بابل اكي آي اي داناي حلق … حرب آشوب اوله فترت هم فتن
هم بو بابل ايلي قزلق اوله دير … نفترت اوكشده ولايت طوله دير

فصل خامس وعشر در حكم آتش كه از هوا بر زمين افتد

صاعقه دوشه هوادن كيد نذر … فتنها بسيا اوله ديردر خطر
قان اوكش دوكيله چوق حرب جدال … چوق عمارت اوره يانه اشبو سال
پادشاه شوكي قلا تقدير وسقوط … ايل قران اوله فترت در قنوط
چوق اوكش اوله بو يرده بي شمار … دكيشه لر ديو وزيرلر آشكار

پادشاهلر

پادشاهلرده شاه بو نيجه غم … ايل امين اولما يه چوقدر غصه هم
اختلاف اوله عربلرده قتي … كعبه اهلي فتنه نفرت شدتي
چوق اوله نوغاي بو يل ديرم شعير … باغ اوكادا اوله يمشهم جمله سير
هم لجا اوله نشان الله سما … كي قتي قزلق اوله دخي وبا
اولشه فتنه اشانه جمله ناس … يا بو اسيلر قيمتدر بي قياس

فصل سادس وعشر در حكم باريدن باران سخت

كومطي قيله بو آي اچره ظهور … در دخشيله خلايق نبي صبور
چوق اوله جمله اكين هم اوت بچيلر … هم اولت اوله دعيش اقليم وجيلر
هم اوله مرك مغاجابي اماله … بي كنارت حتلق طوله جهان

فصل سابع وعشر در حكم باريدن تكرك

كودولو ياغسه بو آي اي نامدار … نامبارك يل اوله خوش روزگار
مملكت اهلي بو يل تكم وري … شاد اوله قوت دنه ديوهر بري
سن اولو بكلو ملكلر بي عتاب … عدل ادالر رعيته ديو بي حساب
پادشاهك كوكلي خوش شهر وايلك … خاطري بولق فرح كينوك بلكك
چوق اوله بو يل اكن هم هر نعيم … هر حبوبات اوكه ديولو لق عظيم
هر سنولرده حبر كوره كشي … منفعتلو اوله تجارك اشي
هم سلاطين اشي طو تديلو … حبر ايل كرا اولادير بو تيلر

فصل ثامن وعشر در حكم بارَيدن خاك باغبار سرخ

يغسه طبراق اشبو آي تاويل ندر … بو قزل طوزكاتي سويل ندر
الق قيرلمه واولاد اوله چوق … حسنلق ارق مرضدرحد يوق
خلق اداسنده اوكه ظلم جفا … ايل اسنزلك اوله يل بي وفا
قتل موت اوكه اوله سفاك … اولمشا اكين هم يمش اوله هلاك
انسه غصه قله خلق حقير … شاد بكلر قتي غمكين فقير
اكين اوكادا اوله بوتيل نه كه وار … غله چوق اوله سويز ايل نثار

فصل تاسع وعشر در حكم باريدن وزغ باكرم از هوا ء

قور بغه يغسه شوغلجانه هم اكي … قزلق اوله دير عام ايل سرتسر
جمله اقليمه ملالت انديشه … غصه چوق اوله يل نوزيده دوشه
ظالمك ظلمي اوكه ربي ملامي … كي قتي زحمت ايدر ديركامي
پادشاهلر بو قلوقه چون شده … نيجه قتلنسون رعيت زحمته
قيت اوله غله معيشت اوله كم … يايلا اوغني حرابي ايلدي هم
ايله سارق تاجو ضربي بوق … چوق اوله بو يل الملو حسنلق

فصل عشرين در حكم پيدا شدن غبار سخت در هوا ء

كي قتي قوپسه غبار اي مرد دين … جمله الكندا بو هم اوت بجلين
پادشاهلر ياغلق ايليه هم … جنك جالنمق اوكه دمبدم

ايل امنسزلك اوله د وكيلر قالن … قرجيشا ايلر بعي يل شاد بو زمان
يل صوكي صلح ايله بكلر آشكار … كسب اوكه اوله منافع بي شمار

فصل حادي وعشرين در حكم ظلمت وتاريكيء هوا ء

كو بو آي اجره كوريرسه ظلمان … چوق اوله يغمور قشده در بو نشان
اوت بچيلين غايت اوكه ايرغوب وشرق … هم دكنزا اجره كمي چوق اوله غرق
هر اكنلر حوش اوله اوكه ثاقل … حوش تنعمدر او جنلوق بلكه بيل
تاجره بولقا ايو در ماه وسال … الجمهور صاتجي خوش اوله حال

فصل ثاني وعشرين در حكم جستن بادسخت

اشبو ايله كر ايله يح اضطراب … مشرفك شاهي قله د براحتراب
قتلق اوله روم الي قيلق دوشه … مشرق ايلنه چريلر دي قضه
د پوشه لشكر عساكر يو ديا … طاغ وصحا بي عداوت يو ريا
حرب آشوب اوله عداوت بي شمار … منهزم اوله عساكر ناكه وار
هم ولايت نزلغه اوله كي قتي … پادشاهلر قيله خلقه زحمتي
هم سپاهيدن رعيت اوشنه … كمسه هيچ ياپشمايه دير ايشنه
قيغلو اوله كونكلي كيده طرب … شام ايلنده نيجه شهر اوله خرب
بروز بو حبسه طيلا يلر … آخر اوله درب هلاك ايليلر
چوق اوله يميش هلاك اوله بهار … هم اوله سي شدت البرد اشكار

بل صوکی صالح صلاحیت امان   کیده فترت چون امین اکده جهان

فصل ثالث وعشرین درحکم بانک که از هوا شنود ده

کوک کورلدیسه قیتیده بوشتا   پادشاهلر عولر اولر رعیتا

بوز اوکشی اوله بویل چوق اوله آت   اوت آکین اوکاد اوله عیش ای اتلدار

اورتده هم چوق اوله یکلش کلام   قیغو یه دوشه خلایق یل تمام

دوکلی اقلیم امینز اوله هم   قیرله انعام بو یل سن بیمه غم

خوف اوکشی اوله بو یل قوقی دلیم   هم بو یل آزدر فی اکه دیو حکیم

فصل رابع وعشرین درحکم بانک که از زمین بشنوند

یوکورلدیسه اوکا دیرا نکبین   اکثر بو اوله اوکندر ای امین

چوق اوله اندیشه وفکر و بیم   هم سکل کلوا اوله دیو کی عظیم

زلزله حکمسز اوکشدر هم سیاه   عدل ایله یولق جهانه پادشاه

جمله اکن هر حبوب اوله اوجن   هم رعیتلر فرحده ذهی سوز

دو نها یدنه غنی درسیلو من   یاغ اوکسنده دو یوبز دیمه

فصل خامس وعشرین درحکم لرزیدن زمین

اشبو آی کو زلزله اوله حقیق   اوچق اوغلانه چوقدر حقلق

خلقه راحتلق سلامتلق دخی   یل صوکنده درقتی قتلق دخی

پادشاهلر لشکری جمع ایده جوق   نترت ونفترت قلادلقی ذبول

فتنه وآشوب اوله دیر بو جهان   الا بتز کیما و دوکلمایه قان

اول ولایتده بلوردر دیر بغی   اول بره هم باصه دشمن آیغی

خوف ایچده تاله سلطان دوله وکوله   هم وبا اولر دیر بو یل ای ذهنون

کوکیجه دیرنه یر چوقدر سمطی   قتل اوکشی اوله حقیقتدر خطر

اختلال اوکشی اولیق اوله دم   بولنه اقلیم ولایت طوله غم

چوق اوله اوغری دخی هم اوکوار   فترت اوکشی اوله دیو دم انجار

اوج بوزا اوتوز یدی دریته بونک   عشقیله دکله بکا دندر بونک

باب خامس در بیان احکام شباط واحکام وعلایم که درین روزها پیدا شوند وآن بیست وپنج فصول است

ابتدای کتاب شباط بودم اخمیس ورغم فوار ١٥١ القعدة ١٣٢٤

چون شباطی بشلدم نظم ایلدم   حکمتک جمله شروعین سبق الله

بزده ایلو وکلنلرنه دیمش   هر برانک شباطک نجه بیلان یمش

فیلسوفیلر حکیملر سوزنی   سکزی نار شدووبی لموزنی

ای سخاوت منبعی فی العباد   فیلولرسی دربوکا قونیلن آد

چوق اولور یغورتادر فیلسفی   درلوده لو یل اسم دیو فیلسوف

جمله حیوانک چلینر بکز هم   جمله آیغ صولنر ای محترم

اتله شروا یسوله بوهینر قیلان   بیسه چوق بیمایه حکمت بیلان

ذیره تان ارتوبو آکین بل حقیق   اسکی تان اولور طملوده رقیق

یا صقایون بوآیده سی آزمل جماع　　کردلوسک چوق بولاسن اجتماع
صید اتمی ییمک بو ایل یولی اوکت　　قوشلر آتلارین ییمک دخی منفعت
کورمسق بیرسک اول دوا　　منفعتلودر اولور درده دوا
کوقورو ییمش بولورسک یوق یمه　　کی صقایون طاتلودر حلوا یمه
نظم ایده بو آیی بن بوها نیله　　سن تزوج قل کوکلک دخی جا نیله
قوج و عورت دخی طفل صغیر　　ییمسون یازی بولر دیرلر امیر
بس بو آیک کونی یکرمی سکز　　بو کونک ربعی دخی هم ای عزیز
اوچ بلادکی بودر بیل و قال　　تسع والعشرین اولور دخی بل
آنده او تور دور　　اوچ یوز التمش آلتی کوندر سنه
اولکی کون بونک ای حکمتی بیر　　قار و یغمور یغا البته دیر
آچله یا آچلر دوبی ستور :　　یا بلتلو اوله کل اولا یه نور
صوک تنی آیدر بو ای خیر البش　　بیدی کونده بو چره دوش
چون طقز کونی اوله ای خوش لقا　　کی مبارک کندر اول کون مطلقا
اون برنجی کون بولنز باحطر　　نه سنز مدح اولور دیو نه حظر
اشبو کون اچره کروم بیل عیان　　کونیکی اون بو ساعت اولور بی کان
کیجه اون اوچ ساعت اولور دون صنا　　کم اننز سحاب کور صینا
قنغی برجده در دیرسک کونه ای یار　　شمدی جوزا بورجنده تلهش قدر

وبربي

بوبورجی طولتز بولنز خلوذ　　اون آلتنجی کون دونر سعد السعود
هم کوداولدولینور چون میهه دیر　　شو بلده اننده کوربی شه دیر :
اون اوچنجیسین بونک یا محبا　　قبله بیلی اسه هم باد صبا
قوة سرها کم اولر بیل یقین　　آسمان نرم اوله کوم اوله زمین
دیره نو آنخ دمادچوبیل اسر　　صو بودر آغلاره بس سوتر
جلچیچکلر بتا بشلایه هم　　کوک صرو جلکدر بترا اول قدم
هم بودر محذو رموسی بی کمال　　صقله بوکونی اولاسن شادمان
چونکه هر بنهان واقع درعلومی　　بولش چره هوا اوندر کول
غافل اولمک هر آیک کونی صایک　　چون یکرمنجسی اولر بو آیک
بیرک التنده اوجی جانور　　او سنتنده چیقار دلوای مجدور
واغتنام
هم لشکری است قیام　　واجب اولدی قتل بی حکم الانام
اشبو آیک حادی والعشرین کونی　　صولره چره دوش کی بل بونی
چره دیدوکی نذر صاحبهنر　　کونشک اسیسی بو اوچ شی دوش
مطلب در کیفیة جمرات
نه هر بیک اغوسین آکور کونش　　کتور رطله تمی ای ماه وش :
صو بخاری و هوانک شدتی　　هر یرک بوغی دیا حک مدتی
کوتوربونلو تمام صافی قلور　　دعوی محو اولور بهان لالی قلور
جمع دشدی دیدکی هر بولوک　　اشبو اوچ نسنه در علی انوک

بعده جزء آچو دیو طامی یک … جمله کوک دوتراوت اکین هر بری
شاد شلو صوکي بیرکرقی صو دد … زهری خشمي کیدد مثل المقود
یکرمی بشنجي کونی بو آیده هم … نجم زیره طوغر مثل العدم
هم کوی اول کون دوغوای باحیا … بونلرك آدي سعب الاخبیا
یکرمي التنجي کون برد عجوز … یعني قاري قاري دیرلو عرب سوز
اوتوز اکسك بیدي کوندر بو شباط … دردینی آزرو ویرد اوجی شباط
یاعز بجوریه قارطولو بو رد … یاهوا بولد اولور یا دیج سرد
یاري یاني الجمر آزري بلدیو در … آدیشهو دردجهاني دولدورر
بولقب بوکا نیجون ای مرد پاك … چونکه عاد قومی طلب قلدي هلاك
برقوي قوي تکلیف انده اول زمان … دایم اول وقت اولسه ایلردي فغان
هرقچان اوله شباطك آخري … سوبله آه زاره ایلردي اول قري
یدي کون اغلردي ایشت کم نیجه … نه ییمك اچمك اونا ویردي کیجه
ارقسنده ظاهر اولور هر رموز … انده اوترور لقب برد العجوز
کیمؤثر در دیني حکمت ندر … چون صوغك صوکیده شدت ندر
بیده اوتشي شهور عقلك شنك … آخري در معتبر هر نسنه نك
هر سوزي سویله ایلدیبي بحر صلح … چون دوکانه یاغ ضعیف اولدي چراغ
یا نقل آز اوله آض اوله نور … براکي مقدر قتي شعله ویرر

بایغیدن ایدن اولور اوا چی … ناتفاوت آز چوق اولور کیجي
صیف اولو حراره الیقضا شاب … آخري اولدي غیجون ماه آب
هیچ دکلمادکي سی آغستوسي … کوردیم قانی طقتوز اسیسي
تنی صوکیدر بیدکون برد اولدغي … انده اوتو یدرتي سرد اولدوکي
بو نله اوتونکون عجب برسوزي ولر … جمله آرق اولو اول وقتي طوار
ات کیدر قوت کسولور یاغ اریر … کونلر چتلق سکل الکدریودیف
اوریر چقانا آخرده قالدوغي … انده اوتوربید طوار قیرلدوغي
اول یدي کونکك آدن دکلایه بیر … ضرصیره ابر من مومشم
مطفی الجمر النتبي کوني … حلقه الظعن اولدوغي شابح بوني

فصل اول دو حکم کرفتن آفتاب

کون دوتونوسه کوزدن ترکاید دقاد … اکي آز اولور اوکشدد هم جراد
یلده بي هنکام بغار دبر یغوري … ذرع اوکش اوله فسادي عشق اري
جعفر صادق مطریخانه دیر … یل قوراق اوله قوود رجمله بیر
شرق وغرب اقلیمنده آدم ناکوار … قزلق اوله دیر قن یلور هم طوار
پارس ایلنده قویه بر بك معتبر … پادشاهي دوته بس بو خبر
کي بهادر قویه اول شخص دلیر … جمله آنکا اویا هم میرو وزیر
پادشاهلق ایلیه اول برزمان … جوق ولایتلر یقه اولي امان

نقرت اوله ایل اینک قتی / اول ولایتده قلالو زحمتی
ایل تراك اوله وشارا اولره آب / فتنه چوق اوله وقورقو بی حساب
قورد وقوش اوکسی اوله دوکه اشجار / ییرده یوریبه یاتی دوران اوجار
یعنی اوریحک یحک غلل ودبیب / چوق اوله بونلر دلی قدر زبیب
ارض بابلده قحطلیق بی قیاس / قزلق اوله دیو قتی چوق اوله فاس
هم جزایرده قتیدر بو علا / باقی احکامندن تکرری بلا

فصل ثانی درحکم گرفتن ماه

آی دوتونرسه اوکا حمله اکین / یل اوجنلقدر چوق اولور اوت بجایی
یغور اوکسی یاغه وخوش اوله حال / چوق اوله قوش هم یمش چوق اوله بال
اسنی یللر چوق اسه بو یلده دیر / زحمت ایده سویلیاهر دلده دیر
یاین اسیلر قتیدر بی شمار / قورقوسی لکر اسه دیرهم دیار
زلزله واردر بو یل ارتر ملال / احتیاط ایلک قتیدر دانیال
اشبو یل ارته بلق اورنه قاز / یل براکتلو کلور دیر قیش یاز
کورقوه اولسه دوننده قرحسوف / قیغو بوله غصه دن جانی شغوف
نترت وخوف بولادیر دردو رنکار / اولکلر اولدرکه اوکنده تاقی ار
اورته خرسز الی ایچنده لر / سنی وحربی قتی جنک ایدلر
اهل اسلامک اوله آخر خطاب / کافری شویله قیلر بی حساب

فصل

فصل ثالث درحکم دایره آفتاب

کون آغلنسه چوق اوله اوغری دیو / نزله سنه دو مخوهم اغزی بیل
هم بوغز آغریسی واردر هم سعال / چوقدر امراض واسقام بحساب
یغور اوکا دیا غدای هروی بجایی / اکین اوکا دیر قتی هم اوت بجایی
وقت کلمادن یغا قادر هم برد / بعض یمشی اولماز ای صاحب خرد
اشبو یل هم آز اوله درای طبیب / بلکه اولمیایه یرنج وهم زبیب

فصل رابع درحکم دایره ماه

ای آغلنسه ندرای مرد دین / اوت بجایی اوکا اوله دیرم اکین
حمله بیکارلر ارمغلر طشنا / چوق اولسه مطرهوای بشا
پادشاهلر عدل ایده دیر رعنا / کی قتی عشاق اولسه درشتا
یل صوکنده هم سکل الکدر قتی / حق جلب دفع ایلیه هر آفتی
چوق اولور جی یور رهم بکش / الا الملو دکلدر ای عزیز
چوق نعایم بول اوله بوقدر کران / کی اوجزلق اوله نواکه بی کران
خوش کلور اوستو مزه اول بهار / شاد اولاون دایما لیل ونهار

فصل خامس درحکم آمدن ماه نو

چلقیوده کورنسه بو آی قش قتی / خلقه قیله قار بوز دوکب زحمتی
شولقدر بو یل زمستان اوله دیر / کم قوی عالمده دستان اوله دیر

براوجي بوقاره دوغسه بكي آي   يل ايودرشاد اوله يخنول وباي
جمله آليين بوقاولهم اوت بجايي   كي اوجولق اولدير دنيا اجيبي
طاشه ارمق صويي هم جمله بكاد   يل بلبتلو اوله باران بي شماد

فصل سادس در حكم ستارهٔ كيسودار

سچلو يلدز دوغسه برشه اوله فوت   اول سببدن چوق اولهم قتل موت
باغلق ايليه ديرهر پادشاه   قيره بر بريني جمله سپاه
نيجه چالشمق دوقشمق نيجه قان   نيجه آه واه نچارادو فغان
فترت طالخلق طابوره رقتي   نيدوره اودهم دليم عيارني
هم امسزلك اوله اهوال ايلي   فترت اوكشدريو نخلقك حالي
قتا اوله يمشي ريباح چوق اوله   قيتيا ديبي دكنزك دمبدم
غرق اوله بولق سفن هم دريجاد   محو اوليسر دنيا چنده ناكه واد
بويلك كي شو وارا اولمز قدم   چوق اوله بو يل اولوم ملكي عجم
هم اوله بي حد قتال يترو تيغ   هم عجم شاهي اوله ديو بي دريغ
ديو نايدلو طتو هم قمر   وقت كلماده يغادير هم مطر
اختلاف اوكشي اوله ديرو ذير   برده اهلينه بو يل چوق اوله خبر
هم اوله قيصو سراب اوله شراب   بو معظم شهر اولوا اوله حراب
هم اوله اولمر بلا و درنج غم   حاملر عورتلره صبيانه هم

هم كره

هم كيده بر بك كشي قدر بوجه   شهر قسطنطين ايچنده اي خواجه
هم دولت بابلده براولو كشي   بودر رو ر خود دنيانك كتر اشي
كمين ارتورر كمين ايلو هلاك   بوندة انسان باقيدر نه ملاك
باقي نكويي دركه بادتدي جهانه   عيش و نوش جانلو جانسزانه و چانه

فصل سابع در حكم افتاده ستاره

كو دوشه كوكده نجوم اي سرفراز   ناجره خران اوكشدر آفتي آز
بركي اولو پادشاه اوله هلاك   ايل امنسزلك اوكشدر اندناك
طوره آنك يبرنه تيز بر حريف   كسبه اولمايه خران اي ظريف
زيعي نعمت كم كدر بر پادشاه   بر دخي يك پادشاه اوله پناه
كسه ابجتميه بوزنايه ايل   كي سعادة در چلبيده بلالو بيل

فصل ثامن در حكم قوس قوزح

الكم سغلدن بود در خبر   مشرق الطافنده كورنسه اكو
كونه طغوسي بكلري حاجيلري   حاين اوله شاهنه جمله چري
دوندره يوزني شاهك جنديلر   چوق جفا ايليالر شاهه بولر
عاقبت سلطانه حق نصرت ويره   دوته بونلري يوزلارين قره
ال ارتسون اوله اول شاهزاده نك   يا رجبيسي حقدر افتاده نك
سوي مغرب اوله كر اشبو علم   قوم دوشمن اوله ديو سلطانه هم

پادشاهلرده قتلا بونلر هلاك — مملكتلري يقار اي اصل پاك
چوق خراب ايده بولر حكم ايله چون — هم يقالر شهر كوي اندر فنون
مصر ايليجنك حصوتندن دوله — بوزله اقليم ولايت بيم اوله
فتنه فترت هيچ اكسكز تمام — چوق اوله يغمور خيلي بلودن غمام
هر طرفدن خوف اوكش آزدر سليم — مغرب اقليمي جكر كادر د ليم
كمسه چون وصف ايليومز بي نياز — شويله قزلق اوله كم قيرله ناس
شول قدر ايده زيان ديو اولور — خلق طاغيله كيده شردن شرا
اوج يل اول ايلره قتي حكم ايله ديو — قيرله خلق طفيلب كيده ديو

فصل تاسع در حكم سلاسل البرق

اوله شكلشك چونكه مشرقدن يكتا — يل يولق قيرلر نيدهم سكا
قيرله بو يل قوين واردر زوال — بيش اوكا داوله كوترميا دال
پر تجي حيوان جانور اشبو يل — چوق اوله بونلر زيان چوق ايله بيل
حاصه تركستانده اوله بي حساب — هر اوت اوله بو يل ديو بو كتاب
قزلق اوله دوزكار خلقه غنت — هم يقا بو يل مطر بي منفعت
چونكه شكلشك اوله مغربه بديد — خرب اوكش اوله حصوتلر شديد
چوقا اوله يكلش كلام فتنه دوشه — مغرب ايلنده چويلر دوشه
كافري سيتي قتلا خورب و جنك — بر نجم كي اوزنيا لوبي درنك

كي قتي

كي قتي اوله جدال اي خوش نفس — عاقبت اسلامه نصرت اوله بس
آخر الامر اوله اسلامده مدد — كافري شويله قرالر بي عدد
اوليانك خواجن آلا ديو — شا ولعنيلر مسلمان قالدير

فصل عاشر در حكم سرجى كه در آسمان پديد آمد

سرج اوله كوسوي مشرق آسمانه — يل بلتلوا اوله يغمورلو جهانه
دنله قيزاردر اولور كوك اكر — براولو سلطان كيدر بو خبر
مغرب اطرافنده اولورسه قوي يل — سو يلتي سوزلرنه كم وار بلكي بيل
اول طرفده اوله يغمورسا اولدغي — پادشاه البا ايل ايسز قلدغي

فصل حادي وعشر در حكم علامت وعجايب كه در آسمان پديد آيد

اشبو آي كوكده كورنورسه عجب — حكمني بلمكده جهد قيل طلب
چوق اوليسر بلو عورتلر هلاك — هم اغلر ولد چوق انمناك
فتنه دن اوله خراب خلق دل سياه — بيو بيريسي تارلر بي كناه
دوله اوغري و حرامي دوركاد — تاجره يولق دنيانده آشكار
بر آدي بللو اولو شاه اوله دير — اشبو يل عورت بر پشان اوله دير
هم عجم ملكي وبا اوله نه سن — بكلري اوله قلا ديرا يل ايسز
او واجق اوغلنده امراض و الم — هم وبا وار بونلر ادر بو علم

فصل ثاني عشر در حكم مانند شخني كه در هوا پيدا شوده

کوکده کورنورسه بر حیوان کبی   براولو بک کیده یه سلطان کبی

قان اوکشی دوکیله یغما لانه ایل   قیغو چوق اوله اسر بشلرده یل

فترت اوکه در ولایت بی امین   قزلق اوله دیر قحطلق در زمین

پادشاهلردن کوره لر ظلم کوچ   شویله آه ایده یخسول بی خروج

لشکر اهلندن ولایت کوره رنج   المیا بونلر نصیب الّا اِلنج

فصل ثالث عشر در حکم بانک کردن رعد

رعد اوله اکر اشبو آیده ای عزیز   بیمشی اوکسدر بیاوز سبزو بیز

هم اوزم بولق اوکادیر باغ ایچی   کم آنی اسر قمو اولو بکجی

بیل ایو درکی مبارک اصلو   یاز ایو کاله بو یل ای خوش خلو

اربه بغدای خوش اوله اوکا اکین   نعمت ادجندر بو یل هم اوت بچاین

کوکمی آواز ایله امّ النجوم   بیمشه ایده صوقتله دیر هجوم

اوزم اولا یه چوغ بولنوز درت   هم آغ بولنه حلال ای نیک بخت

قتلق اوله دیو برابودر بو یل   خوف اوله بو یل و باتمه تخیل

عشر اقلدن الی عشرین نشان   اولور حکمنی دکلم عیان

اختلاف بین العرب واز بوزیان   مغرب ایلنده خارج بی امان

قتی جیلک اوله دیرلکی از فراق   بغور آز اوله دمیشلر اتفاق

عشر آخر اوله کی رعد از سحاب   بیلمن بولق ایودر دیو کتاب

اصلدر

اصلدر دیو بو یل بیع الحبوب   طتلولر صتق فوح ایلر قلوب

چوق اوکسدر سم نوارسزدر قلوب (هموم)   چوق قیا اشلر ناس بین الهموم

باغ اوکادا اوله اوزم اوله دیمش   اک اوکادا اوله هم جمله یمش

فصل رابع عشر در حکم درخشیدن برق

کوبو آیده یلریم ایسه پیشا   چوق اوله یغور قموصولر طشا

چوق اولیسر وزنکم بیرده بتر   بغدای اوکشی اوله هم اوکا ایکش

اوت بچین اوکادا اوله هر دیاد   منفعتلو دریلکی نه حدّ وار

تاجرک کوکلی فرحدر بی مثال   اقتی چوق ایده بولوربی قیل وقال

بل صوکی عکسی و تاجر فلاک   ایل ایمنسز کدر لطوار اوله هلاک

غم اوکشی اوله ولایت بولشه   دیرشه عسکر حصومت طولشه

عزم ایدوب لشکر بوزایه اوشه (دیو)   بر بعضی پادشاه دوشه دیو

طلغلق اوله اقالیم بی مجاز   تاجره خسران اوکسدر اقی آز

فصل خامس عشر در حکم آتش که از هوا بر زمین افتد

صاعقه دوشسه برابو درنشان   هم سوز بو یل اوزره بی کمان

چوق اوله اوغری حرامی بلّو بیل   تاجره بولق مضرّتدر بو یل

غصّه چوق اوله اوکسدر حسنلق   هم براولو پادشاه کیده بیوق

طلغلق اوله قتی فترت دلیم   شر اوکشی اوله فتن قیغو عظیم

تن کوره بو یل المز انجینه جان   قیرلر حیوان اورلر حاغان

اشبو یل خوف اولر واقع هم حذر   حاقمه یل صوکنده چوف اولر خطر

کوکجه اولر صواغق روز کار   اردنه هر علت بو یل ای رد کار

جوق اولر الام واسقام بی شماد   هم کمیلر غرق اولر دیرینی بحار

استی ضرب اولر بو یل دیردانیال   هم یمش قتدر اکی کوره زوال

آن اولر بو یل صولر دیر ای ولی   یاچوی کیره یقیلر شام ایلی

فصل سادس عشر در حکم باریدن باران سخت

کو بو آیده یاغه یغمور دکلر سون   یل براکتلو کلور نعمت اوجن

جوق اولر خرما خبر ویرر نشاه   هم سلامتلک امینلک در جهان

خواجه بازرکان سویتر کوکلی شاد   پادشاهلرده اوکسدر عدل وداد

چوقدر رفح بو یل دل بی ملال   دکلنه رعیت ذهبی یل دنیهی سال

فصل سابع عشر در حکم باریدن تکرک ٦٠

اشبو آیده کو یغه کوکدن طلو   اول یرکت بکلاری اولر قیفلو

اشبو یل بولق طولر حواجلر   یغمدن الچق اولر دیر یوجلر

چوق اولر بو یلده قطاع طریق   هم اولر اهل سز کرة عز یق

یول امین اولماسر دکی بلکت   اللشه سی جوق اولر شرکی ایلک

غلّه هم تندر حبوبات اولر کم   لشکر اهلنه رعیت کوره غم

یل صوکی بولق قحطلقدر قتی   جمله اقلیمات اوکسدر فترتی

فصل ثامن عشر در حکم باریدن خاک یا غبار سرخ از هوا

بو تنده توز کلسه یا یغسه تراب   ارکلوک اولر دیر ایل خراب

راه تاجو قطع اولدای پاکدین   بابل اقلیمی قحطلقدر یقاین

زنکبار اقلیمی تز لقدر قتی   اولکی اقلیمده کورسک فترتی

کم نیجه اودکر ولایت دمبدم   بو نیجه قیریلر آچن چوق آدم

فصل تاسع عشر در حکم باریدن وزغ یا کرم از هوا ٥٥

قربغه یغسه یا صوغلجان ایشته   کی تنی قزلق اولر دیر ای یکیت

بی کفارت حتلق اولر جهان   ستمه و ترلتمه اغزی بی کمان

زادوافغان الکلدر وجید هر زمان   دوشه خلق اوزنما سنه بی امان

اشبو یل هم چوق اولر موت زنان   القا اوکش قیرلر اندر زمان

یل صوکنده قیرلر اوغلی اوشق   دیرلر بو بر بولوری مثل دق

فصل عشرین در حکم پیدا شدن غبار سخت

کورنتی توز اولر جوق اولر صواش   حرب جنک اولر یاوز یوز اش

پادشاهلر ظلم ادهلر آشکار   بر بریله دوشه دیرهم ایل شکار

کی ضعیف اولر رعیته کوره غم   یل صوکنده خلقه ایلک اولر هم

منفعتلو در یلوز بی کمال   ایل امینلک اولر شهر اندر زمان

فصل حادي وعشرين در حكم ظلمت وتاريكي از هواه

بو سوف اولسه اوكشده شر وشور — طلغلق اولور ولايت بولسئر

قيرلر حيوان بو يل ديربي كمان — غصه‌لو يلدد ملالنده زمان

الآ بولق چوق اوله ديراوت بجيه — نعمت اوجزاوله هم بيناآكين

يل صوكي ايللرامينلك حدّ يوق — قنده تاجر وار سه ديح ايذه جوق

فصل ثاني وعشرين در حكم جستن باد سخت

كو بوآي اجره قتي اسه رياح — فاسد اولور دير فواكه بي صلاح

اختلاف اوله بو يل ديردانبال — چوق اوله حرب وخصومت هم جدال

نترت اوكشده بو امزد رسق — اوغو يدنه هم تاجره اوله حطر

حتلق اوزه اوله علت مديد — يانا ايو كلمه ولي حق شديد

هرچه بيده روشه دير بر پادشاه — ايل فران اوله وطلغاذا سپاه

آكه ايودر اوكاهم بلكو بيل — حامله يولق چوق اوكه اشبو يل

اورته كونصوكي كوذ قتي اوله ستم — الآ صوكي يوحدد كيده همّ

شاذ اوله بكلر رعيت شاه وار — ايل امين اوله ولايت پايدار

فصل ثالث وعشرين در حكم بانك كه از هوا شنود

كوك كورلدرسه فواكه اوله آز — چوق اوله بكلش كلام اي سرفراز

كم اوله كسب ومعيشت اوله صو — لشكر اهلنده رعيت كوره جور

مشرق ايلنده عسكر ديريله — اوغرشه لشكر ولي چوق قيرله

طلغلق اوله امينزلك قتي — قاراوكشه اوله ولي قلادر قاحتي

فصل رابع وعشرين در حكم بانگ كه از زمين شنوند

كورلسه براوت بجيه قتدد شها — يل قوراق هم يايه اسي در هوا

چيقه هم بو يل خوارج شاه دير — يولجي محتاج اوله چوق هم ديو

پادشاه دشمني دوته قوتي — نترت اوكشده قحطلقده قتي

غصه چوق اوله پريشان بي عدد — شدت وقلت اوكشه اوله بحد

ساوق خسته النده اي اميك — بولمياپيدت قوغنه خرده كبير

فصل خامس وعشرين در حكم لرزيدن زمين

زلزله اولسه بوآيده اي رفيق — اوده نه بو يلده قطاع الطريق

كوره بونلردن خلايق انفعال — هم قتي اوله مرض بي قيل وقال

يل صو كنده ايلك اي اهل كرم — نعمت اوجزد رايشت كم نه درم

اقليم اوضلق اوله اوكا تخيل — خلقه خير اوله بيه غصه بخيل

الآ كانده اقلمي قوتلق قتي — كي قحطلقدر وبادر آفتي

دون ايچنده ديرنه كوايبشا — فتنلر چوق اوله جمله صوطشا

يادي چكوكه ديرپي صاب — اول ولايته اوكشي قيله خراب

درميان اوكش الحبيب چوپ بيم — چوق اوله جنك خصومتلر عظيم

تشي تني اولا صولر دولا عيون | بيكلر اولوبي تيله خلقي زبون
آكي يوز آلتي سكزدر بو شباط | حل معنيدر كلدر انبساط

باب سادس در بيان ماه آذر واحكام وعلايم كه در اين روزها پيدا شوند وآن بيست وپنج فصول است

اولكه هو اسماي اول قلدي ياد | اشبو التنجي آيه آذر ديدي آد
الك يازايي دو آي اشهر ده هم | اوتوز بركون اولور نه بيش ونه كم
بل باشه ديو بو كتار ستايلو | آدي مارتس تو شي عيا ئلر
كو بو آي اجره طبيعت بيلهرسن | حار و رطب اولدر تدارك قيلسن
اعتدا ليله جوق اولور انده قان | عزادولور بلغ انز تخندن روان
جمله احلا لملك وجودي ديرين | چوق اولور شتي هم جبان اي يكذنور
هم بغانا غز بسيه هم كوذ آغز سيه | جمله قان دنجي اوكندر طور سيه
اوت ايچوب اعضاي طلدر تو كوك | يه جهاتنده قان الدر رتة كرك
دقلو آشلر يبيجي اول اي ظريف | نيم سرشت يومرده يرسكدر لطيف
بس مرسق بيه هوا بي كبي | يعني صو قيسلدتو حابي كبي ::
هم ايو سو جيدن اجكه صولودير | بيبسيه اوستنه برنج دولودير
نيجه كه ديليم بوني طرح ايده بيم | دستطالسده خبردر نيديم
دنج طرح ايده وتوت قوره تخت | هم بجد حامته كير اي نيك بخت

بيكد

بيكد آدملو طعام آز يسون | بشلو كيشلو نه كوكب يسون
رابع مشهور براينزكي بخيس | قول موسي درايار ده نفيس
هم جيقش برج جوزاي نامدار | بو يله تعبير رشن حكيم روزكار
فرع المقدم طلوعنجي كون | نجم حرف طولنز اي ذو فنون
هم اونبنجي كون ايو كونلر تمام | روز سعد اولدر حقيقت انتظام
اوكه طب اهلي كرامت بيودر | اوناكيسنده حجامت بيودر
بس اولور تمام بو كون خمسين هم | لجدي قتي يازكلدي جون ايرونم
اون اوچنجي كون بوايكي اي كشي | دونلر كيدر برابر ايكيسي
اون اكيشر ساعت اولور دون وكون | بو ديار تن در عجايب در فنون
اتفاق ايتمش خلايق بي جدال | بو كنه ديرلر بكوم شمس الحمال
هم بوكنا ايدر عجم اول بهار | ذيره نوروز كونيدر اي نامدار
چونكه بو آيك اوله ساد بن عشر | هر بلادا اينده كوزلارن آچر
ذيره يوم شي ايدي كيچك كوزلوي | دون كبي كجرمدي اول كوندزلوي
آيه ديدي دينه ننه كمر بقام | فاني درخوي يبقلر نيجه جيقام
تا اوليجه اوتر ايش سر نكوك | يوز اورايي تكز يه بن دون كون
جولا خروج وقتي كلدو رز جيقار | كورنه زحمتلو وير رجانلو يقار
سونا اوزلماسه دني سويلايدم | جمله احوالن بيان ايلايدم

صو غلیظ اولور دکزلو قاره در چوق کمشي تنجیر صواوز رواودر ::
تکزي اعلمدر قودن الا کمر بر عجایب سوزدني سویلر حکیم
کوردکوککث چوق ایلدوزلری شها :: کیفني چوقدر آنک آدي شها ::
کوره کورن دیر اکا توک بلشلو کوزنوردن دکشدر انده دلو
نه بوسارقدر یوزي نه بلو نور که کوربیور که کوزمز کیبیدر
اوغلی اولماسه کشینک یاقزي اول کیبي بقسا آکا دیر کنززي
دوش جاع ایتسه حلال با اعتقاد تکزي بوبردر قوز دیر نامراد
پس یکرمیجي کون ایه دل بذیر روز نحس اولدر منجم شویله دیر
هم یکرم الکنجي کون مثل العناب فرع المقدم دوغر دیر اوش کتاب
بنه اول کونده دولیزه هم عوا جمله مندن شرتن تکزي صول
چون یکرمي بش اولدر رجب شاذلق ایلر نصاری قوم هب
بیرنبي درکي تني حاصل غملث یعنی حمل ظاهر اولمش مریمک
هم روایت حقیقت شویله بیل بوکعدا یکنده چلبدن جبرائیل
اندي مریم قاتنه اي خوش نفس وردي بیکندنه اغزنده نفس
دوغدي چون عیسي تدبر سیلیلو تکزیدر بو یاتوب اوغلی دیدیلو
هر نه سویلر قولیدر تکزینک نایبیدر فرض احکام شهرینک
بیدي واجدي بربري اوکیدي سویلیکی دک دردي طفدي بوبري ::

قاقدي

قاقدي آغلدي گلدي اولدي شاد آخرت اکدي جناني قلدي یاد
بوکه قایلدر حزن مندو غبي پس نیجه آدم دکلدر اول نبي
هم اولاجکدر حقیقت بي کمان هم کوکی قیبو دکلدر جاودان

فصل اوّل در حکم کرفتن آفتاب

کون دوتولسه تحیل اوکا دیمش جمله نعت اوجز اوله هم بیمش
یل صلاحیتلو یلدر باشه بیل هم نعایم اوکا حدن آشه بیل
شام ایلنده بر اولوبک بالتعب مدعي قیله هلاک الله غضب
اکثریسي ایچوره لواول شاه ستم جمله دشمن شاد اوله اهلینه غم
ولایتلوم
اول قتنده بي کز و ب قیرله انسان اوکش اوله حروب
قش یوزدر باغ ایو دردعلي روم ایلنده اوله هم حرب وفتن
چوق اوله هم روم ایلنده درغلا ارته کفاري مسلمان ذي سزا
قیرله بونجه خلایق یتیم ناس ایل الوب قلعه تعالی بي قیاس
کر دوتندقده اوله رنکي قزل قتلق اوله دیر ولایت بللو بیل
قیغوسي دوشه جهان خلقي تمو یل اسیب اولمایه هرکز ای عمو
چوق اوله قیرقو خلایق اجنه هم دوشه انسان خلایق رنجه

فصل ثاني در حکم کرفتن ماه

اي دوتولسه نور کوراي عن یز قتلق اوله جهان هرنسنه قیز

الا بیتی چوق اوله دیو بی قیاس هم چکوکادن ملول اوله اناس

چوق اولیش دیو بیل قازیله حوت آنی بیوب نیچلو قیله ثبوت

مصر الننده یغمایه یغورر دخی هم بر اولو پادشاه اوله مشهود دخی

تنها اولیسر دده هلاک الله رفتنه بر بونده دوشه دنیا قوم جوله

فتنه لر قلدوره باشی دوکیله قان هم طوار چوق بغلانوب رای جوله

یل حو ابلق اولیسر ربی امان نه کس یل خیر یوق شرد ره هان

چوق اوله بو یل صولر دیرایه بشا اهل فسقک سوزی اعلادر حشا

اهل شرکک سوزی اوستون اوله دیو قول قوت دونه دلکن دوله دیو

قبقرا اولسه یوزی دکلر سوزم آفت ایرر باغه هم اولمز اوزم

بعد ربه بو یل خناق هم رمد بویله بیوردش حکیم معتمد

کر دوقنده یوزی آق اوله هم چوق اولیسردر مطر کتابه نم

جمله نعمتلر اوجن یل قتلودر اخری بیلک دخی قوتلودر

فصل ثالث در حکم دایره آفتاب

کوله آغلنسه بو ایده یل عیان جمله نسنه لر اوجن دربی کمان

جمله اشیا هم اوکسدرشو یل بل بر اکتلو اوجن لوح اوله بیل

آي کد یلوکن آغلانرسه کونش یغور اوکش باغه دیو الله حتی

هم سکل لکسه جوق اوله دیربی تیا دنج اوکش کوره جهله پاهم انا

اقلمی

اقلمی قویه بر اولو پادشاه جیقه ایلنده قچی اولبی سپاه

بو سببدن خلق اراسنده ملال بورنه جنک و خصومت هم جدال

فتنه لر ظاهر اوله دیو هر ایله اولکه اولدرهک دیم قان دوکیله

دیج یابس چوق ایده بو یل هبوب قاسا ولاغلیا هم هر حبوب

یل قحطلق اوله دیو برد شدید کی یکی ساعت یکی درزق جدید

فصل رابع در حکم دایره ماه

آي آغلانورسه یغور اوله جوق شول قدر اقاصولر کم حدیوق

ایل امین اوله ولایته پناه عدل و داد ایده بو یل هر پادشاه

شاد اوله رعیت امیرطوز و بغا چوق اوله هم اوت بچین خوش لقا

هم اکن اوکا دایودر هر زروع نه قیوجق دخل ایوجه سز دتوع

آي اورتاسنده آغلنسه قمر یوغ اوله بو یل بر معتبر اولور (اولوه)

آز اوله ارمقده صولر از آقا بی منافع یل اسه بل مطلقا

آي صوکنده اوله کر کورسه کزان بونده هم ایلر حکیملر اختلاف

بعضیسی بو یل معکسی کاله یل بعضیسی احکام بر نیجم تاله دیو

یکوکی تکدی بیلور بلز آدم اولکه بیلدم دیو بیلدنده بودم

نه دیوم سان

الا انلرکم ولایت بولدیلر تکریدن فضل و عنایت بولدیلر

سو یلنه مقبولدر انلردن نکم یخسه کم اوله منجم یا حکیم

فصل خامس در حکم برآمدن ماه نو

چلقبون کورنسه بو آیده هلال … آشیا قیمت اوله دیو دانیال
اکن آن و آز اوله نبات … غله هم آزدر فواکه بی ثبات
بر اوجی اوله یوقارو طغسه ماه نو … رغبت بولدر غنیدر ییل سو
جمله اکن چوق اوله ایل قتلودر … هم برکتلو صلاحیتلودر
بر اوجی تقدیر کوره اولو کجی … ییمش ایودر طلودر باغ ایجی
اشبو آي کورندکی کوننده آکر … بو چسا اوله یه جودا ومطر
هر اکن چوق اوله بو یل هم اوجن … ایل امینکلکلا اوله دیو بورون
کسب اوکش اوله ایودر هم طوار … اصلو یلدر بو یل نه حزینه وار

فصل سادس در حکم شتاره کیسودار

کور طغا قیرقلو یلدز اشبو آي … منوب اقنجنده بل ای دل ربای
بولنه اقلیم ولایت دوله بیم … پادشاه اولور مصیبتدر دبیم
او رتلارنده بولارک کیده شاه … حرب وجنک اوله مدام قطع اوله راه
قزاق اوله دیو اول اقلیم ترس … چوق کجی ریس بولو خوف وحطل
سوکی شرقده اوله ظاهر نشاه … اول طرفده نیجه کوي اوله ویران
پادشاهلره خوارج جیقه دیو … اقلمی بوزب ولایت دوته دیو
انده نی مؤمن قوي اوله ضعیف … قان اوکش دوکیلسر ای ظریف

ظلمه یوز دوته بوکی هم پادشاه … خوف محنت چوق اوله هم درد و آه
چوق قساوت اوله بکلرده الیم … ظلم جور اوله رعیتده دلیم
یل صوکنده قوپه بوش پادشاه … ایل اینلك اوله اقلیم بی تباه
او توشا اقلیم ولایت شاد اولا … مملکت شویله فرح کم آد اولا
هم دیمشلو در حکیمدن بو مجي … کورنه الدز اوذن اوله اوجي
چوق اوله اولمر بلا ورنج غم … درد محنتدر شدایده غصه هم
اوج یل اولادیو تمامت بو زمان … بر آنك کیبی زمانده الامان

فصل سابع در حکم افتادن ستاره

اشبو آیده کرا اوله بیدا حفوق … چوق اوله بو یل ولایته دموق
هر یکاکم بو نجون عزم ایده دیو … اول یوك شاهي حقیقت کیده دیو
پادچوي کیور حقیق اولاز ضم … کي حرابلقلوا ما لونه دیمه
ینجلار کث آکه مالن اول سپاه … ینجلو باشدن چقاجي یي کنه
چوق اوله اوزي حرامي راه زن … ایله قیضو یایله شهره حزن
کي قتي زحمتلو یلدر اشبو عام … الآ یل صوکنده اول رب الانام
رحم ایده قوللارنه اول بي کمان … خلقه ایلك اوله هم امن و امان
کترله رنج وتعب زحمت کلد … نه اوله فترت نه خود زحمت کلد

فصل ثامن در حکم قوس قوزح

الکم سنغالی شرقده یکا … کورنور حکمنی ایدیم سکا
پادشاهلرده فتنه هم انتقام … دیوشدر حرب و شدت ایله اختصام
ایکی سلطان اورتسنده جنک اوله … کی خصومتده اوکش دلتنک اوله
چوق اوله فترت اوکشدر افتنان … حرب اوکش اوله دلیم دوکیله قان
سوی مغرب اوله کر قوس ای همام … کی فتنه قزلق اوله اوچ یل تمام
هم فتنه اوله اوله دیو بیلدوز … تو بدنه یکوک نه وار کور ایسه وز
ادکیا اکی وفا قلمایه بیر … حاصه مغرب اقلیمی قحط کثیر
عودت اولوبی اوکدر اشبو یل … چوق اوله یغمور چوبه بو تخیل
بابل اقلیمنه براعیا چقا … پادشاهی الدرب شهرین یقا
چوق عمارتلر یقا اول بدفعال … عوت ایله سلطانه آخر ذوالجلال
دوتنه هر دشمننی قیله هلاک … چونکه معاون حق اوله ایرق نه باک

فصل تاسع در حکم سلاسل البرق

چونکه شکشک جانب شرقی اولدیر … فترت اوکشدر ولایتده دولدیر
خوف اوکشدر بل بویل دیو هر مقام … آسمان بولنلو بادادن ازدحام
طلفا در اقلیم امینکه عظیم … تاجره بویل بشارتلر دلیم
رنج اوکش ایلایه هم جمع ایده مال … نه مبارک ساعت اولور زهی فال
مغرب اطرافنده کورنسه علم … خلقک افعالی بوزلر فعل هم

اجج

اوچ یلادکنده قحطلق در زمین … چوق اوله الم سکلک بی امین
هر حبوب اوکشا بو یل دیو دانیال … کی چکرکالک اولیسر فی جبال
زیت اوجز اوله بو یل بو هم ایو … بول اولور طتلو اوجز درنه قیو
پادشاه بایلارنه ظلم ایلایه چوق … تاجره اولان زیانک حدی یوق
بی قیاس اوله مطر ای کتخدا … اورنه ارته بلقلر هم صدا

فصل عاشر در حکم سرخی که در آسمان پدید آید

سوی مشرق اوله کر اشبو نشان … خیرله ایلار امینلك بر زمان
نعمت اوجز اولدیو نه حدی وار … آدمی بولور فرحده هر دیار
ذخ ایولر و مکسب اولور هوس … ای صوکنده ننه دیو دکلد اوکش
پادشاهلردن رعیت اوشنه … دورلو عدل و تظلم بوشنه
مغرب اطرافی قنده ای پیشا … فتنه قتی اوله زمستان اولسا
قار اوکش اولا بو یل چوق اوله بون … اودنیچون اولور اوده کستون
براولو بک عاصی اوله شاهنه … کسنه بقمایه رعیت آهنه
چوق اوله بو یل ولایته فساد … چونه اوکش اوله حلایق نامراد
اول سعادتسز کشیده بی حساب … مملکت اوله خراب الله خراب

فصل حادی عشر در علامات و عجایب که در آسمان پدید آید

هم بو آیده ای عزیز منتخب … بر عجایب کورسله کوکده اکر

چوق اوله اولوم وبا دنیا ایچی   تیغوب دوشه فتی اولو کچی

ذلزله حدسز صواعق هم شتا   بعض اکی سحقدر آفتا

اورنه حمل السلاح ناه زل   شانلق آزدر ولی ارتوحنله

چوق اوله یولق تخل دیرهم بیتش   غله کی اوکا اکنلکلر دیمش

چوق اوله امراض هم موت الفجات   مصر الی کی قحطلقده نجات

یاد ایرق باصه دیمشلر شاهم   هم هجم اداصه ملامت عامه هم

براولوکشی اوله اول الصعوبت   واری جانلو کم ایدوشنز اکلموت

عضه چوق اوله اول الده شاذ آن   نعت اوجز اوله هم ارض الحجان

بابلده اوله عمارت بل حقیق   قربة المحزوب هم شهر العتیق

حرب ایدکشیه اوله عربده بی سکان   حادثات انواع عوارض واقعات

هم جفا اعدا علی بلک العراق   براولوکشی دوشه دیر اتفاق

بیرنه دولوکوبر پادشاه   هم اوکشه اوله حبوبات سالی ماه

سیمایلکشی صو کیدر شادمان   نعت اوجز درسو بیزر دمان

فصل ثانی عشر در حکم ماننده شخصی که در هوا پیدا شود

برجنا ورصعدتی الله هول   کر اوله حکمی اشیدر بسک زوال

فترت اوله بو جهان اوجدن اوجه   هم براولوبک کدار بزای حواجه

چوق اوله اوغری حرامی بلکو بیل   طلقده اقلیم امینسز اوله بیل

حربسه هم درلو فواکه انکبین   کی اوکا بونلر بوبل دیرای امین

ادیه قیمت اوله تخل آز اوله هم   قزلق اوله دیو جهان ای محترم

آز اوله کسب ومعیشت باقر نج   اصحی آز اوله خلایق کورر رنج

فصل ثالث وعشر در حکم بانگ کردن رعد

اشبو آی ایچره اگر اوله رعود   ساغلق امینلک حلالیقدر خلود

چوق اوله درلو نباتات هم اکن   بیغو سادکشی اوله دیرهم اوتنجین

چوله تخل اوکا اوجزلق اوله هم   بیمش اوکا اوله بو بیل نه دیم

فترت اوله فی بلاد الروم ای یار   رجفه چوق اوله مشوش درد یار

هم براولوبک اوله رجعت هلاک   ظالم وطامع چوق اوله هولناک

آی کدیلوکی اوله بلکو بیل   خیر ایکلر اوله دیو اشبو بیل

حوش اوله درلک حقیقت فی امان   جانلر طولی عمارت حامان

چوق بیغیس درسطر اوله سروح   کی اوجزلقلر اوله ای قوه روح

عاقبت احوال مردم بی ملال   نرخ اوجز اوله امنلک اوله یسال

هم بصا اوله بیره یاد بک آیغی   کم بلو ایل کمدر یاعوذ بیغی

براولوبک دوشه دیر ارض العرب   چوق اوله الله ملالت هم شغب

فصل رابع وعشر در حکم درخشیدن برق

اشبو آی برق اوله ای عاقل کشی   فترت اوکشدر بو بیل بی تشویشی

حرب اوکش اولادیم دوکیله قان   نفرت ونفرت اوکش هم افتنان

غصه وقیغو روله دیو بل شاد   منفعتسز دریلوبز بی شمار

المغو صانمقده یوقدر منفعت   تکری خیر ایده مبارک در سعت

زیت اوکاد اوله دخی هم هر حبوب   طنلولر ارتو سوینر هم قلوب

الا نعت اوجز اوله بی کران   هم طوارسکین قویلور وارقوان

فصل خامس وعشر در حکم آتشکه از هوا بزمین افتد

بیره اوددوشه هوادن کو بوآیه   دکلدر حکمی نیته درای جان قوای

قتش قتی اوله وا وزنه اوله هم   قاربوز دولو یغادیر دمبدم

چوق اوله بو یل زمستانده هر طرف   یا اکز یا تمقده واردر شرف

بکلوا یکمده اوکشده هم صواش   اوکش اولمایه عداوت سرفاش

یا غلق اوله جهان اوکا یه یل   چوق اوله حرب وخصومت قال قیل

ظلمه مغلوب اداله رعیتی   جوره حیف ایله بولر یولق قتی

آز اوله کسب ومعیشت یل بوز   هم اوله بو یل وبا ای عقل اوز

چوق اوله یولکو حرامی تورقه ناس   ایلک اولمایه امینسز در اناس

فتنه اوکش در عوانلمقده جهان   الله شاد وشه خلق الله زیان

نه بوزشکل دو اصکل حال دیو   بی نیتا اوله عوام احوال دیو

فصل سادس وعشر در حکم باریدن باران سخت

اشبو

اشبو آی ایچره اکر اولسه هتون   راحت واصلاح اوکشده هم سکون

اوت بیچین اکین ایودر هم بیمش   اصلو یلدر حکیم شویلر دیمش

چوق اوله بالق بو یل صولرده هم   منفعتلودر یلوزن بیمه غم

قیرله حیوان اخیرنده یلکک   تیز اوله هم تیز کچه دیو کی بلوک

فصل سابع وعشر در حکم باریدن تگرگ

کور دولو یغدیم دوکیله قان   نفرت ونفرت اوکش طلمغه جهان

هم خصومت اوله بکلرده دلیم   حرب اوکش اوله جبال الله عظیم

یل بو لک اولدم بوی لسشد   هرنده هم یکلکی دبر چوق اولسه

خلق بری بیرله قیره طغلا یه تی   جیقه چوق تاجر کشی سرمایدن

یا یله اوغزی حاجی هم المه   چوق اوله خسران دنی دکیدوغم

بر بونک کیبی دنی زشت یل عجیب   اوله بریه اولمیه ای دلغریب

فصل ثامن وعشر در حکم باریدن خاک با غبار سرخ از هوا

یاغر طیراق یه تزل اوله غبار   کی قتی قزلق اوله دیو دوزکار

اوجز اوله نیجه رای بو الحسن   غصه چوق اولا اوکنده هم حزن

خوف فترت خلق اشی مشکلدر   بی قونج منفعت بریلدر

آز اوله وجه معیشت بللو بیل   طار اوله یل هم امین اولمایه ایل

چوق اوله فتنه خصومتدر جهان   قتل اوکش اوله دلیم دوکیله قان

نه يوزيله دقتي ش‌تبولث ‖ كوردن تقربرنه دونمز يورك

فصل تاسع وعشر در حكم باريدن وزغ باكرم از هوا

يغسه صوغلجان اكر ياقر بغا ‖ لماشه جمله صوقتي بغمور يغا

منفعتلودر بلومز آشكار ‖ هم كوره بو يل حلايق كسب وكار

نحل ايو ايو اوله اوكا اكين ‖ چوق اوله جمله نبات هم اوت بچين

بل اوجز لغدر قتي خوش اوله حال ‖ الا اكره بيمده اوكش اوله زوال

حنتلق چوقدر بو يل هم وارغا ‖ عزت وقواته عمره نه ثبات

فصل عشرين در حكم ظلمت وتاريكي هوا پيدا شدن غبار سخت

ا ثبو ايده كر قتي اوله غبار ‖ يا بن استيدر قتي نه حدي وار

كي قتي درمانسز اوله حنتلق ‖ بيمش اوكا اوله هم قتدر علق

چوق اوله هم اورتليك شوخبر ‖ اوت بچين اكن قت اوله سرتسر

آدم حيوانه قورتيله قورقو وار ‖ بر بجيله وار زيان اي نامدار

هم چلتي درتيشي صواشدر دراناه ‖ اُيقو كوه يه جي اولمز نعاس

فصل حادي وعشرين در حكم ظلمت وتاريكي هوا

كر بو سارق كون تره بيرده سحاب ‖ چوق اوله دنج ورهن ديربو كتاب

جمع ايده بر بادشاه لشكر يارين ‖ ايرق اقليمه دوتالر يونلرين

هم زيان ايده بولز هم چوق نقعده ‖ چوق الم كوره خلق هم آه ايده

ظلم

ظلم اوكش اوله عوان ارته نساد ‖ بولغاوشانز رعيت نامراد

غصه چوق اوله اوكشنده خوف وبيم ‖ قيغولو اوله خلايق ديرد ليم

ظالم اوله پادشاه عدل قويا ‖ بكلرك ظلمنه رعيتي دويا

كار وكسب اولمز ترنج ازاوله ديو ‖ اوت بچين اكين ولايت دوكه دير

فصل ثاني وعشرين در حكم جستن باد سخت

كو هبوب ايده بو آيده باد سخت ‖ اوت بچين اكين نواكه بوله بخت

روزكار حدسز يوزدربي كان ‖ چقدر موت النساء هم دختران

ارته هم اسقام آلام بي عموم ‖ چوق اوله بغمور بو يل اولدجموم

چوق اكين چوررر بو يل ديرهم بمش ‖ اهل علماكه در كلام بو يله ديمش

شهر قسطنطين ايچي ديو واسنا ‖ قوجلر هب قيرلور ارتو عزا

حكمله دوتغون اوله هم بر وزير ‖ شويله صيقا لوچقا اندن بريو

بادشركي الدور الوهم ماك اوله ‖ غصه سندن بادشاه بي باك اوله

حرب اوكش اوله چرا بو قبله جنك ‖ بيل اوكشي كلا اسجهان قيله تنك

فصل ثالث وعشر در حكم بانك كه از هوا شنوند

كر بو آيده كوردر كوك اكسزين ‖ اثبو يل ابجره وبادركك سزين

چوق اوله درليته هم حمّى دخي ‖ هم قوا آغزي بلادراي سخي

اورنه خلقده جدال وهم نساد ‖ بغض كبر اوله روان سوكو كساد

اروعورت جنک ایده‌لر دون وکون　　چوق اوله قبضو خلایق سرنکون
یابن استید رهواهم یل قراق　　چشمه‌هم ارمق قورر دیر اتفاق
اول یرکه شاهی الوپ کتمک کوک　　ایل ولایت بوزلونتمک کوک
یولی قطاع طریقک کامران　　اولیسردیر بویل چوق کاربان

فصل رابع وعشرین درحکم بانک که از زمین شنوند ٥٥٥

کوبوآیده کورلواولرسه زمین　　اول یرکه شاهی اوله دیلری امین
غصه وساعی ایده خلق ضعیف　　یل صوکی تزلق قتیده‌لی بی ظریف
آز اوله غله بویلهم هر طعام　　قتلق ایچنده قله دیر خاص وعام
چوق اوله دیر هم قطاع طریق　　کی زبان ایله یسردربل حقیق

فصل خامس وعشرین درحکم لرزیدن زمین

زلزله اولورسه طلغا اوله یل　　سویلینه بکلشی خبرلر بلکلو بیل
خلقک احوالی بوزدرای اولو　　بوزمانده کیده فرح نامی قیغلو
قاطع سارق ویره‌دیر انفعال　　قتل اوکشی اوله بویل دیرهم قتال
کی بوزفتنه دررایل درتلف　　شازلق اناوله کی چقدرر لهف
پادشاهی هم اوله سرات هلاک　　چوق اوله ولایته دکلدر بیم پاک
مراعی درقحط هم فتنه صوش　　قان اوکشی دوکیله دیرکاسیله باشی
قیرله بویله حیوان جانور　　پس بنیجون اولمز آنک کم جاندر

دیونه کوبراولویلدز دوشه　　خلق اراسنده صوایش وارایه پیشا
فتنه چوق اوله ظالملر بوشنه　　پادشاهلردن رعیت اوشنه
ظلم ایده بکلر رعیتلاره چوق　　سارق وقاطع اوکسنه رحد یوق
هم سکل لکلر قلیسر ازدحام　　یل صوکی یایدر خلایق شادکام
الک یاز آیلاری مبارک هر بنام　　هم اوجوله اوله بویل هر طعام
هر بنایم بول جهانک دامنی　　کافر اقلیم قحط القدر قتی
دن ایچنده دیون کوبوزمین　　ایلک آزاوله یوزلقدر همین
پادشاهلرده اوله دیوحرب جنک　　قتل موت اکثر خصومت بی درنک
ظاهر اوله شروفتنه هم فتن　　جور ظلم ادته رعیتدر بتن
نه یکادیرنسه بوای دلو با　　انده شر ارتق اوله دیرهم وبا
انده اوله دیرقو رنج وتعب　　تکری سقلا سون مسلمانلاری هب
ایکی یون یتمش ایکی بیتلر بو　　بسط اولوب سویلندی جمله موبمو

باب سابع دربیان ماه نیسان واحکام وعلایم که درین روزها پیدا شوند والا بیست وپنج فصول است

اورته یازکه آد نیسان اولرچون　　حکمنی نظم ایده‌یین بی چون ایچون
ارتق الکسک یوق اوتن کونده تعلم　　سوکلو یادتمش اول رب الانام
یعودی قادی بلودی هراشی　　جمله محبوبدر ایاعاقل کشی

اولکم هر اشیایه اوتیدر بیمش بعد بنجی آی آدن ابریل تومش
پس بو آیك حکمنی دیعك کرک قوزیلار تو ونده سن بیمک کرک
آدمی شادان اولور غصه کدر اشبو رسمه قلسه دنیا پایدار
هم سمیز اولور بلق ارتق میاه قوتی فصلك قوی ای نوز ماه
اشبو آی حمام ایودر هر جماع سبزکلو آشلر مفیدر بی نزاع
حوش تقولودر نوپ پیمک کرک ککلیجق صوین بوز طتمق کرک
حید ایتی پیمک منافعلدر قتی طتلو لر یمک جلابك رحمتی
الاهازنار صقین ترب ییم دیر جوق زیان ایلر بو آی کیم آنی ییر
ذیره آغوزدر طلو تو یاق آز هر آجیلردن صقین ای دلنواز
پس اوچنجی کون نه کوندر دکلد کیم بعد ر یحنزو موسی در حکیم
هم بونك درنجی کون ای خوش لقا براولو یلدز طوغر دیر مطلقا
ایکی اولودر بلك انلر ثبوت بیرنه دیرلر رشا و بطن حوت
طولاز نجم سماك اولکی کرف بویله دیمشلر کلنلر ایلری
جمله اشهر کر اوله بریل فراق ابرلك سابع کوننده اتفاق
اول کونه البته یغادیر هم مطر بادبر قیج طملیه یر اوله تیر
یغمسه یغمور یره آز آسمان کر عجب یلدر قتی مشکل نشان
یل بوز کالور نبات بتمایه دیو قتلق اوله دیر جهان ای دلپذیر

حق

حق تو حشم ایلدی ای روح ثان قزلق اوله دیو حوا بلغدی جهان
ابریلك اونجی کون بی بطوان آدم اتامن وفات اندوکی کون
اول برنجی کون بونك ای شهریار هونه اشلرسك موافقدر یرار
اول اوچنجیسنده ای صاحب صنوع کیجه اون بر ساعت اولور بی دروغ
اول اوچ اولور ساعتی هم کندزك کیمیه صوره بو بلك کندزك
بیلی دیرسین دایم بونی کوزت کوکوننی استر ایسك توزی کوزت
هم اول التنجی کون ای صاحب خلاص شرطین اولوطغر بر نجم خاص
طولانن اول کون کرو نجم الفغر حق تعالی ایلسون قدریله فور
هم یکرمنجی کونی یوم النحس قول موسی در ایا مرد تعبس
بل یکرمی طقزی کون ای پیشا زبانا دبرلر طلوع بلدزا
ای تو اصلعلر حس خلقده حسین بینه بو یلدز طغز آدی بطین
شرطینلر اکا ابر لده آی قوننر اولور خوشدر یازبای :.
خوش اوله یغور خوش بیته نبات بیرییا جنتدر صوبی آب حیات
یل بر اکتلو کلدی دیر ای سخی اصلو ناز نجلو و اصلو دخی

فصل اول در حکم کرفتن آفتاب

کر بو آیده ظاهر اولور کسوف جمع اوله اراض و اسقام هم ذروف
هم براولو پادشاه اوله هلاک هم اوله فتنه ولایت هم مساک

بلوه قیصو اوکشدر باصفا … ازدحام ایده تظلم هم جفا
مصر ایلنده دیوه بر بیک لشکری … عاقبت سلطان دوتداولخس اری
چوق قواعد چیقه ابرتسی دنی … که کوردوکی هر رسم ای اخی
دیکلرسنه اوکسه چیقه عجب … وار آغجلرده هلاکت بی سبب
درلو سلّیده بلوور ترک طاعت … اولور اوکسدر خلایق بی ثبات
هم قوب براولو عالم باعمل … غزة قیلماسون سنی طول امل
کوتوزل اوله کوش ای شهریار … چوق اوله بو یل وباقندر عمل
سقط اکسه اوله بو یل میلادهٔ هم … بی سبب اوغلان دسته دیردم بلیم
غله وهم طتلو آزدر دیر حکیم … آفت اکینه ابره دیر ای زعیم
هم براولو بک اوله دیر آشکار … طلغلق اوله بوزدر روزکار
چوق اوله خوف وجدال هم مکال … ایل قران اوله قرلوان اوله مال
قزلقا اوله دیر قیتی ارض العجم … نیز اوکسدر غصه ومغرب هم
مغرب اطرافنده اوله ای امیر … قرلق اوله روم ایلی اندر کبیر
هم اوله روم بکلر بینک چوغ دیر … الحنا کیانه هر برسوق دیر
بر برینه دوشه خلق اندکنده ب … فترت اوکسدر چوق اوله هم حرب

فصل ثانی در حکم گرفتن ماه

اشبوآی اچره اکر اوله خسوف … اوزمر آغابی چرر دبر فیلسوف

چوق اوله حرب وحصومت فتنه هم … هر هوا صنعده فواکه اوله کم
حستلق انواع اوکشدر بی نزاع … درد چشمک حد یوق بیله صداع
کانز وجاهل هم اصحاب الشمال … سزلوی بو یل یجاد ربی مجال
اشبو یل ایجره وبادر دیر کتاب … هم بلوره دیر خوارج بی حساب
ماهی ایلنده صواش فتنه دلیم … قتل اوکسه اوله قحط لقدر عظیم
هرزه وبهتان اوله خلقک اشی … بو علم بلکو عربنه بر کشی

فصل ثالث در حکم دایره آفتاب

کون آغلنسه بو آیده قیل رقوب … درلو درلو دنج ادیسر درجوب
ناجوه بکلردن اوله هم زیان … آنجیسر در ولایت بل عیان
عاقبت سلطان اولیسر در نده … جمله دشمانی بو یل اندر عدم
حستلق انواع اولیسر در اناس … هم ادشاق اوغلان قوبلر بی قیاس
شام ایلنده براولو بک اوله دیر … آلدکی آدی ولایت دوله دیر
اکینه آفات ایرشور بی کمان … بی وفا دنیا یوراز در جهان
چوق اوله فاجر فجور اهل فساد … پس بونک کبی زمان کم اوله شاد
هم عمارتلو بو یل اوله خراب … طیراق آلتون اوله هم آلتون تراب
شاعنشه کلمز ولایتلو بجه … آنلره مشهور اوله حتته کجه
اولدی حرمت نیجه مرد نفیس … ای یخاعوتلولر اوله حسیس

فصل رابع در حکم دایرهٔ ماه

آي آغلنسه طشره جله میاه … قویلر ارعت هم اعیی بی تباه
هم اولو بکلر بو یل اوله یوجه … دولتي معمور اوله اوجه‌له اوجه
پادشاه عادل رعیت محترم … ایل تن بجز در معیشت اوله کم
الا چوق اوله بجیی اندر علف … اوکه دیرر بی حد تخللر بی طرف
بارش بکلر امنلك اوله اوش … آجله بوکلر اوله تجاره خوش
داینال ایدر بو یل ای مرد کار … چوق اوله اوغری حرامي آشکار
زلزله اوله بو یل دیر اولنبي … هم یمش اوکا حقیقت ای ابي

فصل خامس در حکم برآمدن ماه نو

جلمیوله کورینسه آي اي نیک مرد … حامل و حبلي یه چوقلر رنج درد
طوغوانه زجر و محنت عورته … سقط دوتامز چوغي بي اشتباه
بر طرفه یوقارو دوغسه ماهنز … کچي اوغلان تیرلر اي شاهمز
کیوجک بنسان بکي آي دوغه کو … یل بلتلو در او کشدر هم مطر
اوت بجیی الکین اوکات اوله قمو … جنت اوجزلقده در قزلق طمو

فصل سادس در حکم ستارهٔ کیسودار

جوذهر حکمني اشت اي بو الحکم … دایما دنیاده وار اول اولمه کم
اولو بکلره بو یل چوق اوله خوف … هم تفکرده قلب غصه و خوف

اکثری

اکثري بر شاه بولیسر انعدام … دور له دفتر قلا بي انتظام
یا غلق فترت اوکشدر ملوک … اضطراب انواع بو یرده با الملوک
دیو شه عسکر عظیم دوکیله قان … بیر برینه دوشه دیرهم مردمان
ماصر الکاري و روم اقلیم تنک … چوق اوله فتنه خصومت حرب و جنک
هم فتي قن اوله دیرهم و با … شوبله طارلق کم جوجه اوله عبا
بابل اقلیم قحطلقدر فتي … نسنه هیچ بکله یوق آفتي
کي تني دشوار اوکشدر خلق … اکثري اوله سفاجان بل حقیقي
هم عجم ملکي امینسز بي امان … یوق اوله اوغري حرامي بي کران
او رکلک اوله حصیین اولحصا … هیچ امنلك یوق نطویل احتما

فصل سابع در حکم افتادن ستاره

دوکیله یلدز بو آي کر از فلک … بر معظم پادشاه اوله هلاک
اورته اورتاده هم یکلنق خبر کلام … تاجره خسران اوکشدر اي امام
ظلم ایدر عسکر بولاش روزکار … ایل امین اولمز ولایت بي قرار
غصه‌لو اوله خلایق بیم غم … اهل رستانک یوزدر حال هم

فصل ثامن در حکم قوس قوزح

طوغه کوشرقده الکم سغلي … کي بو ز طلفانده دراهون الي
فتنه باشي قلدوره زحمت اوله لاف … زحمت محنت چوق اوله هم اختلاف

حرب اوكشي اوله دخي اول ايلده هم … نجم و قومه چوق اوله تزويق وغم

فتنه قتي اوله بو يل اي نامدار … بابل ايلنده بغا بيغور و قار

كه اوله قوس قوزح نحو الجنوب … چوق اوله استقام بابلده صعوب

قارا اوكشه اوله كراو شدتي … اكثرا انده اوله رنجك زحمتي

سوزنه تطويل كرك بل اقتصار … عامل و نجاره شهدنه فرقي وار

مغرب ايلنده قيتلق ديرجدال … ظلم اوكشه اوله كركون اولحال

مغرب اطرافنده كه اوله علم … مصر ايله قزلق قحطلق در هم الم

قلب صافي شام التنده دونه دنك … فتنه چوق اوله قيتلق حرب و جنكه

مغرب اطرافنده قوت بي كران … دايما چالشه ورشده رايكان

كه اوله بو روز الي نصف النهار … چوق اوله يغور بو يل اول بهار

او يلك مصكزه اولور هم كرو … حكمني بيلوب التكل ايلرو

چوق اوله بو يل اره جنم هم كذب … اختلاف بكلرده چوق اي دوك خوب

هم اوله اوجاع و امراض درعلم … شو يله كيده اول يل اولنجه تمام

ابحق اول شمدي بچينه در بو قوح … كم كوردنكي انده بو قوس قوزح

فصل تاسع در حكم سلاسل البرق

چونكه شكشك كوره اطراف شرق … كم انك تازي دلنجه آدي برق

پارسك الي و خراسان باشچيب … قتل اوله بولورده وار درطلب

هم قتي قزلق قحطلقدر يقين … اوله اولكون ايكي ولايتده يقين

نيچلر اوله هلاك آكدوره مال … خالق الاشيا خدادر بي زوال

مغرب اطرافنده اولورسه عيان … خرب اوكشي اوله دليم دوكيله قان

نيچلر اوله فتنه بتوره مال … نيچنك باشي كده صعب اوله حال

پادشاهلر ظلم اده دير مملكت … هم اوله ضرارنه بو يل بي منفعت

حيف اوكشه اوله بلا جور ستم … حدن آشا ياغه قار يغور وهم

ستيما مغ بده چو تقدر بو تمام الله … فتنه و اشرار اوكشه هم قيل و قال

فصل عاشر در حكم سرخي كه در آسمان بديد آيد

كوكده سرخ اولسه ايشت حالي لذر … كور عجم ملكينك احوالي لذر

يل صوكنده راحت و اصلاح اوكشه … شاد خرم در ولايت بي جيوش

چوق اوله حرب و قتال دير هم فتن … آخري سالك مفرح بي حزن

سوي مغرب اوله كر سرخ اي عمو … مغرب اقليمنده در بونلر همو

قارا اوكشي اوله دخي رنج اولقيشي … هم طشا بو يل صولر بي حد بيش

فصل حادي عشر در حكم علامت كه در آسمان بديد آيد

كر هوا ده بو عجايب كوره ناس … يغور شچو تلو غنه يقدر قياس

يا بن اوكشي ياغسه اندر دموسي … چوق آقه انهار و اعين بي جموس

بولار اري بو لجي بو يل كي عاد در … پادشاهلرا يجره تجاره دير

خواجه بازرکان ملولدر اشبو ییل / یوز دوته خسران بلاده بلکو بیل
بکلر ایچنده اوله هم اختلاف / دیرش بو ییل چریلر بی خلاف
قتل اولکشی اوله وحرب وازدحام / ظاهر اولدیر بو حیانت ای همام
یعنی الدیجیقه اندوه وغم / ظلم وخیف اکثر بیانسز در ستم
هم کمیلر اشبو سال / غرق اوله ملاح چوقدر اشتغال

فصل ثانی عشر ور حکم مانند شخصی که در هوا پیدا شود

مثل حیوان اولکر کوکده بو آی / قتل موت اولکشی کوره یکچول زوبای
چوق اوله فترت بو ییل ای نازنین / ادکلوک اوله ولایت بی امین
خوف اولکش اوله فتن ایله شرا / الا ارتق ایچنه اهل القری
غصه چوق اوله بو ییل هم بیم باک / هم براولو پادشاه اوله هلاک
قان اولکشی دوکیله ونا ترقیعلو / دوسایره بو ییل مغاجان ای اولو
چوق اوله آلام واسقام اشبو ییل / محنت اولکشی اوله اولمایه ایل
کی بونه یلدر حقیقت بل عیاده / قتل اولکشی اوله دیلم دوکیله قاده

فصل ثالث عشر در حکم بانک رعد که کرده رعد

اشبو آیده کورلسه کوک ای امین / بن دیایی سن اشت ایکمن یربیر
اقلی کوده کورلسه خوش اوله حال / بیمش اوکادا اوله دیمش دانیال
پادشاهلرده اوله خیر اشبو ییل / جوق اولیسر درتو درلو تخیل

کورلسه

کورلسه اکنجی کون کر ای ولی / دیرسه عسکر تمامت روم ایلی
مغربك شاهی اوله دیربی دونج / فترت اولکشدر خلایق بی هبوغ
کورنسه درد کن سو یلر حکیم / روم ایلی تزلزل اوله دیر الله کریم
باغ ایو اوله اوخولقدر جهان / شوکه واقعدر دیسم ناش ونهان
بشده آکتیده یدیده کو سما / کورلو یسه کورنه دیر ای رهنما
چوق اوله بیمش اکنلر هم اولاد / ذوق وعشرت چوق اوله اقوام شاد
جمله یر تزویج وتنکیح اولدیر / شهر استنبول قحط لق طوله دیر
یدیده اوناده ای خوش لقا / کورلریسه کی یوزدر مطلقا
شام ایلی خوف وقتال اشرارش / افترا نفرت اولکش پلکلش خبر
کچی اوغلانلره چوقدر هم مرض / اولداولور اولسه یکدر صاحب غرض
اون برنده کورلسه کو آسماده / اون بشینده دکی ای رستم نشاده
محنت اولکشی اوله بکم ارض الروم / بابل ایلی رحمدر ای یوزآق
لیکن اشبو ییل ایا صاحب علوم / ینبوع اولکشی اوله دیر اهل نجوم
اون بشنجیده ایا خیر الشباب / تا یکومیده کوه الله حساب
کی تیتی تزلزل اوله دیر دانیال / جوده بنیده خبر یوق انتقال
بغدادی آلوپ صاتی اهتی ایمچوق / عالم الغیب اولدر نسیان یوق
کوردلو اولورسه کوک یکرمیده اکو / یکرمی بشته نرکه ای پرهیز

کی قتی قزلق اوله دیو ارض روم   حستلق حقا قلهٔ رنکی سهوم
بر اولو اوله کسیلو آدی دیو   شویله بیقله کدا بنیاد دیو
یکدیی بشنجیسندن تا اوتوز   کرلی اولورسه ندر کوریورز
بعض یمشلر فساد درای امین   شهر قسطنطین اچی حرب کثیر
کی قتی اوله صواش از دحام   الا اوجزلق اوله دیو هر مقام
حستلق اوکش اوله ای هم صاحب   بویله بو رمشدر اوله ابن العقب
کودلی یکن کراسه بادصبا   اکنه انکوره آفت اجتبا
یعنی اکن هم اوزم بوله حلل   ایرشه آفت بولا ره هم علل
یعنی بلا جک یل اوله نکم اوله   چوق بنی سویلو ایمنز کم اوله
بو علت ای صوکی اولسه سوغ   ذکر ادا جاکم اولیسه بی دروغ
قتلق ادجزلق و باهم خیر شر   نترت ایسلک مرض نصب جب

فصل رابع عشر در حکم رحشیدن برق

یلدرم اولسه بو آیده ای حکیم   دو کلی ییرده مثل لک وار عظیم
چوق اوله علت قتی انجینه مرد   بابل ایلنه قیتدر رنج و درد
یلدرم اچنده اوله کر باد سخت   مشرقک شاهی بویل ای نیک بخت
کنعه قوندنه براولو شاه دیو   اولدره محنت ایله همراه دیو
سویه معزب اوله کر اوکا یمش   غلم جمله اکه اوکا دیمش

بیل براکتلو قدملو دروری   خیرلا بی حد بو یلده دین اری
یعنی بو هین کاره زاهد صوفع   عالم و عابد معلم محترم
چوق اوله نزله و زکام هم سعال   بد اولتلو اوله کره ناس انفعال
یل صوکی کیتلک اوجزلق بی تباه   ایل امین اوله فوحد جمله ناس
عدل اوکش اوله امین اوله جهان   پادشاه عادل رعیت شادمان

فصل خامس عشر در حکم آتش که بر زمین افتد

اوردوش ایسه بو آی از آسمان   طلقلو اوله ولایت بی کمال
غصلو اوله خلایق قیش و یاز   چوق اوله قیغو بولنمز دلنواز
فتنه چوق اوله و بسیار اوله حرب   جنک اوکش اوله بو یل هم ضرب کرب
آفته ایریشه یمشلو آغچه   جمله معلول اوله دیر او جکاهه
درت ایقلوده اوکش اوله قران   نه وسط وارد ر قرالله نه کران

فصل سادس عشر در حکم باریدن باران سخت

کر قتی یغسه مطر دولتلو یل   کی براکتلو قرنجلو قتلو بیل
طاعته یوف دوته خلق قیله نماز   رحم ایده قولکه رنه اول بی نیاز
اولیه بو یل حسارات هم ملال   بول اوله نعمت معیشت بی محال
هم دیمش برنیجه بونده خبر   هیچ بلورمیه عوارض دنه اثر
نه ملول اوله حلایق نه فرح   الا قیغو نه چوق اوله درمرح

یاغده هم بغودر منافعلو مفید
بل ایو اولە سعادتلو سعید

بول اولە آکی بو بل بی حد وعد
هم بیشی او ثماد اولە دیدی عدد

فصل سابع عشر در حکم باریدن تگرگ

اشبو آی اچرە یغار اولسە بورد
یغور اوکش یاغه ای صاحب خرد

آکی اوثماد اولە جملە اون بچیلن
الا یمش قز اولە دیر دوم چین

بل اولملودر وبا در آشکار
حستلق انواع اولە دیر هر دیار

پادشاهی پابلک شادی عبوس
جملە دشمانی هلاک الله عبوس

بی کفارت جوق اولە در لو ستم
حستلق بولق اوکشدر دمبدم

فصل ثامن عشر در حکم باریدن خاک یا غبار از هوا

یاغه طپراق یا قزل طوز اولجوده
بس قلیسر در بلاده سوزلر عبوده

اوت اوکش اولیش قدر بوبیل
خلقت احوالی بوزدر بلالو بیل

طلغلق اولە بولانه بل عام
غصه وقیض اوکشدر هر مقام

جلقنا اقلیم ایچه اولایە ایل
یغدیغی اقلیمدر بو قال وقیل

غم جوق اولە هر اودە ای خوف
الله آکی اوکیا دیدی فیلسوف

فصل تاسع عشر در حکم باریدن وزغ یا کرم از هوا

یاغسە صوغلجان ضفدع یا دخی
قلیرە باشین مرضلر ای سخی

حستلق دراتمه سوکستمه هم
اشبو یل جوقدر قراغی به بهم

جوق اولە طلغا ولایت هم قرآن
درت ایقلودە قران در بی کران

هم وبا واردر بو یل ای شمع جوش
بنجه یرلرده عمارت قاله بوش

خوف اوکشده اولە ولایت ترس وبیم
غصه جوق اوله خلایقده دلیم

یل معیشت سز قوزغز بی بلا
کی ملالت وار بو یل ای مقتدا

فصل عشرین در حکم پیدا شدن غبار سخت در هوا

کی قتی طوز قوپه نه در بونشان
یاوز آدملو قوپه دیدی امان

بکلو نینه عاصی اولەلو بولە
جوق اولە حرب وجدال ذم انجلا

پادشاه رو برو طورە قمو
الا نصرت پادشاهک ای عمو

بک الی اوستون اولە ای بابا
جملە اعدا سینه واقوه شجب

عدل ایدە بکلر رعیت سوینه
ایلایە اولە ولایت آو نه

حاصلە یل صوکی ایودر روزگار
آز اولە قیض وفرحده هر دیار

مترت اوکشدر خراسان ایلی هم
جوق اولە حرب وقتال سیل الیهم

فصل حادی وعشرین ظلمت وتاریکی هوا

کو بوسارق اولسە بو آیدە یمش
اولمیا هم اکین آفتلو دیمش

هم وبا واردر بو یل بکلیه حق
طابوکی صوش طوتسق قلمایه سق

طرتشقه ورمق صواستمق فی الانام
اورتله هم جوق اولە بکلنک کلام

غصه اندیشه قلە خلقی ضعیف
قیضلو اولە خلایق ای ظریف

یولق اکجینه بو ییل دیر بازگان   چوق زیان ایده بوللره ره زنان

قوینه وارد در قولن هم ای پشا   تیر لا حیوان بو ییل حدن آشا

غله چوق اوله نعایم اوله بول   بر اولو اوله هلاک انده ذبول

فصل ثانی وعشرین در حکم جستن باد سخت

اشبو آی ایچره اگر اولورسه باد   یغور اولورسه اوله ای خوش نهاد

چوره بعض یمش بتمز عنب   هم یمشلو آغاج اوله تعب

حاملی دوکیله یمش از درخت   جعفری صادق ددی ای نیک بخت

چوق اوله بو ییل یمش دیر دانیال   چونکه بیند ندر مصحح در مقال

هم وبا وارد در بیانند اشبو سال   قاموسن چوق قریله دیر تو عیال

دردیی درمان اوکش هم خلق   ستمه وصغر اوکش اوله بیعت

کندو شهرنده چیقر بر پادشاه   در شرر بکلری جمع ایلر سپاه

یل صواشلو در بغی کون جنک اوله   شهر قسطنطین ایچی دلتنک اوله

مشرق ایلنده چیقر کور بر یغی   شهر قسطنطینه باصه آیغی

باقسین نکرییه بلور ای سرودان   ذبت اوکش اوله بو ییل هم بی کران

الا چوق اوله بو ییل دیو او تیحی   نعمت اوجز اوله هم اوکز اکینجی

بر عجایب سوزدی سویلر جیش   جمعه شاردن پادشاه در یا جیش

کندو اشیای و ابنا جهان   اکثرین قلیج آلا دیر شاه زمان

حسنلق ایچره براقان اوله چوق   یعنی ندیدی در هر یلق حد یوق

تز اوله نرخی طعامک ناکه وار   قتلق اوله دیر نعایم ناکه وار

ستمه هم سودا اوکسند بی کران   اولوم آز اوله سلامتده جهان

فصل ثالث وعشرین در حکم بانگ اذ هوا شنوند

کولسه کوک چوق اوله دیر اغتمام   قتل اوکش اوله فتن بی انصرام

قیشتی اوله طوکک رطب وقار   شویله کم ایلچی تیریلور ناکه وار

اول یورک شاهی یرنده کیده دیو   بعض قوی یا آنی قتل ایده دیو

قطع اوله بولکل بولک کله غمام   نیل ایو کالی اوجز لقدر تمام

یغور اوکش یا غذای صاحب جمال   کندزین اولور هم دیو اشبو حال

کوکیچه اوله اوکسند هم فساد   قزلق اوله روم ایلی دیر اوستاذ

هم عساکر دیر شادومن عظیم   هم وبا وارد در ولایتده دلیم

حاطری یولق ملولدر آدمک   بعض قلعاسین اکودالو ستمک

هم بو ییل اوله دمشق سلطانی شام   کاتره بر بک کورو تیز جک قیام

بعد فترت بولنه چوق بی خلف   عدل وداد اوله بو ییل بی صلف

غصه اوله وملالت هم حزن   خلقه آراسته اوکش اوله فتن

حسنلق انواع بو ییل صعب اوله حال   هم ویره بو ییل صفا نجه انفعال

آز اوله اقسه معیشت اوله کم   بیمه آفت اریشر ذهی غم

فصل رابع وعشرین در حکم بانک از زمین شنوند

بیر کورلدرسه اشتا ای نیکبخت — یابی اوله بی کوان کرمای سخت

صوغلا ارتق بکا دهم بی قیاس — حرب اوکش اوله بلا نجه ناس

یاغیلق ایلیه بکلو آشکار — فتنه وجنک خصومتدر دیار

براولو شاه آکسیله دیو درمیان — چوق اولو فتنه دلیلقدر جهان

قترت اوکندرو لایت بی امین — غصه وتشویش ایله خلق حزین

چوق اوله اوغری حرامی هم بو یل — یل یوز یلدر تمام بی قال وقیل

کوره لدکی بیرده اوله هم نوامتیح — الله اوله حکمی آنك یعنی بیتی

فصل خامس وعشرین در حکم لرزیدن زمین

زلزله اوله بو آی ایچره اکر — براولو کشی کیده دیر معتبر

حوش اوجن لقدر تخلکلر بایغی — هم بعض اقلیمه یادبک آیغی

یل بلتلو اوله یغمور لعدنی — روم الی تزلق اوله دیر ای سخی

رنج اوله حلاجزتی یلدیر غنم — چوق اوله اولوم رجال الله عدم

پادشاهلرده عجایب جنک اوله — چوق اوله عدوان اوکش دلتنک اوله

هم بعی یل اوله مغاجان رنج وغم — سیما چوقدر بولر ملك عجم

کوکیچه دیوانه بیرای مرد کار — قیرله انواع بهایم آشکار

بابل اقلیمی خراسان ایلی هم — ایل خراب اوله بوندیلر ندیم

اول اکی بیرده توبلور مرد مان — فتنه چوق اوله دلیم دوکیله قان

روز تابستان اوله حر شدید — طلقلق اوله وبا دهم مدید

خلق اراسنده اوکش اوله صواش — قترت اوکندر فتنه دلها و کاش

براولو سلطان بو یلده قتل اوله دیر — ناله وافغان ولایت دوله دیر

دیر نوددیکی اکر یاغه دولو — فتنه درملك عجم ناس تیغلو

قتل موت اوکش اوله دیر بر زمان — قان اوکش اوله دکیله چقدر افغان

مغربك شاهی نوحه دنیجه حال — بابل اقلیمنه هم دولتلو سال

ایل اوله بولیه دیی ارتوره مال — جمله دشمانه قلالو کنک لال

هم اوجزلق اوله دیو سخت شام — هر نعایمده اوجزبی انفرام

دیر نوریکی اولکو بونشان — پادشاه بوله ظفر بردشمنان

رنج اوکش اوله فتی صعب اوله حال — اوجز اوله دیر نواکه ماه وسال

چوق اوله یغمور بو یل آقه میاه — چوق اوله هم اوت بچیله ارته کیاه

تاسع عشرین اوله کر بونشان — کی وباغیری مطرهدر آسمان

اوت بچین اکن ایو ای مرد خوش — درلوامراضك وجودی تیله جوش

کورینی بودر بغرسکشای اولو — باتسین تکری بیلور ای بکتاو

باب ثامن در بیان ماه ایار واحکام وعلایم که درین روزها پیدا شوند وآن بیست وپنج فصول است

جون شروع اندك ايا ربنا لك   شكري مشكي كلابه آشلادك
معنی بحر بنه کرو عزم ایلدلر   اول آخر حکمنی نظم ایلدلر
اولکه هر شيئك بلور بنيادینه   بع آیك مایس قوشدر آدینی
صوك یاز آییدر ایا سیق الشباب   هم اوتوز بر کون اولور ای ماهتاب
جون اولور صغرا بو آیده بلا یقین   طوزلو نسنه یمه نهارکی صقین
زیرو طوزلولر بو آی ای باحیا   بل صغرادر حقیقتده بو العیا
کی تیتره طوقه اولغل کوردنه دیرم   کم اراق اوله وجود کده عدم
آز بیوب کز نه درصحت بولن   جوقه یبوب یاتندر زنور‌یس اولی
منفعتلودر بو آی توزکی یمک   طوتنه جوشدر هم بزدن دمك
بی نزاع حمام ایودرهم بو آیی   هم عك اوتلر حطرای بجان خدای
حاتم صغرا یی یه بریان دخی   بو آیی الله صقنغل ای سخی
آلتی کونی یوزدر هم دلیل   دنیاده کتدی بو کون ایوب بیل
هم سکزنجی کونی شر بر یوم   هیچ بولمز خیر الا که نوم
اون برنجی کونی خیرا یچین آدی   اول تکور کم آدی قسطنطین ادی
یلدزه طابجیلردن قوبلدی دیو   آلدی اسطنبولی کندو یابدی
اوندکی کونی بولت معتبر   نه سعادتلو کوندر اولور باظفر
جهد ایله ویب سن بوکونی کوشه‌دور   کم بو آیی ایله کیله سن بی صبور

اون اوچنجی کون بونك بر وین ظفر   یعنی اولکودر آدی ای نامدار
هم کرو کلیل طلینور اول کیجه   کی علمدر بو نجوم علمی خواجه
بو نك اون درت کون ای عقل بول   کیجه اون بو ساعتلو اندر شمول
یعنی اون درت ساعت اولور فی نهار   کوزکی آج جانی غنلنده اویار
کو بو کون استادیسك ای محتشم   کونشك جوزادر منزلی هم
اون سکزنجی کون ایا صاحب معاش   برسنده کو کردلو حمام اولدی ناش
چونکه اغتسوس اوله بللو بیان   یلده برقان اولور اول صوبل عیان
حادی والعشرین بونك بل ای تکور   شهر قسطنطین یابدی اول تکور
دنیاده کتدی بری قلدی آه سوز   قلدرا سطنبوله اشوبللو کوسترز
بوکتابی نظم ایدانی باالله   یوزی صوینه بغشلاغل کناه
سادس عشرین اوله کی فی دقیق   دبراد یلدز طوغدیر فی الحقیق
هم کرو اول کون طلینور نجم قلب   علم مشغول اول تدرس دجیب

فصل اول در حکم گرفتن آفتاب

کون طتتر سه بو آیی اجره اکر   دکلی حکمی نیتدوای معتبر
اهل حرفت اراره هر صنعتي   طون ایر قسی عجبات آکته
طوقه ادکه بشرمافی تبان   جونت اوده عجایبلر توبادیوذر جهان
اولیه بو بیلده هم درلو یمش   هم یمش آغاجی کم طتلو یمش

هم اوله ایلر خراب اندر عفوت
نترت اوکشدر بو یل دیر باشفوق

هرزه وهذیان اوکشدر دربیان
طلفلق اوله قحطلقدر زمان

کردوتندر قلة قزل اوردیبوزن
دکله امدي جعفر صادق سوزن

جوق اوله قتل وجدال واضطراب
بیقلا اقلیم بلاد اوله خراب

دانیال ایدر حطر دیم وباک
هم برادلو پادشاه اوله هلاک

حرب اوکش اوله بو یلده جای شرق
اي بچه اقوام اوله دیر صوده غرق

فتنه جوق اوله دني بین الملوک
بر بک ایلدن جیقه دیر تلبجلوک

اون بیشنده نصکز دوتسا تمام
قزلقه اوله دیر وبادر ارض شام

هم اکر دالر بر بنجه قلعسین
نکري حسمبدر دیم طلفصیل

فصل ثاني درحکم کرفتن ماه

آي دوتنرسه بو یل اوله ترک
بابل ایلنده قحطلقدر زمان

هم عجم ملکي قحطلقدر قتي
کي حرابلقدر وبادر آفتي

هم یغبسر در بو یل یغمور جوق
قاز بالق اوریه دیر حدّ یوق

هم بو یل اوکا قمودر لو یمیش
جوق زیان ایله او ناسي التوده کمش

ایل امینسزلک اوله خوف انفعال
غصجوق اوله ملال اندر هلال

مغرب اطرافي تني در حستلق
قان اوکش دوکیلم حرب ابشوطق

دنج صفراوي اوکش بي سر سري
هم براقان اوله ریجک الکزي

هم اوله

هم اولت اوله قتي مغرب زمین
بو بلد ملک عجم حکم همین

مشرق اطرافنده شکلدر سفر
زلت اوکش اوله یموردابي حطر

حستلق وار یوکلو عورتلرده بل
هم روشور ولد بونلر بو یل

کوردو تند غده اوله رنکي هلاد
جوق اوله موت النسا هم جداد

قیوله حیوان بهایم بي عذوب
فاسد اوله هم بو یل بعض حبوب

فصل ثالث درحکم دایرهٔ آفتاب

کون آغلنسه اشت حکمن عیان
شر فتنه جوق اوله دیر بي کمان

نبي بدعت توبه ظاهر دد فساد
کي حرابلق اوله دیر ابي خوش نهاد

قاطع سارق قلا افعال بد
کي قتي رحمت وار بي حدّ وعد

یل بلتلو در دني یغور اوکش
الده یل صوکنده احوال اوله خوش

پادشاهلر رعیته عدل ایده جوق
هم محبت کوستره حدّ یوق

شاو نه هر دم رعیت شاد اوله
عدل اوله جون تیغودن آزاد اوله

یل مبارکدر اکنلر بي سموم
الا اوله دیر بیق سلطان روم

فصل رابع درحکم دایرهٔ ماه

اي آغلنسا اوکدر فتنه دیر
قان اوکش دوکیلسر درجله یر

یل الیو اولمز اکنلر کمدورر
ایل بولاشر شهري بي محکمدر

اربه بغداي دله جوق اوله دیر کتاب
هم قوواوزم اوکادیر بي حساب

چوق اوله حرب جدال اندر شرب — ایدامین اوله زمان نیسنده یرده

هم اولیسردر ملال انلر قلوب — غصه و قیغو تفکر بی لغوب

الا فترت تخ قطلقدر قنی — کوره دیو بو یل حلایق زحمتی

حستلق اوکش اوله چوق اوله رنج — بیمک و سغلق بولی اکمایه کنج

فصل خامس در حکم برآمدن ماه نو

چلقیونه کوردنسه کر بو بیکی آی — دکلر حکیمن بنجه در ایجنه بای

رنج اوکش کوره شرهن وهم حبس — هم اولت اوله ایارمه نفیس

بو طرف یقاروق طفه هلال — جمله نعمتلر رجص بی اعتدال

یل براکنلو خیرلو کاله هم — خلقک احوالی ایوددوم بدهم

کر اوتوز کونده کوره یکی آی — یل صوکی بولق حطرای دلربای

زلزله یا ریح اکبر چیقه دیو — باقی سیللر یتا ایل بیقه دیو

تاسع وعشرینده کوره کر بو ماه — کندو ایلندن چیقه بر پادشاه

ایوق ایله عزم ایله لشکر ایله — لشکرنده بکاری حاین اوله

شاهی تو یوب تجالربی کمال — بو سببدن شاه پوف اوله زیان

کندو قلمنه کاله عاقبت — انتقامنی چوق آله عاقبت

کسبه ظلم ایده اول بی غرض — اشعو یل یولق قیتد رهر مرض

هر مرض کم سغلمایه بو یل — کر سغالورسه عجب در بلکو بل

فصل

فصل سادس در حکم ستاره گیسودار

ای دیبی بلبل یوزی کل خلق خوش — سچلو یلدز طفه حکس دکله اوش

روم طلفا اوله دیر بی کمال — فتنه غالبدر بو یل هم ایل توان

آکی ایوددر بو یل اوجیله اوجه — الا دعم اقلیمی قزلق ای خواجه

هم وبا وارددر کوررلر زحمتی — بابل ایلنده قحطلقدر قتی

هم یمن طایف اوجنالقدر جهان — ایل امینلکدر دام قلمز عوان

باغ او شما داوله دیمی بنق اودقی — زیت اوکش اوله ایا پاک اعتقاد

ارض قسطنطین ایچی دوله خروب — هم خراب اوله مدابن بی خروب

کندو ایلندن چیقه سلطان روم — چوق اوله صواش ایله عجب واوربی قدوم

فصل سابع در حکم افتادن ستاره

کر حوق اوله بو آی از آسمان — مغرب ایلنده فراوان اوله قان

بربرا ایچنده کوکلر دونه دیک — بو آکی اقلیم طلودر حرب وجنک

هم ولایتده قریلر چوق کشی — حود هلاک تدر جهانک صوکی اشی

دو کلی یلدز بیوک اوت دیمی — بر اولوکشی یوخ اوله ای یکی

ایل حراب اوله بیقیله ولایت — شو یلکم ددکی جرمی هر بر دل

فصل ثامن در حکم قوس قزح

سوی مشرقده اولکه قوس قزح — جمله اکنلر ایوددر بی ترح

اوت بچیں اوکاد اولہ بخت آکا … الق یولق قیرلور دیک شکا
پادشاهلره عداوت اوله چوق … فتنه هم بغض و بخیلک حد یوق
کندو قومی دره کوره عاصی اولان … مفسدلر هم بلردن عداوتلق تیلان
وارالوم قیوله صفره هم انده دیر … حسنلق چوق قدر بو یل عورتله در
سیما بابل خراسان ایلی هم … بو اکی اقلیمه چوق قدر بو الم
هم یاز ایلاری نبات آز بیته دیر … کو بته از بیته حکم دکل تیز بیته دیر
بو علامت سوی مغربدی ای حکیم … کر اوله فتنه بلاده خوف بیم
حوتی یغز یغور معبد دراکنه … ظلم ایله بکلو رعیته مسکینه
بو ولایت شاهی کی ظلم ایله دیر … عدل ترک ایده الی ایچنده دیر
بر نچه لر هم دیمش بر خوش خبر … پادشاه اعداسنه بوله ظفر
قهر اولدیشمی سو یته دیر امیر … چوقه اوله نعمت امتلک جمله ییر
بر عجب قولیلم هم ای باصیا … دانیال سویلر حکیم الانبیا
قزلق اوله دیر قیتی ای نامدار … چوق اوله یولق حوایج آشکار
دیو شه بو یل عظیم روملدن چری … کی هر منده ولیکن لشکری

فصل تاسع درحکم سلاسل البرق

مشرق المرافنده کورسک شکشکی … چوق اوله یغور اوکشده حتکی
هم قبه درلو مرض صعب اوله حال … ستملر چوق قدر بو یلده دیر دانیال

دخ

دخ صفراوی اوکشه هم دخ دمر … غلہ چوق اوله بو یل هم فی الامم
اوت بچین اوکاد اوله دیر هم خبیر … اکی اوکاد دیلر ذرع کثیر
بو ولایت شاهنه فتح اوله راه … حود ایله هر دشمنی هم پادشاه
قهر اولدیشمی الی اوله خطاب … واقع اوله دیر بو یلده هم اضطراب
سوی مغربده اوله کر کورنه دیشی … اکی اوکاد هم اوکادیر عیش
نعت اوجز اوله بو یلده هم مقام … چوق اوله یغمور اوکش اوله غمام

فصل عاشر درحکم سرخی که در آسمان بدید آید

سوی مشرق اوله کر اشبو نشان … اوت بچین آکین اوکادیر بی کمان
یغمور اوکش اوله دیر ارته صلاد … حاصل حشر قدنه یکا اوله بلاد
یل صوکنده قوبه ای بدر الامم … یول اورجی هم یون فتنه آدم
چوق اوله ذبان ایده بو ایل اکرده هم … ایل حراب اوله خلایق بیه غم
سوی مغرب اوله کر اشبو نشان … جمله بو منکوه اوله ان ای دوح شان
مغرب ایلنده معره آشکار … اوله اکی اقلیمده واقعه بولر

فصل حادی عشر درحکم علایم وعجایب که در آسمان بدید آید

کورنه کر بر عجایب بر سما … کی قته قزلق اوله رومده شما
قیتلق اوله قمو اولو کچی … طلمه و فترت اوله دنیه ایچی
پادشاهلر اشبو یرده پاک … کندو خاص قولکرنی قیله هلاک

بل ایجام

هم نواحی شرق الی ای موعتق — نیت اوله بولق تحیلدر هم بحه
اکر ایودر پنجه مدتکیه — الا روم اقلیمی قرلقدر کە قحط
هم دیار بکر الی مصر ایلی هم — چوقدر اولور هم وبا دردندیمه
جور اوکشی اوله جزایر ناکه وار — ملکه اقلیمی عوانلقدر دیار
حق یری تیله مصر سلطاننه — غالب اولادیر بو یل دشماننه
بل صوکنده اوله دیر سلطان شام — غیب حق بیلور نه بیلور خاص وعام
ذیت اوکش اوله بو یل ینبق اوکا — باغ ایودر هم اوزم دیرکه سکا

فصل ثانی عشر در حکم مانند شخصیکه درهوا پیدا شود

کوجانور کبی کوکده کوره مرد — حستلق چوقدر رنج تقیدر درد
زلزله اوله قران اوله عظیم — دوکلور بر لره قان فتنه دلیم
سارق قاطع کسه بولا ریب — تاجره خسران اوکشدر هم تعب
چوق اوله بو یل خوارج شاه دیر — کتمیه کیمسه دفیقسز راه دیر
پادشاهلر دشمنی قوت دوته — کی تنی ترغیب اوله دیرای اته
اولکر اولدرمک قیرمقه فی الهلاک — اشبو یل هر کز کورمز ایلوک

فصل ثالث عشر در حکم بانک کردن رعد

عشر اولده اولورسه رعد اکر — چوق اوله بو یل صولور دیرهم مطر
اردنه هر اراضی قته قلبه حزین — هم وبا وارد ربلای درتمیین

هم یراقان ویره زحمت جانه دیر — طار اوله بیل بی کمان انسانه دیر
خاصه بو نلو چوق اوله ملک عجم — بابل اقلیمی اوکشدر رنج وغم
چوق اوله ینکلش خبر دیر هم خطر — انا اوله بو یل مواضع دن ثمر
اختلاف ایله عرب بی اشتباه — روم اللنده اوله هم بو پادشاه
قیرله بو یل طوار انده جهان — کی بجر بدرنه حاجت امتحان
جمله نعمتلر اوجز در شهر ایل — جمله اکین اوکا بول اوله نخل
یل فنی نشو یتی لو یلدر کی صفای — دانیالکندر خبر حقلر صفای
اولوبیا تایکوی بو علم — قیرله بو یلده آت هم رنج وغم
شامده بادبک کیره دیرای بو نهاد — چوق اوله بغداده یلنده هم فساد
کر یکومیدن یکوی باشدر دلش — کرلو بیسه کوردیند دورمه دیرک
چوق چیقه یردن جنا وربی امان — حوشی اکنلار ریه بتادیر بی کمان
میم اوکشی اول کامل حقیق — کنجه جک او غلانده چوقدر حستلق
ای صوکنده کورلسه کر آسمان — بل اوجز لقدر صلایق شادمان
جمله اکین چوق اوله هم اوت بجیین — اشبو یل اچه و بادر روم چین
چوق اوله ادبه بو یل هم علیق — کلدجی یلده قتیدر حستلق
هم اوکشی اولا یمش دینو شیوه — یل بونزیلر دطبک اولسوله رسوه
چین صباح کوردلر اولسه بلکه بیل — چوق اوله بغویا وکشدر هم تحیل

هم تران اولر قو يندن بي كمان   ايل اميين اوله ولايت شادمان

كوكجا اوله رعود اي خوش لقا   هم تران اوله تيوه مطلقا

فصل رابع عشر در حكم درخشيدن برق

اشبو آي اچره اونيرسه كر بروق   اولكلر اولوريك حلايق تانغوق

جنك و نفرت در سلالت في جدال   چوق يراعزا بشقه بها اي خوش خصال

خلق ارا سنده يوزلق هم فساد   نيچه بازركان اوله دير نامراد

لشكره اوله حراجي كندن يوج   يا يلا اوغزي لعين كهرسني يوزن

حسنلق اوله انواع اوله بو يلده هم   جوق اوله حمى دقي اوجاع دم

فصل خامس عشر در حكم آتش كه از هوا بر زمين افتد

اودد وشكوبيره كوكدن كوسنن   چوق اوله اوغري بو يورداكندن

ايل اميين اولمز اوكش وار دخي   يولي اري بو يل قتي كودر مطر

يل صوكي قزلق اوله اندر تلف   جمله بيرنسنه قتندر علف

طغرغي وحشي جناوراي ايوق   آدمه حيوانه خسران ايله چوق

ثعلب و ذيب وجناور هم اسد   قيلر بو يل خلق زيان هم دهد

هم مرض ارتر سقمدر هم الم   عضتلو يلدر تفكر حزن وغم

اوح اكين آز اوله دير ايل شاد   چوق اوله قورقو خطر لودد ديار

هم برادلو آدوار بك با ادب   فوت اوله بو يل حقيقت في عرب

فصل

فصل سادس عشر در حكم باريدن باران سخت

كوقتي يغورسه اوله بو آي اشت   ظالم اوله دير سلاطين اي يكت

پادشاهلر قيله رعيت كوچي   كندو قولكرين تولوصوك اوچي

لشكر اهلندن ايا مرد كبير   چوق معتبرلر هلاك ايده امير

كو قتي يل الويغا وار اغتنام   كي قتي قزلق اوله دير اول مقام

اكين لع لوحه اولمايه اوله كم   چوق اوله بو يل بلا و رنج و غم

فصل سابع عشر در حكم باريدن تكرك

كر دولو يغه بو يل سويلر حكيم   پادشاهلرده خصومت وار دليم

جمع ايدوب لشكرهم اكي پادشاه   بربريله اوغرشه باعز وجاه

بيرسي اوله هلاك اززخم تيغ   چوق سپاهيلر قلالوبي دريغ

كو اوكشي اوله طفلدا اورته بركه   ارتق اوله بو فصلده اي عشق اركي

لشكر اهلندن اوله دير بيم وباك   دورت ايقلولو دليم اوله هلاك

فصل ثامن عشر در حكم باريدن خاك باغبار سرخ از هوا

ياغرايسه خاك ايا اهل تميز   يا قزل طوپراق كا توره بل اي عزيز

يغمور آز ياغر قورودر بيلوسن   قتلق وطولق اوله دير ايلوسن

هر نبات آز در اوكندر اشتغال   هم اكي اولمز بو يل صعب اولحال

حاصه هندوستانده قولنو محنتي   دركبارلي صواتش فتنه قتيجه

غصّلو اوله ولایتده اناس | نه یوز بولور بو ییل ای خیر ناس
ظلم ایله بکلر رعیتلره هم | خلق اراسنده اوکسوز رنج وغم
جور اوکسوز اوله قنغی خلق اکنه | کمسه قلمز ظالملر رنجنه

فصل تاسع عشر در حکم بادیدن ونیغ باکرم از هوا

یغسه صو غلیان هولیدن ای برا | قوربغه یاغه یاخود کلدنه یرا
کی نته تزلق اوله اشغار قحط | طرلق اوله دیسه جهانی هم قحط
ایل قران اوله وطلغا اوله جوق | غصّه وقیغو ملالک حدّی یوق
ظالم اوله بک عوانلق رعیان | هم کوره جنسوله و بای الدن زیان
شازلق اولمایه هر کزنسه ایل | ای براکنزتن جنسوز اوله ییل
قیت اوله دولکه معیشت اوله کم | اوله اعلایه ملال ادنایه غم

فصل عشرین در حکم پیدا شدن غبار سخن در هوا

اشبو آیده کر قنغی اوله غبار | یا ایسه اسیده قنغی مرب اوله حال
آز اوله انهار صفوله دیر عیون | زیره صو قنده بو ییل ایلا ذو فنون
حسنلق چوقده قته صعب اوله حال | اوت اکین قت اوله دیر زیرا ملال
پادشاهلر رعیته هم عدل ایدر | بلکه امینلکده در قترت کیدر
بابلا حرها اوکسزده اشبو ییل | ییل صوکی بونده ایلدرک بلکه بو ییل
تاجره بولنه منفعت بی نظام | هم فوکه نقص اوله دیر هر مقام

قت اوله وجه معیشت دیر اناس | هم قره بلا دیر چهار پایی قیاس

فصل حادی وعشرین در حکم ظلمت وتاریکی در هوا

کر بو سارقادوشلوکدده بیره دیو | بیمشه اولکی آفت ایره دیو
بو بویله اولولر هم ایله جنک | کی خصومت وار کوکلتر اوله ذنک
اختلاف اوله اوکسز ارته صواش | نیچلر اول اورته ده بیتوره باش
هم براولوکیشیه وار دهوا | کندوسی اوله هلاک مالی زیان
جوق اوله اوغری ایا صاحب فصوص | تاجره یولق زیان ایله لصوص
بغدای اوکا و تحیل حقده آتشه | هر نعایم جوق اوله هوای بیشا
هم برنچالو دیمشدور در قحط | ایکیسی بر معنی در صنما غلط
بو یله بیوردش بو قوتی اولغنیز | جوق اوله اکین ولی نرخ اوله قیز
هم اوله بو ییل ولایت دم بدم | غصّه و تشویش بیم اندوه وغم

فصل ثانی وعشرین در حکم جستن باد سخت

کر قتی ییل اسه قوی لغند قتی | قیله سوحا ستمه خلقه زحمتی
غصّه جوق اوله ملول اولدر آدمی | غرق اولیسردر دکزلرده کمی
غم اده بو پادشاه ایلرنه جفا | عرض ایدوب لشکرو ولایتلر بقا
چوقه سپاهی قیرلو وار احتزان | کندوسی تا چوب چقانی مرزبان
مشرق اطرافی حروب هم هرج ومرج | هم عسکر دیوشه فی ارض روم

روم الندن برا اولو بك اولدیر — آفتی اوکا هم اوکشی سیر اولدیر
دنکبار اقلیمی قتلق بی کران — طارلق اولدیر قتی هندوستان
آفت ایره اکنه هم آز بتا — هم اسه ییللر قتی دد بوشتا
قیرله بو ییل کچی اوغلاق ده آت — هم ولایتلرده و بادر واقعات
اوغلی اورك جرحتی تن حلام — چوق اولا لیکن بیالی چوق حرام
یایلا اوغری حاجیلر دلیم — الآ تیز کیچه بو فترت ای سلیم

فصل ثالث وعشرین در حکم بانکی از هوا شنوند

کوبوا آیده کولسم کوك ای امید — ای کونش بوزلو یشا کوللرده بیر
چوق اوله مرك مفاجاه دیر خیشی — حرب اوکشی اولا تحرك ایده جیشی
قتل اوکشی اولاو چوق دوکیله قان — یغمور اوکشی یاغه دیر آز آسمان
خلق ایچنده غصه و قیغو و حزن — هم سکل لك چوق اده خلقه وهن
لك ایتوجی کوره طتلو سبات — هم اوله وجه معیشت بی سبات
آز اوله کسب و تن تنج بی اعتبا — آفت ایریش بیمشه ناکه وار
چوق اوله بو ییل اوینزو هم سبات — اکن اوکاد اولیا دیر بو نشات
کیچیك چوق اوله دیرهم صعب احوال — اولیا بو ییل بیمش دیر دانیال
هم بو ییل یولق اوکشی اوله اولد — فی نواحی بادیه هم فی بلاد
ارض بابل هم و با ارض العراق — اول دیار یایجه اولیده اتفاق

جمله بغداد ایلی هم ای دلربا — حتلق بولنق قیدر هم وبا
کوکیچه اوله علامت ای همام — کی قتی قزلق اوله بر ارض شام
بابل ایلنده قتی در حرب و جنك — ارض قسطنطین حواشی دار بی درنك

فصل رابع وعشرین در حکم بانکی که از زمین شنوند

بیر کوررسا ایشت ای مرد پاك — بیر اولور شاه اولسر تیزده هلاك
جنك اوکشی اولا بو ییل ارته صواش — چوق اوله حرب و جدال چوق کیده باش
دنیا فتنه ده قتی ییل احتراز — طلقلق اوله امینسز قیش و یاز
فتنه لر چوق اوله حدسز اوله غم — چوق اوله یغلش کلم خبرلو خیر کم
کی مل بلقدر جهاندا ای معتبر — جعفری صادق سوزنده ر قیل حذر

فصل خامس وعشرین در حکم لرزیدن زمین

زلزله اولورسه بو آیده ای معتبر — فترت اوکنده اکثر چوقه خطر
فتنه اندر فتنه ده دیو هر دیار — چوق اوله بو ییل فواکه بی شمار
پادشاهلرده اوکنده اختلاف — چوق بو اقلیمده دکلدر قیل معاف
مغرب ایلنده فتنه هم حروب — بابل اقلیمنده وار هم بو کروب
هم عجم ملکی مفاجانلو الوهم — هند اقلیمنده هم بو در حکومه
یغموری حتب کچه دریای امین — جنك و فتنه در قتی یونان زمین
قتل اوکشی اوله نیالر اوله جاك — بو ولایت شاهی هم اوله هلاك

بابل اقليمى حلب انده حلب … تاره كوزينه بولاده آفتاب
كوكجه ديوانه فترت بى كران … قيوناهم صيغره اوله قران
بابل اقليمى حلسان ايلى همه … طلقلق اوله بو لنمايه حكم
حق اوكتى اوله حلايق اوله شق … براولو شهرى حلب ايلايه حق
چوق اسيايى مخالف بادها … عودته بوييل و بادرپى رها
پادشاهلرده بوييل اوله تباب … هم مق تبلو قرالر بى حساب
هم بو اولو پادشاه فوت اوله دير … كمه الدرحق اوزى هوت اولوردير
اى نيجه جبلى اراغت بى عدد … وقت كلماده براغ ديرولد
ديو نوكى كو اولرسه تكرك … براولو شاهلر بيش تيزده ورك
فتنه چوق اوله صلى شده هم جهانه … حوب آشوب فراوان اوله قالة
كر اوله اول دفعه قوس قزح … اوله هر دولو بيش ارته فرح
اوت بجبى آكين ايوده اشبويل … هر نعايمده اوجند ديلكو بيل
پادشاه قوتلنه چوق اوله مال … چوق اكله آچا اقليم ولايت پامال
اول ولايت شاه شاذ ددعن كوله … جمله دوشمانلرنى تيله ذبوله
حتلق چوقده مهندهده وارحل … چوقه يغابو يلهنا فعلو سطر
هم خبيشنك بو نهده بر حوب سوزى … تلمش انسيا كتا بنده كندزى
علمه بو مشكلى حل ايلمش … غايب كنجده معانى سويلمش

بوايادا بجنده كى كورنين آى … كيم آى كودر قمو چسول و باى
اوترنجى كون كورنسه آشكار … پس نجم ملكى جدلده بى شمار
جمع اوله لشكر قلينا انضمام … حوب اوكتى اوله حطى بى اهتمام
كه اوتوز برنجى كون اوله هلال … خونخشيند رهم حطره هم ملال
چوق اوله بوييل مطر ابر اجتماح … جور وحيف اكثر بولنماز اصطناع
قور قوچوق اولحلايق غصتلو … لوزه اولدنجى برادراى اولو
الا شول شطيله كم ديرانيد … جمله بو احكام اوستاد انده دير
امليا كو بو نشانه اى وردتر … ييكى آى فصلنده ذكر اولان يتر
كه محرم آى اوله اى همام … جمله اكينلر ايوده انتظام
يمش آغجلارى افتلودرر … بغور اوكتشده بوييل تتلودرر
فتح باب اوله ولايت شاهنا … عدل قيلا يوزدوته اللهنا
كندو شاذ اولا عدولر قيغلو … هم براولو شن آلهلولق اولو
پادشاهلغى مقرر اوله دير … جمله دشمانى محقر اوله دير
ايكى يوزيتمش بيدى درربيته … طبطلو معنى جواهر قيمته

باب تاسع دربيان احكام خربران واحكام وعلايم كه درين روزها پيدا شوند وآن بيست وپنج فصول است

سربانى دلبجه اى صاحب حيا … حزبران ديرلر بو طقوزنجى آيا

اولکه علمیله اخبار ایتمشی جلوس   اول دیعشده بو آیا ابو ونحوس
بس اوتوز کنده تمامت اشبو ماه   یا بن الکه آبی در ای صاحب سپاه
حار یابسدر طبیعتده اشبو آی   چوق اولور صوغا بیلور کیسوله (بای)
پادشاهلق تختی اولوب (اولورون) عزل   تخته صوغا بنده‌یه حکم ایتدی ویرال
سته وترته صواوی مرض   چوق اوله بو فصلده اچنده بی غرض
آز اولور هضم واشتها اولور ضعیف   آز اولور قوت بو آیلرده ای ظریف
اشبو صرطلق تنید دهر اوکشی   آن ایچه عاقل شرابی ای رحوش
هر جانور اشبو آیده اولور سمیز   کا یکی بو ایله بیسک یاغوز
چونکه بو آیده قان اوکسلدر اولمز (تمام)   اکه کومه قیل علاج ای مرد تام
اکسلدر هم توتشی آیده هم سخنی   بیسک بولور مفید صحة البدن
یاشی قیق بیمک منافع هم زیاد   هم کوک اوتلک صوغندنده یشمار
بیلور آز ایسه‌لو الا جماع   طبیب در تمنك مرضی دربی نزاع
هکذا بیرز صوق صو ایچلر   آنو کله بو للیه صحت بیجلر
بس اوجنجی کونی کسدیه عدد   هم ییدیجی کوندنی شه پرویده
هفتم طوغر بو آیک طغزیجی کونی   یجه شوله طولنز انلرده کونی
اون اوجنجی کونده سعادت کونلری   هر نه طوتسک اراده کونلری
کرصواب اوله بو آیده یا کنهف   آی تمام اولنجه اولدربی خلاف

اون

اون بشنجی کونه آز اولور جله صو   بیره تشکاك دوتر بوزین تمو
چون صو آز تلمق دلر دوتی کونش   بیل تحرك اتماطوتر بوتن
هم بو کون اچره کرو ای شهریار   کیجه قیص اولور اوز غایت نهار
یعنی اوچ ساعت اون بش اولر کندزی   کیجه دوتز قالور ای مرد کوزی
کونشی صور راسیك قنده دیر   سرطان قندیه ایسه اول الله در
استلاء الاکبر اولدر ای اولو   بوی اصلنجه بلن نه بختلو
بو کنا عزت قیلور بولرده عجم   انقلابی صیفیده الله رقم
که عزیز کوندر هم اول کون بی عرب   شخص علم التربولا سنا حسب ∴
هم یکرمی کونی ای صاحب نقود   بود در الیاس بنی دوغدوغی کون
پس یکرمی اکنجی کونده هند دوغ   هم نعایم طولنز ای باظق
حاسم عشرین بولانور نیل دیدی   مولد یحیی هم اول کون بیل دیدی
اشته بیل اسار حرارت دولدیر   ایی یرکن جمله یر حار اولدیر
اشبو کونلرده اس سام ای همام   هر طشی جیحون حقیقتده کلام
بل یکرمی التنجی کونی مطلقا   دنیای داود قودی کندی عصا
تاسع عشرین اوله مرار هبا   هکذا ییره بقفا ایلر طبا
جی اولور سایرده کوجوق ای بشا   شاذلق ایلر بولور باشده بستا
سونش لکم بو بیل نیل ارتدیر   جمله آکبی بیرلرینی صو اورتدیر

هم سلیمان اشبوکون اندي وفات   کمسه یا بولربي اولوردن نجات
دنییه قالی کیدر اي نامدار   نه امیر قالور نه شاه روزکار
نه نبی قلدي ترارنه اولیا   کوردظلمت تنک ایروب بولدي ضیا
هر برادلش کیدر اي بختلو   آنی ادیله کیدن نه بخت اولو

فصل اول در حکم کرفتن آفتاب

کر بو آیده طوتنا کون درجهان   فترت اولکش طاغ یازیه انسی وجان
بر اولو شاه ایتادیرهم زوال   بی زوال اولدر اکابوق انتقال
کون دتونا دونیلرکا اشبو سال ماه   کندو اقلیمی قوبه دیر پادشاه
بردیي یوده ورا دوته مقام   انده سلطانلق ایده اولجرد تمام
مغربک شاهی اوله دیری عاقبت   بیرینی دشماندن آلادیر عاقبت
ارمنیه شهرقمی اوچیله اوجه   قزلق اولادیر غامت اي حواجه
چوق اولا بکلر قیله چوق مالدیر   روم الینک صعب اوله احوال دیر
یوریه فترت ملالت چوق اوله   قزلق احوالي دخي ارتوق اوله

فصل ثانیه در حکم کرفتن ماه

آي دوتنا کر بو آي ذي الحجه یر   اغري وحمی اوکش صوئي کثیر
اشبو زحمتده اکندو اوله کم   بادکوم اولکش ایرشادم بلدم
پادشاهلر رعیتک مالی دخي   آلسه بعد النداله اي سخي

کندو

کندو جاریسند اولشد ووه دیر   اول سبیدن ایلي بولشدوره دیر
ظلم اوکش اوله فراغت اوله آت   عدل کوتاه ایده لر ظلمی دیراز
خلق اراسنده اوکش یکلش خبر   اول خبرلرده قوپه هم فتنلر
بابل اقلیمي دخي ارض العجم   سیل اوله صولر چکرلکا قوپه هم
اعتبارلکو زیان خسران قلیل   الا اچوق آدم قربلور اشبو ییل
مغرب ایلنده قتیه رهم فتن   قتل اوکشي نقد ملولدن جان وتن
چوق اوله باران دیرهم بابلک   جوریه هر اکنه بشهرت ایلک
ایله اوج ییل یاغیلق روم وعرب   اوه قدا ارتا فتق دیرهم حرب
چونکه اوج ییل اسنکلدرجهان   اوریه ایی ییل بلیق اولاردان

فصل ثالث در حکم دایرهء آفتاب

کون آغلنسه ایشته اي مرد شیر   قزلق اولادیر قحطلق جمله یير
شهر قسطنطیه دخي ملک عجم   کي قتیه قزلق اولا دیر نادیم
خلق اشبه مشکل کوکلی اواره دیر   هم بو ییل اوله زیان تجاره بیکل
چوق اولا اربه بو ییل هم یاغ دبال   غله چوق اولا قتیه دفع اهلال
قیت اوله حب وسوسم اوله آن   غصه اوکش اوه قیمقو قیش دیاز
عزق اوله بو ییل دکزلرده کیي   هم هلاک اوله کمیده آدمي
بادي بي الجملر کوکلر اوله طار   زیده هرجتی بنوهرز روزکار

بلمنا نفع کلیسا ای عزیز   غمر دکل کو صاغ اولوز سیز

فصل رابع در حکم دایرهٔ ماه

آی آغلنسه بویل ای خیر ناس   اوت آیق اولا تخیلاری قیاس

چوق اوله یغمور بلتلو دجله   بال و یاغ اوکشی اولا هوا نوله

حاتلق سنکین رضنه وار کمال   الآیل ایودر ای صاحب جمال

پادشاهلردن رعیتلره یوق   ابلوک ایرشا وعده لکحنه یوق

صو طلودر نهر اعیان فی حیامن   هم قیوی لر طیطلی بی انتراض

فصل خامس در حکم آمدن ماه نو

چلقیجه کورنسه آی تند رطل   آز اوله ادمی تیوه هم چشمار

بر اوبی تلدو برق کورنسه آیی هم   کی سکل کلر اولیس نادیم

کسب اوکشی اوله معیشت بی کران   ایل ایمین اوله ولایت فی امان

اقتلو یلدر بلوغ هر دیار   حریا اوکشی اوله دیرای نامدار

هم نیچه لر دیشی اولدی اشبو ییل   چوق اوله اولیه وبادر شهر وایل

فصل سادس در حکم ستارهٔ گیسو دار

سچلو یلدز دوغسه شرقده یکا   کی قحطلقدر بکم بیلم سکا

یل امینسز اوله فترتدر جهان   نعمت قته کوره سکالک مردمان

خوف اوکشی اوله قتلار سم نهاد   چوق اوله شرم جهالت هم فساد

قنده اوج یوده ور بیه ایل وشار   جمله احوالی بودندای یار

کر اوله سوکی کیبی شویله اوزنه   ایل آیقده قاله شه اوله زبون

ظالم اولا پادشاه قلمن صعب   کندو قیلا کندو واقلین حراب

هم اده رنج وبلا محنت دلیم   هم عرب ملکی وبادر بل عظیم

هر حرا بلقدر ولایت سال وماه   پس نیچه اوله حود عدل اتمایه شاه

سکی موجب اوله کودکلایه پیر   یاوز آدملرقی پیر خرد وکبیر

الچق اصلو دیچی هم مرد دون   غالب اوله خلق ایلایه زبون

عادت ایله لوماله شهرک ایلن   آقرالر کوز یاش هم یخسولک

ایل طلغا ایله لوای مرد پاک   چوق اولا اوغری حرامی دوزکار

هم عجم ملکی قحطلقدر زمان   جوق اولا فتنه دلیم دو کیلرتان

هم اوکشی اولا حصومت ایلرو شار   چیزار زحمت دماغلردن بخاد

شرت اطالقنده ارتق الله بیل   نعمت اوجنا ولا هم اوشا تخیل

هر اکیی اوکاد اولا ایلکرده دیر   اول اوجزلق سویلنه دلکرده دیر

فصل سابع در حکم افتادن ستاره

بلندز اوکشی دو کلوسه ای عزیز   طار اولا دنیا یمشلر اولا قیز

اقچه اکسکلدر قز بخشند جهان   قیرلا انعام اوکشی اوله قران

هم بو ییل اجره حقیقت بی کمان   تاجره اقچه سهلدر چوق زیان

لشکرا هلنده نیجه بلالو کشی / قیرله قومی کوره لر تشویشی

عولحتده شاه بولادیر عافیت / دشمنی مقهور اولادیر عاقبة

کر دوشن یلدوز بیوک اولسه بشا / دوشه کی یرده بکم سندنه بشا

براولو آدلو کشی یوق اولادیر / انوکیبی زاریلق چوق اولادیر

قیرله هم اشبو یل چوق اوز کشی / خاص اوکشی اولادکلدر هر کشی

فصل ثامن در حکم قوس قزح

کورنوریسه بو آی ای بر فرح / مشرق اطرافنده کر قوس قزح

بر اولو سلطان ایلی ایله خراب / ایلیه زیروزبر ای ماه تاب

کی عوانه اوله تتمه بی داد اوله / خلق رنجوری بلایه مبتلا

جمله دشمانلرینه هم قهر اده / نیجه شهری کوی کویی شهر اده

نیجه عکسول تا بر و غنی اوله / نیجه مولالر بو یلده قول اوله

هر اکین چوق اوله دیر هم اوت کچی / الا قریلا طولدری ای مرد دین

هم دیمشی بر نیجه لر ای مرد پاک / دیرله بکلر شهی قیله هلاک

اشبو یل ایچره کدا بر بیک کبیر / الا اوجولق اولا خیر کثیر

ای نیجه قلعه اولا شامده هلاک / هم دیار بکر ایلی و هم ناک

چوق اولور بو یل مرض وار طبیب اوق / شهر قسطنطین ایچنده دود بوچوق

ساکدنه محتاج طبیب ایستمک / بن حی یلدر براعسا کو دمک

هوایکن

هر آیك داس دواس سویلدم / شوکم حاجتده شعاع عرض ایلدم

کر بو معنیده اولدم دوتمدن / حکمنی دیت فلك انده اوترس

هیچ الم کورمیه ای خوش لقا / دایما صحت بولاسین مطلقا

مغرب اطرافنده اوکه بو نشانه / اوغرشه لشکر اوکشی قان دوکیله

قتل اوکشی اولاقلانك حد یوق / چوق اولا حرب و جدال اندر دمق

شرق ایلی یولق قحط الوقدر فتنه / مغرب ایلی اقلیمنده هم قزلق قیه

نیجه شهر اوله خراب اوله عراب / بیقیله کوبیر شهر اوله خراب

مصر سلطانه کیمسه دیر دایمال / پادشاه روم ایله هم ایده جدال

چوق ایده هم اختلال شاملوی / ایلی امین اولمیه بل هر کز خراب

هم اوله سلطان روم چوق پاس اوله / چوله کیده محمود ملول اولا اناس

فصل تاسع در حکم سلاسل البرق

کور بو آیده ای عزیز برق اوله دیو / مغرب اطرافی دکل شرق اولادیر

مشرق اطرافنده چوق اوله اوله / حرب اوکشی اولا سلالات فی بلاد

نیجه موضعده مغاجان اوله دیر / ادت اکین ایوردهم بلکو ییل دیر

غصة شرق اطرافنك شاهنده چوق / ییکی ایل آچه ولایت لموته چوق

صوکی مغرب اولا کر اشبو یل علم / طابوکه یل دو تمسوع هر کز الم

بر کشی شاهینه عاصی اوله دیر / چوق فساد ایله ولایت دوله دیر

الا اگر بولت اولدیر بر زمان | حرب اولکشی اولدلیم دوکیل قان
قیرلور بولت چوق بولنز مدد | هب هلاک اوله ملایق بی عدد
شاه الی اوستونه اولدیوق انتقال | انتقام آلا عدودن ذی الجلال
ایله امین اولا ولایت شاه زمان | بر زمان شویله کیده دیر بی گمان
شرق الی هم کی سکالکلر قتیج | قیرلا حیوان کوره لر زحمتی
حضروات اوکش اولادیر بیله چوق | هر نبات اوکا وحتی حصر یوق
جی اوکش اولا بو یل دیر آنکا | ینبوع اوکاد اوله وهم اوکا فساد

فصل عاشر در حکم سرخی که در آسمان بدید آید

حکمنی دکلر قتی رسم آسمان | اول طرف فترت در بر طلفاجان
مشرق اطرافنده ای خیر الناس | جنك اوکش اولا خصومت بی قیاس
فتنه چوق اوله جدالکلر حد یوق | شر اوکش اولا املاک عدد یوق
اول طرفهم کی قحط الغلا رقتی | ایل نران اوله کرانی شدتی
سیما شرقده شکل قتی اوله | نه تخمص قاله تشویش حال اوله
سوی مغرب اوله بو حرا اکر | مغرب ایلنده اوله بو نسنلر

فصل حادی عشر در حکم علامت و عجایب که در آسمان بو بدید آید

کر هواده بر عجایب کوره ناس | در شت آیقلو لر قریلور بی قیاس
قزلق اوله هم قحط الغلا بو یل | چوق اوله طلفا ولایت بللو بیل

قتلق

قتلق اولا کم شاد اولمایه دیر | ظالم ارتا عدل داد اولمایه دیر
الچی صاتیجی صعب اوله حال | تاجره خسران اولا وهم ملال
ایل امین اولمیه معیشت اوله کم | حاصله بیلوك اولی ای محترم
مشرق اطرافنده لشکر جمع اوله | کوتوله محشر بر ننده قتی اوله
ارمنیه هم عرب ایلی ای بو العلا | چوق اوله اولوم قتیلدر هم غلا
قتلق اوله دیر تخیل بولت فساد | چوق اوله اولوم غزا وهم جهاد
شام ایلی لشکر جمع اوله بی شمار | هم کمیلر غرق اوله دیر بی بجاد
قتلق اوله هم اولا امراض دم | قوجلر قیلرلدیر بو یل زیعی غم
آز اوله طتلو بو یله کی قتی | هم حبوب الحلک آرز فوصتی
چوق اوله اولوم وجع ای خوب اصل | اشبو حرب اوله قتی اولا حروب

فصل ثانی عشر در حکم مانند شخی که در هوا پیدا شود

اشبو آی اچره هواده کورنشان | بر جناور کیب کورنسه عیان
اکر سلطان جنك اغراشه دیر | بو بر بیله آت قان دوغراشه دیر
چوق اوله جنك خصومت ارتحال | بر اولو سلطان دشه دیر در جدال
طلخلق اوله اوکشده انتقال | هم کوره یکنول وبای عام انفعال
هم ایله خراب پریشان اوله هم | رنج و محنت چوق اوله چوق اوله غم
بسط اوله بکلش کلام ای یکتلو | غصه اوکشی در خلایق قیغلو

فصل ثالث عشر در حکم بانگ کردن رعد

کر بو آیده کورلسه کوک ای امین — اوّلی کونلرن یکرمیادکیس

جور اوکشی اولا و طاعونلر اولادیر — فتنه چوق اوله و طلطاد وله دنیر

بکلر اولومی اوکشدر بل یقین — خاین و کذاب اوکشیدر کی صقین

هم اولو بکلرده بیل ای نامدار — ظاهر اولادیر خیانت آشکار

چوق اوله فترت اینلک کیده دیو — مطرباز بو یل چوق اصبه الله دیو

بل اوجز لقدر قتی ای سرفراز — هم یمن اقلیم هم ارض حجاز

غرق اوله هر دم دکزلرده کمی — تکری حکمنده نه بلسون آدمی

کر قتی کورلورسه کوک عمده سنا — شویله کم قورقا حلایق کو ثنا

خلق اراسنده عداوت اوله بوق — بغض حقد خشم کینک حدی یوق

آنجه یاوزلق اولا کم بو جهان — دونزا یونیو حوکیب آه قان

حرب و جنک اته و حدّه کاجه دیو — بعد دینر قیوبه نیجه لر قاچه دیو

کی بو اکننده اولادیر مملکت — قان کو کل کدادیر مرحمت

شرح مشغول اولا آدم سال و ماه — حشم ادا بلکلو بواره پادشاه

فترت نفرت وجع رنج وفات — لوله یکرک دخی واری نجات

بل بلمزده حذر قیل اوره اطراف — دانیال سوزی دکلدر سر کزاف

عشر آخرده اوله کر بو نشان — یاغلق ایلایه بکلر بو زمان

حرب

حرب اوکش اوله بو نمایه پناه — فترت اوکشدر اولادیر قطع راه

کورلسه کر طلوع ایدر سال آسماله — خلقک احوال ابو درای رهنما

حاصل نسنه بول اولا زی قتلو یل — نعمت اوجز اولادی دولتلو یل

کی سعادتلو یل اولا بیلورز — کیمک اوجزلق اولادیر اولیمز

جعفری صادق دیمش بوزدخی — بر بتورسون کورهسه بر بوزدخی

بویله ذکا ایتمشی بوینی شیخ زمان — ای صوکنده کورلسه کو آسمان

خبر شردن هم نکم بن سویلدم — اوّل آخرطا بوکه عرض ایلدم

اشتعیلا اولمز بولنه اندر فروغ — کلدیجی بیله اولادیر بی دروغ

فصل رابع عشر در حکم درخشیدن برق

یلدزم اولسه بو آی بل مطلقا — قیت اوله یغمور بو یل ای خوش لقا

جمله صو انهار اعین هم حیاض — صوغلاجله قلادیر انقراض

اون ایکی ان قودره طعام — قیت اوله بولق اشکل ای همام

خلق اراسنده صواش هم فتنه وار — منفعتسنه بیلوز ناکه وار

چوق اوله دیر اورته ایکلش کلام — فترت اوکشیدر یا سیف الانام

طلغلق اوله امین اوله بیل — جنک اوکشی اولاولی صلح قبیل

فصل خامس عشر در حکم آتش که از هوا بزمین افتد

کر بوده شمس هوادن مثل نار — چوق اوله تیفغ تکری غضب وار

طاهر اوله فتنه وقزلق واحی ‌‌ ایلی امینسزلک اولادیر ای سخی

پادشاهلرده شدائد جنک اولا ‌‌ قتل اوکشی اولا عسکر تنک اولا

باغلق چوق اولا هم بکلرده دیر ‌‌ طلغلق اولا ولایت جمله بیر

هم اولا بغض وعداوت بی قیاس ‌‌ بل برابغدد قته اکینه ناس

منفعتسزدر زمان ای دلربا ‌‌ بل برامز یعو کلمز طوعنی آبی

فصل سادس عشر درحکم باریدن باران سخت

اشبو ایلده کر قته یغه مطر ‌‌ دکله حکمی ای عزیز معتبر

چوق اوله امراض فتیندر حستلق ‌‌ بل صوکی چوق اولا علت بل بیق

حامله حبلی ملولدر هم زحیر ‌‌ چوغی اوغلان براغور دوزقتیر

رنج و زحمت کاتره حلقه ملال ‌‌ منفعتسزدر توبخز اولا سال

آز اولا وجه معیشت آشکار ‌‌ قتلق طارلق اولادیر روزکار

فصل سابع عشر درحکم باریدن تکرک

اشبو آیده اچره یغسه کرطلو ‌‌ قزلق اوله هم قحطلق ایلیکنلو

هم اولا فتنه دلیم دوکیله قانه ‌‌ طلغلق اولا امینسزدر زمانه

غصه وتشویش کوکلده روته باشی ‌‌ حرب اوکشی اولا حصومت بی قیاس

هم هوا نحت اولا اسانجق ‌‌ حسته ورنجور اوکنه‌دبوق

فصل خامس عشر درحکم باریدن خاک باغبار سرخ از هوا

کربو

کربو آیده یغرسه طپراق باغبار ‌‌ عقلکی جمع ایت کوزک آچ کوزه‌دار

آن اولا یغور بو ییل ای مرد خاص ‌‌ حستلق انواع مرضلر بی قیاس خلاص

آدیه و بغدای ممی درلو تخیل ‌‌ غله چوق اوله حبوبات اوکه‌بیل

پادشاهلر رعیته عدل ایده دیر ‌‌ بل ایبی اولماو فترت کیله دیر

منفعتلیدر توبخلو اولا سال ‌‌ بسط اولا شادی حلالق بی ملال

فصل سادس عشر درحکم باریدن وزغ باکرم از هوا

توبغا یغسه یر صوغلجان بو آی ‌‌ قاله طارلقده قمی یخوله بای

هم قحطلق اولا قزلق بی قیاس ‌‌ قیمتی یر دوشه ملک اولا اناس

آفت ایرشور اکینه بللو بیل ‌‌ منفعتسزدر توبخسز اولا ییل

فصل عشرین درحکم پیدا شدن غبار سخت در هوا

کرقته طوفه قوبه حکمی کورنجه ‌‌ اشلو مرهب اولا یابی ای حواجه

آز اولا اکین اوکشی اولمز کیاه ‌‌ یایلا اوغزی دلیم قطع اولا ره

آز اولا یغمور صو قتده یل زولی ‌‌ هم یلان یکتش خبرلی اتفاق

پادشاهلرده علوت هم صواشی ‌‌ ایل ایبی اولمز کسیلر نیجه باش

طلغلق اولا ولایته بو زمانه ‌‌ قان اوکشی اولا بو ییل دیر بوت

فصل حادی وعشرین درحکم ظلمت وتاریکی در هوا

بو سارق اولسه یاخود اولسه ظلمان ‌‌ تا جوه ضوان اوکمدی بی کمان

غصه و ساعلنجه ناس قیغلو — چوق اوله یغلش خبرلراي اولو
پادشاهلرده اولهم حرب وجنك — چوق اولا فترت كوكلكلر دوته ذنك
هم صنه لشكر دلیم اوغراشجیشی — بیمسه آفت ایرشه دیرخبثه
درت ایغلو قیرلو اولن تخیل — غله قیت اوله بو یل شیئ قلیل

فصل ثاني وعشرین درحكم جستن باد سخت

اشبو آي اچره اكر هب ایله دج — ذنكبا یایلنده قزلقدر قبیح
هندا قلبي قحطلقدر فتي — قزلق و فترت كیچنجه موتي
بو یل كي بیلوه صولرقدر دیمشي — اون بچین آذ اولادیوهم یمشي
الا قونسا وكادا اولادیر دانیال — چوق اولاحایي حیات قبل وقال
آز اولا آربه و ینبغ بتمایه دیو — یل خیر سزدر الوم كتمایه دیر
چوق اولادیر اختلاف بین العرب — فترت اولادروم الجچوقدر حرب
بیل اسادیكي اكر بغور یاغه — قاراوكشمدوش فته صولرصعه
قیشن كي زحمتلودر دیو یلكث — هم حكر كا چوق اولادیر كي بلك
غله قیت اولا حبوبات اولیا — كم ریا بو یل بروعدت اولمیا
غرق اولا بو یل دكیز لوده كي — غصلو یلدر ملولدر آدمي

فصل ثالث وعشرین درحكم بانكي ازهوا شنوند

اشبو آیده كرلسه كر آسمان — بي كران مرك مفاجا در بیل عیان

غصه چوق اولادني اندوه وبیم — یاین استبلو قتبلمه دیر حكیم
یل ایو كلمز تزنجنه قیش یاز — هم یغمه یغور اوكش ایي دلنواز
آز اولا الا آقن دورنه میاه — هم هلاك اولادیمش بر پادشاه
پادشاهلر لشكري جمع ایده چوق — شولقدر دوكیله قان كم حدیوق
چوق اولا نفرت شكایت دیلدلو — فترت اوكدر ولایت دیندلو
بعشه اغجلاردن ایو زوال — هم قتبدر حستلق صعب اولها
اودونكوز صوكنكونتقلتودرقتیه — یل یاوزیلدر كوره لو زحمتیه
قصد آدا اعلمه سلطانته — جوبه زحمت چوق اوالوجانته
قتلق اولدهم وبالارض الحجاز — كور ابرار و اكابر اختیار
بیدي یل قتلق اولا اقلیم شام — ایشته حاكمدر ساول رب الانام

فصل رابع وعشرین درحكم بانكي اززمین شنوند

اشبو آي كوكورلراولكهدزمیله — قیت اولادیا وت دخي غله اكبي
غصه رنج وبلا اندوه وغم — ازدحام ایله اداجیف ابوهم
پادشاهلرده صوامش وارایكي — او رتله بر پادشاه دوشه دني
بیمشه ایرشنكی اولاز یاله — چوق اولا اولملك دلیم دوكیله قان
چوق اوله قیغو حالاني ادشنه — كه بقمایه چوبه دوشنه
دوك اولاش یاعوذ زیاغه تاد — هم توبلادیر بو یل حیوان دوار

قیش قیشنده اولادر بونلری | بو دوتم فترت اوکش اولا علفی

فصل خامس وعشرین در حکم لرزیدن زمین

اشبو آی کوکنده بن دیرانه یر | جعفر صادق یمش چوق اولادر
هم بو ییل یاپی نخالی ییلاکسا | بل صوکنده چوق اولا صوف و ثنا
بابل ایلنده حرارت اولا موت | هم خراسان اقلیمی چوق اولا فوت
چوق اولا یغمور زمانه شر یردک | هم براولو شخص اولادر تیزدرک
کراونلر اولا بطیئی دلو نک | شو بیلکم وهم ایلیه اندنه وجنک
قزلق اولادوم ایلی بولنور قحط | قتلق اولادر ولایتدر سخط
قیرلا انعام دلیم اولا تلف | آج اولا چوغی بولنمایه علف
بکلر اولو بی اولا بر بیلن چوق | نه برامز بل اولور ایلوکی یوق
سویلمش بعض منجم کورو | جنک اولا بولنمیه بیل بردودرو
کادکث ایلیه فتنه فتنه دوشت | فان اوکشی دوکیلر دائی بیش
بابل اقلیمی خراسان ایللری | فتنه دن دو تیسره دیلکری
اولا کی اقلیمده قیرلیه آدم | فترت اوکنده ادرانزدده الم
ارض قسطنطین فتح اولا ستم | هم دیار بکر ایلی ای محترم
بوغز آغری بیسی اولا اکر دجع | بل اوجز لنده حلایق یی جرج
دوری یادرلو مرض ای حکیم نیش | ذبت اوکش اولادلی تعلی فرس

دولت ایچنده اولا کر سویلر حکیم | بو ولایت اوجز برشهر عظیم
بیقلادو سیلا اولر خراب | آخری تعیین قموشیک خراب
هم ولایت شاهنک خاص قولکری | خاین اولا شاهنه جمله لوی
هم هلاک اولا بو قوللردده حقیق | فترت اوکشی دراولوم بق ایشتی دقیق
بابل ایلنده ولایت بعلش | یاپی استیلو قتیدهای بیشما
شرق ایلی یولق خرابات اولادر | بیقلر اقلیم ترابات اولادر
اول سعت ایچره طلوع فجر ینه | بر حود یغور حیلسه ازبی ازبی
بابلک سلطانه موحش شاه دیر | اللرنه دوتم شمس ماه دیر
یعنی فتح ایلیه بو ایلی و شهار | یردم ایلیه قدیم یرده رکمار
اوده بکلک قیاسنده کینه لو | جمله دشمانلرنی قهر ایلیه لو
کراوترکنه اولا بونده دوغی آی | شام ایلی یولق اوجزلق خلق بای
هم بو اقلیملر اوجزلقده دیمشی | جمله اکین چوق اولادیر هم یمش
غله چوق اولا نعایم سال وماه | هم بونه بوزندکی یرده پادشاه
براولو شهری کوجیله آلدیر | اودا ایدوبنی قاله دیر
جمله اعدالره قیلیچ چونبوله | شویله درقول کمر اندر فنون
بابل ایلنده بیانسزدر بلا | چوق اولا محنت اوکشده مبتلا
زحمت ورنج وصادت دجزویم | بویله بو یرمشی حکملری ایمی الیم

کو بو آیی چوق اولا یکرمی دوقوز حستلق چوق اولا موتی کیده سوز
دوته اقلیمی اولورمه ای مرد کار یلک آخری قتیلدر روزکار
اصلو یغمور بو یل یاغه تمام یعنی کوز تره سخادتهر تمام
ایکی یوز سکسی بیتلر هم باب تاسع کلدی در نظم درهم

باب عاشر در بیان تموز و احکام و علایم که دریں روزها پیدا شوند و آن بیست و پنج فصول است

ای قتنده ذکر اولان دریلی موز بو اونچی آیدر ایدر لر تموز
یا یک اوده آی دردی ابو آی هم او تون برکوله صیر کحول و بای
هم بو آیدن آدین ای صاحب نفس روم حکیملری دیدی ابو لیوس
چوق اولور استی بو آیی کیبل یقایی پس بو آیی اجره عیشلردن صقایی
بیر سکز بیما دو نیجه هر بیش قول افلاطونه ددر شویله دیمش
کو بولورد یسک صوقی صوق اچه کور منفعتمید رضرری نیچه کور
بی سیر او غلاق حکیم شناقدر کر اولا بو آیی طراج تو یا قدر
بادیی فی الجمله طعام اولاسی تنفسیه تیز هضم اولا انده یسی
علمیه اوستاد لطیف سوز سویلمش بر عجایب معنی تقوایلمش
تجربه قلمشی حکیم کرشی عجب چونکه کو کلوده حریص اولمکل طلب
علمه چوق نشنه بو لورد وار کدننه بغلنبول جهله ایشی ایدنه

جاهلك عالم قتنده سوزینه کم انانور جاهلر یا سوزینه
علملر بولدی نکم بولدیسه مرد عقلیله بلدی نکم بلدیسه مرد
عاقل و کامل کشیسه معنوی جمله تدبیرك تمام عقلك قوی
کور نتد دیو اول حکیم روزکار کم سکاقاله مبادک یادکار
یعنی کلدیجی بیلیجه هردانده بیمی بتمایسی ای موقن
بیتا جاکنی بلدلس اکر س بتمیاینه نه زحمت جاکر س
حوشی قولیدر ایشت هم دوته کور دو نیه لعبت بازیدر او نیه اوته کور
اشبو اورته آیك الك اول کونی یعنی تجربه قلرسك قل بونی
اولا سقسی پاره سی به بر دغه شو بلکم هر بر تحم الله صیغه
بعدا و ادیه دره بقلد و کورد بر جنغ بنبوقا او غش یی جچی
سر دمك بکرلجه کتان مرجك هر اکندنه کم بلورسی نه دیك
فیك چورك اوتی قراسی چاودار یعنی هر بر دانده ای بر زکار
انده اول طورنه تراب دولدر دیمش اوستنده هم ترس الكاش یشمش
هر تحمدنه الله بر بر اکه سی اوستنده هم وزنله صو دو کسی
کندوزنه طشره قو یاس کو ننما دونیله او ایچنده دو تفل ای بت
تاکه یلدز کوره اول کنجکز ضایع اولمایه دوکالی رنجکز
دو سویله اول طورنك تمام اون اکی کونه تربیت ایله آکاسی دون و کونه

اولا یدنجی کونه صباحن قیل غاد
کوتوره الکک قل دعا ایله نیاز

ای کوزی آچق یوزی حق کورکلو نوق
اول تغاره قل نظر فهم ایله چوق

قتفسیه بقادی قنغی بتدی هم
بو نلرا اولظر نک ایچنده نتدی هم

اول تجملودن که بتدی در تغا
سبز رنکی رسته کوکلکه صفا

ال کندانی حطا قلمیه هیچ
شاد اولا کوکلک دوته قلمیا بیچ

اول که بقادی آنی اکه صقیاله
یا خو بتدیه رنکی تغییر دن بولیه

بتمایه هر کز الک کیبی محبوب
ذحمته قاله ملول اوله قلوب

کو بترسا حاصلا کلمایه هم
الله هیچ نسنه مفید اولمایه هم

اولا یدنجی کونه بولود اوله هوا
اولا سکزنجی کونه کوی قورشک رعد

اول قته طشرا که یلدن کور هم
ار تیه دکن ایا سله دوره هم

بو دیو وکمنه بیری اوله خطا
پس سکا دونک درست اولمز انا

پس اکنجی کونه یوزدر فی زمان
قول موسی در حقیقت بی کمال

بو ایکی دردنجی کون دوغز زراع
هم دولیندر یلده اول کون بی نزاع

هم بشنجی کونه بونک شوی طغا
آدستمعدد رجهانده نامدار

کی مبارک کوندور راولن در دکوه
بو یله در بی شک بل ای صاحب فتوح

هم التنجی کونی ای حسنه بای
کیجه اول ساعت صیرچول وبای

کندو نه اول درت ساعت کره
بو یله در حکمی النکل ایلرف

کون

کون اسد برجنده در دیو سوبلیه
اولا ایکی بو بجی تمام کتب ایلیه

اولا یدنجی کونه بو نک نتره طف
سعد انجه دولنور ای معتبر

اولا سکزنجی کونه معابنس سکا
بو دیایم سن ایشت هم قل ذکا

دکلد امدی بو کلام ای دلفریب
خوش معاینده عجایب هم غریب

حکمنی تشریح اولدی قمو
تا خزیران دکن دکلد عمو

کم بیله سن سن جهانک حالنی
خود صنادک نیجه کز احوالنی

آن مبارک الینه بر پاره کاش
مدتی دایم مریض صاحب فراش

اول قدر دم بر پاره بینبق کونه
آلوکه میزان آکوب محکم اوته

اوله ترازو یه بو نک اکسه دخی
کی برابر قل لمشا بو بنبغی

چون برابر قلدک ای عین الحسن
آتشله طاشنله کم بینبق سن

اول کیجه یتسون اول الله نا بکود
طشلیچ کون دوغمدن میزانه اور

کو برابر کالد بنبق اغمیا
شو یله بل یغور دیلکجه باغیا

کو آغر اولورسه پنبق ای جوان
اول آی ایچنده یغا یغمور ررو ان

آغر ویجی دکلو یغا آرتوغی یوق
آز آغرسه آزو چوق آغرسه چوق

طاش آغر کلسه بنبقدن اتفاق
یغیه یغمور اولا هم یل فراق

اشبو ایکی بوینه خرثانی عشر
تا سکز کیجه صناغل هر سحر

اولا سکزنجی کونه صنر سکز ای همام
حکم احتوریس بیان اولا تمام

اون طقوزدن صنادغک عیان حکم نو بحورسی تمام ایلر بیان

یکرمیجی دن صنادغک بیل حکم ذی کورسی بلیغو ابشو دل

یکرمی بردن قلسک امتحان بو ینار حکمدر ای صاحب توان

کو یکرمی اکیجی صینسا قلورسدن خبوردر ناسه

یکرمی اوجنجی دن صنایه کو مندر ایچون سویلر سطردن خبر

کو یکرمی دودنجی کون اولسه نو ایشی ابر لیچوندر بیلور یاد و بیلشی

کر صنادیسک یکرمی بشنه آنی مایسی ایچونه سویلر اکلا غل آنی

چونکه سکز کیجه صنادک متصل سکز ایکک حکمنی تلردک حصل

آیرق آی حاجت دکلدر صیمق دکلدر کی عشقیله چونکه سز اولاجق

چونکه حق بر الله قرق یکدر زمان الله یعنی دا اولسه یک بی کمال

الک یازی ایلاری مطلقیله دمی یعنی ادستابه مکر ایوونیوس

بردی حفنی بیورسه جالنوس اول سکیزه ایره چونکه ایوونیوس

یدی کوندر ایام باحور اولانی تا یکرمی بیشه دک ای ذو نفس

بو یدی کوننده بحر حکمی آنک نیتکم بحران واردر حقنک

کدرک آج آی قشک اوج آیه هم بو یدی کوننه بیلا اصلو آدم

کوز ختم ایله شهوت مثله یاد حتی بردی بلوتمی یاکسناد

هر کونی بونک بر آیک طالعی ای قوی عاقل آلدرک اوپانعی

بس

بس یکرمیجی کونی الله شباع کی بوز کندر حقیقت بی نزاع

هم یکرمی درد کون ای معتمد اسلر ارته اوکشی اولاردد

قیشیچونه کثر قوتن اکن کشیه هر نه اکورسه یکنی اولا آتشیه

هم یکرمی بشنجی کون ای ضحو رب بادها انواع آسا دیریا تعب

هم دکزلرده خطر وار نادیم غرق اولا کشتی قویله در آدم

فصل اول در حکم کرفتن آفتاب

کون دوتلورسه قیت اولاجله صو اورت بجیبن اکی آز اولا دیرمو

جعفری صادق چونکه اولا دیر صولو پس حکم ایچره حلان اللهی بو لو

عقله بو الفضلک سزنده در ثبات زیره یغور سنه کم اولور هر نبات

جعفرک عقده سونی هم بی بطول تکزی درزقی ویرن یغور دکول

بی میاه نبتک قلیلی اتفاق کوزی آج فهم ایوب عقلینه بات

بکلوی ردمک فرنک ایلاری هم چوق اولا جنک خصومت بیه غم

جمع اولا لشکر قریله دیر سیاه قتل اوکشی اولا حقیقته قطع راه

هم بو یل ایکی چوق اولادیر وبا هم دکیزلرده خطر واردر دینا

پارس الینک پادشاهینه دخی تکزی قتل اقلیم واردیر ای اخی

جمله الحرافک بکی کی اتفاق هر بری اولا مطیع اولیه عاق

شام الندة اریه قیت ای ذو یاه هم اولا شرف ایلنده پادشاه

اختلاف اولا بين العرب — چوق اولور بو يله چكوكانه طرب

فصل ثانيه در حكم كرفتن ماه

اي لمتولعد بو آيه بل حقيق — آز اوليسر در بو يل صوده بليق

آز اولا هر يرده انواع الطيور — كوخيانى اچره اولالر كر يچور

حنطه يولق چوق اولا ادبه دليم — چوق يغمور اولا صولر طاشه عظيم

هم اولا صودن زيان اي كامكار — نيجه شهر اولا خراب دير آشكار

ارته حقنز اشبو يله قوت دوتا — حستلق كوبى فضل چقدر هم شتا

هم قته اشته اولا ديركى كنيه — كوربجا در ذر بو حسابه دركنيه

فصل ثالث در حكم دايرهٔ آفتاب

كوله آغلنسه بو آيده اي سعيد — طالغلق اولاقيب وهم بعيد

چوق اولا اوله بو يل شهلده دير — قيطوير روشه نيجه ماه پاره دير

وار خلايقه شدايدهم حزن — رنج و خوف اوكثر اولاديو اهل جاه

حستلق چوق تشاديو اي دير — كي ضعيف ايله فقيري باي دير

آخر دن رنج كوره تاجربي جدا — آز اولا بو يل صولر ديرنا جدا

هم اولا بو يل عين سلطان دير — تن نيجه در سوه كرا جوه جان دير

فصل رابع در حكم دايرهٔ ماه

آي آغلنسه بلتلو اولا يل — چوق اوليسر مطر هم بللو بيل

كى توي اراجيف كبر كين — چوق اولا بو يل نباتات هم اكين

هم اولا فتنه خصومت كي عظيم — دوغدوغى حيوان رضلو ديو حكيم

برنجي چوق اولاديراى معتبر — اوديا ديوهم بو يل وحشى بقر

عيش اولايد خلايق بي سرور — هم بو يل بولغ قيتدر ديو حرور

فصل خامس در حكم آمدن ماه نو

چلقيوب كورنسه بو آيه بلكو يل — چوق اولا يغمور بلتلو اولاديو

براوجي يقارو كورنسه هلال — يل اوجزلق اولاكي عيش اولا حال

الدهر شلو كنشيلر چوق اولا — نيجه اعيانك همين آدب قتله

كي آكي اوجي يقارو اولا آي — قزلق اولا بو كلا يخول وباي

كوكرو بونلو برابر اوله دير — يل مبارك در فرحدر جمله يير

غله چوق اوله اكين اوكتا عظيم — يل سنى يلدر نعيم الله نعيم

فصل سادس در حكم ستارهٔ كيسودار

اشبو آي نيرقلو كي يللز طوعه — يل يرامزدر يرامزدر هوا

آغزي وستما قللا ديو زحمته — هم سكل لكى لو اوليسر در قتيه

چوق اولا علت حقيقت مطلقا — هم وبا وار در بو يل اي خوش لقا

كو بو آي اچره كورينه بونشان — اولدر اول كلسه عجب از آسمان

بو ولايت خلق جمله آزه دير — چوق كناه ايلايه بي اندازه دير

حق تعالی حشم ایده بو نلاره هم   بیر بید نیلرسه از غنلره هم
قیره حیوان قتی ای اصل پاک   هم براولو پادشاه اولا هلاک
دکلد اندی بر عجایب خبر تر   سجلو یلرزدن حقیقت معتبر
ارته یا قاره دوغی آق یلرزکز   بکز تغییر اولسه دوغوسی سوزکز
اول اراده کم کورندی بو نشان   بیقلا اولا خراب ایل بی کمان
طلفلق اولا ولایت بولنشا   شهره کو یلر کوبه هم شهر اولنشا

فصل سابع در حکم افتادن ستاره

کر حفوق اولا بو آیه ای قوت روح   شولقده جنک اولا قانده شل السنوح
پادشاهلرده حصومت اولادیر   حرب اوکنا اوله شدایده دوله دیر
جوق اولا فتنه بلاهم روزکار   رنج اوکنی اولا رضلو در دیار
آذ اولا هر نسنه قتلق بی دریس   هم اولا قوغوب اکینی اولا دریس
کردوشی یلدز بو یک اولسه اولو   براولو سلطان کیدرناس قیغلو
دوشدوکی اقلیم دریسی بوغزا   سوزی تعیین اتمک دردناس

فصل ثامن در حکم قوس قوزح

سوی مشرق اولا کر قوس قوزح   اوت بجین الکین الوردناس فرح
مغربک شاهی مصر سلطان هم   جوق اولا عدوان صدقت اولم
بر ایکی دفعه قتی دو روشلار   حرب اوکنا اولادیلم او روشلار

شاه مغرب جوده بصو صینه آچه   مصر ایلینک شاه هم صینا قچه
مصر ایلی یغاقلالی دیق بوللار   بوزلا اقلیم ولایت تار ومار
بو یل اولادیر تمامت بو جدال   صکره مصر اقلیمنه خوش اولا حال
مغرب اطرافنده فتنه در قتیه   جوق اوله قورقو کوداکو زحمته
ایل امین اولمز ولایت بولنور   افتراطلغا جهانی دولنور
انتشار ایده بو یل ای نسل جم   شدت فتنه فساد اند عجم
نقص اولادیر دا ینال اکثریمش   هم حوایج قوی پشکل اوله ایش
جوق ادم بو نلر فساد حیف دراه   قزلق اولادیر بو یل ارض الحجاز
سوی مغرب اولا کر اشبو نشان   فاسد اولا فواکه بی کمان
اشته حرب اولا بو یل ای بو الحکم   قیرلا بو یل کشش رهبان هم
شاه مصر ایله قسطنطین شاه دیر   باغی اولالر کسالو راه دیر
مغرب ایلنده ولایت بی قرار   فترت و نفرت معینه آشکار
درت آیغلوده و بادربی کمان   ارتوغی قریلود کورده قولر

فصل تاسع در حکم سلاسل البرق

چونکه شکشکا اولا شرقده یکا   دکلد تقرير ایده بی حکمی سکا
اول ولایتده اولادیر پادشاه   یا النده جیقه مخذول بی سپاه
الا هر مخلوق دکه دیر راحته   یمشی ایودر بو یل هم بی خطا

مغرب ایلنده کورنسه شکسکی   دکلدر امدی حکمی ای بکلر بکی
پادشاهلردن چلشمق هم صواشی   قانلر اوکشی دوکیله هم چوق کیمه باشی
هم کوره بو یل خلایق رنج و غم   چوق کشی بو یل زیان ایلیه هم
صلح و اصلاح اولمیه شو کنده بلوک   حال خوش اولا کرو شهرکت ایلوک
بول اولا نعمت اوجزلقدر دلیم   ایل امین اولب صفاسن دلیم

فصل عاشر در حکم سرخی که در آسمان پدید آید

کر قزل اولا بو یل شرقده کوک   چوق اوله حرب و قتالدر درحلوک
دونه یورنسه جنکه خصومت هم فتن   ظلم اوکشی اولا قضای یا المحن
ارحاکم قاله محکوم اوله چوق   خوف و جور و ظلم حیفکهدر یوق
پس رعیته مسکنت اوله ملال   لشکر اهلنده آشنا نو بی مجال
کوفزرغلق قزل اولسه قبح   قزلق و طارلق وخسر الا قیح
سیلیه ایلنده مناجات ای امام   هم طیار ستانه الیادج بل عام
حمله اکینه چکرکه ییمه دیر   آنی کوریانی کسی نه دیمه دیر
مغرب ایلنده قزرسه آسمان   اهل اسلام قرنک الله زمان
چالشالر اوریشالر بیشی و بس   قانلر اوکشی دوکیله دیر ای نفس
فتنه چوق اولا قتی مشکل خطر   اهل اسلامکندر آخر بس ظفر
چوق غایت اولا اسلام دینینه عنا   دوشه قزللر کافری دونه دوننه

فصل

فصل حادی عشر در حکم علایم و عجایب که در آسمان پدید آید

بر عجایب اوله کوکده پدید   قیرله اعیان حصومتدر شدید
پادشاهلر رعیتی انجیده چوق   ظلم و جور اوله زیانک حدی یوق
هم نیجه خاص قوله قیله هلاک   یل قزرنجه در خلایق بیباک
سبزه چوق اوله ولایت ایچینه   هر نباتات اولا حوتی بیته اکین
چوق اولا یغمور بو یل صوق کوز   یازین اسیلر قتیدر فی تموز
شاه بغداد اوله دیر عاقبت   اقلیمی فتنه دولادیر عاقبت
یل و بالودر دوته مرکزلوی   دیو شدلو یل عظیم رومده چوق
بر حصار ادعوالیالو سنیدله   ستمدکی انسان یوزده جنیدله
بر اولو کشی اولا مغربه دیر   سو یلنه ماتم قیوده دیده دیر
الا اوجزلق اولادیر ارض شام   تند رست اولا خلایق خاص و عام

فصل ثانی عشر در حکم مانند شخصی که در هوا پدید شود

مثل حیوان کوره کوکده اناس   قطلق اولا قرالدر بی قیاس
خلق اراسنده صواش جنک ازدحام   غصه و قیفو اوکدر هر مقام
هم بو یل بکلر رعیتلره چوق   اولقدر ایده زیان کم حد یوق
هم بر اولو پادشاه اولا هلاک   کورینه پیر شاهلر ای اصل پاک
بلکه ایلر در قتندر دیو دیار   ایل امین اولمز حرابدر روزکار

فصل ثالث عشر در حکم بانگ کردن رعد

ای حقایق منبعی صاحب رموز   اونناک کورلسه کوک اژ تموز

اشبو یل ساحل ایلی هم ارض شام   یاغلق ایله بوله بر یل تمام

کی عوارض وار مصر سلطاننه   چوق زیانه اوله زحمت مشقت جاننه

لیک بابل شرق الی هم حجاز   کیم مبارک کاله یل دیر قیش یاز

هم براولو شاه اولادیر بو نشان   جوق اوکش اوله اولوم قیر بله جان

آکینه آفت ایرشور بی کمان   ایل اسیوز قاله وعدل کتورولمیه تان

اول قتد قان اوله قانی ایچلر   جوق اوله اولوم قیر بله نیچلر

خلق ارا سنده بلاد بی قیاس   قیر بله ایلیق ملول اوله انیاس

هم اولر اولا بو یل ای نامراد   یل بوا زهد بوزدر در و رکار

او کمیا بو یل حواب اولا اکین   کی قتی تزلق اوله ای پاک دین

کورلسه او نده الی عشرین دیر   بابل اقلیمی قتی غمکین دیر

ذیره چوق اولا قتال دیر هم حروب   او ریانی چوق اولا اولا صعوب

الا اشرق ایلی یولی آیل اوله   قوننه مصرک مبارک یل اوله

هم شمال اقلیم حوشدر بی کمان   بیمش اولکز دیر ملولار دریا غبان

عشر آخوده العشرین اوله کر   بنبق اوک در بو یل دیرودن خبر

تزلق اولا هم بو یل بولق قتی   کتمیه بر یل دمشقک فتر تیه

هم اوله بو یل عوبدنه برکشیه   اد کلوک اولا بیالو تشوشیه

هم دیار بکر الی اللّه عتاب   حادجیلو قیرله دیر بی حساب

واقعات اکثر قته انجینه ایل   نیجه دویه افترا رنجینه ایل

کورلو ایکنه کی قتی یغه دولو   قتش قتی دوک اولیسر دی ای اولو

بونه اوله اکثر صوق هم دوست قاد   بیل اوله سرکی تونغان نه حدوار

آی صوکی اولا اکر اشبو نشان   کلدجی یل اوله بونلر یل عیان

الا هر نعمت فراوان اوله دیر   هر نعایدنه ولایت دوله دیر

فصل رابع عشر در حکم درخشیدن برق

کوبو آی ایچره اوله پیدا بروق   بابل ایلنده اوکر در دیر دموق

هم اولو پادشاه تیزده یقین   فوت اوله بایق اوکاد اولن اکین

اوت اوکشی اولیا از بیتہ نبات   اوت ایکی آز اولا چق نه نبات

یل صوکی بولنة تخلف هر دیار   آز اولیسر هم قش یغور دقار

چوق اوله یغور بو یل دیر دانیال   وقت ایله یاغز کو حوشی اوله حال

چوق اوله اوغری حرامی بی کمان   قیرله کماجی بو یل دوتمه کمان

فصل خامس عشر در حکم آتش که از هوا بزمین افتد

کر هوادن یره اود دوشه عجب   چوق سکلک لر اولیسر بی سبب

درد اوکشی اولا ولی درمان آز   کی قتیدر حستلق ای دلنواز

خلق آراسنده فتنه‌دن دایکال   بیل ایمن اولمه دلیم دو کیله قال
خوف ایچنده قاله بو جمله رجال   هم وبا وار در قتی صعب اوله حال
غصه و صاغنج ایده بو خلقی کیم   کی قتی قزلق اولادیر نه دییم
هم بو ییل اجره اوکسز قوی جواد   تاجر اوله زیان اولیا شاد
نه یوان ییلدرده صاحب حظ   وار مدر کورسن بو ییلک با خیر

فصل سادس عشر در حکم باریدن باران سخت

کر قتی یغور یغه نه دیمش   اولمشیکی فاسد اولادیر یمش
آز اولا غله بو ییل هم اوت بیچی   اکثری اولا هلاک بیتن بیکه
هم اکین اولمه بو ییل تقدر زروع   بو ییله ذکر ایلر اصلا هم فروع
درلو درلو ستمه‌لر وار هو زیبی   چوق اولا سرسام بو ییل کیدر ایبی
بو تجیلردن دخی اولاز یاله   طاوار اکی قورد وار در سو ملیا
هم دکزلرده بو ییل نیچه کمی   غرق اولا ظاهر قریلا آدمی

فصل سابع عشر در حکم باریدن تگرگ

کر طلو یغه فراوان اولا قال   قزلق اولادیر بکم اشبو جهان
حوربلو کشی اوله تو بله کیشه دیو   طار اولا بولق بو خلقک عیشی دیر
خاین و کذاب اوکسی اوله کلام   آفت اوکسر بو ییل ایدر تمام
پادشاهلرده قتی فتنه بیق   هم قتی اولملو اولا احتلق

فصل

فصل ثامن عشر در حکم باریدن خاک باغبار سرخ از هوا

یاغه طپراق بو تزل توز کله دیو   الغی چوق قریلیسر جمله بیو
پادشاهی شرتک اولا هلاک   اقلیمی طلقا اولا هم بیم و باک
هم چوبان قیرلو بولت قتی   چوق کوره اندوه صلاق زحمتی
لشکر اهلنده ولایت اوشته   دوره لو عدلی جفالر دوشنه
چوق اولا زیان انسانه دیو   حاصه کوی اهلی دخی حیوان دیو

فصل تاسع عشر در حکم باریدن وزغ باکرم از هوا

قربغا یغسه هوادن ای پاشا   بو برا برق قورد یاصوغلجان دشا
انجنهر بیردکی کیجی اولور   طارلق اولادیر جهانه نامی تیغلو
قتک در جمله تحمل بلکم هلاک   قزلق اولا آز ویره هر نبت خاک
یاغ اوکثاد اولمایه اولا قطعه له   رعیتا چوق کوچ ایده دیر پادشاه
غصه هم تیغو حزنه در فکر بیم   ایل بلا شق در ولایته نا سلیم
تاجره بولت اوکسی اولاز یاله   آکجی و صاتجی مضموم بی کمال
چوق اوله دعوی خرابی آشکار   فترت اوکسز در سلا النده هر یار

فصل عشرین در حکم بید شدن غبار سخت در هوا

اشبو آی اچره قتی قوپه غبار   خلق آراسنده صوانشم فتنه وار
ناسدم غصه حزنه آشوش بیم   چوق عمارتلو بیغلور دیو حکیم

منفعتسز دوتوز بجز اولا بل — هم اکین اوکنابی بل دیر بلکو بیل
قیریله بو یل چهار پادیر نشانه — قتل اوکش اولا دلیم دوکیله قان
حرب اوکش اولا ولایت هم حریف — آز اولا کسب ومعیشت بل حقیقت
هم بو یل ایچره دکزلرده کمی — غرق اولا بولق نه بلسون آدمی

فصل حادی وعشرین در حکم ظلمت وتاریکی هوا

کر بو سارق اوله بو آیی ای آتا — چوق اولا اولوم وفی موت الفنا
هم یکت اولوم اوغلان اوله — دنینک ایچی غفان زاری دوله
اول بو سارق اولدیغی یرده همان — پادشاهینه زیان دربی کمان
عاصی اولا لشکری جمله آکا — حکمتلو بیقلو نیدم سکا
ایل خراب اولا دیدم چون بی عوض — دردبی درمان اوکنده هم مرض
نیچه لر اوله هلاک اول یرده هم — نه یوزیلر الوم خوش شادکم

فصل ثانیه عشر در حکم جستن باد سخت

کر قتی دیاح اسا ای دلکشاه — اسدوکی یرده براولو پادشاه
اکثر یر اولا هلاک ای نامدار — ایل قتی طلفا اینزدر دیار
اول الکه ای مقلوی بیکولوی — قیت اولا جمله صولوای عشق ارکی
پادشاهدن رعیتا ظلم اوره دیر — غصته ساغنج چوق اولا فکر اره دیر
عدل دادی هم ادب ظلم اولا چوق — نترت وطلفا چوقا ولاحق یوق

بغور

بغورسا اوکش باغه دیر کوزا آیلوی — قیتش قتی اولا کورسن قیلری
حستلق چوق اولا هم ای بو الحکم — قت اولر اریه بولنمز غله هم
مغرب اقلیمی هم ارض روم — قزلق اولا هم وباقیله هجوم
اشبو یلده بی کماله نیل ارته دیر — جمله آکین بیر لوبی صواو ته دیر
شام ایلنده قویه بر عادل وزیر — عدل ایله اوج یل قامت بی نظیر
چونکه اوج یل بوله دیر آفتی — بو درر خوده دنینک کم منفعتی
کیم آغوا ایچوررکیم شکر — دولر رجایی کیم کیمدله دکر

فصل ثالث وعشرین در حکم بانکی که از هوا شنوند

اشبو آیده کوک کورلیدرسه قتی — مغرب ایلنده قحطلق زحمتی
کی قتی قزلق اولا دیو بی کماله — نیجه کز جنک وحصومت نیجه ناله
حرب اوکش نترت فتن چوق اولا دیر — هم براولو پادشاه یوق اولا دیو
کی قتی دشوارا اولا ایش بوساله — قیرلا الفی قتی صعب اولا حال
شام ایلی اولر اولا دیر ای اولو — حستلق قیتش ایله بولق غلو
قیت اولا ینبوق دنی قیت اولا آت — باغ اوکش اولمز دلی هم زرع آوکت
براولو کشی اول اقلیمده اوله — تکویدله اولا عنایت هر قولا
کوکجه اولسه مطر آز اولا هم — حار جیلو دوله دیر بیلک عجم
هم جزایرده وقایه چوق اولا — بل دیار بکر ایلی ارتق اولا

روم ایلنده بودریه کمراه دیو   هم اولا بو یل بولادکتشاه دیو

فصل رابع وعشرين درحكم بانكي ازنمين شنوند

ییر کورسلورسه بو آینده ای اخی   پادشاهلرده صواش فتنه دخی
دوکوديرلره ديو قاندای حواجه   قزلق اولا بوجهانده اوجلیق اوجه
ایل امینسزلك اولا فترت دلیم   غصه هم قیطی اوكشدر دوکیم
چوق اولا اوغری حرامی آشكار   تاجره بولق زيان ايده بولار

فصل خامس وعشرين درحكم لرزيدن زمين

زلزله اولسه قتیه صعب اولا حال   اولك اولدر بك دخی چوق انفعال
هم وباوار در حلایق نامراد   نیجه بیلشی یاد اولا بیلشه یاد
قوزقولر اولا حلایق یبیه باك   اركلوك اولا يقالرا اولا چاك
دیرونه هم کوریله کو بوزمین   براولو سلطان اوله دیرای امین
ای نیجه شار یبقله اولا حراب   محنت ورنج بلادربي حساب
هم خوارج چیقه دیرفی ارض شام   چوق ايده اوغري حرامي ازدحام
هم بو یل بوله طشادیرنهر نیل   هرا کی او کادیرهر شهروایل
دول ایچنده دیرنه کو بو خاك   پادشاه مصر اولا بیزده هلاك
بابل ایلنده خراسان ایلی هم   حرب وفتنه چوق اولا اجرای دم
نیجه لر اولا حراب ونیجه حیف   چوق اولا بونسنلر ایام صیف

الااوزغيه تيز كيجه كرو   رحمة يايين حد آچا كرو
ایکی یوز طفالده دخی بیشی اولدیبت   اوقنا بیلا مدام اولا به فوت

باب حادي عشر درحكم بيان آب واحكام وعلايم كه درين روزها بيدا شوند وآن بيست وبنج فصول است

اول برنجي آبي آدي سريانیجه   آب دشلو مکمینی دکله نیجه
پس اولقوت بوکونده اندصلب   صوكت يای آيي دديلخيرای اشباب
روم حکیمدي که کلدي نامدار   بوكته آغستوس دمشدر آشکار
غايت اسیدر بو آیی اچوه هوا   هرصوقت نسنه بو آیی برسك دوا
سوت يوغرت دیمه زنهار اوركو   هر صوق قلوردن سنی دولدور کو
نه قدر عیشی يريسك بی بجيد   کم اولا صحت قريب ایدر بعید
ییمکل شول بوز لحانا کم بتر   رنج اولور بو يل عام ارتر يتر
هر کیجه فریاس یلی یلرا سر   آنکی چو لیله دوت کي قیل حذر
کي صقين بو آیی جماع آنی ایده کور   اولولر کتدوکي يولدکيده کور
اقلی کونی طشا بشلایه نیل   صو صوغاغه دو تر یوز بلکو میل
پس اوجنجي کوني کي نعمتلو کونه   طلعت حب ساعت دولتلو کونه
هم کوودردي يرازنجس شوم   شو يله درسوز بيغلاق اندرنجم
بو یی اون درد نجي کونده طرفه دغ   آدي مشهود در مطول معتبر

هر کرو سعد السعود اولکون دوشر   هم بودر خنور موسی یوم شر
اون بشنجی کون ارشدی صفر   مریم آنامز حقیقت ای آته
دوزشا تیزنه آجق دوت سکوزلوکن   اون اوچ اولور ساعتی کندزلوکن
اون بر اولور ساعتی لیلک تمام   اتفاق ائمش بو سوزده خاص و عام
هر کرو اول کون ایا اوصاف کشی   سنبله برجنده استه کونشی
ما تقدمدن لطایف سویلمش   بر عجایب معنی تعریف ایلمش
کم اولو کیجی بو کشه نور ایشدن   علم دایم استه عاقل کیشیدن
عقلیله بولدی نکم بولدیسه مرد   شویله یوز کون تود جرح ایله دود
عالمک زهدی اولاکر ای سخی   نه اولا اللّه اولورق بر دخی
ای سوب علمی جهالتدن قچان   اون سکیزی کون بونک اولدقچان
چون اکنده کلچ قل کوکه نظر   اوینق اول قل تفرج تا سحر
بعد عصر اولورسه کوکده سحاب   یاغنا احتورسه یغور بیحساب
کوز اکینیا بو کاله ای عزیز   هر بر اکینی ایشیں بتوره تیز
کوسما آجق اولا بغیا هیچ   اکین ابو طمیه دیر ارق بیج
چون کچه یتیشی نماز بلنمایه هول   یا تشودن صکره بلو داولسه دول
احتورسه الکنده یغور تالکج   آی اورته سنده مطاقلمایه هیچ
دولن کچو غندن کوکدکشبی کماه   عشر آخرده یغا یغور روان

صحح

صبح یاقنجه کورنسه کر غمام   صوکنه یاغز آیلک دیرای امام
کو سحاب اولسه غلیظ ای کوش لقا   یغور اوکشی یاغسه در مطلقا
بسی هوایه پوره بلو داولا رقیق   یاغنه یغور الا آذدر بل حقیق
کو هوا دیدونه اولادوه سحاب   دونی صافی یاغز یغور بی حساب
پاره پاره اولاکر غیمی کوزت   کاه یغا کاه یغمیا دنمز اوکت
بولوده کوزه یغادیر یغوری   صقله جانکده بونی ای عشقاری
اون سکزنجی کونی آیک میسوک   تا یکرمی بیشنه دک بو آیک
بویله قالمشدر قواعد فی الانام   بر کونی بو آیه حکم ایلر تمام
اورته کوزدن بشلیجب ایلر بیان   تا که مایس آی جیقنجه عیان
بل یکرمی آلتنجی کون ای محض نور   ساکن اولورا تنه حق ایلر فتور
من والسلوی یاغز فی ارض شام   ظاهر اولوراننه هم ظل الغمام
هم یکرمی سکزنجی کونه ارتور کام   دیر شورم ملغم هم اخلاط ازدحام
بل یکرمی دوقزنجی کونه ای شفیق   یحیی پیغمبر شهید اولدی حقیق
هم آغجلار ده دوشر کوزلکیبی   دکلو نسنه در هم اولور انکیبی

فصل اول در حکم کرفتن آفتاب

کونه دوتنسه کوبو آی ای اصل پاک   بر اولو شاه اولیسر تیزده هلاک
طلقلق اولا ولایت بی امان   فترت اولکده امینز در جهان

اوغري چوق اولا بو يل قطع اولا راه هم حراميلق اوكشده دل سياه
كوترلا پادشاه اولا بي مرحمت غصه هم قبض دولا دير مملكت
خلق اراسنده يوزده كبر و كين اوكميا بو يلده اوت ديرهم اكين
اورته دراسعار كيجه نجه مدتي نه اوجزلق اولا نه قوزلق قتي
الا بو الفضل اكين اوكمادا اولا دير ليك ايلنده نوح اورته اولا دير
آز اولا يغمور ديني دشمايه بيل حستلق بابلده چوقده اشبو يل
اول ولايتلر صواشده هم قتي كل عرب ايلنده كورسى فترتي

فصل ثاني در حكم كرفتن ماه

كو خسوف اولسه بو آي بل مطلقا بابل ايلنده اولو دوشمن چيقه
پادشاه يا بي اولا لر بو لر خبر اوكشى ايلايلدا اي مرد كار
بابل اقليمي قيلا بو نلر خراب اي نيجا شخصي زعيم اولا هلاك
قويلا لشكر فراوان اوله قان ايله صانوركم دعوت اولنه درجاه
بر اولو جنك اوله كم اولمز قياس عاقبت سلطانه اي خير ناس
ويره عون و نصرت فتح و طرب جمله دشمانلاريني قهر ايده هب
انتقامي آلا بو نلردن تمام چوق سپاهيلر تريلور اي همام
هم ولايت قزلق اولادير قتي فترتنده نه در قحطلق آفتي
شام ايلينه ينه بر دشمن چيقه نيجه بكلاري دوشه آنده بيقه

كسا

كاسالر باشلر تلجه كيدي باش جند يلو حسز قيريلوريني تمام
عاقبت نصرت بولا دير اهل شام قيرلور دشمانه نعب اي مرد تمام
اوله سلطانه صكره بر كورنه ديرم تحتنه اوغلي بنا ديردي كورم
اوله بغدادي دلني اول اقليمه دير في البلاد الشام ذكر كوندر جمله بير
رنج علت چوقه اوله صحت قليل منفعت دوته اطبادن عليل
قيش قته اولا يوز كونلر اولا قار اوكشي ياغمه ديم سور كونه اولا
دوك اولا چيه قراغي هم مطر روم ايلي ساغلق سلامته هم ظفر
بيرغا نسوان قوزيه هم ولد فترت اوكشدر مجده بي عدد

فصل ثالث در حكم دايره آفتاب

كونه آغلنسه بو آيده بللو بيل دوكلي دونيا غامت يدي يل
فتنه اولا شا بولا شا ايل دشمار فترت اوكندر فتنه حدنه آشار
طلقلق اوله بر اكتسز جهانه قيرلا حدسز چارپا بل عيانه
هم اولا بو يل رعيتده تعب چوقه اوليسر در صوامش هم بي سبب
مشرق ايلنده قيا بر ايكي شاه جيش جمع ايلايه عرض ايله سپاه
اينه شام اقليمنه هم اول امير براوله بك دوته اول هم بروزير
اختلال اوكشى اولا بين العرب اولك اولدر بك قتيده بيل حرب
آز اولا كسب و معيشت دكك آز كاذب اوكشى ديرشه قوجي غماز

ییکی اوجوزلق اولادیر دوزکار / کثورله سولکو محبت کیده دیو

فصل رابع در حکم دایره ماه

آی آغلنسه بو یل ای مرد دین / اکین ایکن چوق اولا هم اوتلر تمکین
قندر اسنلک ولی چوق قحطلق / آذ اولا صوقوشوری دیرهم بلیق
جعفری صادق ای عالم شاه هم / چوق اولا صوقوشوری هم مایع هم
اوریه جمله دوار ارته قیوله / یازه قوتلو چیق چوق نه ایوله
هر بهایه کیکیک چوق اوله دیو / اشبو یل بو تلاره قرغه بوله دیو
وحش مکلدر بو یل شهری حس / ایل امین اولا ولایت ساغ السه
لیک چوق اولادیه امراض دم / یل قوی قلعدر قیته رنج و ستم
آزاولا یغمور بو یل دیو دانیال / هرچوب اوکا حکمدر ذوالجلال

فصل خامس در حکم بدیدن ماه نو

اشبو آغستوس ایچنده یکی آی / چلمقوله کورینسه کر ای حسن بای
ییمش اوکادا اوله بو یل بی خلاف / اتفاقیده بوسوز یوق اختلاف
براوجی تلدو ورق کورنسه دیو / ییمش آغاجی ایوه در جمله بیر
کرکی تحکم اوله ای صاحب شناس / هم قوا که چوق اولادیر بی قیاس
اکین اوکثاد اوله کتروله تخیل / سوئنه جومرد ملول اوله بخیل
اکی اوجی کوردکو بی دوغه آی / آز جقا یه آغز ای دلربای

قزلق اولادیر غامت بو جهانه / کی قحطلقدر حقیقت بی کمانه
ادکیشلو قیولوردیو بو کتاب / هم چهارپاده و باددبی حساب
براوجی اولسه دك اوردو بونادو / طابوکه دیبایم هم دوبر و
یل اوجزلقدر ایودرهم تخیل / هر نکم اکدکث بتردیو اشبو یل
جمله ییمشلو ایودرهم عتب / خالق الارزاق ضلدد فودرب
کرمحتم آی اولسه کم طغاد / براولو سلطانه دوشرای نامدار
ایل امین اولن ولایتده تعب / قورقولو اولاحلابق روزوشب

فصل سادس در حکم ستاره کیسو دار

کرطغاقو برقلو یلدزای اولو / غصه چوق اولا ملال ایله غلو
جونه تناقیعو فوج کوج ایده دیو / براولو سلطانه جبا نده کیده دیو
جمع اولا لشکو بکم انده اتفاق / هم اکی سلطانه چلیشر اتفاق
اول صواشکم انده اولاقنده وار / انفجاردم کوردنک آنده وار
شولقدر جنک اولهکم قانادلم صو / کوتره قچیه دقان ای بختلو
لیک اقلیم پادشایه ییکه دیو / طشیغی شاهکت اوازی دیکه دیو
پس قوات اقلیمه هم ارض الحجاز / جوقه اولا قیمغو قحطلق شاد آز
بوریا اوغی حرامی ازدحام / چوق اولا بو یل نخا فی ارض شام
هراولا متغضب درلونساد انده جبال / هم سوفدشولد اولادیر دانیال

کرا اولا مغرب دیا بو جوز هم   بن دیاین حکم نادر دکلمه هم
پارس الی کومیانه الی بل ای آیت   اوج ییلادکن قحطلق در بیوت
بو ایکی اقلیمه قتی قزلق اولا ملت   درلو محنت رنج بلا و جور و سخت
دوغه دو دغده کو دولی یا غنا   حکمنی دکلمه ای دولتلو آغا
اوش طبوکه شرح ایدوودبی غرض   اشبو یل چوق اوله دیو درلو مرض
حمی ودتر عمد سودا خوف غول   قنغی بر یی شرح ایدم ای یوزی کول
یل صوکی یولق اوجزلقدر قتی   بس کله ایلک کداره زحمتی

فصل سابع در حکم افتاده ستاره

کو بو آی اچره کوره سین یلدوزه   دکلمه کو رکم نیجه در حکمی سوزی
خلق اراسنده ای مرد پاک   هم بر اولو پادشاه اولور هلاک
هر ولایتلرده فتنه دوله دیو   سارق قاطع بو یل چوق اوله دیو
الا کو اوکاد اوله دیر هم اکین   هر حبوب اوکا اوبندا اوت بیچین
لیک دو کلدوکی یرده در همان   همان بو ولایتده بحر حکمی روان

فصل ثامن در حکم قوس قوزح

الکم سغال کورنه اشبو آی   الا اشرقده یکا ای جان فزای
مشرق اطرافنده قزلقدر قتی   ماهی النده قحطلق آفتی
اکسک اولا یدیه بیتی سانکم   حشلق بو یل چوق اولسه دیو حکیم

اوره

اوره دم اشبو حقیقت یازویای   کوره دیو دیجی قمی تحویل وبای
لو زه چوق اولا بو یل سماد خی   سیما فارس یه بابل ای سنجی
سوی مغرب اولسه ای صاحب سپاه   مغرب ایلنده بر اولو پادشاه
قتل ایده لر کندی بکلوبین عمو   دنیا کبر در کلده کیدر قمو
هم قتی قزلق اوله شرق الی   حشلق انواع یوزده خلق حالی
هم بر اولو قلعه اوکشی از ملک روم   شو یله کم طولی دو کالی د لله دیم
آلینه قلعه اوکشی از ملک روم   حصر اولا بعضی ملوک اندسهوم
قتنلر چوق اولا دیر هم ارض شام   افترا نوبت قلادیر ازدحام
بو ایکی اقلیم حصومت دوله هم   غصتلو یلر رخلایق یبه غم
شکشکی کورسک بو آیده انکار   حرب اوکشی انده عجب هم فتنه وار

فصل تاسع در حکم سلاسل البرق

جنک اوکشی اولا حصومت شر و شور   انده کم بو صفت نسق سرور
مغرب النده اولسه ای آتا یوری   یو بحیلو دیدونا قبلی دوتا
یعنی ذیب شیر نمر هم روباه   انجره بو خلقی بیلو کاه بکاه
طاوره کی زحم اولا بونلو بو یل   چیقه زیان اوله بولردن بیلکو بیل
پس عجم ملکی خراسان ایلی هم   اوج یلادکی اشتا ای محترم
مملکت اوزی النده انجنا   ال اوله ظالم بولارکه کبجنا

ایل امین اولمز ولایت بولشور … دیورشور فتنت حصومت اولشور
هم اولا امراض واسقام ای عزیز … رنج ومحنت چوق اولا چوره رسخیز
خلق ارا سنده صواشی هم فتنه وار … دوکلی دنیاده واردر بو اشر

فصل عاشره در حکم سرخی که در آسمان بدید آید

کوک قزاررسه کورسکز ای یکت … مشرق اطرافنده کی حکمی ایشت
قاربوز اوکشی اولادیو قبشی تیه … خلق ایچنده قتیه دوکشه زحمتیه
مغرب اطرافنده اولورسه بو نشانه … مغرب ایلنده صواشی هم افتنانه
کي بهادرلودقوشوب اوره لانه … پادشاهلر بیله درصفا کزانه
الامغرب شاهننك دد بوکرنه … قیره دشمانی بکیزه او رولنه
انتقاس آلا دشمنده تحوی … آچه هم اقلیم ولایت ای عموی
چوق اولا اکین بوبل هم هر طعام … هم آلا بکلر عدودن انتقام

فصل حادی عشره در حکم علایم وعجایب که در آسمان بدید آید

کر عجایب ظاهر اولسه فی هوا … حکمنی شرح ایلمک یولوق روا
کی قتیده رحمتلق ای دلربا … چوق اولا فتنه دیر بو یل اولمز هم وبا
ایل ایلی اولمز صواشده دمبدم … فتنه چوق نزرین ملالت قورقوهم
قیغلو اولا بو یل دیر جمله ناس … اوت بچیب اکیب ادکادیر بی تیاس
دوکلی درلو تخیل چوق اولا ایل … هم او خزلق اولیسر درسه بلکو بیل

کي قتي

کي قتي قزلق اولا ارض العراق … خوف وخیتلاف اوره دیر اتفاق
یا بلدرره ذره دی فی ارض الحجاز … بو اکی اقلیم همیب بی اشتال
فاسد اسلر چوق اولا ام فی جبال … مشکل اولادیر سوزلی دانیال

فصل ثانیه عشره در حکم مانند شخصی که درهوا پیدا شود

کو جناودکیب کوکده آتشکار … کوره لو حکمی ایشت ای مرد کار
چوق اولا تیغوحن نزد فی الامم … سوبلینا یکلشی خبرلر دلده هم
برا اولو شاه اولسیر تیزده هلاك … یعنی اقلیم ولایت بیبه عموم باك
رنج اوکشی اولورضندسکي قتي … لشکر ایلندن کوراز زحمتی
آخری بیلك اسناك اولادیر … ایلك اوخزلق ولایت دوله دیر

فصل ثالث عشره در حکم بانك کردن رعد

اشبو آي اچره اولورسه کوروعد … دکله حکمی نیجه در اندر رصد
اشبو بیل اکین اوکاد اولادیش … اوت بچیب اوکشه دیو هم بعش
چوق اولادیر رنج کل یوزلو بیتا … حمیات انواع اولا سنده خنا
کی قحطلق درا سا بیل یا تعب … باغ اوکاد اولا اوکده هم عنب
فی بلاد الشرق هم ارض الشمال … یل بیادکه دیمشدر دانیال
سوبلینه یکلشی خبرلو باغرض … اورنه کوزصوکنه کذ قتیده دیو مرض
هجم ایله فسق فساد ارتارتا … حامله عورتلره اولا عنا

كيمى اوغلان براغور كيم قيز … كيمسه حقنده نه بلسون سيز بيز
كر يكرسيه دك اولسه بو علم … شو بله قولت اولا بيته آدم
بر دو زيري دو تو لور ديو دانيال … حرب اولكشى اولادكركيه اولا حال
چون يكرسيدن كچه اي مؤتمن … تا اوتونسا اولنجه دگلمه حكمنى سن
آن اولان زنبول اوكماد اوليا باغ … نابلد عيني كسه الا البلاغ
دو ديه كلمشى خبر بي التباس … پادشاهلر دعد ايده هو بيقياس
كيدليكا اولو يلدز دوشه ديو … شاذلق كندي كلور اندينه ديو
فترت اولكسه اندر روزكار … براولو بك اولدرولر آشكار
بيقلا اقليم بلاد اولا خراب … چوق عمارتلو بو يل اوله تباب
اي كد يلدزكى اولور بو رموز … كلدچي يلدا بود رسالة رموز
ظاهر اولا بر اككنز تمام … بعد يه احكام ايا شمس الانام

فصل رابع عشر در حكم درخشيدن برق

يلدرم اولسه بو آي اي محترم … غصه چوق اولا تفكر دوله هم
بيسه اولكشى اوله بو يل اي نيك بخت … هم اولا ياي كوتلوي كوملي سخت
براولو شاه كيده ديرهم دنيك … دشمني اندنه كيدر ليكن كيدر
ادرتده كلمشى ارجيف كاره ديو … طلفلق اولا خلايق آزه ديو

فصل خامس عشر در حكم آتش كه از هوا بزمين افتد

كوكدن اوت دوشسه ايشت نذر خبر … دوشه دكي ايلده خبر وار معتبر
فتنه چوق اولا چلشيج هم صواش … قان اوكشى دوكيله كوزدن آقه ياش
تيشى قته اولا بو يل چوق اولا قاله … حرب اولا طملو بسارق داني وار
پادشاهلرده اوكشى درهم جدال … اشلري بغض وخصومت كلي حال
چوق اولا قورقو امينسزلك اولا … دنيه فترتدر قتي تزلق اولا
اوله تجاره بو يلقحم زيان … شاذ اولا اوغري حرامي تلتبان

فصل سادس عشر در حكم باريدن باران سخت

كر قته يعني سل اولا بو آي ايشت … حكمني دگله آنكله ايشه ايت
يل قحطلقدر جهانه دوله ديو … بي كنارت اوغري هم چوق اولا ديو
سيل اولا بو يل صولر ارتق طشا … چوديه جمله اكين دير اي بشا
آن اولا بو يلده هم درلو يمش … هم بو يل اركشيه علتلو ديمش
حستلق چوقدر مضلو بي كوان … الق قيريلور طوارده وار زيان

فصل سابع عشر در حكم باريدن تكه كش

كر طلو يغسا بو آي بيل بي لجاج … واقع اولا ديو مرضلو بي علاج
يل برازده اوكشى قان اولا ديو … حستلق ايچره مغاجان اوله ديو
قزلق اولاد نيايي دوته قحط … ايل اولا طلغا امينسز بي غلط
اشبو يل چوقدر صوش هم سكبدم … شادا ولا منعم عزيز اولا دم

پادشاهلردن رعیتده گوج   متصل ظلم و حقارت بی تلوج
خلقک احوالی بو یل دشواردر   بو دیدیکلرم یقین اولش واردر
یل صوکی بولا شدید انقراض   قورقلا انسان اولاجقی عیاض

فصل ثامن عشر در حکم باریدن عکس باغبار سرخ از هوا

یاقول تون کلسه یا ینفسا تواب   ای نیجه اقلیم بو یل اوله خراب
مصر الی اشبو یلده شهرلرنک   ایله فترت اولکم قوم اوله دنک
خوف اوکش اوله امینسزلک قتی   قزلق اوکسدر قحطلق آفتی
تا الموسارق دوله هر بر طرف   جبر ایله تجاره مال اوله تلف
غصه اودنله خلایق انجنا   کیمسه هیچ ساونمیه قاز نجنا

فصل تاسع عشر در حکم باریدن وزغ باکرم از هوا

یغسا صوغلجانه یا خود یغسا وزغ   پادشاهلرده اوکسدر دیر نزغ
دیرشه نتنه قتیه اولا جدال   اوغنشا لشکر هزیمت قیل و قال
هم قتیمده حستلق اول یرده دیر   جمله اکنلره آفت ایره دیر
هر اکین اولا حرابه ارلق وخی   قزلق اولادیر قتی طارلق راجی
باغ اوکادا اولیادیر بو یلده هم   غصه چوق اولا اوکسدر رنج و غم
یل صوکی ارتق قتی قزلق اولا   قلمیا چوقلق جهان آزلق اولا
برنجالرهم دیمش ای نامدار   اولی ییلک قحطلقسز کادر

فصل

فصل عشرین در حکم پیدا شدن غبار سخت در هوا

اشبو آیه ایچره اولسه قتی غبار   انصولار صنعق اولا هر صولار
جمله اوت آنا اولا هم قتده تخیل   کیمنافع سز قتی نجس اولا بیل
هم بو یل تجاره چوق اولا زیان   ایل امینسزلک قتی طلغاجیان
زلزله چوق اولا بو یل هم حرکت   اوده ایده خسران نیجه یرده حقیق
ای نیجه معمور ویران اولا دیر   حاللری خلقک پریشان اولا دیر
یل قوراق دیر اولا بو یل هم اقتراق   بر یوزی یلدرده طاقت اولا طاق

فصل حادی و عشرین در حکم ظلمت و تاریکیء هوا

بو سریت اولسه بو یل اولاد با   هم قتیده حستلق بوده رتبا
قزلق اولا دیو تمامت بو جهان   شوییله جنک اولا کیده الدن عیان
فتنه چوق اولاصی شکست حد یوق   غصه اوکسدر رنکلر اولا چوق
اورتلو اخبار اولا دیو مبلام   پادشاهلرده خصومت نه دیم
اوغنشا بونلر قویوبن تاج و تخت   ایکی جدال ایده بولو نیک بخت

فصل ثانی و عشرین در حکم جستن باد سخت

اشبو آیه ایچره جیقه گوریخ سخت   معزب ایلنده طینا رحت دجت
زیر قعلنده قحطلق بی قیاس   شول یله قوتلقده که آج قویله ناتی
قیرلو الیکی ایده بو یل دیر اول مطر   اشبو یل مو به واردر بو حطر

نیز بر ایلین بعبارتنده کس دار
که بیج بیغیله اولا دیو درباد
صح

چوق زیاندم

یاغه دولو لیک اکبر دانه هم / اکنه کی زحم اوره حیوانه هم
آکینی باغی اوتی اوره دلو / الا بیل اصدوکی یرده ای اولو
بو یلا اکینی دکلدر سربسر / هم قته قزلق اولادیر بر بری
چوق زیان ایده بو یل بو یرده اود / حکمنه صودم تمام اولماز حمود
بوله اودجی هم حوادج دوله دیر / او بلاداکی قحطلق اولا دیر
قالدر در باشی بو یل هر بر عزیز / قان اوکشی دوکیلسه در ای عزیز
قیشی اوزلق اولا بو یل بی تیل و قال / داینال سویلرکم ایده ارتجاج
قیرغی اوکشی قیشی بوق اولا بوندن / قته مقتم دردهی نصف اولا کون

فصل ثالث وعشرین درحکم بانکی که از هوا شنوند

اشبو آیی کورسلر اولسه آسمان / قیغولو اولا خلایق بی کمان
قیشی قته اولا دوکلو قاس کیبے / چوق رهن وار لیکن الملو کیبه
بر اولو آدلو اولانور بک کیجه / اشبو یل اولا هلاک بیتا اشبه
یایلا اوغری حرامی بی امان / چوق اولا قورقی آز اولا شازمان
تهلکه فترت اودکند بیل تمام / قوغه یورت بولیا دیر خاص و عام
کوشعوزین اولسا اکو دیر داینال / اول نبوت حدیثی تاج الرجال
حرب اوکشی اولا قته بین الحرب / فترت اوکند قحطلق بیل حراب
بکلرینه مکر ایده بونلو عیان / کندو قومنده اولادیر بو نشان

کاتب اعیانه سلولدر هم وزیر / صیقلو بونلوی کم چیقه بزیر
هم بو یل اچه اولا تخیل دولو اولم / چوق اولا دیر لیک قیمتلو اولسه
کو کیجه اولسه نشان ای معتبر / سویلنا دلده یلان یکلش خبر
هم دیار بکر الندن بر اولو / الا دنیادن کیده ای بختلو
مصر ایلی یولق حوادج ازدحام / بر آکی یل طوتلر الله مقام
صلح ایده اوج یل عرب کیکل قویا / شر توک ایده بولر خیوه اویا

فصل رابع وعشرین درحکم بانکی که از زمین شنوند

اشبو آیی اچه ای کوکل شتاقی / ییر کورلدر بودر سوزک حقی
زلزله چوق اولا چوق دیرنه ییر / صو زیان ایده بو یل هر بری دیر
بکلر و شاهلر یغیلن ایده دیر / ایل حراب اولا امینلک کیده دیر
سلطانه چوق اولا هم دره نزیان / الا نصرت پادشاهکدر عیان
شاه آکی اوستونه اولا ای شخص پاک / جمله دشمنلرینی قیله هلاک

فصل خامس وعشرین درحکم لرزیدن زمین ٭

زلزله اولسه و دیرنسه ییر / غصه لو یلدر قو یلور شیخ و پیر
کی قیتد رحتلق ای نوجوان / فترت اولور طلفانی جهان
قیش اولادوکالیه د قندنه بیل / چوق آکنلر حور ده دیر بلکی بیل
شام ایلی قطاع اعده طریق / هم حوادج هجم اده مثل الطریق

دیو نوکی کولسه کوک ای ایر   قیش قیچ مرباعله طملو جمله یر
بابل اقلیمی وماهی ایلی هم   فتنه چوق اولا اوکش دوکیله دم
دول ایچنده دیره نوده بوزیلی   هو تحلل اوجزا اولا بونی دیر دیی
بول اولا دیرهم بو بیل درلو عیش   نعمت اوجزدر دیی شویله دیمش
بو نشانی اولدرمغی بیرک ای ظریف   بکلری حالی اولا کندو ضعیف
قیرله بولنق چوی چوق اولا قال   ایل خراب اولا عظیم بی امتحان
خوف اولا بولنق حراجی جانه باش   چوق اولا انسان خلایق آقه باش
شاملر نقش او بنیادر روزکار   عاقبت نصرت وشردیر آشکار
شاه ایلی او ستون غایت خوش اولور   دکلمز اقلیم ولایت خوش اولور
ایکی یوز یتمش ایکی بیتیله آب   جمع اولوب نظمیله یازلدی کتاب

باب ثانیه عشر دربیان ایلول واحکام وعلایم که درین روزها بپیدا شوند واز بیست وپنج فصول است

هر ایکی انلرکه قیدین بیدیلر   اون اکنجی آیه ایلول دیدیلر
اول حکیملر که بیلور سوزده دقیق   بوکه استوبس دیشلر بیل حقیق
الک کون آیده بکوم قلما جحد   هم او تون کوندر تمام انده عدد
خوش اولیدر بونده هوا هم روزکار   قلعه سوزنکلور ای مردکار
بارد ویابس طبیعتده حریف   انده سوداوی مرضلر ای ظریف

چوق اولور بو فصل ایچنده آفات   آز اولور ایکن بیولش اولا طلاق
اوت ایچوب حلوی یکدر اصلی   طتلولری عیک ایدر ای اولو
خوش قوتلو نسنهلر بیبیسی   هم ترالودن حذر ایلیاسی
بیمه صغر اکه تنی دوندر بوزنی   ایرق اتلودن صقنما کندوزنی
بیمه بریان بو آیده ای حکمت بلان   آز وار حمامه هم عقلی اولان
الک کون ایکنجی کونده هم ای اولو   نیونکوندر خلایق قیفلو
ذی سبادکدر دوکونه ای دلربای   هم ابس کم دوتسه هم اولاق دلای
هم بشنجی کونی ایدر شفیق   دنیای کلدی ذکرتا بیل حقیق
بس سکزنجی کونده وعده دم   مریم آنانک جهانه کلدی هم
بو آیک دوقزنجی کونده لمرنا طعش   فوع المولخ المقدم دولندم اکیار
مریم آنانک آناسی آتاسی   بو کونده اولدیلر ای نورده باتسی
ایکسی بر کونده بولدیلر وفات   ندرغزات قوریتلر اننده نخمات
اون اکنجی کونی جهلک بیل عودر   بیل قوارینه وار وراجق دوردر
دهری قومنه کوزت بوده عندلیب   هم اولر اون دردکونده عید الصلیب
کراولا عید الصلیب یوم الاحد   بیل ایوکله اکنلر بی عدد
اشبو بیل یغمور ایو یغادیمش   چونکه اکن ایو کاله دیرهم حریمش
خراب اوکش اولا حوادث وارکیبی   سیما السلام بنی الاصفر کیبی

یعنی افرنج ایلی دلتنک ایده لر — بونلره شطه ستی لوجنک ایده لر
چوق اولا مردک مناجان دنیده — حاصله عورتلاردر بی ندا
یعنی چوق اولا بولارده بو سقم — بو یله یازمش دانیال اندر رقم
کر دوشنبه کوله اولا عید الصلیب — عالما وجزلق اولا ای دل غریب
ای یعزیز کلی سوزلری قند و نبات — آخری بیلک کوروس بی ثبات
جمع ایده بکلو قمو وار لشکری — حرب اوکشی اولا تیز الرهکری
هند ایلنده تاکه بغداده یمن — فترت اولا جمله ایچی شهرای مؤتمن
اول ارالقده اوله سلطان دوش — طلفلق اولا ولایت ای پیشا
مغرب ایلنده دیقه بو باد ه — کلی اقلیمی دوته دیر بی سپاه
اولا کو عید الصلیب شنبه کونه — بال اوکاد اولمیا دیر ای ذو فنون
آن بولنیا دیر بو یل نیت بلید — حرب اوکشی اولا دخی قتل شدید
بغدایه اوکشی اوله هم اوکا ثمر — هم اوکشی اولا فزاکه جمله پیر
چوق اولا بو یل ایونه دیو هم جراد — الا اتمیا زیاده ای حق نهاد
جوده اولا بعکوله یوم الاربعا — یل یرا زدر جلابه قیل دعا
فترت اوکشی اولا هم ذوق اولا صف — اولک اولدروک تبودک حد یوق
تل چقد بو یل دیمشدر دانیال — جمله سالم توجیشا صعب اوله حال
کر الکنده کاله شاه هم بل لقین — چقه اوتی دیرا اوکنده کی صقین

جمله

جمله نسنده نچکو سکسن الوکث — شریفی کورمیاسن هیچ بو بو لکث
ای سخاوت معدنی ای پرنفیس — کر اولا عید الصلیب یوم الخمیس
کر اوجزلق داید بوزمانه — یل ایوکاله سنوتدر جهانه
او واجق اوغلان قیزلا بی حساب — هم بو یل چوق دوغه اوغلان دیو کتاب
قیشی قتی اولا بو یل یغانج جدید — آن یغا یغور ولی یودر رشد ید
حسنلق انواع اوکشدر فی الانام — الا بولعه چوق اولادردی زکام
هم بو یل براولو سلطان اوله دیو — دنیادن کیدرکی دنیه دوله دیو
جمعه کوله اولا کو ای دو لیحوب — پادشاهلودن قوایدر دیو قلوب
جوله اولا اولکله اولدرمک قتال — جمع اولا لشکرلو اولاهم اتفاق
اولمیا بغدادایا وشامدونه تاکه وار — قیزلا بو یل حیوان حد سوز دوار
چوق اولا یغمور اوکشدر حد یوق — بعض یرلرده حالق اولا چوق
کی ملولدر یل ای بکلو بکی — الثمار صیفیی هم اولدرایشی بکی
یل اوجزلقدر قتی خیر کثیر — قیشی ایودر کاله هم برد کبیر
یوم سبت اولسا اکو عید الصلیب — دکله ایدی بونی نه سویلر حبیب
خوف و حشیت چوقدر اوکل غز فزع — پادشاهلودن رعیتده جزع
کوترولر سوکف توارده دیو قلوب — جمله عالم خلقنک ای حسن خوب
هم حلالو اشبو یل اب جان فزاع — بای یخسول دوله یخسول بای

هم اون التي كوندر اي مرد كار / دونله كونبوز برابر آشكار
اون آكي كندر يعني ساعت في نهار / بر بودر بركز دخي اول بهار
بولدايتمق بوكوند صقلو قتيه / قته صاغ ايلر صفا ايلر جاني
حكمت اهلي بويله بيورشدر / تجربه قيلوب بولب كورشدردر
برج ميزاني ايدرسك كو بنوع / كونشماننده بولاسن بي دروغ
بكرمنجي كونه بوداقلردن شروع / ايليوب ص اوزدكه ايلر نزوع
هم آغاجك بوداغنه كوكينه / بس نيچون اغك دلو يل صوكنه
يعني طبرا قدر نمونك اصلي دير / اصلنه اولور تمونك ميلي دير
ثاني وعشرين عوطغر نشان / فدع المؤخر طلينور هم بل عيان
هم بكرمي ادج كونده اندر عدد / خوذينه دشديكي ذكر يادن ولد
يعني يحيا دنيمه سله كوك / اكندعكيندربسه آي تلسه كوك

فصل اوّل در حكم كرفتن آفتاب

كوكسوف اولسه نذركودمعنيسي / نه علامتدر بلاسن يعني بس
بسا اولو آدلو كشي اولا ديش / اول سبيدن نيجه ايش اولا ديش
جوق حنبلقلر اولا ايدر پاك / اي نيچه حكم يقالر اولا چاك
دوته يعنيظلم جفا جور وستم / ايل فساد اولا حيانت طولو هم
جوق اكابر دوتلب النه كيره مال / آنا اولا يعفو ديدي هم دانيال

ارض فارسوم حجازاي نيك مرد / حوبه كشي اولا اكن جوق رنج ودرد
شرق ايلنده چويلو ديو يله / ياد ايلا كيره ولي جوق تيرلسه
ليكي اوتي آيره بولو بي امتحان / جوق جوي قيره عظيم جوق ايده تالان
عاقبت صينه تجه ديو اول جوك / ياد ايلر كو مك دكلدر سرسري
كرطشندنقدع يوزني سرح اوله دير / فتنه وفترت جدال ايل هوله دير
حوب آشوب وبلادر درجهان / بولشه اقليم اوكشي دوكيله قان

فصل ثاني در حكم كرفتن ماه

آي دوتو نوسه بكم دكله خبر / صوغلا جله صوهم قتيلدر سطر
قيشي تته اولا بويل هواي سعيد / بردا اوكشي اولا روته ديرصو جليد
بادشاهده هم بويل واددرصلاح / اسلاركي خير سعادت بوفلاح
حسنلق هم جوق اولا اندحبيب / بويله بوير شي حقيقت اول نبي
اكي اوتادير عيشلو بي قياس / ياون آدملر توبه شرير ناس
جوق فساد ايله بولو اندجهان / بولنه اقليم ولايت دوله قان
عاقبت سلطان بعلاري قيره دير / فطلنه كوده جراسن كوده دير
هم چكوكه جوق اولا ديوا شعبيل / هم زبان اتمز دخي لو بلكو بيل
مغرب اطرافنده بو يل فتنه دولك / جنك قتل اولا عارض بي كوان
حوب اوكشي دني ارض العجم / روم ايلنده يقيرلو برقلعه هم

هم دکزو قوکیدن اولشهر اولو   شاالله استنبول اولا ای بختلو

فصل ثالث در حکم دایرهٔ آفتاب

کون آغلنسه براولو پادشاه   دوت لشکرده اولا ای یوزی ماه

الا بکلوشو لقدر اوغراشه دیر   آت آیاغنده قول قالا آتشه دیر

چوق اولا اوغوزی کزه بولک بولک   طلغلق اولا هم اولا اورکلوک

کیتمه تولنه اولا ای خوش خصال   یل صوکی بولنه فرحناک اوله سال

ایل امینلکلر اولا کیده وجیب   حستلق آز اوله مفلس دد طبیب

یاغمر یغوره آقه سیللر صو تاشه   لیک وقتنده مقصد بیتشه

هم براولو پادشاه کمر طاپله   قلعه دوشه و قپوسی یاپیله

حصن اولا اول بیجره دیو بوزماله   چون او خلایق قتل اوله هم بی کمال

هم آتی اولدوردی آخر کیده   باقی کم قالا آیت سن دنیده

باقی تکزیدرکه یارنسی جهاله   اوّل آخی اولدررا اوروغی قاله

فصل رابع در حکم دایرهٔ ماه

آی آغلنسه صو غلبه جمله آب   اکن اوکمایه جهان اوله خراب

اوت اوکمادا اولمایه دیرم ای امین   اولمایه بو یل فواکه هر زمین

غرت اوله بولنه کیده در بکار   آز اوله هر غله هم ای نامدار

هم جیکرکه بوریه قیلا هجوم   الا زحمت دکومنه دیر بخوم

غصه چوق اولا بو یلده فی الانام   کوره دیر زحمت سغزدن خاص و عام

فصل خامس در حکم آمدن ماه نو

چلمبون کورنسه کوبه آیده ماه   بو عجایب معنی دکلمه پادشاه

بسط اداین هر بنده اید یونه   چوق اولا بو یل جهان و هم ایونه

باشی بارت اوکشی جراحتلودجی   چوق اولا بلورکیده راحتلودقی

بر اوجی قلدر ورق کورنسه یل   تندرست اولا ولایت شهر و ایل

یل براکتلو توزخلو باسرور   ایل امینلکده فرحده بی غرور

پادشاهلر رعیتا عدل ایده دیر   چوق اولا ایلک جناقی کیده دیر

بو بوینه کر یقین اولا اوجی   شاذلقدر اورته قیشی بخی

یل مبارکده منافعلر قتی   کی اوجن لقدر کیده قحط آفتی

فصل سادس در حکم ستاره کیسودار

شرف الطالعده کور ای معتبر   سچلو یلدوز دوغسه کور نادر خبر

فیت اولا یغوره آکی ارته صواشی   ایل خراب اولادلیم ادینا یه باشی

هم عجم ملکی صواشده فتنه چوق   قال اوکشی دوکیله هیچ دکلنه یوق

یتلو دوشس جیقه مغرب شاهنه   طرفت الدوره ولایت ماهنه

مغرب اقلیمی قیلا بولا خراب   او روطوت اولدد بولایس یاب

صکو شاهکده بکم عوله وظف   جمله دشمانی قوا ای ورده تو

فصل سابع در حکم در افتادن ستاره

اشبو آیی اچره اولورسه کوچقوت الت اولکشي تیمورلنک اندر زبون

خوف ایچنده در بو ییل هر صوده کي غرق اولا بی حد دکزلرده کمي

هم اولور پادشاه ای دوح شاد دوشدوکي یرده اولا اوله حداد

فتنه چوق اولا امین اولمز جهان فترت اولکدر شد ایدر بی امان

اهل توزان اولا بولانه روزکار سیماده دوشدوکي یرده اشبو وار

فصل ثامن در حکم قوس قوزح

الکم سغال علمدر بر عجب مشرق اطرافنده کورا ای صنع رب

پارس الی فتنه صولشدر مطلقا قان اولکشدر دوکیله دیر ای حسن اللقا

مشرقک شاهی ایا صاحب فنون کافر یله اوغرشا دیر دون و کون

کافری یولقه قرابی نار غمی کی اوجولق اوله دیر دنیا قمو

اول مکان اولا بو ییل اوکلده قیته اولی بیلک ایودر اوکنه ایش

حرب اوکشی اولا بو ییل هم در عجم اختلاف اولا کتابلرده همه

بابلک سلطانه اهون شاهی هم جنک اوده اوزانه یونلو دمیکم

مغرب اطرافینه کورنه دیمش حرم چوق اولا بو ییل دیرهم بیمش

حسنلق انقاع بو ییل دیرهم و با فی دیاربکر ایله هم فی سبا

مصر ایلی بولق و بادرهم سقم قوم قیغلو اولا اشدر علم

بول اولاجق اکین هر حبوب اوت ایو نعمت اوجز دولو قلوب

مغرب ایلنده حرابی قوب چوق دانیال سویلو سقیی سی دیمیوق

غالب اولاجق بولر چوق دوکه قان کی حلب اوله ولایت بو زمان

ال کتعده لر بولرای نرد شیر ای بجه قتل ایده لر هر یرده دیر

فصل تاسع در حکم سلاسل البرق

اشبو آیی اچره کورسک شکشکي مشرق اطرافنده ای بکلو بکي

خلق ارا سنده صولشدهم فتن قیرله نیجه کشی صاحب وطن

اولکل اولدرحک قتیده ای اولی الله بیله اولیان نه بختلو

مغرب اطرافنده کورنیسه اکر اشبو ییل چوق درمنا فعلو مطر

یغدوغي یرده حلابق شاد اولا ساغلق اینلکله اوکش بنیاد اولا

ییل براکتلو کلوره ایلک اوکشی خلقک احوالي ایودرکو کلاخوش

فصل عاشر در حکم سرخي که در آسمان بدید آید

کوکک قزاررسه بولآیی ییل ای امین کی نتیجه قزلق اولا دیو هر زمین

قان اوکشی دوکیله چوق اوله جدال ییل ایو کلمز بکم صعب اولا حال

مغرب اطرافنده کورسک بو اشی دکله بو حکم ای دولتلو کشی

اشبو کچیشی سوزلري کم سویلدم یرلو یرینجه شماوض ایلدم

مغرب اطرافنده اولا بونلر قمو ییل صوکي ایلک اولادیر ای عمو

ایل ایمین اولا ولایتلر سقیم　　تندرست اولا خلایق بی سقیم
پادشاه عدل ایده ذیرد ستنا　　قوز دوشمایه رعیت اوستنا

فصل حادی عشر در حکم علایم وعجایب که در آسمان پدید آید

بر عجایب کوره کر کوکده کشی　　ایشدامدی بیچه دردنیا ایشی
اول کر ندوکی ولایتده بکم　　بر اولو بک اولادیر منقوع کم
پادشاهلردن رعیتلره همد　　رنج محنتدر بلا دردم بدم
اشبو یل هم چوق هلاک اولا اناس　　تا جو اولا ذیاده ای خیر ناس
هم بو یل یولق اوجوزلق اولادیر　　صکره اوج یل کیر قتلق اولادیر
قیش متعمد قیتدر بوز و قار　　قیرلا بو یل کیجی هم دیر بعق
روم ایلنده چوق چوی قیله هجوم　　سن تفرج قل بولادی فی عروج
ارض قسطنطین دخی هم ارض شام　　تهلکه نفرت خوارج ازدحام
مغرب اقلیمی بو یل هم بحر و بر　　نفرت اوکشدر صولشدر شورش
هم بو یل شام کلطوی حصر اولادیر　　زحمت اوکشدر فوج قهر اولادیر

فصل ثانی عشر در حکم مانند شخصی که در هوا پیدا شود

کر هواده کوره حیوان کبی　　یه سبه اچنده یه انسان کبی
جمع اولا لشکر جیشدر بی قیاس　　بنچلو اولا هلاک ای پر مماص
شاهنه پیدر دشوره هر بر کدای　　غصلی اولا قتی کچول و بای

پادشاهلردن رعیت اوستنه　　اول قدر جنک اولا ننلو دوشنه
لشکر اهلی رعیتی چوق انجده　　رعیت مسکین اولا هم رنجده
اول ار الغم ینا ای لطف رب　　بر اولو سلطانه نکاهی نه عجب

فصل ثالث عشر در حکم بانک کردن رعد

کوردن کوک اشبو آی ای دلنواز　　اولیا الکین تحیل یوقدر یه آز
اولدق چوق سنه بو یل دوریه　　بو عجبدر کم تحیل او جیدیه
الا اول سوچی که اشتدی آواز　　اولدر علت در تن ای سوفراز
کم اچونسه اکلیا رنج اوله دیر　　خیر یه بجح اولوبن قاله دیر
اوننادک کا اولور سه ای ایشت　　شاکه صویلر و نه ایا اصلو بکت
اشبو یل طو شاه آهو بر ذیب　　ثعلب ارسلان چقال ادل قریب
قیرله بو نلو بو یل دیر بو کتاب　　سته هم اوغری اوکشدر یحساب
حسنلق انواع بو یلده دو غروسی　　هم بو یل چوق اوله دیر کوز آغریسی
چوق اولا رنج یراق هم عراق　　هم اولادر لو حلا ر تنه فراق
یید یسنه کو اوکور ای جوان　　یل بلتلو اوله یغمور لو جهان
اشبو یل اقلیم ملالت دوله دیر　　الغی یترلا آزی قوردلر دیر
کی تتی اولا بو یل هم قیش قتی　　قار اوکشی یاغر وارلقک زحمتی
بوز اوکشی اولا لطا آب زلال　　آز اولا یغمور دشلر دا نیال

کورلریکن اوتسه کوکده رعود　　حامله عورت براغور دیر ولد

رنجی اده دیو حلیل بیلو اولا　　بیمش آنجلاری اقتلو اولا

چوق اولا اکین اوجزلق اولادیر　　دانیال بویله بیل فواکه اولادیر

پنبه آز اولا اشمیر وهم عدس　　آز اولا زیت اشبو بیل ای دوش نفس

تا یکرمیه دک اولسا ای عزیز　　چوق اولا یکیت قیرلاهم چوق اولا قیز

هم اولا بو ییل وباکی خشمناک　　اولمشیکن هم بیمش اولا هلاک

وار آز اولا اریشه دیو تعب　　آنتا یس غلبه قند عنب

یکرمیجی کون اولورسه ییل صلاح　　ایل امینلك در تزوج در رباح

آز اولا بو قیشه دخی بی برد وبال　　یغمور اوکش یاغه دیو هم اشبو سال

اوتوزه دک کورلسه کو آسمانه　　بیمش اوکاد در کشی دیو هم نشانه

منفعتلو دبو ییل بی حنلق　　چوق اولیسر دبو ییل هم تان بلیق

صونا شهر سز اولا دیراپو بکت　　اهل حکمت بو خبر دیر کی ایشت

ییل براکتلو اولا هم شاره دیر　　اصحی چوق اولا غایت تجاره دیر

صلح ایده بکلر امین اولا بلد　　یولون یولی ایو بیحد وعد

ایل امین اولا سلامت اولا یول　　کسب اوکش اولا فوایدا وله بول

غله چوق اولا و زیتن اولادیر　　اوزم ایو در بو ییلده جمله بیر

نعمت اوجوز در بطرهم بی کذب　　صلح اده لشکر هیچ اولمیا حرب

فصل

فصل رابع عشر در حکم درخشیدن برق

کورنوراولسه کر اشبو آیده برق　　ای نجا لشکر اولیسر فانه غرق

چونکه فتق تدر جدا لکن حد بوق　　هم اراجیف بودیه دلکرده چوق

غصه وقبض تفکر هم حزن　　چوق اولا یغمور اوکش اولا فتن

او کنا اکنلو حبوب اوله ایی　　هم نعایم چوق اوجوزدر ذ قیی

ییل براکتلو کلادیر بی کمان　　قیله اوجزلق جهانی شادمان

فصل خامس عشر در حکم آتشی که از هوا بزمین افتد

اوددشه کر بیره کوکدن ای اولو　　اوت بیچین اکین قیت بللو

بوجه دراماضی کوررلر زحمتی　　بلغم وسودا وصفرادر فتنه

آز اولا یغمور صفولو هم سیاه　　قیرلا شلقم بوییل قیوده ای سن سیاه

پادشاهلردن رعیتلره دلیم　　ظلم وتختکورده دیو جود عظیم

منفعتسزدر بوییل اولمز فرح　　الا غصه در ملالت در در نج

ایل امین اولمز ولایت بی امان　　بلصوکی بولغه هر بیلغدر جهان

فصل سادس عشر در حکم باریدن باران سخت

کر قتیه یغمور یغا بیل اشبو آیی　　بیل اوجزلق در قتیه ای جان فزا ای

بیل تز بخلو در خیرلودر زمان　　چوق اولا وجه معیشت بی کمان

اکین اوکاد اولا بو ییل ذراع ابی　　غله اوکش اوله دیر بس نه قیی

کو تته یغا بکوه حته آشا   یعنی کیم بیوده ای دولتلو پشا
غصه چوق اولا اوکسده بیم باک   بکلوک ظلمندن او زکا یوره خاک
لشکر اهلنده آشانه خاص و عام   بو اقالیم اهلنا دو بو کلام
بریغی ایلنده چوکی ایوش دیو   یعنی اقلیمی قتی طمعدیشه دیو
تیز چیقا الدن کیرو بو دورموز   الآهی دولو طعام اولا ادجی

فصل سابع عشر در حکم باریدن تگرگ

کر تته یغا بو آی اچره برد   حستلق چوق اولا ای صاحب خرد
درلو رنج ارتا خلایق زار اولا   درلتمه قتی دشولی اولوب هم زار اولا
یل تن بخش دردنی بی منفعت   بر اولو بکلره بوش اولا مملکت
یعنی برشاه کیده هم اوکا اکین   جوق یوز یغور اوکسده اوت بیچین

فصل ثامن عشر در حکم باریدن خاک یا غبار سرخ از هوا

بو تول توزکلسه بو یغور تراب   یل قراق اوله صفوله جمله آب
آز اولا یغور رسهل بته نبات   قیرله حیوان آزی بوله نجات
آز اولا بو اولیا هرکز اکین   قیطلق اولا خلایق هر زمین
پادشاهلر رعیته ظلم ایده دیو   طلغلق اولا اینلک بیله دیو

فصل تاسع عشر در حکم باریدن وزغ باکرم از هوا

یغور و باغده بو سوقلجان ایشت   حکمنی دکله ای عقل اشی یکیت

بی کنارت

بی کنارت چوق اولا هم درد رنج   چوق اولا بو یل مناجات کیده کنج
علت ارتقدر اوکش اوله سقم   حزن اوکش اولا خلایق بیه غم
پادشاهلرده یقیلق هم صوایش   فتنه چوق اولا بولردن سن و ناش
منفعتسزدر بو یل کسب اولا آز   درت آیقلو قیریلردی قیشده یاز
بو بیجه تجارده هم اولا زیان   یل صوکی ایلک امینکلدر جهان

فصل عشرین در حکم پیدا شدن غبار سخت در هوا

کوبهو قتی توز قوپ بو آی ای پشا   شولقدر صوبدر نه حایم تشا
خلق ارا سغله اوکسده فتنه هم   هم اولا جنک وخصومت دمبدم
هر تخیل اوکاد اولا دیر هم علف   نعمت اوجی دراد کسدلر صلف
غله بولغت چوق اولا دیر سال و ماه   هر حبوبات اوکده هم اوکا گیاه
یل صوکنده ایره راحت ناسه دیو   اوقی آنت دایم الخناس دیو
ایلک امینلک اولا اقلم ایجی   شازلق ایده قمو اولو کچیه

فصل حادی وعشرین در حکم ظلمت وتاریکی هوا

اشبو آی اچره اکر اولا طماله   رنج ومحنتده خلایق بی کماله
یا یلدیکلشی خبر غصه جوق   ایل امینسزلک اولور کم دیدیوق
تیغلو اولا قی اولو کچی   خوف فتر تدر بو دنیانک ایچی
منفعتسزدر بو یل ای شاه زاد   ایچی وصابچی اولا نامراد

پادشاهلرده یغیلق وار کبی — دیو شوده لشکر یرتلاه ارکبی
تا بوده بولق زیان وار ای اولی — بنجلو بو یل اولیس قیغلو

فصل ثانیه وعشرین درحکم جستن باد وسخت

اشبو آی ایچره قتی آسرسه دیح — چوق اولو بکلر کدا دیو یل قبیح
بیمشلکچیلاری قرتلو اولا — بیمش اوکسدر دنی طتلو اوله
نعمت او جزدر قتی بو یلده هم — اربه بوغدای هم اوکسدریم عمر
هم بو یل چوقدر اکابر ذلتی — قیغلو یلدر بو یل بولق قتیه
قورغولو ارباح بو یل چوق اسه دیو — چوجلو ذتینی بوشی آسه دیو
ای نجا خواجه جهانه کیده دیو — طتلو لو صنقق چوق اچه ایده دیو
چوق اولا زیتونه بو یل هم اوکه باغ — یل ایو کالم بتا اوت طاش طاغ
یاد جی کیدرا یلا ایلر ظلوم — باقیمن تکری بیلور هم والسلام

فصل ثالث وعشرین درحکم بانکی که از هوا شنوند

کوک کورلدرسه بو یل دیو دیدر — براولو بک کیدیسر در دنیاده
ارتق اولا حسلقتده هر سهیی — ستم وصفرا و سودا چوقای عزیز
جمع اولیب اوزی کسا بولاری دیو — ا نجدا بکلر قتی ایلاری دیو
تا بوده یوق زیانده کی عظیم — چوق اولا یغلشی کلام هم ای قدیم
قیغلودر اشبو یل جمله اناس — غصه وساغنجلی انجینه ناس

بو

بو ولایت حالی یوقتطار اولا — پادشاهلرده قتی دشوار اولا
چوق ایده شرقده خوارج هم غلو — بر بک اولدوره عربده بلکلو
کوکچه اوله آکین حدسز بتا — قیشی سقدتدر صوقدر بوشتا
قیزمن چوق چوق اوله هم چیبان — هم چیچک حصبا و کاسه درجان
قیرلا حیوان هلاک اولا صقیی — نه قیوله قورتیله آت نه بعیر
اشبو یل ایچره بیورشی دانیال — شهر قسطنطین ایچنده در زوال
قبله طرفندن ایشت مطلقا — شهر قسطنطین برکشی چیقه
شو یله انجیله بولا نیلا ولجری — براولو تا کوردشر ای عشق اری

فصل رابع وعشرین درحکم بانکی که از زمین شنوند

یبر کوه لدرسه ایشت ای شهریار — طلغلق اولا بلا نه هر دیار
غله چوق اوله علف بعل اوله بیی — هر حبوبات اولا بول ای خوش نفس
اوت آکین اوکه هم ای خوش خصال — بکلر اورتا سنده هم اولا جدال
چوق اوله جنک وخصومت ارتقا — قان اوکشی دوکیله جان دوته صدا
قیغلو اولا خلایق لو دیمشی — فاسد اولا دیر بو یل درلو یمیشی
فتنه والعلم خلایق اوشنه — بغلنا واقعه اراجیف بوشنه

فصل خامس وعشرین درحکم لرزیدن زمین

دیرزکر بو آی ایچره زمین — قزلق اولا دیو ولایت ای امین

قتلق و طارلق اولادیوای دده … کیم قحط الغدر دکانی دنیاده

حستلق چو قدر بو بل دیو انیال … اولوبک کدار کیدر کوار نا ملال

اشبو ای چنده کی کوربلی آی … کراو توشا اولسا اتمام ای حسن بابی

تند رست اولا خلایق جمله حوشی … درلو نعمتلر دولودر غصه یوقشی

کی اوجزلق اولا ای خلق حس … اوریه قوبی چوق ایت بوبانی کس

کوسفشی یکوبی دوقزدا یسه … کوچلو قوتلو اوکش بیلدر اسمه

دوکلی نسنه اوجزدر دیمه قیلز … چوق اولا آلام و اسقام ای عزیز

دوه ایچنده دیرنه کر یوز مییه … یغوراوکشی یانه دیر ای نازنین

شولغة تصوتماشه کم اولمز قیاس … اوت آکین چوق اولا هم ای خیر ناس

قولده دقوناقده هم اولا آبات … عاصی اولادیر چوغی ای یوز آت

دو دریاها کزنجا قولی وار نکم … بو بلمه بیودرش ابوالفضل حکیم

شهر و کوهستان و ولایت زنکبار … بو اکی اقلیم رهندکی ای یار

هم و با اولا اول ایلکوده عظیم … غایه کم احکم ایله الا علیم

ایکی یوز سکسن بیتی سویلدم … بل بو ایکی حکمنه شرح ایلدم

تم بعون الله تع و حسن توفیقه

در بیان شرح منازل که بیست و هشت اند بسیاقت اصول احکام و در دوازده فصول است

چونکه

چونکه بو مالوف تمام اولدی عیان … لذتی حلوی جهان دولدی عیان

دولو مشک عنبر شکر کلاب … آچلوب درلو چیچک آتی جلاب

بزمدم اول حکمی بر چه کور مدم … بلمدم یاخود بلنده صوکمادم

دیدلم ارتق بو اکسک بر حروف … قلمدی حاطم آنلث اوزره حفوف

آنی کم یازشی کتاب مانیال … سوبلنز شمدی هان بی انفصال

هم حکیم اعیان صانکم یوزه یوف … بحث ادر بیزو ملادر دبو بوف

اول معانی کم تغلضا عقل ایلدر … جانله کوکلم هم آنی نعقل ایلدر

و صفنی حاجت دکل شرح ایلمک … اوتیان کوردانه حاجت سویلمک

الا بر معنی موجه ای عزیز … اضطراب ایلدکو کلده چونه ازین

عقلما تشویش ایلدر زحمت ویرر … ناممز احمدر کیم رحمت ویرر

زیرا بر نجه الکابر قیش ویان … فتلدر مشغول اولور ای دلنواز

هر علامت کم ایلر سبق کوردر … کتمز اوکندن دولو چبنه طبق

بولم بو تالیفی چون ایشیده خبر … بر نفوذ چکاه ددر قیلر نظر

مرغزار اچره حرامان چون کذار … بیر شکردن کلا بول مشک ازار

کوره دالنده چمن درلو چچک … چشملر اولور اویدر مجنون شک

کل بو داغنده قنوب بلبل اوتر … اول لطافتده اولادماغی تر

انکلیا هر سوزده ذوالوجهین اول … کوره ظاهر جمع البحرین اول

کاذرکه کاله منازلده دوره
مجلسی تغییر عجب موضع کوره

منزلی یرنده چوق بولنمیه
فکر مشغول اولا شادا ولمیه

دیه بو یله نیچون اولدی بو عجب
انتقالینه سبب نولدی عجب

مشکلن حل اتمکه یزیم جواب
اظهر روشن منیر چون آفتاب

بعضلر بوفنی ترکی سویلمش
بعضلر تازی دیلی جمع ایلمش

نیچه‌لر پارسیجه هم ای دلزیب
کوکلری تویوب توشوجون عندلیب

شکری شهدی ازبر اتمش جلاب
مسکه عنبر یغوب مشک یا گلاب

چوق نظر قلمش بوچوب یرده بلر
اتفاق اتمش قموسی زده بلر

اختلاف اولمش منازلده مقام
بر اکی یرده زلل کیب تمام

چوق مصنف سویلمشدر اختلاف
بعضی یرلرده نجوم ایلر خلاف

پس موافق کلمدی علم الیقین
عقل اوکت ویرر صقیل زیبار صیقین

الیاسوف یاسرای اوباتی اولا
یا منابرده معلل طاشی اولا

کی قته تغنیشی ایدوب سویله سوزیه
کما اولور معلوم غرضلونک کوزی

برکتاب آدین عجایب دیدلر
برو بحرا چو غرایب دیدلر

کم آنی شیخ جهان یاد ایلمش
درلو مخلوقی تمامت صویلمش

عالم و زاهد ولایت قوتی
همت قوتی ریاضت کی قته

یرلری هر بر طرفده ناموعجوب
نیچه کز طبیله کورمش ای عمو

آسمان

آسمان انجم منازل هم بروج
کشف ایده قلمش تفرج بی عروج

پس کتابندن آنک نقل ایلدوم
بو معانی بحرینه مقل ایلدوم

بلدوکی موضع کروجه یاد اولا
شویله قونوقلا یونسکم آد اولا

حظ آلاکندو دخی نیچه اولو
ایشتدی احدی نیچه درای بختلو

هر منازل حکمنی یاد ایده‌یین
اون اکی فصل اوزره بنیاد ایده‌یین

فصل اول در تشرین اول

چونکه سربانیجه ای روح ثانی
یل باشی تشرین اولدر عیانی

پس ایکنجی کونی دوغدی عوا
فرع المؤخر دولینور همدوا

اولدی درت یلدز عوانی مختلف
هرشور صوکی هناسی لام الف

بورنی هم سوی جنوب اولمش قتیه
اشبو وصفیله شکلی صورتی

فرع المؤخر هم ای اهل تمیز
بو درر شکلی اکی نجم عزیز

نه اکه بو شکلده کلدر دولورق
شو یلرکم یرزعصفوردن اولورق

اون بشنجی کون طغی نجم سماک
هم دولینور دیدرسنا ای اصل پاک

اول سماک بر اولو یلدز بختلو
سنبله بورجنده درای بختلو

صورت روشن مقابل یوز نور
بودرر شکلی سوز کور نور

هم رسا اولوردر ای وردتر
چوکرسن الت اوشوق یلرو زدوتر

ایی براوجی هر قو قدر ای ضودب
صورتی بودرر شکل بو العجب

تاسع عشرینی غفر دوغر دوان   شور طانك در غروب اندن روان

اول غفر ایکی کچیرك نجم کیم   غایت اکلادر بلور اصلو آدم

کی کچیر کدر کور غفر جز اثر   آندن اوتوریدی صاحب ترغفر

ایکی ظاهر نجم روشن شول بطین   باشنا ثورك یقیندر ای نور عین

بر آدی ناطح بریدر هم نطح   کورینجه اهل اولنسه ای معنی نطح

بونجالرهم دیمشی قرن الحمل   بودر شکلی مصور بی خلل

فصل ثانی در تشرین ثانی

چونکه بودر تشرین آخر دل بذیر   اول بریجی کون زبانی دوغر دیر

هم بطین اول کون طلینور بی سخط   بو زبانا ایکی یلدز در وسط

بیر بیرندن ارا قلیغی یقین   بر سکو دکلی اولادیر ای امین

عقربك بوینوزیدیر معنی بیان   بودر شکلی عیاندر الله عیان

هم بطین اوچ اوشوق یلدوزدر   ساچ آیق کبی اوچی بیله یوددر

بونلرك بیر بیردر بو ایچ برج   صورتن کسترم اوشبو سپهر

هم یکرمی درد کون اکلیل دوغر   بس ثریا دولینور ای بختور

اکلیل اوچ یلدوزدر ای صاحب علم   بیله یازمشی اهل فن الله فخر

معنسی تاجدر بز واراکر سن   عقربك الکی دمکدر طوغرسی

هم ثریا یرنده وار بو بیله یزار   التی یلدوزدر مدام دور کذر

بو بر یسته یقعدر صانسن   غنچه دن عنقود برآمش دانه سی

بری ثورك بوینوزیدر اشکار   بودر هم صورتی ای مردکار

فصل ثالث در کانون اول

وطلکل کانون اولدن خبر   شرح ایدن طالبو کتابی پرهنر

نجم قلب آدلو دوغر بیدنجی کون   دبران یلدوز طلینور بی قصور

قلب اولو یلدز منور ای سنی   ایکی یاننده ایکی کچوك دخی

دبر نز دو رمز مدام ای موتمن   بودر شکلی بو ترسك کوک سن

بودر ای ترسك دبران یلدوزی   بو بیک روشن قزل دکلو یوزی

ثور سترنده یاکنده کوزلر مدام   کورنك یاننده دوتمشدر مقام

شوله دوغار هقعه هم ایلر غروب   یکرمی برنجی کون ای روی خوب

کیچرک شول اوچ یلدز در   نور روشن صانکه برجب یتزر

ایکسینك ادیسی برسبر اوله   آتمی دیمه اکا کیم کبر اوله

نو بیر وغیده عقربك معنیده هم   بودر رحمن صفتا ای محترم

هقعه اوچ یلدز در ای محترم   ساچ ایق کبی یورو لکه هم

کیچه یلدزده بولرنه صورتین   صورتی یازدم که کوکده کورسن

فصل رابع در کانون آخر

چونکه کیره کانون آخر کعده سن   کوزلیه دور غل منازل بولدسن

كون

پس آكنجي نعايم دوله دير	هقعه دولنيور رغبت دوغه دير
بو نعايم درت منور نجم اولور	اسنتين قوسي برجنه انده بولور
كوككه آق يول كبي راه كهكشان	ارسقا بكزتديلر اي روح ثان
جمع اولمش تورغنه قونونه اوچر	ارسقا يعني كلوبن صو ايچر
اول نجوم احوالنه دينن سيره	صورتن بو رسمه كوستردي بزه
هقعه بر روشن اولور يلدز درر	بو كيجه يلدز بيله هم دوز درر
صورتن يازدم تمام كم كوره لر	شكل اولانين طيلكنده صوره لر
اون اوچنجي كوكه روز يلدز كرو	هم ذراع ايلر غروب اي ماه رو
بلده نك حالي چو صحرا حالي در	بر آچوق يير كم نجومدن حاليدر
اكي روشن نجم دلور اشبو ذراع	هم اسد برجنده دبيلي ذراع
سابع عشرين دكلدر سربسر	سعد ذابح دوغر اي دين سن دري
دولنور نثره كرو هم آشكار	سعد اكي يلدز اولور اي نامدار
اولفد روشن دكل انلر شعاع	ايكسينك اراسي نصف الذراع
بر دخي واردر ديرلر قبل بعده	كيم قتي ينده اول بغزلر آني سعد
اوچ ياكي ايا مرد تمام	بولري بو بينوز جديك والسلام
نثره اكيدر شكل باكمال	سرطان بورجنده دوربي انتقال
قسودك بوريني دكلادي كبي	بودرر شكلي ديرك لادي كبي

فصل

فصل خامس در شباط

چون شباط اوله اسكز كوني ملخ	طولنيور طرفه طلوع ايلر بلخ
اكي يلدزدر بلخ اي يوز نور	برج دلونيوك شمالنده دور
اشبو وصفيله بترلو كرك آني	سعد اني بو تدري وار ديري برج دقي
ايكيدر هم طرفه سهواته صفين	هم برج ارثيني اراله ري يقين
بويسي برج اسد ندر قوكي	بودرر شكل صورت ايه معنوي
رنك احمر دركوردر مطلقا	يعني ارسلانوك كوزي ديدكيم بقا
پس يكرمي بشنده دوغر سعد السعود	جبهه دولنيور كوره هم بي صعود
اول سعود اوج يلدز اولورهم اوشق	اوچ ديدوز سير ايلر اولاد شق
برج جديدر بولاره هم مقام	بودر شكل مصور اي همام
جبهه درت يلدز اولور انلر غروب	صورتي بودر هم نحو الجنوب
روشن اولدوغي بولاركي ايه اولس	قبلدن يكا قبودرلر اي اولس
برلري برج اسد در ديو نجوم	غرة الخ ديديلر بي هجوم

فصل سادس در آذار

آذارك دردنجي كوني بي تعيبه	دولنور زبره دوغر هم اجبه
اجيده درت نجم اي عقو اردي (دولور)	برج دلوانك يانده دري
اوتش نونچه تيل بيچ دوكمش قيام	نازايا غي كبيدر شكلي تمام

زبده بللو ایکی یلدز در آچوق   نصف ارشن انجق آراسی بیلیوق
بونلره تونشه در برجی اسد   یعنی اکیسی سی قل ای معتمد
فرع المقدم دوغار سادس عشر   دولینور طرفه هم ای رشک بشر
ایکیدر فرع المقدم بی ضیا   هم بودر شکلی آنوث ای باحیا
طرفه هم روشن بیوک یلدز اولور   حیدروک فیروعیدنک سعد الود
هم بونکادیرلر زمکبه بردی   صورتی روشن انوکث کرای اخی
تاسع عشرین عا در طولنان   پس شو تمن در طلوعده بولنان
بونلرن وصفین جالنده نشان   سویلرک تشرین اولدی عیان

فصل سابع در نیسان

اون اولا نیسان اکر دوغدر رشا   دولینور اول کون سماکه هم اثنیه
ثالث عشرین دولینور هم غفر   طغمفا اول شورطین بولیور

فصل ثامن در ایار

چونکه ایار التی اولور دوغر بطین   هم زبانا دولینور ای نور عین
هم یکرمنجی کونی پروین طغ   پس غروب الطلیل ایدر ای معتبر

فصل تاسع در حزیران

چونکه حزیرانه اوله ای صاحب فنون   دولینور منزلی قلب اجینجی کون
اشبو کونده ایلرده براز هم طلوع   چونکه بو جانکه بولیدی یحی اولدی طلوع

اون بیدیسنده کوه هقعه دوغر   شوله دولینور هم اول کون شتمر

فصل عاشر در تموز

چونکه اوّل کهنه تموزدن بولینور   هقعه دغریدر نعایم دولینور
چونکه تمام اون درت اولدی غذاع   بلده دولینور کوردلو بی سماع
ثامن عشرین دغر نثره عیان   سعد ذابح دولینور بللو بیان

فصل حادی عشر در آب

اون بری ایکث دولینور دیر بلع   هم دوغر طرفه کوردلو بی کلح
هم یکرمی درد کونده جبهه دوغر   دولینور سعد السعود ای نامدار

فصل ثانی عشر در ایلول

بیش اولا ایلوله دوغردبره روان   دولینور هم اخبیه ای روح تان
اون سکزنجی دوغر طرفه بنا   فرع المقدم دولینور اول کونا
کوزک آچ عقلک اویار ای مرد کار   بوندر اول علم منازل آشکار
کیم سنجلر کوره عجب خیران اولور   صولنور آغزی و سرکردان اولور
طالب که اولسون مبارک والسلام   قول ارباب الفنون تم الکلام
یوز دنی اوتوز سکزنجی هجی هم   جمع ایدوب اولدی تمام اشبو نجوم

در بیان دخول هر ماه بحساب سریانی

چونکه بیلدک اون ایکی آیی حالنی   اوج یوز التمش التی کونده احوالنی

جمله دن فصلك ایچنده ناکه وار   آنلردر بیلدیکك تمام ای شهریار

هر مه و هر سال هر روز هر سعت   هر مقام هر منازل بی قلت

جمله احکامی ایا پاك اعتقاد   شویله بیلدرك کم کوکلر اوستاد

الا بو معنی دیمی وار در شریف   کی کوکلر دربلورسین ای ظریف

چونکه تنه محتاج اولورسین سن آکا   واجب اولدیکم دیم آنی سکا

بیلسین حوابی نه کون کیدوکنی   قیلسین حکمی خبر دیردوکنی

بو بیسه فکرك کیدر سوداسی سن   کیم طلب دوشسن کورایسن آیسن

کوره سینه دیو حکیم دانیال   منفعت حسران اقامت انتقال

ایله دیو یز خبر انبو حساب   روز ساعتدر دقایق احتساب

بیلیمی دیر سك آیوب دوت کوز بونی   جان قولاغیله ایشت بو سوزلوی

فکرکی جمع ایلیوب عقلی کوزت   کی بشر کوکلنده بو نقلی کوزت

بونده چوق معنی سیودش اوللر   توهمش شکل هیچ اول بخلولر

الا لفظ او جزئی کی مختص   شویله کیم ترکیب اولنمش جزئی

دکه بر عاقل بعولجه کیده من   هر نجاوی حال ترکیب ایده من

بن ضعیف قول والهو عاجز کارزن   مانعك فضلی دکیزندن یوزن

کوزی یشلو صاچی آق یوزی قره   رحمت اومجی کوزنلو بیچاره

بو لطیف رسمی تنویر ایلدوم   بو شریف مکتوبه تحریر ایلدوم

ایله

ایله زحمت چکدم ای معنی نردوش   قلمدی عقده قوی حل اولدی ادش

بیلسین کوزده زحمت چکدوکم   نیجه یردن نه یجه ندن اکدوکم

پس تأمل اید عقل اولانلرین   رحمت قیلوب دیاسین آفرین

کر کونك آچدك ایسه ای خوش خصال   ایستد ایدی نیجه در بو مقال

مطلب

آدم آتادن بروایی دویمه   آلتی بیك یلدر طقوز یوز هفته در

کون حسابی نیجه در بو دیدوکومه   حل ایدوب شکل اکلو یدوکوم

چونکه جهانی بی الداول قودرب   التی کونده ایچنده ابجوه یرتدی بی تعب

یری حکمتدن بساط اتدی بتول   کوك قدرتدن طاردی بی ستون

قودی چوق انجم منازل هم بروج   نیجه سیارات حضیض هم عروج

هم ملائك قودی حد سز حافظین   یازدی دنیا کوکن للناظرین

چونکه بندی آسمان بلدی محل   اندن بر یلدز قودی آدی زحل

اول اکی برجی کزدی و ربع یودر   اوتوز آی هر بوده جکی ایچنده دور

پس اوتوز یلده تمامت یونلر   بوددر مقصود دیو کینه بر کوده تقدر

الشبو رسم دور ایدر بیك یل تمام   حکمنه صور دیو زحل پسی والسلام

دکدی نوبت مشتری کوکیم نه در   شاه اولوب التنجی کوکده حکم ایدر

اول اوج آیده بر برجی قیلدی تمام   اول اکی برجی اون اوچ یلده تمام

سیر ایدر کوره مقامینه کلوب   اول دخی بیك یل تمام سلطان اولور

هم بشنجی کوکده مریخ پادشاه ... اولدی سوردی زمانی سال و ماه
ایکی کون هر برجده دوردکده اول ... اولدی سکز آیده تمام دور ایدر اول
دوردی بیک ییل تمام اندن حساب ... آلدی احکامی النده آفتاب
آفتاب
چرخ چارمده چونکه اولدی پادشاه ... ایلدی هر برج برآی جایگاه
بر ییل ایچنده برادوری سیر ایدر ... سلطنت حکمی تمام بیک ییل کیدر
چونکه عزل اولدی نکون ایلادسر ... زهره حکم اتدی جهانه سربسر
چونکه هر برجده میسر بولدی اول ... دوردی هر برجده یکرمی بش کون اول
اولدی ایکی برجی اونرا ایچره تمام ... دور ایدوب حکم اتدی بیک ییل والسلام
اوله عزل اولدی جانی بوردی ... پس ایکنجیدن عطارد بوردی
قبض و بسط اولدی حکومت کتدی ... یقضو یاپمق نقایض قدسد
دوردر اون بش کون که بر برجده کورور ... التی آی ایچره تمام برجی کوردور
سوردی بیک ییل حکمنی تاج کمر ... ترک ایدوب عزل اولدی پس کلدی قمر
قمر
دنیا کوکنده سلاطین تختنه ... شاد اولوب بندی سوندی بختنه
پادشاه اولدی جهانه مثل نوم ... منزلی هر برج ایکی کون نصف یوم
پس اوتوز کونده تمام سیران ایدر ... ای نیجه عقل اشلرین حیران ایدر
بودخی بیک ییل تمام اتسه کوک ... عاقبت معزول اولوب کتسه کوک
چون بیدی یلدزایا صدر الانام ... حکمنی سوردی بیدی کوکده تمام

قلمدي

قلمدی کوک دورنده انده قرار ... پس معین جهان اولا بوادر
هر برادلمش تمی بو لا صعق ... وعده قلدی کن کون ستردہ حق
اولماکم کیرو زحل شاه اوله پس ... جمله بو انجم دخی ای حق شناس
هر بری بیک ییلده دور ایده دیو ... عمر اونلر اوله معمر ایده دیو
آخر الامر چونکه دوری قمر ... ظاهر اولادیر قیو خوف و حذر
پادشاه اولدر حلل یوق ایشنا ... آنوکده ایشنده کشبنوکت اشنا
کم دیدی اولری کرودیه فان ... قادر و قهار چون اولدر یکان
چونکه سیارات یدی ییل هر بری ... التی حکم اتدی ابدین سروری
التی بیک ییل کچدی چونکه شرح ایلدم ... عد و سعد وکا آنی طرح ایلدم
پس لطفونیلو زقلدی اون التی ییل ... دکله هم بوندن معانی فهم قیل
چونکه هجرت قدرندن بلاّ و علم ... اولدور تاریخ نکیم نوسا قلم
روزکار اندن بلور عقل آدمی ... ضبط آنی که ایلدی عالمی
اولمز آنسوز دفتر و قرآن یازان ... آنی ذکا ایلو حساب ایچره کزن
چونکه دخل اللیکه یونیو زمانی ... پس نجا کز لامیه هر کوز آنی
هر یونده ایچنده کله دیو بر عزیز ... برآدی بالکه وجود اهل تمیز
هم اولمایوز ییلده بو ظاهر نشاه ... کیم تمی انسان آنی بیله عیان
هر یونده ذکر اللیسی بر دخی شلو غیله ... کاچ صوکده اللیسی نادی شلو غیله

چون سکز بونلر کچدي انده روبرو — پس سکز یوزیله برقدم هم کرو
اون برکي ایچره تمام اولدي کتاب — قالدي یوز اون آلته یل انده حساب
بردني بوکم ایچنده یوز تمام — کیچي اولو باي یکسول خاص وعام
اصل اولدي قالدي یوز اون الته هيي — نه قدر ادرسه بونده اي امین
قل نظر انده بیوت عدني کوزت — نیجه درایده تمام حدني کوزت
بیله چونکه بلدک اي شاه روزکار — دکلکل امدي دلیل احتصار
اصل جیوانک چونکه رت اولدي حقیق — کیمي تنها ندکي اولدي رفیق
یوم اسبوعک بدیدربي خلاف — معتبر اوله در قوحنما کذاف
مطلع اولده بو لادک حالنه — جوف نظر قلدم نجوم احوالنه
بو نلرک عدد نیجه بنیاد ایلدم — شکل ایدوب رسم قواعد سویلدم
هواوه بر یل ضیف اتم تمام — بولسوک مقصودک الله ایله همام
بشلنا بردن اوکا دکه چیقه — انده ختم اولا آني پس کم بقا
چهل تمام اولا بو بکري سکز — پس کو وبردن دوته سهاي عزیز
چونکه اختوس طلوع هم بوم — بشلرق بردن یکي اوّل قدم
بیري بیدي اون سکز اون اکیم — چون بولاسن ارته عقل اولماکم
اکي اون اوچ طز بیست وچهار — بیلن ود جدول ادنی نهار ده بیلدو نهار
اوچ اون درت یکرمي بیش سکز — کوده نیجه آسان اولیدر اي عزیز

هم طقوز اون بشي یکرمي الت دیر — پس یکرمي اولدي یوه ردیجي یبر
اون یکرمي براد چیجي بیست هفت — دور اولدي وایجان اولدي رفت
بش یکرمي اکي اوچ اون بدي بس — هم اون اولنه رابع اثلا اي اخي
الت ویکرمي اوچ اون بیدي بجرس — بیست هشت اولدي صوکي اي دوشنفس
چون منازل جدولي اولدي تمام — انلیا بیله معاین خاص وعام
شویله کیم جاهل کوره ایلایه جوش — عاقل وعالم تفرج ایده خوش
هم کرو بلمک کرکسه اي ولي — اون ایکي آیک نجادر جدولي
کم معین بیله کیده بیکمانه — دولتوک پاینده عمرک في امان
اختورس اي حوش نهاد ماه — کم بوتکا تشرین اوّل دینده اکر
بودر اول اولر چوب بوکیده بي — بیدي بیتیله سکا شرح ایده بي
اکي اوچ درت بیش الته یدي بو — بویله وضع اولدي بجدول اي دلیر
دکلا نوع روس سونده اي مردکار — کم بو تشرین آخر در آشکار
بش الته بیدي بر اکي هم اوچ — پس جهاد اولدي بدیجي بي خروج
هم زکورسته حکم نادیر ایشت — کم بودر کانون اوّل اي یکت
بیله ویر اکي اوچ درت بش ... شوش — بیله یازلمشدر اي ماه وش
کوینادک حکمي کورده کذاف — کیم بودر کانون آخر بي خلاف
اوچ ودرت بیش الت بیدي هم — ایکیي ور بیدیجي اوده اي محترم

بو فلیو ادیسه چون درلو نشاط   آدي صوك نیتي ایدربي انبساط
الت یدي بیر ایکي اوچ چار و پنج   کیم بونی هوش ییلر کوکلی دوله کنج
ابریل آینده صوورسک اوشی کلام   پس بو نیسان آیي ای بیر تمام
ایکي اوچ درت بش التي یدي بیر   هر بریني براوده یازای دلپذیر
چونکه بو مارتک تبوینی بیسین   آدي آذر دردیجي ندیه سین
الت یدي بر ایکي اوچ درت بشي   عقلوکي جمع ایله نقلیله بلشی
مایسه دیرلر حقیقت هم ایار   طابوکه بلدورین وصفن ای یار
درت بش التي یدي بیر ایکي اوچ   کي تفحص قل صوکي اولمایه کوج
کر بو دوقوزنجي حزیران اوله دیو   بس اوونی بس جهانده دوله دیو
یدو بیر هم ایکیدي بیکمان   اوچ و درت بیش التي در هان
چونکه [illegible] اوله سیز   آدهم سریاني دیلینجه تمیز
ایکیده اوچده هم اوچنجي چهار   بیش التي یدي براي شهد یار
چونکه بو آغستوسه ایلوک اولو   ~~آدني ایلول قوشل بل کلو~~ [illegible]
بیش التي بیدور بر دردي   اوچ درت اولدي بوبخي اي سخي
اشبو استورسن آیینک ای اولو   آدني ایلول قوشد بل کلو
بر ایکي اوچ درت و بیش التي یدیه   معتبر محکم دین مشو بله دي
هر آیوک التنده بو حرفي کرو   ثبت ایدوب حکمي ایلتدم ایلرو

عدتين

عدتني حرفله بلاسین مطلقا   هم بلورز نیجه در ای خوش لقا
ایکیسي ضم ایلیوب کوردنیده سین   قاج اولور بسم آیا حکم ایده سین
چونکه الف احتور سکدر آشکار   دالي نو عودرسه دوتراي کامکار
واوبله زیکوردس اولدي چونکه زی   بي بناریله مصاحب آنوک
دال چونکه آلدي قلبلو رکندوبه   هاي پس ماذنمی دالانور کیم قویه
پس الف ابریل آیک قلدي تمام   مایسه جیم اولدي یولداشي ای همام
واوه چونکه اولدي قرین ایوز یونس   هم الفدرادردی دم ایمدایوس
چونکه آغستوسه دال اولدي رفیق   دیبه سیتوس ایاردي شفیق
خاطرکده دوت بونی سن ای اولو   اولا سن بو بابده ماهر بلکلو
ای قمو اشکال شهلوده سجق   بو درد شکلي یازرسه هم قجق
بویله یانکم دلده مرغوب اولمیس   جمله کوکل لرده محبوب اولاسي
الآصورسک ایشت بیم قیق   جدولي نظم ایلدک نیچون دیو
اولکم کاتب یازرکن سهو ایده   بونجه زحمت کم چکلدي محو ایده
بیر اده بیشه یه اوچ اوله چهار   یه ایکي آلته دوشه ای نامدار
اختلاف اوله کتابده هم عیان   متهم دوشه بو فنه سویلیان
کر خطا قیلسه جدوله شمار   بیت ادني بیلسین ای ذو الجمال
بیلسین جدول صواب یا خطا   نه خطا قورتولمه سنده نه خطا

جون قالم بزدن جهانده یادکار	اعتکل محروم دعادن زینهار
ذیو هر شخص بو بوله کیتمنی دکل	بو نجلاین کمسه نظم اتمنی دکل
هر کتابکوز سیجی کو کلی غنیه	اولوبی دیناده کیم کوردوه قتیه
یوزدنی قوق بشده دربیته تمام	ماه روبی جدولی بود رمدام

اساسی		یك	ده	/	\	ده	پنج	شش
بیست		هفت	سیزده	چهارده	پانزده	[illegible]	[illegible]	[illegible]
وهشت		هژده	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
منازل ابتیت		[illegible]	[illegible]	هفت	بیست	چهار	[illegible]	[illegible]
ا	اقتوریس تشرین اول	دو	\	چهار	پنج	شش	هفت	یك
د	نوورس تشرین ثانی	پنج	شش	هفت	یك	ده	/	چهار
و	دیکوریس کانون اول	هفت	سب	دو	\	چهار	پنج	شش
ب	ینارس کانون آخر	\	چهار	پنج	شش	هفت	یك	ده
و	فلوارس شباط	شش	هفت	یك	ده	/	چهار	پنج
ه	مارتس آذر	شش	هفت	سب	دو	\	چهار	پنج
ا	ابولیس نیسان	دو	\	چهار	پنج	شش	هفت	یك
ج	مایس ایار	چهار	پنج	شش	هفت	سب	دو	\
و	اونیوس حزیران	هفت	سب	دو	\	چهار	پنج	شش
ا	اولیوس تموز	ده	/	چهار	پنج	شش	هفت	سب
د	اغستوس آب	پنج	شش	هفت	سب	دو	\	چهار
ذ	سپتوریس ایلول	سب	دو	\	چهار	پنج	شش	هفت

در بیان

در بیان شرح ماههای عربیه و وجه تسمیه ایشان و اینرا دوانزده فصول است

بو در شمسیه کم بن سویلدم
جمله ایامی تمام قلدم فتوح
هر آیك قاج کونی وار بلدك تمام
غرة نه کونده اولور دوتی حساب
قنغی آی قاج ساعت اولور در حساب
شکادرت فصل عیان ایلدم اوش
قسم مشکل کم بودم دوره بین
اللهم و بشی دنی قالمشدور در
کیم نیچه ذکر اولمدی حکمی قمر
یا جازی یا دبیع یا رجب
ذی و حجه تواریخه عدد
اوج بیلم وج وزکات
ذکر اولان قولنه اچنده هم هلال
روزکار اولمش شهری هم دوره قمر
طلعة مرغوب آدی خوب یوزی نوند

طول و عرض کتابوکه شرح ایلدم
نقصنی فرقین علامت بی دروغ
هر کونك حکمی ندر هم ای همام
سلخ نه کونده نیجه در روزکار
قنغی برجه داخل اولور آفتاب
جمله احکامی بیان ایلدم اوش
به وار و به ایرق کشیده صورتی
بو بیلورم کوکلم کلمشدور در
کیم آتوکث آدی محمد یا صغ
اون اکی ایدرکه ایلدر طلب
بونلره و کله بیلنورای معتمد
فطره و عاشوره فرض الوقت
هم احادیث حکمی بونی انتقال
صوتی کامل معزتی معتبر
پس نیچه ذکر اولمیدی کابو شهور

بن دیانی کم نیجه سویلامدوم … بونی طرح آنی شرح ایلامادوم

ذیره انلر سیر ایدر بلبل دخی … که کوزنده اولور کاه نو بهار

یا اولور ماه محرم کی قتی … حکمت یزدان ایلرسه قرقش شین

اوج یوزالی درت اولور بر یل تمام … نقص اولور بر یل دخی اوله بر گون تمام

اوله اکی اولور بو نجه یل دانی … جمله منکور دور کتابلرده ای اخی

جمله فصللک معنی اولیان … کونه نه برج کیردی که بو بیان

هم بلمز بیرک احوالی نه در … قیش نه کونه کیردی یز که حالی الندر

جره نه کونه دوشر آنی سویلمز … هر آیوش حکمی نه در ذکر ایلمز

اربعین حسین نه در بلمز دکل … یه قنی نه در و تا اولا یه بیته کل

قنغی آی اکن اکیلور بیچلور … هر قوا که کیم بینلور ایچلور

قنغی آیده بوله چوق اولالوت … یه قنی اوله بهار بول اوله اوت

سا یوستاح نکی احساسی ایدر … هر بهایم قنغی کونه بیلر نه در

یه مناذل قنغی کونه دخی دوشر … دینه حالندن بلمز خیر و شر

ایله حکمتیله جمع اولوب (اولسه) … بیر ایکی ضبط ایدوب علمی بلوب

بو حسابی اختیار اتمش بولار … جمع اولوبن بو بوله کتمش بولار

ذیره بونی منکور اولان ای نامدار … بو قواعده دن بلینور بونا که وار

بن دخی دیدم که بر رسم ایده یم … اولونی کتبه کی بوله کیده یم

شاید اوله کیم بو دیم ازنیاده … بو او ذات بوله یکیلرب ازنیاد

همتیله او چار دیو اولولر … عقلیله سویلالر سوزنی بختلولر

همت دو ترصارلو بولنه … بو در مقصود مقاصد بولنه

بو سببدن ای عزیز معتبر … نه هلالی اکلادی بو نه نه قمر

لیک طرح اتمک دکلدر هم ادب … شرح ایده یم فضل الله کوندر ب(در)

اوله اکی آیی تمام ذکر ایده یم … جمله فی بلدرم نیجوبه فکر ایده یم

سویلیاه عقل اولا بلدروکی … باقی بن کوزم کورا بلدوکنه

فصل اول در بيان محرم الحرامست

بل یا شی بودر حقیقت فی عرب … یا نیجون اولدی محرم پس لقب

چونکه عاصی شاهلیی ای دلنواز … مدعی صفوان ایلیکه دیر قیش یاز

ایوق آی بوکوش سحر دیدی ای عمو … بو آی ایچنده صنور لودی قحو

نیجه کن بونی دکادی بر اولو … کیم بو آی ایچنه اولور لو تیغلو

صلح ایدوب عرب عدولی ترک اتدی بولو … عجبدور بیمانی ترک اتدی بولو

پس بو آی ایچره حرام اولدی قتال … آنده اولوردی دیدی ای تاج الرجال

دائما صلح اولدی بو آی انصراف … موحرم دیو لودیه اول بی خلاف

کو بها آی یکی اوله یکشنبه کونه … اکین آقتلو اولا ای ره نمون

هم اولا بارانی قتی حد ده آشنا … چوق اولا صیوان تلفی ای پیش

اشبو کونده اچوه ریض اولدی کشی | تیز بولا صحت ایوده هر اشی
کو دوشنبه کون اولادوشی اول حال | چق اولادرلو فتنه اوکا بال
بیلورز نعمتلو یللردی قیاس | چوق اولا الا وبا انجینه ناس
بوکون اولمنک دوکونه اتمک دیقی | هم سوز قلمق ایوددر ای سخی
اوغل اوریکه وچوجق تین عیال | کی مبادکلر کتوریز انفعال
بشلمق اکین آغاج دکمک یرش | صنعته وارمق ایوهم ای یرش
باش یومق حمامه وارمق هم یون | دوکونه وارمق دخی ای عقل اوز
کوکشنبه بو کونده دخیلو اوله دیر | تیز اولا رنجی بشارت بوله دیر
کوسه شنبه کون طغان ای محترم | چوق اوله طلو یمشی اوره هم
اوشاجق حیوان قریله هم قیون | چوق اده خسرانی طلو بوددر عتون
ای نیجه آدلو کشیلر اوله فوت | کیجه ازدر اولوجق اوله موت
هم عجم ملکی خوارکا اولا آز | اکینه آفت دوتیسه قیش یاز
اوت ایچی تان آلدوان لحته بوله | او یابان ایش باشلیانه زحمت بوله
کوجهارشنبه اولا اوکا بیمش | یل ایوکالم واوکادا اوله تیش
چوق اوله یغمورلر اکین اولا اوکا | اوتره اوده ایوددر دیر اوستاذ
الق وصتق یوزدر ای اولو | بیوب ایچیله اوتوره نه تجلی
روز پنجشنبه اولا کو بو هلال | چوق اولا نعمت فراوان اوله بال

بل بلنلو درهوا خوش اولادیر | شرف ایلیی اولوما کشی کی اوله دیر
بابل ایلنده قانو کشته یوق | هم اده جنی زیان اسناذ چوق
پادشاهلر طالعی میمون اولا | شاد اولا بونلر عدو مغبون اولا
بیکی بیرده دیمق ایوددر سعن | دوتملان بوکونده تیز بولی ظفر
هر که بوکونده ریض اولا شفی | کی موافقدر آنکا ای بوالوفا
کربو آی اولا یکی آذینه کون | چوق اوله اولوم بلادر دون وکون
چوق اوله دولو مطر آز اوله دیر | بوش اولا اکین قحطلق دوله دیر
طار اوله حسوز یلوزا ای خواجه | آفت ایریشه یمشلو آغاجه
بیقیله اولو آغاجلر فی جبال | ظلم ایده بکلر دکوکون اوله حال
مغرب الحرامی خراب الله حواب | حالی اوله اقلیم ولایت هم خراب
طرنغیلر کیمک بلوکلر هم سچیلر | کی مبادکلر یکی هم دولت بچیلر
یکی او یاپجق یاکومک اول آوه | هر یکی کردن نه دوتوسه روا
صوچ ایدوب قلمه سوز مشکل قتیه | صوردن واوددن حذر قل آفته
اشبو کونده اچوه ملولی اوله کشی | حسته یا محبوس ایوددر اشی
شنبه کون اوله یکی آی بونت چیی | بالی اوکادا اولا اوکشی ازلا
چوق اوله درلو مرض صیانه هم | کیجیجک اوغلان قریلور نادیم
قیش اولا لوبل صوق اولا قتی | نعم ایلی رنجور کورالو زحمتی

عرب ایلی ایله سلاستلو اولا
نه فصاحت نه سلاستلو اولا
عقللو اولا بو یل شاه عراق
آکا بوندن دونه ملالت اتفاق
بکلره وارمق دخی بیع وشری
کی مزججدر بو کون ایله شری
حسد ومعلول تیز بوله نجات
بیکی یورت الی یوز دبی ثبات
پس بوکونه ایغدا او نوره دیم صقلی
نیجه تعجیله آیت بنا صقلی
نه یکی مسجد نه یکی اوه کیر
مسکله رسیه بلش ایه دلیز بر
اولی کونه بونکل ایه صنع دب
کی قنی عزت دوقی بولی عرب
شانلو ایلو تمی ذو تیله هم
نیتم کم نور دمذ عزتلو عجم
یونسی چقدی ددیلو نبی قوت
بر ایکی بیدنجی کونی بطن حوت
معتبر کوندر بو نکه عاشر کونی
جمله مخلوقات آی لو بیل دونی
عاشر هم کوسیه بوکون یرتدی حق
بو نلوی هم کو ترن بولدی نفق
هم اول اوج اولو مرتب بللو بیل
یعنی میکاییل اسرافیل جبراییل
بو کونه ایچنده بولو بولدی حیات
کیدلر آخر جهاندن نه ثبات
هم یوادلدی فرادس ای عزیز
هم بو کونده قو بو حقیقت سن تمیز
آدم آتامز بو کونه اجدی کوزی
توبه ایلادیه حقادنتی یوزی
نوح علیه هم بیله سکسن آدمی
جودی طاغنده قرار اتدی کمی
اودیسی بو کونده کوکا اغنددلو
قوم لوط آزدی چو طاشی یغدلر

طغری

طغری ابراهیم اولما عنود
هم بو کون اولپدر بلکه اود
طغری موسی قلدی فرعون غرق
بو تدی بیر قادون شهر اولدی
کوزی یعقوبک آچلدی آدالوب
قولیو دنه چقدی یوسف شاد اولوب
داود و یحیی سکندر اشبو یل
کلدیلو بو کوندن جهانه بللو بیل
هود و صالح اشبو کونده ای اصل پاک
طغدی هم اقوام اولدی لر هلاک
هم سلیمان بولدی ملکت تاج تخت
ضرابی بک آچلدی زبه بخت
غالب اولدی موسی ساحرلاره هم
اولدی پیغامبر ذکریا کتدی غم
قوم یونسدن عذاب اولدی بعید
هم بکونده ایچنده اولدی حسین
عیسینک قومی حناذیر اولدی دیر
عمر ومک الروکی دنیاده اولدی دیر
آندن طغدی عیسی هم اشبو کونده
هم کوکه آغدی کورو یره کونده
سویلدیم کوردم کتابلرده نکم
بو عجایب سویلمش بونزایه حکیم
علمله سویلنمش یکسوز هر کشی
کلمذ نکسوزم قویادیر کو کشی
کاچه عمری کونی آینا بدیر
کی کر کلود و فقیره بابه دیو
پس بونک اوننی کون ایل عیاله
قبله بیت المقدس اولدی بی
اودید بجی کونده بوایکی بللو بیل
طیر ویو بید حق بر اهل فیل
بسط ایدوب سویلدا ولکم ای
دطماره میسنراول نه دفتر ا
معنی چوله اکه سین حکمت یتر
براوج چاشنی برانبار دن یتر

فصل ثاني در بيان صفر المظفر

چونکه محرم کچدي پس کلدي صفر / دڭلڭل جمله شهورده باظفر

کي بهادرلاردي قوم عرب در / اورتلادنده چقال الده عمود

صفر خاليدر لغتده يعني بوش / پس منازلده کوزدي خبوشل

کم چقردي اونده هيچ بو آي / طشره کيتردي قمو يکسول وباي

آيوکث اسن قالوردي منزل بني / اوره کچر اودي بيري بري حال

جنک ايچون هرکز قلمزدي سوز / پس انوڭ کيچون آدي قاليدي صفر

برده في ورالر روايت دڭلڭل / کمنه در لعدر حکايت دڭلڭل

اول قبايل کم بني عدنان ايکه / نه دکي بولر جلسه جاندي

قوتي کامل قمو جنک ايدجي / قنده کم دشمانه اشده کتدي

بوڭي يوم کورميشيدي بچول / کم چيقارلاردي بولار لشکر بو آي

کيمي صحرا ايله حصار کيمي غزا / کيم غزا اولا سوز کيمه غزا

بو آيي کوزلردي بولر بايلار / جمله کيدردي اسي قالوردي شار

بو ايدي عادتلري دير قيش و ياز / پس سفر اولدي آدي اي دلنواز

روزکارا ايچره الاره نيچه عام / آديني چورديرا اشتشون خاص و عام

هم بو معنيله ديدي جانده ديميش / او تريکيدر يوروينده ديميش

يعني بو آينده سفر قلمق يوز / بيي روايت دوش کچه صاحب رموز

پس

پس بو در اقوال مقبول بي کذاف / نوله کر اولور بسه بسزده خلاف

اولي کوني بو آيڭ اي يکت / بر عجايب معني در دڭل ايشت

چونکه حسيني بي کناه اولدرديلر / باشيني آلوب دمشقه کوترديلر

هم يکرمنجي کوني اول باشي اي همام / واردي بولشدي حسينله تمام

پس يکرمي اوچنجي کوني ماه رو / آيغنبندي بني هاشم کروه

اولدي شاکث خلافتي اي نبيه / بو در اخبار تواريخده همين

فصل ثالث در بيان ماه ربيع الاول

بو ربيع الاولڭ پس حالني / بيليس ديرسڭ ايشت احوالني

بو آدي بنچون ديديلر هم بوڭا / کم نه اولدي ديايين طابوڭا

اول قبايل کم اشتدکث درصف / چونکه صفر چيقاقلو اولودي سف

بر يره قوندي بولر اي مؤتمن / چيچک آچلمش قمو بتمش چمن

واريدي کانونه آخرده دقون / جمله کلشدي بولر آچلدي سوز

کم بهار اولسي بو پرده آشکار / هوج ادرا اوتلر بز غش روزکار

هم کوي بو کونده شاموڭ اي يارده / باسنکي ترکث ايلديا کتدي کره

بو آدي قلدي ربيع انلر بره / ديناڭ حتي ابدي حوت ايلرو

کي مبارك آيدر اي بو الوفا / کم بو آي طغدي محمد مصطفا

پس سکزنجي اي صاحب عقول / شهر تيزيي مقام اتدي رسول

مطلب در وفات رسول علیه السلام

هم او بنجی کونده رسولک فی سر دد   کمد حلال اولدی حدیث شل جود
ثالث عشرین رسول بولدی وفات   دولت دنیاده عمره نه ثبات

فصل رابع در بیان ماه ربیع الآخر

ایشت ای معنیده ماه عشقاری   کمد بنجی ده دیرلر ربیع الآخری
چونکه سویدی قوبی معردن تجدیلر   تکری فصل اتدی دکیزی کجدیلر
قنغی آیده دورت تابع یازدیلر   قوق یل اول یازیده خیران کوزیلر
صوک یاز آینده ایدی اشبو تعب   پس ربیع الآخر او رلدی لقب
اول زمان الآن تلیدر بار کار   آدی و بصایندی اول روزکار
بو آیوك اونجی کونده اتفاق   یوسف حجاج تمام اتدی براق
کعبه یابدی رتبت قلدی هم   جمله کز اهلی سنت قلدی هم
هم بوننك آدیدر بلدك ای دلنوان   دایما قل توجه فرض اولدی نمان

فصل خامس در بیان جمادی الاولی

دکله کورنه دیر جمادی الاولی   کمد ددی بو آیه اول ای ولی
چونکه جوی دیودیه ملکشاه دلنوان   پس هزیمت بولدی قتل ادلدی کوان
قوم جوله صندیه طفلدی با بوده   ایلدی صان اوق چندی ثانی بابدن
چونکه سو خلدنه چیقب کندی بولر   بر نیجه یرده مقام اتدی بولر
پس کجایا تدی بولر قلدی دقود   تشدی جمله صولر طتدی جمود

چون صباح اولوب کوربه اکلادیلر   صانمك صنعی قتی طکلادیلر
الدیلر بر پاره بوزدن ییدیلر   آیك آدین جمادی دیدیلر
الك آدی بوننك زمان ابجوه حنین   بردخی آدی حنین ای نازنین
بو آیك سکز نجیسی هم ارتضی   آنده طفدی علی المرتضی
اون بشنجی کونده ایامرد کزین   بر دوه کلدی قزل جکلدی دذین
شاه مردانی دویه اوردیلر   نه اشتدیلر دخی نه کوردیلر
غایب اولدی اول کونده کتدی علی   تنکرنك ارسلانی سیدهم وصی

فصل سادس در بیان جمادی الاخره

دیبین دکله جماد الاخری   نیجه یاد اتمشی جهانك ماهری
بو قوم الله برنه کونده دوردیلر   یوزنی هم یولق عجایب کوردیلر
طفلدی چون الدانه برنکی آی   بردخی طکدی صولی ای حسنه پای
پس اخیر اولدی جمود آقدی صولر   بو آیا یوینی لقب اوردیلر
یوعیدی بوندن الادی بو بیان   آدینی دبابلولردیه عیان
اوتی کونی بوننك ای ماهتاب   جبرائیل اندردی رسوله و کتاب
هم بوننك التنجی کونده ای معتبر   پس ولایته ترلدا اتدی عمر
چونکه طتن اولدی تلانی قلدی دیر   جعفر صادق جهانه کلدی دیر
پس آیوك اون درت کونده ای حوش نفس   قیزی بو سی نك آناده طفدی بس

اون بشنجی کون بونک اولدی خبر   کعبه یقدردی اول ابن پیر
الآ هم کیرو بنا اتمیشدی   ذبوه پیغمبردن ایشتمیشدی
هم یکرمنجی کونی بیلدی همه   دنیایه کلدی رسولک فاطمه

فصل سابع در بیان ماه رجب المرجب

چون جمادی کچدی کلدی رجب   سرینی توضیح ایدرسم نه عجب
آدی ترجیب اولدی تعظیم معنی بو   کی معظمدر شهورده یعنی بو
پس رجب اولدی دیکدر ای اولو   آیلرا یچنده معززسی کلو
هم بوکا ایدر عرب شهر الاصم   نیچون ایدر دیایی دکلد هم
چونکه ابو العود جیها ننه خاننده   یاغسی یعسوب ابوس خاننده
شویله صلح اولدی غضب بصدی بولو   یا نیه باسوب سلاح آصدی بولو
پس آیک ایچره دونلردی سکیه   بر قلیچ قلماندی اونی اسکی بکی
هیچ ایشدلمزدی بو آیلرده آواز   قعقعه چوقیه ایشقده آواز
بو عیدی مزبد جلد بیر قزع   قوب اودلر آلتزدیکی قلاع
بو دخی دردی دیدی سعد الحبث   ایشدلمزدی آوازی مستغیث
هم روایتدر دین شهر الاصب   پس نیچون دیدی ایشت ای خوش لقب
حق نظر قیله ضعیفی قولکرینه   رحمت ایرشسونه بوخیسی لکرینه
چوق خطا اهلی بغشلر پادشاه   محو ایدر عصیان عفو ایله کناه

بعده

بو ایمان ایلاری ونجادر زمان   متصل لیل ایده آدی ادنی کمان
اولی کونی بونک ای عیب فتوح   چونکی بیدی تمام ایلدی نوح
بندی بسم الله ایله کندی کمی   هرجناوردن ایکی چوق آدمی
هم روایتدر دینور ای سن سو   کم یدنجی کونه تنوردن چقدی صو
هم بونک دردنجی کونه ایلعوش لقا   واقع اولدی جنک صفوان مصطفا
کم علی قلدی مجمد یازدلار   اول سلملان اوده کبی آزدلار
سابع عشرینه بو آیک ای صنع   معراجه آغدی محمد مصطفا
ثامن عشرین حقیقت فی امان   بعث اولندی در سبوت بجکان

فصل ثامن در بیان شعبان

اشبو شعبان آینه ای محترم   نه ایچون شعبان دیدیلر دکلدم
موسی چون بولدی جهانده نزع جان   یوشع ابن نون آدی برنوجوان
اولدی پیغمبر بنی اسرائیله   جمله حیدر بایلدی شهره ایله
هر قبایلده سباد زناکه وار   بر پاره دزدی قمی ای نامدار
بو بجمع بو نجم عرضی ایدوب دفتر یوزن   جمع ایدوب سرور اولو لشکر دون
کم اربعاشرینه آقدی بولو   انتقام آلدی حصار یقدی بولو
پس نه ضیغم بو آیک آشکار   ادنی شعبان قودی ای مرد کار
بو دخی دردی دیمش نقل اشلری   کم ایشیدوب یا کنور نقل اشلری

موسیدن قورتوردی جمله خاص و عام | جمع اولوب بر یرده دوتیلر مقام
حکم توریت ایشیدوب دیدیلر کلوری | من والسلوی ایدی یدیکلری
قلدی موسی چون سفر اول عشق | یوشع اولدی بونلرك پیغمبری
بیعت اتدیلر بیشوب النه | هر بری دستورلادی ایلنه
کوردیلر بونده صداقتده قرار | دینلر محکم شریعت پایدار
دیدیلر کیم دورر ایسه مستوردر | کم سفر قیلور ایسه دستوردر
دیدیلر سنا اولنسون یا شمون | یوکله قیلدی جانوز یا شمون
هر بری بر اقلیمه عزم اتدی دیو | نه یره حالق دلرسه کتدی دیو
چون تشعب ایلدی بعض اناس | اولدی پس شعبانه آدی ای خیر ناس
آدیلر علما دلرد زعامت فی عرب | بونده ایلرم بنی دیو دودی هب
پس او جیبی بو آیك ای ذو العلا | آندن طغدی حسین کربلا
هم بونك درنجی طغدیغی حسن | چون بولی کتدیکم آول اسن
اون بشنجی کیجه سی ان واقعات | برغاز سنه قیلد آدی برات
شهر شعبانك اون اتنجی کونی | کعبه دوندی قمو خلقك بنی
بونده ایلارو نیچه یل قبله و یان | قدسه قیلوردی قلان کتیغان

باب تاسع در بیان ماه رمضان المبارک

چون بیلورسن معنده هر آینه | عشقله دکله رمضان آینه

اول

اول بنی جرجیم اشتدك آشکار | ظالم و اوغری حرامی نابکار
سوردی بر قاچ کون کوشه اولادون | مکیه ایوردی طوار اتدی بلکون
چون صباح اولدی اشتدی اسمعیل | سوردیه آردنجه عدونك بالکوپل
یاعینه او جینجی کون ایردی بولر | شدة الرمضی قتی کوردی بولر
صبر ایلوب دوشدیه ایلدون دکی | کی ضعیف اولوب ایوشدی خرمی
هر نه جنس کم آلدیلر الدی کرو | قاچنی قاچدی قالن قلدی کرو
بونلره رمضی قتی ویردی تعب | اندن اورلدی بوکا پس بو لقب
بخشنا قادر ایدی بی قیل و قال | آنی بیلوردی خلایق بی جدال
پس او جیجی کون بو آیك بیکمان | اندی ابراهیمه صحفی اولدی عیان
هم بونك درنجی کونی ای علیم | جبرئیل اندردی قرآن العظیم
هم یدنجی کون بونکایا کتخدا | موسیه توریت اندردی خدا
اون سکزنجی کونی ایمدی کار | عیسی یا انجیل ایرشدی آشکار
تاسع عشرینه آدی ایمدی تام | اول غزانکم آدی بدر اولدی تمام
بر لطیف معنی دیمش ای عشق ارکی | جعفر صادق اولنلر سروری
هر نجی سنك اولدادیج ابتدیع | مختلف مطلع دی شعب بر نیجه بر
یه بلوداوله کور غاسه هلال | شهر دی شمس در خلایق کل حال
اول کیجی او دیج آیی کید موعبو | پس آنك ایتنجی کی اوله بو

باب عاشر در بیان ماه شوال

اشبو بو شوال آینده ای ضیغ ... بیجون اولدی بو کا اشبو لقب
هر آیا بودرلو جونه آد اوردیلر ... تبعیه بر بکی بنیاد قوردیلر
بو کیم استردی هم آدقو یلر ... بیلکی دولت بیجوب عشقین بولور
چونکه بنی قیس ابن مروان بن عاج ... جیشم عادی صیب اولدی خراج
جنس نقد آلدی فوج ادنیا او ... سپه ایدوب قوپی سزهم آن دوا
بس دوابر برینه قلدی نکاح ... قی یروغی قالدردیا دیر عند اللقاح
چونکه بولی کوردی بنی قیس اولدیلر شاد ... اشبو آیی اوه ایدیا یه حس شهاد
شول اولوب بولدقوح بولدی عیانه ... آدی شوال اولدی اوش بلکو بیانه
بودخی درلو دیدیلر هم بر تصبیح ... سوز معنی عقل ایله حسنی هیچ
اول دوالی بولدرجه الدیلر ... کندو بیرلارینه کلدیلر بو نور
اول زمان بولرده اولدی دوغ ... کورجه کوردیکه ساونه روا
چونکه دوه شادان اولوب قلدی قواغ ... بیروغی قالدردی حرش قلدی جماع
شاد اولوب کوکلی حق نه بودیلر ... بس آیک آدینی شوال قودیلر
وعلی ایدی آدی ایا صاحب کمال ... بوآدی بیلردی اول خاص وعام
الک کونی شو الکی ای مرد سعید ... یوم رحمتدر دخی هم یوم عید
بو لطیف معنی بیور مش اوستاذ ... هم کرو بولکه ایا پاک اعتقاد

زاد بلفیل بناز اندی ارق ... حضرت دندی بوزونی یلوروق
دید ای مخلوق خالق یا اکسه ... شهدا غزحده قوغل ایه پادشاه
چونکه آنی ایجده دراه ذو الجلال ... حق نجی طتلوسونلر بی ملال
بس چلب چوله وحی انزال ایلدی ... قدر تندن اول آرو بال ایلدی
اول یدی کون کچدی چونکه از ماه عید ... حمزه قتل اندیلر اولدی شهید

باب حادی عشر در بیان ماه ذی القعده

دکلدر قاج سوز معنی ذا القعده ... چقسون منظوم رتب تعدد
اول آیدا اوفی قولظ ابن الحجیل ... پادشاهیدی عربده نیجه ییل
کیجه کندو ز دیلاکی هم جنکدی ... تنفی کوه جنک اولمسدلنکدی
قلمدی هرکز بو آیی ایچره صواش ... هیچ یوزلق اغدی اولدی یواش
اوتوب صحبت تلوب اجدی یدی ... انکیچون اولدی ذی القعده آدی
وزنه دیولجی ایدی هم اول قمه ... شمدی دینلمز هاله مثل العده
اوتی کوه دکلمز نلری آهله ... وعد ایلشدی موسی اللهیله
کمر ادرج اولرا اوتوز کونه پایدار ... لیک قوتی کوه دوتدی اول ای شهریار
چقدی طورطاغنده بیلم ایلدی ... یا الکون کنده دکل عام ایلدی
هم بو نک در دنجی کونه اشکار ... اودیدی اصحاب کهف ای نامدار
اوبراتلو شمدی هم در کعق تور ... هم بلابرانجو کونه اندار یتور

هم بشنجی کونه بو آیک بللو بیل	کعبه‌ده رفع اتدی ابراهیم خلیل
یعنی بنیاد اتدی بیت الله اول	جبرائیل اوستاد کوستردی آکا یول
هم یدنجی کونه بو آیک ای عزیز	کچکیجوده موسی یارلدی دکیز
کچدی موسی جمله قومی شادمان	الله غرق اولدی فرعون بی کمان

باب ثانی عشر در بیان ماه ذی الحجة

اون بو آیک حالی اشتدی معتبر	دکلدر هم ذو الحجه‌دن بر تاج خبر
نیچون اورلدی بوکا اشبو لقب	کم نیچون نه معینده بله در بو لقب
موسی چون فرقت کونی اورج اولدی تمام	حضرته واردی بللولر خاص وعام
هم بتیمشی کشی اصلی اولوب	عالم وعاقل آکا بر بلکلو
آنجه بلوردی چله به حد یوق	یوزکی کورستر بوز او ردیق
چونکه سؤال اولدی اشتدیلر جواب	لن ترانی اولدی پس انده خطاب
موسی بو کیجه تمام ایلدیکم دم	ماجرانی لدی قمو سویلایه دم
اوزنه مکتوب اولاملط امتداد	نه بیته کاغذ بکا هم نه مداد
کیرودنی چولده بولور بغلادصاف	حج ایده‌ب قدسیه قلوبلردی طواف
بو آیه ایکنده ایدی بو ماجرا	پس آدی ذی الحجه قلدیلر ای بوا
بو دخی معنی بودر بی قیل وقال	کعبه‌یی بیدی چونکه ابراهیم خلیل
جبرائیل اوکرتدی احکام نکم وار	جمله ارکان وشرایط اعتبار

اون بو آیک حالنی اشتدک معتبر صح

یادکار

یادکار اولدی بیزه قالدی سنی	اولدی هم دوماتی علمه صوننی
پس بو آیک دوقوزنجی کیجه‌سی ایدی	اوننه کونی قربان ایچشی ایدی
حج ایدن بولدی ثوابی بی قیاس	دیدیلر آنک ایچون ذی الحجه ناس
آدی خود اول برکرده درجهان	ظاهر انده قلمدی سوزده نهان
بر کناهم عبد اصف دیدیلر	جمعه سنه حج اکبر دیدیلر
بو مجرب سوزدیمی وار ای ولی	بو آیده اوچی اوروجک اولی
بن صنادم بو بیلدر روزکده شیء	صینعب کورسن اینانمی کشی
تا بیله عاقل بونی جان‌اه دیمش	علم عقله یار ایدوب انده دیمش
اون اکی آیک ایا صاحب کرم	بیت اوچ یوز دخی تمام بیش دخی کم

باب آخر در بیان دخول هر ماه بحساب عربیه

اون اکی آیی چو بلدک بی تعب	رومی و ترکی و سریانی و عرب
جمله احکام منافع هر حساب	سوزیله حفظ اتدک کرکن احتساب
هر آیک آدی نیچون اولدوغی	هر کونک ایچنده نه ایش اولدوغی
قلمدی ذکر اولمادق قلدوغی یه	کوندینه ذکر اولدی وجه التسمیه
قومدم اکسک فوایدنده قمو	جمله بیلدردم طبق که موبمو
فضیله فخری شاهرسن تمام	بو نظایرلرده ماهرسن تمام
ایدی هم بیلمک کرکسه بیلو آی	قنغی کونده دوغدو ولینور قیته و بای

هم بر ایکی حلوی یاتمجی ندر | غرقه کونده اولو سلجی ندر

بیلین دیو سکز مدام معنی کوزن | اصلینی بلورسوز کز یعنی کونده

نظمیله کوردیکه آسان ایلدم | جوهر ذرتیله یکسان ایلدم

عالمک فخری محمد مصطفا | مقتدی هم مرتضی هم مجتبی

ایلدی هجرت چوله اول فخر جهان | بل سکز یوز اولن بر ایتدی عیان

لمح ایدوب اندن یدی یوز بل تمام | باقی نه قالدی کوا ای صاحب مقام

مابقیدن هم برق سکز سکن | هر نکم قالا سکزدن ای عزیز

ابجد و هوز حیله صی آنی | قنغی بیت اچره یازلمش کوره آنی

بر قلور ایسه الفده صور خبر | ایکی بی بیتین صور ای معتبر

اوچ جیم اولدی ودر دی دال اوی | بیش هم التی واو حکمی قوی

کو یدی قلسا ایدی کوزله سن آنجق هم | بس سکز بخی چی در بی کماه

حاجتک نه بکوبنه اوت | اول ایا طغر واولی حرفی کوزه

قنغی کوده اولسه موافق بی کلام | غره اول کونده بل ای صاحب کلام

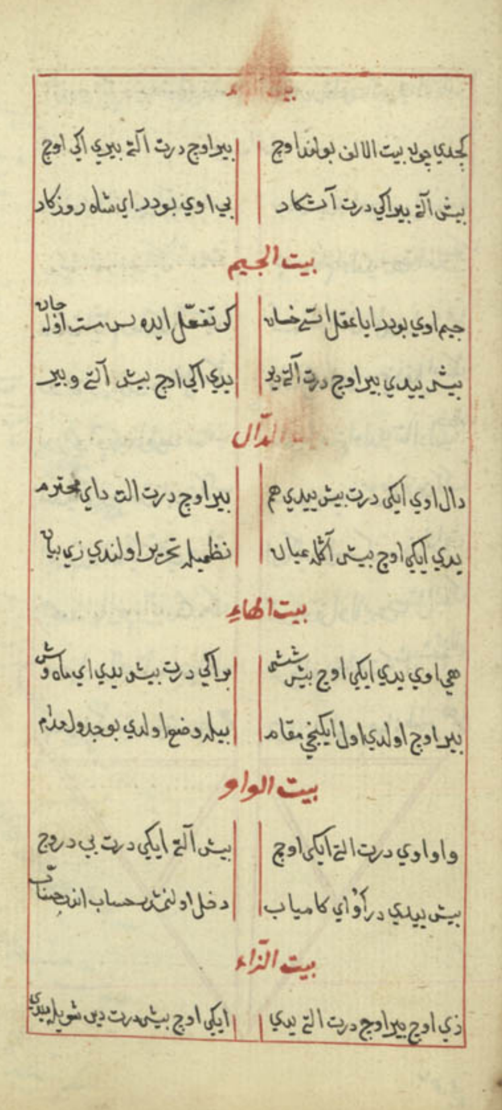
شکلک ابیاتی بودر که ای یار | کم کلوب جمله حواص سنده [illegible]

بيت الالف

اوچ بیشعالتی و بر ایکی دخی | درت وبش یدی بر اوچ ای سخی

درت آلتی در تمام بیت الالف | معنی واحد در عبارت مختلف

بيت

بيت الباء

یدنجی چونکه بیت الالف بولندا اوچ | بیر اوچ درت آلتی بیری ایکی اوچ

بیش آلتی بیر ایکی درت آشکار | بی اوی بودر ای شاه روزگار

بيت الجيم

جیم اوی بودر ایا عقل استخدام | کی تعقل ایده سن ست اوله جانه

بیش یدی بیر اوچ درت آلتی دیو | بیری ایکی اوچ بیش آلتی و بیر

بيت الدال

دال اوی ایکی درت بیش یدی هم | بیر اوچ درت التی دای محترم

یدی ایکی اوچ بیش آلتی عیان | نظمیله تحریر اولندی زی بیان

بيت الهاء

هی اوی یدی ایکی اوچ بیش شش | بر ایکی درت بیش یدی ای ماه وش

بیر اوچ اولدی اول ایکنجی مقام | بیله دخی اولدی بوجه ولعلام

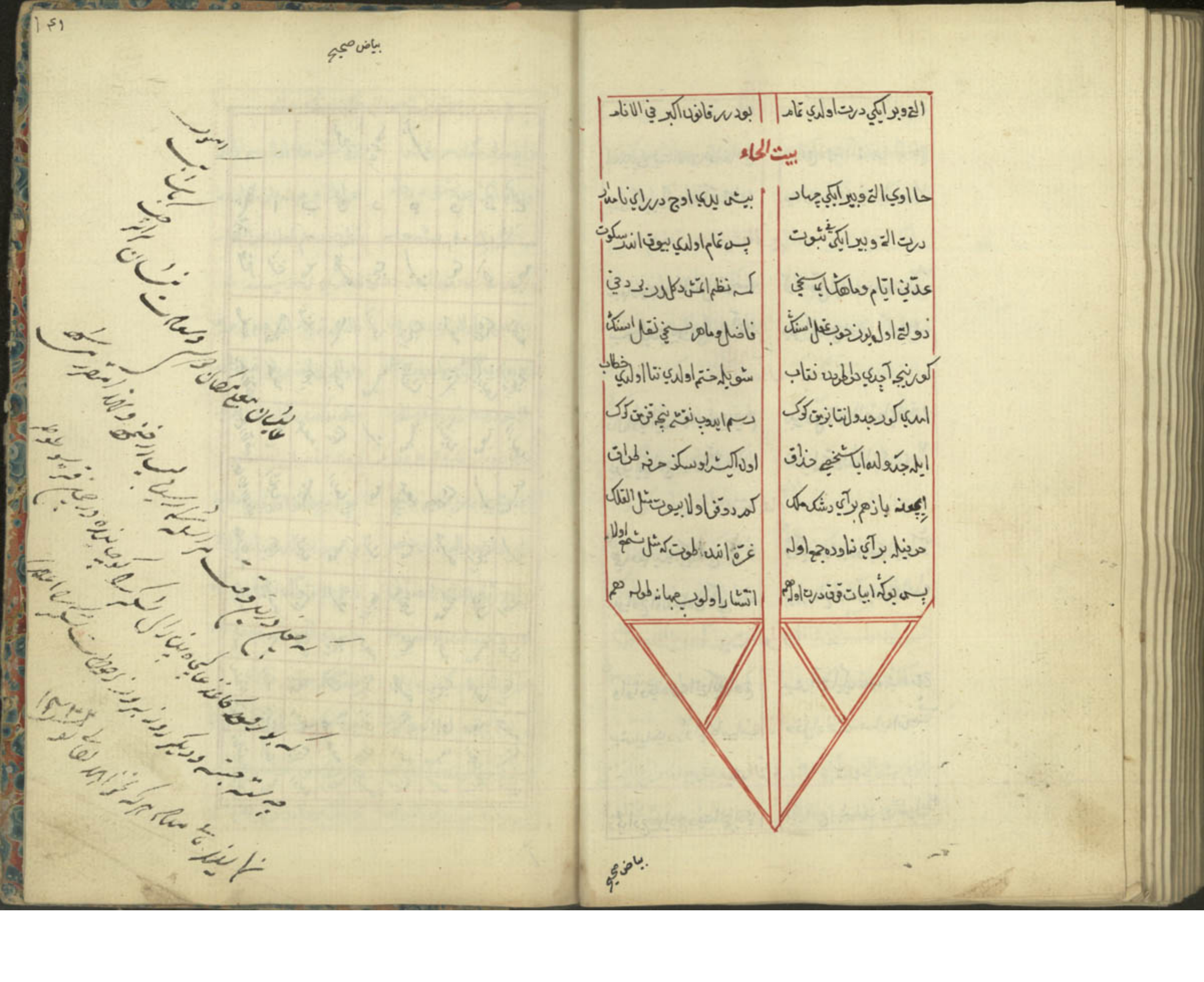
بيت الواو

واو اوی درت التی ایکی اوچ | بیش آلتی ایکی درت بی درج

بیش یدی در آکوای کامیاب | دخل اولنمز حساب اندن حسابت

بيت الزاء

زی اوچ بیر اوچ درت التی یدی | ایکی اوچ بیش درت دی شویله بیلدی

بیاض صحیح

الخ و بر ایکی درت اولدی تمام	بو در قانون اکبر فی الانام

بیت الحاء

حا اوی الی و بیر ایکی چهار — بیشی یدی اوج دررای نامدار

درت الی و بیر ایکی شوت — پس تمام اولدی بیوق اندر سکوت

عددینی ایام وماهکا بیلسنی — کمسه نظم ایتمش دکلدر بی دنی

ذو لتی اولدیرز جوب عقل اسنک — فاضل و ماهر سنی نقل اسنک

کور نیجه آچدی دلدن نقاب — شویله ختم اولدی بنا اولدی خطاب

امدی کور جدول نتایجوق کوک — رسم ایدوب نقشی نیجه قرق کوک

ایله جدولده ایا شخص حذاق — اولدی اکثر او سکز حرفه لحاق

انجمنه یازهم برآی دشک ملک — کم ددقی اولا بیوت مثل الفلک

حرفیله برآی ناوده جمع اوله — غرة الله الموت که مثل شمع اولا

پس بوکه ابیات قو قدرت اولدهم — اشتار اولوب صبانه لوله دهم

بیاض صحیح

			نوروز	[illegible]	اینست			
ایام شهر معین	ا	ب	ج	د	ه	و	ز	ح
محرم	ثلث	احد	خمس	اثنین	سبت	اربع	احد	جمعه
صفر	خمس	ثلث	سبت	اربع	اثنین	جمعه	ثلث	احد
ربیع الاول	جمعه	اربع	احد	خمس	ثلث	سبت	اربع	اثنین
ربیع الآخر	احد	جمعه	ثلث	سبت	خمس	اثنین	جمعه	اربع
جمادی الاولی	اثنین	سبت	اربع	احد	جمعه	ثلث	سبت	خمس
جمادی الآخره	اربع	اثنین	جمعه	ثلث	احد	خمس	اثنین	سبت
رجب	خمس	ثلث	سبت	اربع	اثنین	جمعه	ثلث	احد
شعبان	سبت	خمس	اثنین	جمعه	اربع	احد	خمس	ثلث
رمضان	احد	جمعه	ثلث	سبت	خمس	اثنین	اربع	اربع
شوال	ثلث	احد	خمس	اثنین	سبت	اربع	جمعه	جمعه
ذی القعده	اربع	اثنین	جمعه	ثلث	احد	خمس	اثنین	سبت
ذی الحجه	جمعه	اربع	احد	خمس	ثلث	سبت	اربع	اثنین

بار

باب دربیان قاعدهٔ جدول دیگر

بودیجی درلو حکمالرسو یلمشی | غرّه سنه‌کو ننه اولا رسم ایلمشی
اون ایکی آیک جو کشمش دردنه | هر آیك برحرف یازمش اردنه
کم آنکلر بیلنه علم شهور | قطره در علم اهلنه بحر البحور

دربیان دوازده حروف از بهر ماههای عربی می نویسند

ذی بی جیم واو الف بی در حروف | دال هی ذی بدر الف جیم بی حروف
ذی بدری بی آیک جیم او جیدر هی بیتی | واو السیدر الف بو یاز قیستی
دال جودرت اولری دیجی عزم المقدم | بیتی منکودر کذا فی من اعتدم

دربیان دوازده که کدام حروف یکهٔ ام ماه متصل است

ذی محرم بی صفردر جیم ربیع | هی ربیع الآخر اولری بی شفیع
واو جمادیدر الف ثانی نعم | بی رجبدر دال شعبان اکرم
هی ادج اینه در ایمرد صاف | زهر هم شوالده بازغل بی کزاف
اون بو یحیسه الف ذی القعده در | جیم ذی الحجه مناسب معده در
هر ای اولکنه سکز او یایلی | قلعه محکم رقم قایلی
هر اوایچنده یازان حرفی کوزت | جوق بلا بس نظر فی ظرفی کوزت
بو سکز حرفی کوندرس ایه امام | هر بری حکمی سوددر بو یل عام
پس حروفك تنفسنده ایسه یل | هر آیك برحرفی وار چوق ایه عقل

آنگا ضم ایله نیجه در کور عدد … قاج اولور یکشنبه‌دن صای بی مدد
قنغی کون ختم اولا اولور یکی آیه … بو حسابی قومه الدن تیشور و یایی
چونکه هجرت اولدی بره بیتدی طوغ … حکم پس دشمدی الف اشدی طورور
چونکه کجه بو یل هنوز تاج و تخت … پس اوچنجی یل جیم اوردی تخت
زی بونده در درنجی یل سلطان اولا … هم بشنجی یلده دال اولسه نولا
بی بونده التنجی یل قلدی پناه … پس یدنجی یلده واو دریادشاه
چونکه سکزنجی یله اردی شمار … حکم دال ایلر جهانده شاهوار
کر طقوزنجی اولا یل نی زمان … بو لیس حکمی الفده بی کمان
سو یلنه ظاهر دیمه پنهان اولا … هر سکز یلده الف سلطان اولا
تا قیامت کوردور عمری خدا … یوز یللا بولسه ای کتخدا
اول سکز کم هر آیده جاودان … بو در در نظمی ای عقل ایتسه جان
سن نوحناک اول عددلی ظروف … کوردیم دشمنی محرمدن حروف
هم دال بی و واو دال دریبوت … بو سکز اوده محرم‌ولی ثبوت
پس صفر جیم دی و هی بی و اوولا … هم الف واو در حروف ای نیکحال
بو ربیع الاولک دال هم الف … واو جیم زی هی بی زلایختلف
هم ربیع الآخرک واو جیم الف … هی بی زی دردر بو متصف
پس جمادی الاولی‌دی دالبی عباد … واو جیم الف هی جیم اولدی بیان

پس

پس جمادی الآخرک بی واو دال … پس الف واو یاز تمام اشکال اولا
چونکه رجب جیم زی هی بی واو و دال اولور … پس الف واو جیم الف اوطوله دیور
چونکه شعبان هی بی دال اوله دیور … پس الف جیم الف او طوله دیور (واو)
بو اوچ آیده واو جیم دردنی … هم الف هی بی زی دال بی ایکنجی
چونکه ذوالقعده بی واو در دال الف … هی و جیم هم ذی و هی دری ظرف
چونکه شوالک الف هی جیم اولا … زی و دال بی واو دال پس کیم اولا
پس کون ذوالحجه نکدر دال اوله … هم الف واو جیم زی هی ای بحنوی
بی و زی اولدی تمام الله شغوف … متصل محکم دراث بو حروف
هر آی اوکنده سکز اوکیم دیدم … اون ایکی حرفک نیجه قیدن بیلدم
هر سکز آیک حرفک دنی حکمی تمام … جمله بیلدردم ای شمس الانام
هم بیان اتدم حروفک عددنی … نظمله محکم بکتدم سددنی
مصنف ضبط اولدی هر کز حشا … امدی کوردسک ای دولتلو بیتا
هم بونک توقف دربت سعل دامطلقا … اولدی ابیاتی تمام ای دوش لقا

درمعرفة حروف الایام

		اسامی شهور	ا	٥ ه	٣ ج	٧ ز	٤ د	٢ ب	٦ و	٤ ی
٧	ز	محرّم	ا	ه	ج	ن	د	ب	و	د
٢	ب	صفر	ج	ز	ه	ب	و	د	ا	و
٣	ج	ربیع الاوّل	د	ا	و	ج	ز	ه	ب	ن
٥	ه	ربیع الآخر	و	ج	ا	ه	ب	ن	د	ب
٦	و	جمادی الاولی	ز	د	ب	و	ج	ا	و	ج
١	ا	جمادی الآخر	ب	و	د	ا	ه	ج	ن	ه
٢	ب	رجب	ج	ن	ه	ب	و	د	ا	و
٤	د	شعبان	ه	ب	ن	د	ا	و	ج	ا
٥	ه	رمضان	و	ج	ا	ه	ب	ز	د	ب
٧	ز	شوّال	ا	ه	ج	ن	د	ب	و	د
١	ا	ذی القعده	ب	و	د	ا	ه	ج	ز	ه
٣	ج	ذی الحجّه	د	ا	و	ج	ن	ه	ب	ن
		[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

بارید

دربیان روزها وماهای عربی که روز سعد وروز نحس کدامست

اون ایکی آی کم طلوع هم ظفر — انجلودکه چوقلو ایلر آغز
کم بکوبی دوقز اولدی تمام — کیمسه بللو اوتوز اولدی تمام
چونکه بو حسیله بو روز دمبدم — اوج الّتی درت اولورکوده بیله هم
غرّه نه کوندن هر آیک موبمو — الّتدرک بیلدک تمام علمی تمو
بو نده بر معنی دخی واردر اولو — خاص وعام اچره معزّز سوکلو
هر آیک قنغی کونی بیتلو دردر — تنغسیه روزانه دولتلو ددر
بکلره واردق یالولغک کتیبه — یاسغ یاغیر هر دانا ایتیه
باری فی الجمله بیل ای صاحب فنون — هر آیک سعدی ونحسی قنغی کون
سعد اولورسه شروع ایله ایشه — نحس اولورسه صبر قیل ای پیشه
بن ترجمه سکا یاد ایلدم — جعفری صادق دلنده سویلده
سندنی ایلر رعایت بیمه غمر — لو وجود کدن تکرار اوله کم
کی تنی صقلر سلامت بولسن — اولمسون صکره ملالت اولسن
١ آیک اول کونی کی دولتلودر — هر نه ایشی کم دونسه دونت قتلودر
آدی بوکونده یار اتدی خدا — الق وضمق ایودر کتخدا
پادشاهلر قاتنه وارمه کوک — حاجتچون حقدن یلوارمق کوک
هر نه ایشی ایشلرسه اوله قولای — منفعتلو کندودر ای جان فزای

حسته اولورسه بو گون خوش اوله تیز هر نسنه یه بتسه بولونه ای عزیز

الاکی صقله بو گونده الدرمه قانی اول ایدیکی کونده کی ای روح ثانی

٢ هم ایکنجی گون ایو اوله دوا ذیره بو گونده یرادلدی حوا

الق ومتق نکاح اتمک قمی هم سنوز تلمق ایودر ای عمی

٣ پس اوچنجی کوندر شرلو یوم انده پرهیز ایله خوش اوله قوم

هم بو گون اچه تجارت سود اولور بکلره وارمق تقریب شوم اولور

امر دنیاوی بو گونده اتمیالر حاجت استایوب سوز ایشتمیالر

کر سنز تیلیه اوزانه روزگار مرد اولوک مطرود یادکار

انکیچون روز نحس اولدی بله چقدی اوجمقدن حوا ایله آدم

٤ هم ایو دردنجی کوندر ای برا حوشند اولمک دخی بیع وشرا

هم بنا یاپمق ایودر هم سفر کو طوغه اوغلان اوله صاحب ظفر

رونکیک اولا بخته خوش اولا دیشی پاک ایچی غرضدن بوش اولا

٥ کوردبو بشنجی گونی خدر ندن ذیره بو گونده طغدی قابیل آدمدن

هابیل هم بو گونده اولدردی علودن هیچ ایش یاپدر دکلدر اشبو گون

کر بو گون اوغلان طغا ای عقل بول قاتلک دور خلق حولانا اول

چوق اوغلی قزی اوله ازده صوی نفسنه اوبوا زبون اولادی

٦ دورنسادسی کوده گوند ای اولو بو گون اولاتی کشیه ذی بختلو

کوص

کومتی باز اد ایله دیج ایله چوق حاجت استایان کشی بولمایه یوق

هونه ایشه کیردوته سی عاقبت اوینبوب الدنه اوناس عاقبت

بو یدنجی کون ایو یوق اختلان هر نه اشلو سک ایودرب خلاف ٧

حسته حوش اولا سوز تیلمی کشی صاغ اسی کلمسه دکلر ایشی

هم سکزنجی کون ای صفی فوش نه ایش اقتلم اداسن اوله حوشم ٨

هم طقوزنجی ایودر ای ابی دنیایه کلدی بو گون نوح نبی ٩

هرکه بو گونده طغا ای دلنواز دولتی چوق اوله هم عمری دراز

هم اونجی گون ایودر اتفاق هر نه اشلرسه دوتلمایه طاق ١٠

اون برنجی گون ایودر ای صفا دنیایه کلدی محمد مصطفی ١١

کر بو گون اوغلان اوله خیر نا سی عالم عاقل قوی دینی تیاهی

معنسی کامل سوزی دتلو اوله طالع مسعود یوزی تتلو اوله

اون ایکنجی گون ایودر ای پیشا هر نه ایش کیردوته سن وارابا ١٢

اون اوچنجی کون برا زدردنی کی حذر قلمق کرکدر ای اخی ١٣

اکین اکمک دکمسک یا درخت به عمارت بشلسک ای نیکبخت

اشبو کون صیرایت شروع اتمه صوقی هم سوزم شوارلو ما بیل یقین

حاجت استرسک اولا سن تیمقلو کی صوقی اتمه نوارح ای خوش علو

بو گون اولنده ولد اوسز یوزی طالع بربخت دولتسز اوزی

۱۴ هم بو اوندرت کونی ای نیک حال — کون مبارکدر مبارک کاله سال
اشبو کونده اوغلان طغا کر ای اخی — عالم اوله دیر غنی دهم سخی
الا بو کونده مریض اولن یونس — کی حظلودر حقیقت بارمون
۱۵ اون بشنجی کون مبارکدر بی ملال — دوکلی ایش یرار بی انتقال
۱۶ هم اون التی کون یوزدر سر بسر — نه اوت ایچه لو بو کونده نه سفر
دونه دو ترسک یرانو کله دیر — بی زیان اوله یا ابتر قاله دیر
۱۷ اون یدنجی کون زی ساعت دیکی — دوکلی ایش یرار ای رهنمونی
خاص قتاله الوق ایودر بی خلاف — آخرنه دکین دخی یوق اختلاف
۱۸ کی مبارک کوندر اولور ثامن عشر — خیر اد کشی اولا بو کونده خیر اوله شر
بو کون ایش ایدنلر فرصت بولن — تیز کورو سته اوله هم دشمنی اولن
۱۹ اون دوقوزنجی ایودر ایشند — دنیایه اسحاقی کتوردی خدا
کو بو کون اوله ولد عمری مزید — دوز قتلو اولا هم بختی سعید
چوق اوله اوعلی قوی دوته قوار — هم قلاصکده جهانده یادکار
۲۰ هم یکرمنجی کونده اولا ایو — کر ایشنک اولا اداسک نه قیو
۲۱ پس یکرمی بیری کونده ای معتبر — کی حذر قلمق کرکسن کی حذر
دینه اشلارینه میل ایتمه بو کون — هم سوز کلادر کتمه بو کون
صحبت ایدوب اوتورقیلما صقین — کسنک اما نتین آلمه صقین

صوقتنده

صوقتنده اویمه چقمه طغا — اوالمغه دخی سنی دردهم ای آغا
یادهم بلیشله اچمه شراب — کیزله سرک وارسه صقله چو کتاب
۲۲ جون هلالک ثانی والعشرین اوله — کورنیجه قتلو مبارک کون اوله
هر نیه آرزو ایده سین بوله سن — سن کم ایرشدک دعا مقبول سن
۲۳ جوله یکرمی اوج اوله ای بو الحسن — کون مبارکدر حقه شکر ایله سن
ایو یاسی دخی بو کونده آنلن — او قدر کوردم دوکلی پروانه دن
کو بو کونده اوله ولد خوش حال دیو — ایغی قوتلو سیبلو اوله دیو
سنسنی بیته بلوبه اوله شاد — آخر خیر اوله دیو ابی خوش نهاد
۲۴ جون یکرمی درت اوله بلمک کرک — کی یوزکنده حذر قلمق کرک
دنییه کلدی حقیقت ای امین — اشبو کونده ایچنده نمرود اللعین
منفعت زکو نه دری ای ماه رو — کر وله کاله جهان دو بو
کی تکبر اوله هم جبار صفت — اونکو حیی یوزنبی منفعت
حجت ایدیجی دلی تیز سوزلو — آخر الوی قلجدن اوله هم
کو حجامت ایده سن رنج ایله دیو — صیرو هم صوندن فتنه شکل دیو
اوق آتوب آت قوشمغه ایتسه یوق — وارمغل حمامه حاضر ایله جوق
الا بو کونده سفر بوس کشی — تیز بوله صحت کیره دیر تشویشی
۲۵ حاسن عشرین قتلو اولدیر — هر نه ایش کم ایده سن بختلی اوله دیو

٢٦ كه اولا يكرمي آلتنجي كون بي … كي مبارك كندر بس بيل يوني
ساعتي بولق لطيف اي نسل جم … موسى پيغمبر دكيزي كچدي هم
هر نه حاجت كم دلرسن تكوله … جمله سي مقبول اوله اي جان من
٢٧ سابع عشرين مبارك در ندر … طغدي يعقوب نبي ديو آندن
كر طغا اوغلان ايودر حال ديو … طالع ميمون بخت فال ديو
هم طلا تيغو فرح بوش اوله ديو … دنج اوكش طرته ولي خوش اوله ديو
٢٨ چون ايا ثامن دخي عشرين اوله … كي ايو قتلو مبارك كون اوله
٢٩ پس يكرمي طقوز قتلو ايش … ساعتي خوب كوني دولتلو ايش
٣٠ هم او توزنجي كوني اي خوش لقا … كي مبارك كوندر بل مطلقا
حاجت استمك ايودر بلكه ديل … هم بوكونه طغدي آنادن اسمعيل
بوكونه اولمك ايودر حتى بوقا … الجي وصانجي دنج ايده جوق
كر ولركا نصيب العيش اوله … طغرو سويلجي خير انديش اوله
نيتي خير اوله ديرم روز و شب … بردخي معنی ايشت بس بو العجب
كر يعع قولسنه بوكونه بر قاش … تيز كوره بولينه ديرهم اوله فاش
كود نلو كلديكه جهانه اي اولو … حكمت عقل معانيده طلو
كيمسه كورديكه ضاده عاقبت … كيمنه كلديكه قنادي عاقبت
قيدني حكم بيد يلدي كمال … پس بزو پ بيزه نو ديلو بي كمال

كم

محله

كم بولايي دايما ياد ايده وز … خيرله جان ملكني آباد ايده وز
چونكه اوز بيز قلا بو ياد كار … سويلنانيچله دون روز كار
بو قموسوزلوكه سويلنديكي تمام … هر بو آيي حدنجه سويلنديكي تمام
بس بشاقتلى نظر دين سروركي … عالم وعاقل محقق دين اركي
خيرله آكا بزي ارليك ايده … عيبنه بقمايه سرور لك ايده
كند ولطفندن دعا ايلايه هم … رحم ايده ب القيشلا سويلايه هم
يا اله العالمين آمرزكار … انلوكث كيمه بيلمان ناكه وار
وقتنه كيك ايله دوشرمه لري لغا … حاجتين ايله دوا هم يرلغا
يعني طقوز بيتله بو حكم تمق … سويله ذكر اولدي سلم شكر طمو

باب در بيان روزهاي اسبوع

چون يكي آيي كوني هم اي عمو … شرح احكام وقواعد موكو
ساعت برج دقايق هم درج … تسميه معني منازل بي خرج
منفعت ضرران شرع اجتناب … حكمت طب علايم احتساب
جمله سيني بلدك چون ايا صاحب هنر … بردخي قالدي جهان اي شيرنر
نيچه كم سوزي ديلارم نقر ايدم … ديدكم ديديم قلاني حصر ايدم
جمع اولور عقل كوكلي ال بيرايدر … بو لطيف معني بلور تحرير ايدر
نقد جمعه آوازي شاهوكث … حاطري يرنور اولادي برشاهوكث

:.

سوز اوزنه اوله معانی اوزنور | محتصر سوزدن همان جانه اوزنور
سماعانل کشیدنه سوز اوزنه | نقد اولسا معانی هم فزون
دکلسی ایام اسبوعدن خبر | کم حدیثه در رسولک معتبر

دربیان روز شنبه

صوردلر پیغمبره کم یا رسول | شنبه‌نه ویرکل خبر نه کوندر اول
دیدی مکر و حدیعت کوندر | قوم موسی کونی هم مسنون الله
دیو کم مکر اولدی اول کونده ایی | انبیالردن نجی ایتی تمام نبیه
بیر یوسف بیر صالح بیر نوح | عیسی و موسی محمد پاک روح
یعنی عالملرنه بو یردی ایشت | سوزلرین کندوزکه دایم ایش ایت
معنیسی سبتوک عظیمدر بی جحود | یعنی کی اولور در عند الیهود
بعضلر دیمشدر ای کسی | استراحت معنیسی در معنیسی
بو در معنی اصح بی شک ولق | زیره ایتوده سبتا نادیه حق
کر بو کونده دکلر حریا دیمش | ویرسه کلدج یل اول آیخ یمش
دکلدرکه اصحاب سبتی نولدیلر | دینی صورتلری میمون اولدیلر
هر نیجه درلو کیج بو روز سبت | کلدج اول کونده کی بو اوزره بت
اوکونی درهم بو کون جوش ایدرسه | کر هلال اولا پس حوشی ایدرسه
اشبو کوندن لرزت کسانک حال بو | بر مغیه بحروح اولا احوالی بو

بـ

یه ادیونز اولا یه تولوغان آنک | یه قبرجق اولا یه جیبان آنک
دیدی هم موسی ایشت ای بختیار | هفته‌دن بر کون ایلک اختیار
بو کونی بولر سوب قلدی وجود | آنلر اونودیلر اولدی اوش عید الیهود
بو یهود بیله بو کونی صورملر | نیته دوترسه معزز دیدیلر
ایدر التی کونده یاراتدی چلب | جمله دنیایی تمام اوردیه لقب
شنبه کون شاد اولدی کندی تشویش | زیره التی کونده بیتردی اشیه
پس بزه واجبدر شاد اولمق | اردنیا و یدن آزاد اولاوز
چونکه رسول ایشتدی جان الله عشق | آیته اینوردیه رسوله اولور حق

ولقد خلقنا السموات والارض وما بینهما فی ستة ایام وما مسنا من لغوب

ادرحت

یعنی بو اشده ملول اولا کشیه | کم اول ایشدن آغرش اولا باشه
آلت اعضا ایله اشلایه همه | چوق تخص ایلیوب بشلایه همه
کی دیدیم بو کون اولدی جهان | روح حیوان و ملائک انس و جان
عرش و کرسی بیر کوک لوح و قلم | ایکیه اولمادی محتاج بی الم
چونکه بو آیت کلدی سید اوقودر | اول یهودلر دیه ایمان کاتودر
جاهلینه بو کونه بی اختیار | سبت بلزلردی دیولردی شیاد

دربیان روز یکشنبه

صوردلر یوم الاحدن احدا | کور جوابنه نیجه کلدی ندا

دیدی اول کونده عمارت باشلنی … بیچلو دیکب هم آغج اشلنوق
زیره بو کونده حقیق ای دوش بقا … عالمه بنیاد اوردلردی مصطفا
اول کون اولدی بحر بر ارض سما … جمله ایام هم نجوم ای رهنما
دینکک اوّل کونیدر بی خلاف … عید نصرانی هم اولدربی کزاف
الك آدی ار لنمه دره هم نه عجب … جاهلیتده بنی دیرلردی هب
کم بنا یاپسه دیه باغ ای کتخدا … بو کونده اشلرسه تمام ایلر خدا
کر کشیه قلم اظافیر ایده دیر … جمله مالنده تزاید کیده دیر
منفعت کیده طوارلنه آنکٔ … نیجه بیک بوق اوله وارنده انکٔ

دربیان روز دوشنبه

چونکه دوشنبه کوننه آچلدی خبر … هم تجارت کونیدر دیدم سفر
زیرا اوّل کونده سفر قلدی شعیب … اچه چوقه اندی تجارت پس نه عیب
اشبو کونده اندی نبیه جبرائیل … وحی دوشنبه کونه اندی اول جلیل
هجرتی هم اشبو کونده اندی رسول … دنییه کلدی کوکندی رسول
مصطفایه هم بو کونده ای دلنواز … عرض اولنوردی اعمال امت تیشرو بیان
تکوبی بر لیکنه هم اندی دلیل … کعبه‌ی باشلادی اول کونده هم خلیل
طورسیجقدی دمساز اندی دیو … کوکه ادریس آغذی پرواز اندی دیو
بار فی الجمله سفر قیلانه کشیه … بو کونده ایدرسه ایو دره ایشیه

جاهلیته آدی اهونه ایدی … سوز حقیقتده دماکه ظن ایدی
کم کسا طرنانی ای معنوی … عقل ارتق اوله دیو ذهنی قوی
کاتب حافظ امام اولا تمام … بو یله بویوسشدر اول بدر الانام
یعنی هر صانع که تمکین بوله دیر … اول صناعتده کی استاد اوله دیر

دربیان روز سه شنبه

صورلسم سه شنبه دن اصحابلر … کم نیجه کندر بزه و یرکل خبر
دیدی پیغمبر بو کونده فاتنه … زیره حیض اولدی حواکی بل بونی
هم بو غوغلندی بو کون ای معتبر … اول بنی اسرائیل ایچنده‌کی بعتر
هابیلی اولدردی قابیل هم بو کونده … قانه بنیاد ایلدی اول هم بو کونده
آیسم جرجیس یحیی ای سعید … هم زکریا بو کونده اولدی شهید
اول لعین فرعونه دربنی ای لوکی … بو کونده اولدردی قومی سانی لوکی
کم حجامت انده ور قان الدرر … بو کونده آلدرسه مناسب اولدرر
قور تعلو اولا قمو افعال دیو … لیک هر طرناق کسانک حالی دیو
تیز اولا محو هلاک اولا ای اولو … بعثی اولا انده نوح قیغو طلو
اوّل آدیدر جبار ای مرد پاک … سانی ساوناره ادراعد ایمخاکه

دربیان روز چهارشنبه

اربعادن صورلدی ای پراصول … یوم نحس دیو بیوردی هم رسول

دیره بو کونده هلاک اولدی یقین — عوج هم نوعونه نمرود اللعین

قوم عاد شدّاد قارونه دخی هود — قوم صالح قوم لوط قوم ثمود

طرنفی کسمک بو کونده بیللو اوله — خلق زشت افعال آفتلو اوله

الّا اوت ایچمک ایودر سو کلو — بکرکی حمامه کیرمکلک ای اولو

لیک آخر اربعا سندن حذر — هر لطایفدن ایشت بو خوش خبر

قرداشینه سویلدی بابا یزید — کل تزوّجه کدالرم دیر یزید

حاجتم وار در طابنشوب سویلیم — قرداشه دیر اربعا در دیلیم

حاجت استمک بو کونده مقبول دکل — آکه نیچون کیدرز چونکه یول دکل

دیدی یونس طغیدیمی آندن — یارمز کوندر دکل پس ندن

آیدر آنده اولدی شهم الناس — بیر بالق قرنه یاتدی بی لباس

دیدی بو کونده دغری کیرمه ای اخی — نه مبارک کونده اولور بر کوراخی

دیدی کوردم قول اولوب صاتلدوغی — حبس ایچنده یاتدی یاقالدوغی

ایدر ابراهیم بیلورکه خود تمام — کم بو کونده اولدی اکاذبی ای همام

دیدی بیلدم حالنی ای خوش لقا — آنده اوتوروب اوردیلر منجنیقا

ایدر اول بدر الدجی شمس الانام — نه غنی قلدی اشدکی حق تمام

یوم احزاب نیجه بولدی ظفر — دیدی قانی نیجه محنت باسف

اول قدر بولدی چونکه کونه فرصتی — انکیچون چکدی بو بجه زحمتی

جاهلیتده

جاهلیتده دباد ایلدی آدی — ساقی تصنیف ایله شیلر بیکا

در بیان روز پنجشنبه

دیدیلر مصطفی یا مرد نفیس — کم نکوندر سویلکل یوم الخمیس

مصطفی دیدی که حاجت کوننده — تکوّبیدن دیلک ارادت کوننده

اول قدر بولدی چونکه کونه اول فرصتی — انکیچون دیدی قانی بو کونه حرمتی

دیره بو کونده قوی حاجت قبول — پادشاه ویورنام دلسه قبول

مکه فتح ایتدیکه بو کونده مصطفی — موسی مصره کوردی هم ای بی الوفا

یوسفک قرداشلری هم کلدیلر — یوسفی تخته اوتورشی کوردیلر

ایلیاس هم بو کوندر کوده کی — یوسفی یعقوب سلامت کوردیکی

ساقی زنداندن بو کونه چیقدی بیق — اولدی حضرتده لدیم تخته لایق

هم خلیل الله طردیلدر قبوله — هاجری باغشلدی ساره حتوله

کم آکا اولدی اولبی شاه علیل — دنیایه کلدی هم انده اسمعیل

کورکسه طرناغنی اهل تمیز — ایستدکلرکسی ایلر عزیز

قیلیار رنجی چیقدی دیر مصطفی — دور اولا امراضی تیب اوله شفا

الّا بو کونده حجامت خوش دکل — سوزیمی دکله ندامت خوش دکل

آدی موسی در ایدلاروبالکو بیل — بونی دیرلردی نیجه بیل شاه ایل

در بیان روز آدینه

جمعه یاد ایتدی چونکه اهل صلاح / یوم وصلت دردیدی اولم نکاح

زیرا بو کونده نکاح ایتدی آدم / تحته بلقیسه سلیمان ایتدی هم

یوسف اولندی زلیخا طاوسیه / هم صفورانی نکاح ایتدی موسی

هم محمد ایتدی اقدام بو ایشه / کم نکاح اولدی خدیجه عایشه

پس بو بو کونده نکاح اولدی هم / هم علی یا زوجت اولدی فاطمه

آدم آتا ز جهانه کلدوکی / خالقی مخلوق جمله بلدکی

اجتمعا کیردوب فرح بولدقی هم / سوزلری مکره ملول اولدوغی هم

هم بلوشوب اهلنه شاد اولدیغی / حامله اولوب چوق اولاد اولدوغی

جمله سی بو کونده دنیای ردبین / هر دنلمشدر که عید المؤمنین

که بو کون طریقت کس ای محترم / مالی ارتوده حدا عرینی هم

منفعت دوته طوانکه ممه / خیرلی کیده جهاندن ای عمو

جاهلیتده اناسه ای مرد کارکه / بولکه درلودی غزویت آشکار

در بیان روزها بروایة دیکر و تدبیرات نکاح

بعض علما ایشت نه دیدیلر / دو شنبه درلو فکر لو بیدیلر

چون یری کوکی یرتدی بی تعب / جمله یکشنبه کونی اول فوق رب

پس بنا بشلین اولکون بشلیه / حقی تیسرایده نکاح اول اشلیه

آی کونی دوشنبه کونی اولدی تمام / سیران ایتدی هر بری بولدیکی مقام

پس

پس سفر قیلان کشی اول کونه قیله / کمدر لو بونه کم سفر قیلو اولسه

دنیه کاری سه شنبه کونی بنام / جمله حیوان بهایم ای همام

چون بو غزالنی آنی بی قیل و قال / قانی آقتمق بزه اولدی حلال

پس حجامت ایتسه هر بر آدمی / بو کونده آقتسه خیرلودر دمی

ایچه وانهار چون چهارشنبه کونی / قدرتنده کونی اولدی بکونی

چون آنیه ایچمک بزه اولدی مباح / کوچ چوق ایچکده اکسکلدر رباح

ارلکه شربتلر ایچه استر دوا / بو کونده ایچه سه مفید بولور روا

چونکه پنجشنبه کونی اولکده کار / یاراد فردوس و دوزخ نور و نار

جمله محتاج اولدی انسان اوجمه / هم نجات استرطودن تجمه

پس دیلکه استانه اول کون استه / هر نه حاجت کمر دلی اول کون دیلسه

کوردقلری جمعه کونی اول پادشاه / آدمی یاراتدی حوایی اکا

اشبو کونده اولدی بولوده هم زفاف / کندو عقدن ایتدی بولاری بی خلاف

پس نکاح بو کونده نه قتلو اوله / نعمت بول دیرلکی طتلو اوله

چونکه قمو بلدک ایا مرد صلاح / جمعه کونده خوش اولدوغی عقد نکاح

پس جماعک تدبیرین ایله قوی / کم بو ماه اولماسی ای عمو

دینده برقاچ لذیذ نسخه کوار / بیر بیسی لوددای شاه روزکار

آدمی اولکم بله احوالنی / ذوقیله سوره جهانک حالنی

چونکه جری الدافیه الدابه هم   بو نصیحت در فقیره بابه هم
بونجه پیغمبر جهانه کلدیلر   دیدیلر ایستید و ب وروب الدیلر
نفیحیه اعادی بولوبو ایشه   پس نیجه نقد دوح بلوردی ای کشیه
کوبولاره کو نکاح اتما سلر   فانکحوا حکمندن ایشتماسلر
کلمه اولاد بولجه دن ای همام   پس جماع نیجه طبشر ادر نظام
باقیین الکلا ای سرور آدمه   طلل ور الوه عمر جمله عالمه
شو لقدر شکر و عبیر سویلدیلوم   بیزه عطاریه عجیب ایلدیلوم
نیجه کمر دیدم کتابلردن آن   سزی جق ایلو سوز الیندره قان
پس کلام آخر نیا یتسا کوک   کوهر اوتن ترای ایشتسه کوکس
چونکه کلدی او کتور اسی بکر   یتیب اولمز سک دخی بک ذی هکو
یوردرایکی بلعیش سن ای خواجه   اول صبی صحیح اول اوجره بابجا   آیفیں ساه
شولقدر صحیح کما اوله ایجی کون   صانع الک النده قو غلی پاک دل
بو دعایی اوقیوب اوزای عزیز   صانعک قدر تلرنکو رایه عزیز

اللهم بارک فی ناصیتها وبارک لها فی ناصیته ان ربی علی صراط مستقیم
اللهم انی اسئلک خیرها وخیر ما جبلها واعوذ بک من شرها ومن شر ما جبلها

اکر بو هفته بیرمه شیر و شور   آیجی طتدر ماملم طتلی بلور
ایوک اول کیجه سی تله جماع   اون بشنجی کیجه سی هم بی ضیاع

هم هوا آیتش صوکک کجاسنده صقین   لنه اولمادن اولماغیل بقین
ذیزکر او غلان طغا مجنون اولور   یا سفیه و مرع یا مصتوع اولور
قو شبو یکشنبه کجوی فوصنجه   هم چهار شنبه کیجه سی صحبته
ایله کو طوغه اوغلان سخت اوله   کا سجی او لدو رجی بر بخت اوله
هم اولو بیرام کجه سنده صقین   ایرو یاتوده سک دخی یک ذکی اقین
او غلان اولور کشی حمدلا یچی   آتسین آتسین آزرلا بجی
هم کیجا بیرام کجا سندن زنهار   اتمکل صحبت صقین ای شهریار
کودغوب اوغلان اولور سک شادمان   السیی مقلوب اولادیر بی کماه ::
دردا ولا یاخود اما بحوای امام   بع یلمه بیور مش رسول بدر الانام
چونکه جماع ایتدک دخی ایلمه سن   اول سلند و کیله هم سیلنمه سله
کالیه ایکی حلالده افتراق   هم اراکوزده بو لنمیه نفاق
وار سه ترک ات جماع اچره خبو کک   اکر تی قوداش با آنک یا موبک
کو طغا اوغلان بلان صو یلایجی   فتنه و صحو افسون ایلا بنجی
کو جماع اچره سوز اولکدر روانه   بلتک اوله ویر دوغان یا بنز وبان
بانک هر بین الاقامت ای بیشا   قلمغل صحبت دوغان اوغلان حشا
یا مرایی یا تکبر بد فعال   آدمه قیان ور بخی بد فعال
احتلام اوله کرو قلم جماع   کو اولا اوغلی بر امر بی تزاع

يكي بخيل اولا و ممسك وار بماز — لمسيه انعام و احسان ايلماز

چادير التنده جماع اي دلپذير — كر طغا اوغلان منافق دوغه دير

اكي يوزلو اولا يوزه كولوجي — كه صداقت كه دشمان اولوجي

اشه بر لوده جماع ايدلكشي — كر طوغا اوغلان اولا ديو كل بششي

اعكل زنهار ايدنه اوديس اولا — كر طوغا اوغلان كي ادبسز اولا

كون بچيك اوغلان قاتنده اي اولو — يا ابعد درسر كشماي بجتلو

مسجد اوستنده يا جنده صقين — هم اكين ايده جماع قلمه صقين

قچيا هر كز كناهدن اول ولد — فاسق و ملعون اولا انده بلد

هم اولنمايه جماع زير درخت — كر اولا ظالم عوان شربر سخت

هم سز كيجالاره دوشن دكل — بيلنه حكمت طلوده بوش دكل

كر اولا اندن ولد اي دلنواز — خرج ناحق چوق ايده حقه برآز

آيه توشن كونشه توشن دخي — اعكل زنهار جماع ص اي آخي

كر كلا اوغلان بر وبايه طوره — كليه طورو آنا زحمت كوره

فوجنه بعثما جماع و تنده سن — كمر ولمكالد جهانه صاع اسن

كر طغا اوغلان قراغز پاسنل — يا كوزلي شمشن تبق صاحب بنل

حيض ايكن اعمايلمه اي نامدار — كر اولا اوغلان جلعمدن قو قور

هم حرام بر يوردي اول حسن فقيه — آه يامرو ع ايده يادي سفيه

كر ادو طوورركن اتسنك آني — دو شكينه ايشاكي اوله صبيه

ادبكل زنهار سن اولم عوته — كر طغا اوغلان صقين اولا قبيه

فلكي جمع ايت ادا غالته سن — بودخي عورت تصوّر ايته سن

اوغلان اولور سارق يرمز اوله — كر اولا هرجاي آشفته اوله

ايله اشيني ايد ريسك اي همام — كر طغا اوغلان اوله حافظ كلام

كرسه شنبه كيجه اولا مرح — كر طغا اوغلان مدام اوله قح

ساده كون كالكون سخاوتلو اوله — كندور رحم اتسه يوزني قتلو اوله

كر اولا يوم الخميس ايامده بير — اويلدنصكره جماع اي دلپذير

بو جماع اولمقده اولور غلام — عالم و عاقل حكيم اولا تمام

حاذق و ماهر توبه دير ذو فنون — جنّه و شيطان آكا اوله زبون

كيجه سه اولور خوشدل بي عدد — زاهد و عابد قوبه دوغن ولد

جمعه كونه ايله دريسك صحبتي — اول طغادن اوغلان حليم اولا قتي

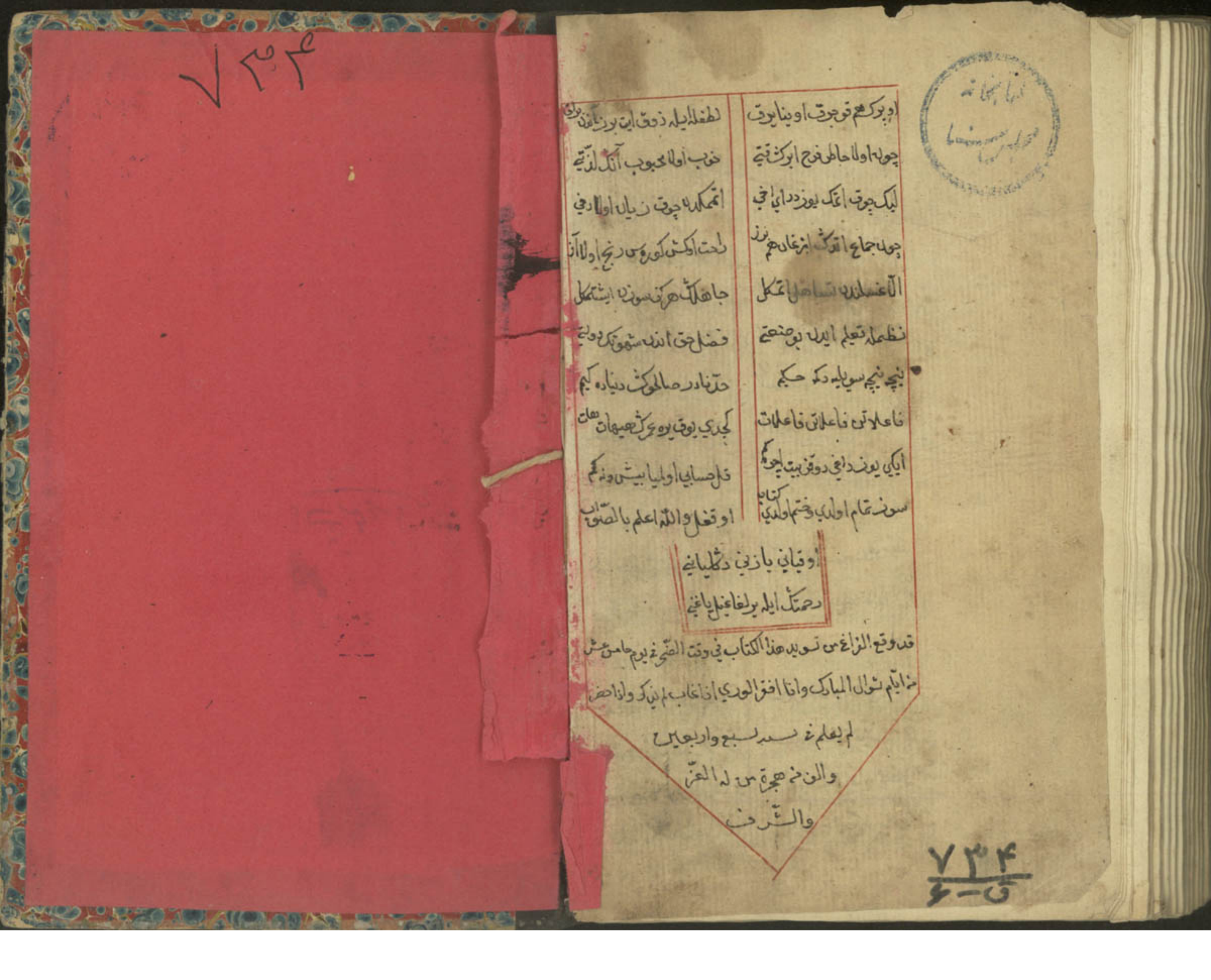
طالع ميمون اولا بختي سعيد — هم كدا دنياسنه ايندن شهيد

كيجه سه اولور صحبت ديم يوق — طوغر اولور ولد خم ايده جوق

مخلص و مؤمن مخيّر هم تقي — محسن مشفق مميّز متقي

آدينه حيضندن توبه يا از نفاس — اولدم ايلديسك جماع اي خير ناس

شاد اوله كوكلك اولا صلبك قوي — بو يله بيور مش حكيملد بيشرويه

٧٣٤

او بوکه هم قوجوق اوینایوق — لطفله ایله ذوق ایت بو زمانده ای

چوله اولا حاصل فرح ابرکن قتی — خوب اولا محبوب آنک لذتی

لیک چوق اعمک یوزدد ایی اخی — اتمکله چوق زیان اولادفی

چون جماع اتدک ابزغان هم بوز — راحت ایکن کوره سی رنج اولا آن

آلا غسلده تساهل اتمکل — جاهلک هر کیسوزنه ایشتمکل

نظمله تعلیم ایدلی بو صنعتی — فضل حق الله شهو تکم دولتی

نیچه نیچه سویلیه دکه حکیم — حد نادر صالحونک دنیاده کیم

فاعلاتن فاعلاتن فاعلات — کچدی یوق یره عمرک هیهات هات

ایکی یوز دانی دوقوز بیت ایچره کم — قل حسابی اولیا بیش ونه کم

سوز تمام اولدی فی ختم اولدی کتابی — او قغل والله اعلم بالصواب

اوقیانی یازنی دکلیانی
رحمتک ایله یرلغا غنیا غنی

قد وقع الفراغ من تسويد هذا الكتاب في وقت الضحى في يوم خامس عشر
من ايام شوال المبارك وانا افقر الورى
لم يعلم في سنة سبع واربعين
والف في هجرة من له العز
والشرف

٧٣٤

